

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lathcen egloga de moralibus lob quas Gregorius papa
fecit - Cod. Aug. perg. 134**

Lathcen

[S.l.], [9. Jh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-10461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-10461)

Handwritten text on a rectangular label at the top of the book cover, possibly indicating a title or author's name.

j4

CXXXIV

[Faint, mostly illegible handwritten text in a Gothic script, possibly Latin or German, covering the majority of the page. The text is arranged in several horizontal lines, with some characters appearing to be initials or specific words.]

M

1
1
Sibille generaliter omnes feminas dicunt prophetas que ob diuinam uoluntatem ho-
minibus imperari & uentura prouidenda solebant. Tradunt namque quatuor doctissi-
mi & fuisse sibillas. Quarum prima, deiphis. Secunda, libica. Tertia, belfica.
que ante bella troiana uaticinata est. Quarta, cymeta, italica. Quinta, heri-
tra in babilonia orta dicta heretica ab insula in qua eius dicta sunt carmina.
Sexta samia, ab insula uocata. Septima, almitia & eumea. Octaua, bel-
lesponia. Nona, frigia. Decima, tiburtina greci ab ulnea latine uocant.
Ex cuius carminibus multa de deo & christo scripta continentur. Fuit igitur hec
sibilla priamidis regis filia, a matre nomine heronba perita. Vocata est autem in
grecis aburiana. Latine uero nomine abulnea. hęc ceteris diuersas partes ori-
entis. & asiam macedoniam. & agagulden, ciliciam, paphlagoniam & galatiam. Cuius
hanc mundi partem uaticinis suis repleta. inde uenit ethiopia, gabada, & bato-
lonia, africa, libia, & mauritaniam, & palarmum. Omnes has prouentus
predicant, & sua prophetia repleta prophetauerunt bonis bona, & malis mala. Semper
namque quia in personis suis uera annuntiauit, & que in nouissimis erant uen-
tura predicta. Audiens igitur summa principes romane, statim nuntiauerunt
in respectu romanis imperatoris. Mittens ergo imperator legatos ad eam, fecit eam
cum magno honore deducere roma. Centum igitur uiri ex senatu roma-
no somnum unum uiderunt, singuli in una nocte. Videbant in uisu
quasi nouem esse soles in celo, qui singillatim diuersi, diuersas in se figuras
habebant. Primus sol erat splendidus, & fulgens super omnem terram. Secun-
dus sol splendidior & magnus, etherea habens claritatem. Tertius sol sanguineo co-
lore flamigerans igneus & terribilis, ac demum splendidus satis. Quartus sol sangui-
ne rubicundus, quatuor ex eo itinera erant meridie radiantia. Quintus sol erat
tenebrosus, sanguineus, & lampas sicut in tenebroso. Sextus sol tenebrosus
nimis, habebat aculeum sicut stimulum scorpionis. Septimus uero sol tenebrosus ter-
ribilis erat & sanguineus, tetrum habens in medio gladium. Octauus autem sol effusus
& sanguineum colorem habens in medio. Nonus autem sol erat nimis tenebrosus.

INNOMINE PA
TRIS ET FILII ET
SP̄S S̄CI IN CIPIT E GL̄
GA QVAM SCRIPSIT
LATHCEN FILIUS
BAIT DEMORALIB;
IOB; QVAS GRE GO
RIVS PAPA FECIT

Incipit lib' exipianū bti gregory ipse sup iob

lib' augie maioris.

photo penne

inter multos sepe queritur quis libri beati iob scriptor habeat. Alii moysen
aliu unum quem lib & prophetas scriptore huius operis fuisse suspicantur;
Quia enim iob ab in libro geneseo de stirpe esau descendisse describitur
hunc beatum iob longe ante moysi tempora existisse crediderunt morem sacri elo
qui nescientes quod in superioribus suis sol & breuiter longe post futura uel se
cutura perfringere. cum studet ad alia subtilius numeranda appetere. Unde
et illic iob ab priusquam reges in ista exiterit fuisse memoratur. Nequaquam
ergo ante lege cognoscatur. quia tabernaculorum iudicium tempore fuisse signatur. Quod
dum quidam caute minus considerant moysi gestorum illius t quae lib & prophetarum
quasi longe ante posita scriptorem putant. Arbitraria uero uerius possumus.
quod isdem beatus iob qui certamina pugnae spiritalis sustinuit & iam consumma
tae suae uictoriae gesta narrauit. **INCIPIT LIBER PRIMUS.**

Viret in terra huius nomine iob. Idcirco scilicet ubi habitauerit dicitur ut eius
meritum uirtutis exprimat. Sicut enim grauioris culpe est in bono bonum
non esse. ita in mensi est praeconi bonum inter malos existisse. Bene autem in tra
gentali uixisse describitur ut inter spinas liliu creuisse monstraretur.

HUC USQUE SECUNDUM LITTERAM NUNCIUM IN ALLEGORIA

Viret in terra huius nomine iob. iob id est dolens. huius ergo consiliator inter
pretatur. huius ergo terram inhabitat iob. quia dominus noster qui pro nobis
passionis dolorem sustinuit corda uirum consilium dedita sibi met habita
tionem fecit. **DICTA ISIDORI IN LIB DE VITA ET EXITU PROPHETARUM**

Iob filius zare de bosru rex idumeorum quartus post esau successor bade filii
beor. iob autem uixit post plagam annis. clxxx. et fuerunt omnes anni uite eius. cc. xxum.
& mortuus atque sepultus est in terra sua. Huius autem iob ebrei asserunt non fuisse de genere esau
sed denachoris fratre abraham descendisse stirpe & fuisse temporibus patriarcharum.
Nachor autem genuit huius decum stirpe creditur generat per quem in exordio. uolu
minis notatur. uiret in terra huius nomine iob. **SECUNDO LITTERAM.**

Et erat uir ille simplex & rectus. Nonnulli enim ita sunt simplices ut rectum.

quid sit ignorent. Cum ueritas in euuangelio ait. Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut columbe. Hinc ē qd sp̄s p̄sentia sua hominib; n̄ in columba solummodo sed etia in igne patefecit. Per columbam enim simplicitas. per ignem aut̄ zelus indicatur. Qui autem sp̄s p̄sco pleni sunt. sic simplicitatem mansuetudini inserunt. ut contra culpas delinquentium & iam zelo rectitudinis accendantur. SCDM ALLEGORIAM.

Erat uil ille simplex et rectus. Incarnatus enim dñs simplicitate cum rectitudine tenuit. quia nec in mansuetudine distinctionem iusticie. nec in distinctione iusticie uirtutem mansuetudinis ammisit. SCDM LITTERAM.

Timens dñm et recedens a malo. Dñm timere est nullaq; bona sunt facienda preter ire. Neq; autem bona eadō accepta sunt. que ante ei oculos amixtione maculantur. Ut salomon ait. Qui in uno offendit multa bona p̄d&. Beatus ergo iob tam mundus in bonis exiit quā alienus a malis fuit.

Huius ergo athlete contra diabolum certaturi. historie scriptor uirtutes enumerat. ut dum quasi membris eius fortitudo cognoscitur. ex ipsa fortitudine subsequens uictoria prenoscatur. SCDM ALLEGORIAM.

Timens dñm & recedens a malo. Quod iuxta humanitatis naturam dñm timuit. qui ut superbum hominem edimeret. mentem p̄ illo humile sumpsit.

Recessit etiam a malo. id est non quod fatiendo contigit sed quod inueniendo reprobauit. SCDM LITTERAM.

Natq; sunt ei septem filii & tres filie. sepe ad auaritiam corporalis inlicitat fecunditas prolis. sed pensam quanta fortitudine p̄dicta exiit. quem ad hereditatis tenacia. nec tot heredum affectus inclinauit. S ALLEG

Natq; sunt ei. vii filii & tres filie. in septenario numero summa p̄fectionis accipitur. Asserit enim humana ratio quod id circopfectū sit qd ex primo pari constat & primo impari. ex primo quid diuidi potest & primo qui diuidi n̄ potest. Scimus enī quod septenuarium numerū scriptura p̄fectione ponere cōsueuit. Unde & septimo die dñm requieuisse ab operib;

suis asserit. Namque ergo filii ad predicandum scilicet & uirilitate incedentes capti.
 Hinc est enim quod perfectionis se per formis gratia implendi duodecim sunt
 electi. A septenario enim numero induodenario surgitur. Nam septem
 narius suis in se partibus multiplicatus induodeniarius surgit. Si uero quatuor
 per tria siue tria per quatuor ducent. vii. in xii. uertunt. Namque & iii. filii
 In filiabus infirmiores fidelium plebis accipimus. que cessant ad perfectionem ope-
 ris foris uirtute non perueniunt. fidei tamen trinitatis cognitam fidei-
 ter tenent.

SECUNDUM LITTERAM.

Et fuit possessio eius septem milia ouium. et iii. milia camelorum & quingenta
 iuga bouum. et d. asinae. ac familia multa nimis. Scimus quia ad maiorem
 dolorem mentem commouent damna maiora. Igitur ut ostendatur quan-
 te uirtutis exiit. multum fuisse dicitur quod patienter amisit. Num-
 quam autem sine dolore amittitur. nisi quod sine amore possidet. Dum
 ergo substantia magna describitur. & tamen patienter amissa prohibet. quam
 sine dolore perdidit. constat quia sine amore possidet. Notandum quoque
 quod prius cordis diuitiae et post opes corporis describuntur. *SCDM ALLEGORIAM.*

Et fuit possessio eius. vii. mil. ouium. usque familia multa nimis. Quod prius
 uniuersaliter memoratis filiabus dicitur distincte hoc postmodum appellatione
 animalium subinfertur. in vii. enim milibus ouium perfectam quorundam inno-
 centiam exprimit quod ad perfectionem gratiae ex legis pascuit uenit. in tribus
 uero camelorum milibus ad plenitudinem fidei ueniens tota gentium uitio-
 sitas designatur. Quingenta iuga bouum & d. asinae. Quia uero fidelibus perfectio
 quietis permittitur quasi quagenario decies ducto ad quingentesimum uenit.
 Sed quod superius nominatis ouibus & camelis dicitur. inferius in bubus & asi-
 nis replicatur. Habuit autem & ante redemptoris aduentum boues iudea quia
 ad predicandum misit operarios quibus uoce ueritatis dicitur. Ue uobis in proclitae
 qui circuitis mare & aridum & itaq. Quos graue legis iugum presserit qui ex-
 teriora littere mandata tolerabant. Quibus uoce ueritatis dicitur.

om̄s qui laboratis ego reficiam uos & reliq̄ tollam iugum meum super uos.
 Quod ergo bene laborantibus in euuangelio requies pmittat hoc ē qd̄ hic
 iugaboum quingenta memorantur quia qui redemptoris domino
 colla subiciunt quoniam ad requiem tendunt. Unde & asinus quingen-
 te perhibentur qui uocare plebes gentium ad requiem perueni-
 re desiderant cuncta mandatorum onera libenter portant.

Ascendit familia multa nimis. Quid est quod prius animalium multitudo descri-
 bitur & familia in extremum memora- tur. Nisi qd̄ ad cognitionem fidei prius stulticia
 mundi collecta sunt post eos etiam a stulticia uocati tenentur. **SCD LITTERAM**

Erat uir ille magnus inter om̄s orientales. Orientales uirōs ēē diuites qui sig-
 nor & Magnus ergo inter orientales extitit ac si apte diceretur quia et di-
 uitibus diuor fuit. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Erat uir ille magnus int̄ om̄s orientales. dñs noster oriens dicit. om̄s enim qui
 in hunc orientem fidei sunt recte orientalis uocatur. Frater ergo magnus inter om̄s
 orientales ac si apte diceretur om̄s qui in fide dō nascuntur superat ih̄s quia n̄ ut ceteros
 ad optio sed natura illum diuinitatis exaltat. **SCD LITTERAM.**

Et bibant filii eius & faciebant conuiuium per domos unius usque in die sua
 & mittentes uocabant tres sorores suas ut comederent et biberent cum eis.

Solet inter fratres maior substantia discordie fieri grauioris causa.

O inestimabilem patris ne institutionis laudem & patris diues dicitur & filii
 eius concordēs afferuntur. Et dū diuidenda int̄ eos substantia aderat corda
 tamen omnium in diuisa caritas rep̄lebat. **SCD ALLEGORIAM.**

Et bibant filii eius & faciebant conuiuium. Filii facturi conuiuium per domos bibant.
 cum predicatoris apti in diuersis mundi regionibus uirtutum epulas audien-
 tibus quasi sedentibus ministrabant. Unusquisque autem filius in die
 suo conuiuium exhibet. quia sc̄s quisque predicator. iuxta mensuram
 in lumine intelligentiae. mentes audientium. epulis ueritatis pascit.

Et mittentes uocabant. iii. sorores suas ut comederent & biberent cum

as. Sorores filii ad conuiuium uocant. quia infirmis auctoribus; scilicet apte refectionis superne gaudia predicant. Bene uindictur ut comederent & biberent cum eis. Sacra scriptura enim in locis obscurioribus; abusa quia quasi exponendo frangitur & manducando glutitur. In locis uero aptioribus potus est quia sorbetur sicut inuenitur. **SCDM LITTERAM;**

Cumq; in orbem transissent dies conuiuii. mittebat iob & sacrificabat illos. Consurgensq; diluculo offerrebat holocausta p singulos. cum dicitur mittebat & sacrificabat illos. aperte monstratur. quid distinctionis erga illos presens ageret quibus; absens sollicitudine non deesset. Sed hoc nobis sollerter intueendum est quid p actis diebus; conuiuii purgatio p singulis adhibetur holocausta. Vir quippe scilicet nouerat quia celebrari conuiuia sine culpa uix possent. Nouerat quia magna purgatione sacrificiorum diluendae sint epulae conuiuioꝝ. Et quicquid in semet ipsis filii conuiuantes inquinauerunt patris sacrificium immolando tergebatur. Nonnulli quippe sunt uitae quae a conuiuio aut seputate uix possunt aut certe nequaquam possunt. Pene semper enim epulus comitatur uoluptas. Nam dum corpus in refectionis dilectione resolutur. cor in inuicem gaudium relaxatur. Pene semper epulus loquacitas sequitur. Cumq; uenter reficitur lingua diffrenatur. Cum ergo vii fratres per dies singulos conuiuio fuerit describuntur & per actis diebus conuiuii septem iob sacrificia offerre phibetur. aperte historia indicat. quod beatus iob octauo die sacrificium offerens misterium resurrectionis colat. Dies namq; qui nunc dominicus dicitur a morte redeptoris est tertius. sed in ordine conditionis octauus qui et primus in conditione est. sed qui a reuolutus septimum sequitur. viii. numerat. Quingitur octauo die septem sacrificia offerre est uent. plenae septiformis gratiae spu prope resurrectionis dno deseruisse phibetur. Unde et psalmus p octauo scribit in quo gaudium de resurrectione nuntiat. **S. ALLELUIA.**

Cumq; in orbem transissent dies conuiuii. mittebat ad eos iob. & retq;

usq; holocausta per singulos in octidies conuiuia transeunt. cum pre-
dicationum ministeria peraguntur. Peractisq; conuiuus holocaustum
iob profusus obtulit. quia proapts. de predicatione redeuntibus patre xpi
exorauit. Bene aut mittendo sacrificare dicitur. quia dñs p̄m̄sem qui ex se
procedit discipulorum cordib; tribuit. quicquid culpe in eē potuit emun-
clauit. Recte q; ad holocausta offerenda diluculo c̄surgere phibē
quia per hoc quod p nobis intercessionis sue petitionem obtulit discussa
erroris nocte humane mentis tenebras inlustrauit. **SCDM. LITTERAM.**

Dicebat enim iob. Ne forte peccauerint filii mei & benedixerint dño in cor-
dib; suis. Perfectos quippe in opere & sermone docuerat. quib; desola p̄a
cogitatione metuebat. Quia uero de alius cordib; iudicare temere non
debeam. In sc̄i huius uir uerbis agnoscimus. quoniam ait. qui benedixerint
in cordibus suis sed ne forte benedixerint dño in cordibus. Unde per pau-
lum dicitur. Nolite iudicare ante tempus quo ad usq; ueniat dñs qui & in
luminabit abscondita tenebrarum & manifestabit c̄silia cordium.

Quanta ergo pater seueritate potuit filiorū opera corrigere quanta
solicitudine studuit eorum corda mundare. Ut uō huius sc̄i operis.
& iam p̄ seueritatem demonstraretur. recte subiungitur. sic faciebat iob
omnibus diebus. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Dicebat enim iob. Ne forte peccauerint filii mei & benedixerint dño in cor-
dibus suis. Dñs quippe benedicere est. id est maledicere decius munere
sibi gloria prebere. ait aut Ne forte mediator autem cuncta sciens in lo-
cutione sua ignorantiam nr̄am suscipiens. sepe quasi ex dubitatione loquit̄
ut putas filius hominis inueniat fidem in terra. **SCDM. LITTERAM.**

Sic enim faciebat iob omnibus diebus. scriptum quippe est. qui p̄ seueritatem
usq; in finem hic saluus erit. In sacrificio igit̄ sc̄a actio. in cunctis autem
dieb; sacrificii constantia sc̄a actionis ostenditur. **SCDM. ALLEGORIAM.**

Sic faciebat iob cunctis diebus uite sue. Receptor enim nr̄ sine int̄missione.

holocaustum pro nobis immolauit. quia sine cessatione patri suam pro nobis
 incarnationem demonstrat. **INCIP. LIB. II. SEC. LITTERAM.**

Quadam autem die cum uenissent filii di ut adsisterent coram dno adfuit
 inter eos etiam satan. Quia beati iob temptatio aduictoria ducit. ideo uideo adhe-
 cepta perhibetur. Quia autem filii di nisi recti angeli uocantur. quia illuc
 sps conuisione redeunt. Unde nulla mentis auisione discedunt. Adfuisse
 etiam satan coram dno. non autem dnm uide se perhibetur. Venit quippe ut uideret
 non ut uideret. & sicut recus in sole. ipse in conspectu dmi non autem in conspectu
 eius dms fuit. Cum dixit dms. unde uenis. quid est ad satan dnm dicere. unde
 uenis. nisi uis illius. quasi incognitas res bar. Non autem dms satan uocat. sed
 uas eius requirit. quia ds apostatam spm ad penitentiam nuquam reuocat
 sed uas superbie eius nesciens damnat. At uo adam cuius genus cotidie
 ds ad penitentiam reuocat. statim post puicationis lapsum uocauit dms
 O adam ubi es. electi autem angeli unde ueniunt requirendi non sunt. quia
 uis dmi auctore peraguntur. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Quadam autem die cum uenissent filii di ut adsisterent coram dno adfuit inter
 eos etiam satan. Cuius ergo apud eu dicitur quadam die. cum nimirum dies una
 est aeternitas sua. que uidelicet nec fine claudi. nec initio potest aperiri.
 Quia igitur non repente sed causarum uerborumque incrementis quasi quibus-
 dam ad hanc aeternitatem passibus ducimur. Intra quod eu quadam die aliquid
 factum dicitur. quia ipsa quoque tempora sine temporibus sine tempore et uis.
 An quia etiam satan adfuit dum quadam die hoc factum dicitur. indicat rescriptura
 stultum. quia in luce ds tenebras uidet. nos quippe uno eodemque contutu luce
 et tenebris intueri non possumus quia cum in tenebris oculus figitur lux fugat
 & cum ad lucem coruscationem uerteret & umbra discedit. Illa autem que
 cuncta mutabilia immutabiliter uidet. quasi in die eisatan adfuit quia
 apostate angeli tenebras sine obscuritate comprehendit. Adfuisse autem
 dicitur satanum filios di. quia iustus mundus sps penetrat.

quæ uidelicet mundorum spirituum corda contemplantur eoq; radio
luminis istetrans figitur quo illi ut luceant p̄funduntur. In filiis
d̄i adfuit quia & in illis ad electorum adiutoriū ille ad p̄bationē seruit
Sive in die d̄i satan uidet quia uias eius in sapientiæ suæ incarnatione
corripuit. quasi eum non uidisse fuerit. Tam diu prauitate illius in hu
mani generis perditione tolerasse. Unde diuina uoce mox dicitur
Unde uenis. Tunc enim satanē uias requirendo arguit cū p̄ mediatoris aduen
tum persuasiōis eius nequitias reprimens increpauit. Nec in merito in hac
die filii d̄i cor̄ ad d̄o adstiterē referuntur quia uidelicet ad d̄er̄ne patrie
uocationem electionis luce sapientiæ semel ut ante collectis. **SCDM LITTERA.**

Respondens satan ait. Circuui terram & p̄ambulauit eam. Laborans terram
circuui. quia quietus in celi culmine stare contempsit. Cumq; se non trans
uelasse. sed p̄ambulasse insinuat quanto peccatorum pondere in unis
premat̄ur demonstrat. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Respondens satan ait. Circuui omnē terram & p̄ambulauit eam. Id est ab acta
usq; ad uentū d̄i omnes post septuagintū nationes istetraxit quia p̄ corda
gentium uestigia impressit iniquitatis suæ. Venit ergo humilis quem &
superbus hostis admiretur quatinus qui fortia diuinitatis eius despexit
etiam infirma humanitatis eius pertimescat. Inde & mox significatione
mirifica c̄tra eum ipsa humanitatis eius infirmitas obstupescenda pro
ponitur cum dicitur. **SECUNDUM LITTERAM.**

Nam quid considerasti puerū meum iob & cetera. Quatuor modis loquitur
d̄s ad diabolum uel duo. Tribus autem modis diabolus ad d̄m loquitur.
Sed d̄i est dicere unde uenis. uisus iustitiæ uineta malitiæ illius increpare.
D̄i dicere est si considerasti seruum meum iob quod non sit ei similis super
terram. Tales electos suos iustificando facere. qualibus apostata anḡl̄s
possit uiderē. Dicere d̄i est ecce uniuersa que habet in manu tua sunt
ad probationem fidelium contra eos incursus suæ malitiæ reliquie.

6
Diceredi est tamen ne extendas in eum manum tuam ab immoderata tempta-
tione eum etiam permittendo refringere. Dicere autem diaboli est quod cuius
terram & per ambulauit eam. sagacitatem suam malitiam inuisibilis eius
oculis occultare non posse. diceredi diaboli est. numquid frustra timet & iob dicitur.

Numquid considerasti seruum meum iob. quod dicitur. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**
similis in terra. Huius ergo iob hoc est ei qui portare dolores nostros prohibet
in terra similis non est quia omnis homo tantummodo homo est ipse autem
deus & homo est. Qui bene etiam seruus dicitur est. quia forma serui suscipere
dedignatus non est. Dicitur ergo ad satan per figuram dicere est. Numquid conside-
rasti seruum meum iob. unigenitum filium contra eum in forma serui ammirabi-
lem demonstrare. Homo simplex & rectus ac timens deum & recedens a malo.
Homo enim inuenit ad prebendum exemplum utque hominibus simplex
ad non parcendum malignis spiritibus. Rectus ad debellandam superbiam
Timens deum. ad detergendam uero in electis suis uitae immunditiam. Recedens
a malo. De ipso etiam per isaiam principaliter dicitur & repleuit eum spiritus timoris
deum & ipse a malo singulariter cessit. quia imitari factum uoluit quae in homi-
nibus inuenit. Quo attestante per peccatum non fecit nec inuentus
est dolus in ore eius. **SECUNDUM LITTERAM.**

Respondens autem satan ait. Numquid frustra iob timet deum. Diceredi dia-
boli est. Numquid iob frustra timet deum. Contra bonos in tra cogitationum
suarum latibula conquiri eorumque peccatis inuidere atque inuidendo reproba-
tionis rimas exquirere. Diceredi diaboli est extendere paululum humanitatem
& cetera. Ad afflictionem bonorum malitiam a se ipsis anhelare. ait ergo
Numquid frustra iob timet deum. Nonnet uallast eum ad domum eius &
uniuersam substantiam eius percussit. operibusque manuum eius benedixit
isti & possessio eius creuit in terra. ac si apud deum. Quot bona
in terra recepit. Quid mirum est sperare se innocentem egisse. Innocens
uere est si bonus inter aduersa persisteret. Cur autem magnus dicitur.

que merces unius cuiusq; operis tantarum multiplicitate cumulatur.
Respondens autem sathan ait. Nunquid frustra ¹⁰⁶ SCDM ALLEGORIAM
timeo dñm usque crevit in terra. In quippe ad domum eius aduallat uictor
quia temptando eius conscientiam penetrare non potuit. Substantia uallata
asserit quia electos eius inuadere non presumit. Operibus manu eius
benedixisse dñm queritur quia scilicet uidet qd fides innocentium hominum
multiplicatur. Possessio quippe eius crescere dicitur. dñs fidelium cotidie
numerus augetur. hec autem sathan dixisse et alium inuidendosensisse. S. LITR.

Sed extende paululum manum & tange que possidet. ferendi uires
ne sibi ipse tribuit. qui contra auctorem omnium singulariter su
perbit. Paululum autem manu postulat extendi quia exteriora sunt
que expedire conteri. Nec enim sathan facere se aliquid multum putat
nisi cum animus sauciat. Nisi in facie benedixerit tibi. ac si aptedicat.

Et a que dedisti subtrahere. Nam si accepta perdidit respectu tue gratie abla
tis rebus temporalibus non requirit. fauorem & iam tuum maledicendo
contempnit. SECUNDUM ALLEGORIAM.

Sed extende paululum manum tuam. & tange. ac si aptedicat interrogatus af
flictionibus homo & peccator agnoscat quod miraculis dispicit. S. LITR.
Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce uniuersa que habet in manu tua sunt. tamen
ne eum extendas manum tuam. Substantiam perdit sed tamen corpus
protegit. Quod quidem postmodum temptatori traditurus est. sed
tamen non simul ad omnia relinquit hostem. Ne undiq; eum ferens
frangat. Siue ideo dñs certamen diuisit. quatinus fidelis famulus eomi
rabilius uictor existeret. quo uictus hostis se contra illum iterum ad noua
bella pararet. SECUNDUM ALLEGORIAM.

Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce uniuersa que habet in manu tua sunt. tam
ne eum extendas manum tuam. Satane manus non potestas sed tem
ptatio debet intelligi. Uniuersa ergo que habet in manu temptantis,

7

dantur & in eo temptationis manus extendi prohibetur. Quod tam fieri
amissa substantia conceditur. Quia nimirum iudeique possessio eius fu-
erat in infidelitate sublata est. Et post modum eius caro patibulo crucis
adfixa est. SECUNDUM LITTERAM. **E**gressus itaque satan a facie
domini. quo exiit ab eo quoniam ubique. A facie autem domini exiit qui relaxatus diuinitate
ab interne retentionis angustia ad suum desiderium affectionem uenit & ad
malicie sue uota peruenit. Cum autem quadam die filii & filie eius comederent
& biberent in domo fratris sui primogeniti. Nuntius uenit ad iob
quid diceret. Boves arabant & asine pascebantur iuxta illos & intra
erunt sabiei & tulerunt omnia & pueros percusserunt gladio & euasi ego
solus ut nuntia rem tibi. unde nobis deo dispensante perditur. quia primum
in tribulatione se laxat a facie domini. Non autem dicitur boves a sabieis ablati
sed boves arabant. ut memorato fructu operis causa crescat doloris. auc-
ta est ergo in surageme tuum & in articulo nuntiorum. Nam sequitur cum ad
huc ille loqueretur. SECUNDO ALLEG. **E**gressus itaque satan a facie domini. Exiit quia
ad desiderium sui uota peruenit quasi enim ante ipsam fuerat dux propter ipsumque
male sentiebat implere non poterat. Cum autem quadam die filii eius & filie come-
derent & biberent in domo fratris sui primogeniti. Beati iob filios uel apos-
tolorum ordine tunc totorum fidelium dux in multitudine designasse. Quis
autem maior domini filius nisi iudaicus populus est. qui a ductu datus legis fuerat
doctrina generat. In domo ergo fratris sui primogeniti filii conuiuuntur. quia
uidelicet adhuc a apostoli sacre scripture delictis in solius iudaici populi
collectione uescebantur. Sequitur nuntius uenit ad iob quid diceret. Boves
arabant & tunc usque nuntia rem tibi. Simul & asine cubibus reficiunt
quia prudentibus conuincuntur dios eosorum in intellegentia pascentur
Sabiei autem captiuantes interpretantur. et qualia captiuorum nomine
nisi inmundi spiritus designantur qui cunctos quos sibi subiciunt in infide-
litate captiuos ducunt. qui & pueros gladio ferunt qui eos.

temptationis sue grauer uaculis uulnerant quos necdum iuuenalis constan-
tia liberos uel robustos seruat. quos gladio hostis percutit quia ad det-
erminatam desperationem transigit. Sabeis autem inuentab; solus puer qui
nuntiaret euasit. quia malignis spiritibus infirmos uidentes in captiui-
tatem ducentab; sententia pphetie conualuit. que eandem captiuitatem
prenuntians dicit. Propterea captiuus ductus est populus meus quia non
habuit scientiam.

SECUNDUM LITTERAM.

Cumq; adhuc ille loqueretur uenit alter ecclixit. Ignis dei cecidit de celo
et tactas oues puerosq; consumpsit & effugi ego solus ut nuntiares tibi.
Dicitur autem ignis dei. ad si a parte dicitur & illi sunt in aduersum susti-
nes quem tot hostis placere uoluit.

SECUNDUM ALLEGORIAM.

Cumq; adhuc ille loqueretur uenit alter & dixit. Ignis dei q; nuntiares
tibi. Quasi uero ignis de celo cecidit. dum ad decipiendum imperitum populum
absq; his qui uera docere putabuntur. flama inuidie exarsit. Dicit ergo
ignis dei cecidit de celo. & tactas oues puerosq; consumpsit. id est ad prepo-
sitorum cordibus flama inuidie corrua. & quicquid boni plebi cre-
batur incendit. Ubi uero bene adiungitur & effugi ego solus ut nuntiares
tibi. quia dum impletur eorum predicta causa malicie inuidie merito euadit
sermo ppheticus qui ait. & nunc ignis aduersarios consumit.

SECUNDUM LITTERAM.

Sed & illo adhuc loquente uenit alius & dixit. Chaldei fecerunt in turmas
& inuaserunt camelos & tulerunt eos. nec non & pueros percussit gladio & ef-
fugi ego solus ut nuntiares tibi. Ecce iterum nequid minus de huma-
na aduersitate doluisse & Chaldeos intruisse denuntia & ne illu-
desuper uenient minus aduersitas feriat. iterata nam in herede demo-

SECUNDUM ALLEGORIAM.

Sed & illo adhuc loquente uenit alius & dixit. Chaldei in turmas
fecerunt in turmas & tulerunt usq; nuntiares tibi. Chaldei. hoc est feroces. qui alii
sunt in persecutione xpi auctores. quid est enim & ipsi in turmas faciunt.
Cum ad proponendas questiones dno pharisei. herodion & saducei dixerunt

Quotū quisq; ordo in prava que sapit insipientiū corda corrūpit. & quasi tot
tuosas mentes infirmantium ad captivitatem ducit. Quicquid pueros gla
dio ferunt quia & si qui in populo iū ratione poterant. eos ipsi non
iustate rationis sed potestate auctoritate contrabant. a quib; solus puer

Loquēbatur & ille. & ecce alius intrauit dixit. filius tuus & filii b; uescantib;
& bibentib; unum in domo fr̄is sui primogeniti repente uentus uehement
inruit a regione deserta & concussit quatuor angulos domus que corruens
oppressit liberos tuos & mortui sunt & effugiego solus ut nuntia rem tibi.

Quinno uulnere non profertur. idcirco bis iterq; peccatur ut usq; ad inti
ma quandoq; feriat. Nec autem mouere debet si sp̄s desūmis pietus
turbare inuentos aeternum potuit cum nimis unum consistet quia & dampna
tis in metallo ad usum ignis et aqua feruit. **SECUNDŪ ALLEGORIAM.**

Loquēbatur ille. retq; usq; et mortuus. filios & filios iob p̄dicantes ap̄tor
ac plebes subditas intellegimus. quia in domo fr̄is sui primogeniti cū uari
referuntur. quia in habitatione adhuc iudaei populi sacre p̄dications
delicias uescēbantur. Venit autem uehementis a regione deserta inruit quia
in passione receptoris n̄i contra fideles ei fortis temptatio ex cordibus
iudeorum uenit. Sed hec domus in qua cū uerit filii quasi in quatuor
angulis consistebat. Sacerdotū scilicet & scribarū atq; seniorū populi
ac phariseorum. a regione autē uentus uenit & quatuor angulos dom̄
concussit. diabolus in mundis spiritibus temptatio inruit & mentes quatuor
ordinū in persecutionem excitauit. Quod dom̄ corruens oppressit
liberos. quia dū iudei in incredulitate domine persecutionis cecidit
apostolorum fidem disperationis formidine obruit. sed inter hec uir
quem nuntia euadit. Sermo utiq; p̄pheticus quia de persecutore populo;

Dilectus n̄s in domo mea fecit scelerum multa. **SECUNDŪ LITTERAM.**

Callidus hostis orchine nuntiorū prius parua & post nuntiare maiora.

in extremo filiorum mortem intulit. ne uia patris familiaris. d. omne
duces & nulla amor batus audiret. in die primogeniti fratris filios obruit
quia antiqui hostis in minorum morte subuersionis actum per negle
gentiam maiorum querit. Tunc surrexit iob & scidit uestimenta sua
& conso capite corruens in terram adorauit. Quod uestimenta scidit
quod conso capite in terram corruit demonstrat quod iudiciū flagel
lantis sensit. Quod uero orauit aperte ostenditur quia & in dolore
positus extra flagellantis iudiciū non excesserit. **SCDM ALLEGORIAM.**
Tunc surrexit iob & r. Ruente domo exiit filius iob surrexit. quia
iudea infidelitate p̄dicta p̄dicatorib; in pauoris morte cadentibus. Re
demtor humani generis quanto iudicio p̄secutores suos deseruit. osten
dit. Unde & recte uestimenta scidit sephib & quid dignus ē uestis scissa
nisi iudea in contrariis sementis diuisa. dū ab ea alios ab infidelitate sus
tulit. alios in infidelitate dereliquit. & conso capite corruens in terram ado
rauit. Quid p̄dississos capillos nisi sacramentorum subtilitas designatur.
Quid p̄ caput nisi sumus sacerdotū quid t̄renomine nisi peccati ex genali
tas designatur. Dñs ergo noster capillos a capite rasit quia sacramentale legis
ab illo primo sacerdotio sustulit & in terram corruit quia saluan
disse peccatoribus dedit. Mediator autem quasi in terram corruisse est.
Nullis signis precurrentibus inopinate ad gentes uenisse. Bene aut̄ dicit̄
quod corruens adorauit. quia dū ipse humilitatem carnis suscepit
in incredentibus uota humilitatis infudit. **SCDM LITTERAM.**
Nudus egressus sum de utero matris meę & nudus reuertar illuc. ac si apte
dicat. Nudū me mirante terra protulit nudū me hinc ex utero terra
recipiet. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**
Nudus egressus sum & r. Nudus ergo dñs de utero matris exiit quia asi
nagoge carne p̄diens conspicuus ad gentes uenit. Bene aut̄ dicitur
nudus reuertar illuc. Nudus quippe ad uerū matris reuertitur.

cum in mundi huius termino is qui in seculo factus homo dispicitur sine
goge suo oculis dñi ante seclā declaratur. SECUNDUM LITTERAM.

Dñs dedit dñs abstulit. sicut dñs placuit ita factū est. Vir ses non ait dñs de-
dit diabolu abstulit. Utiq; sciens quia contra se satan teptandi uires nisi
permittere dño non habebat. Bene aut ait sicut dñs placuit ita factū;

Magna enim consolatio ē in eo quod nobis displicet & quod illo ordinante
erga nos agitur. cui non nisi iustum placet. SEQ. Sicut enim dñs benedic-
tum in secula. Ecce omne quod sectum sensit dñi benedictionem condu-
dit. Uthinc a duersariis ad poenam suam uictus erubescat. quia ipse dō
etiam contumax in beatitudine conditus existit. cui homo in uigto & iā
dicit. In omnib; his non peccauit iob. SECUNDUM ALLEGORIAM ^{pcuss.}

Dñs dedit & rēq; usq; benedictum. Redēptor n̄r p hoc quod dñs: cum patre
dat omnia. Per hoc uero quod homo ē a patre accipit inter om̄ia. Dicat ergo
dñs n̄r de uide cum uenturū in incarnationis eius misteriuū crederet.

Dñs dedit. dicat de uide cum expectatā incarnationis ei presentia contēp-
nit &. Dñs abstulit quia utiq; exigente merito sue cecitatis ablata est.

In se autem credentes doceat ut in flagellis positi benedicere dñm sciunt
cum subditur. Sicut dñs placuit ita factum: sicut enim dñs benedictum.

Unde cum propinquare passioni dicitur. accepto pane gratias agisse p-
hibet & qui nihil dignū p cussionem exhibuit humilitē in passione benedic-
In omnib; his non peccauit iob labiis suis. neq; stultū quid contra dñm
locutus est. Quia nec p conscientiam tacitus timuit. nec lingua in contu-
maciam relaxauit. Stultus autem contra dñm loquitur quia inter diuine aīa ad-
uersionis flagella positus iustificare semet & ipsum conatur. SCOM ALLEGOR.

In omnib; his & rēq; usq; locutus est. Quod nec peccasse nec stultū aliquid contra
dñm locutus. asseritur hoc de illo testatur p & r̄us dicens. Qui peccatū n̄ fecit
nec inuentus ē dolus in ore eius. quia enim dolus in ore non fuit. stultū pculdu-
bi nihil dixit. hunc contra dñm locutum stultes sacerdotes crederet cū pas-

sionis tempore dīse filium testaretur. Sed contrarium fuit nihil dixit
quia uera loquens hoc de se infidelibus moriendo contulit. Quod paulo
post redēptis omnibus resurgendo monstrauit.

EXPLICIT LIB. II. INCIPIT LIBER. III. SCDM. LITTERAM.

Factum est autem cum quadam die uenissent filii dī & t. usq; recedens ab
omni malo. Haec latius supra deseruimus. Quia aut alud ueniens satan requi-
ritur quam infirmitas superbie eius increpatur. ac si aperte diuina uox dicat
Ecce ab uno & infirma carne posito homine uinceris. quate contra me auctore
omnium erigere conaris. & adhuc & inens innocentia suam ac si aperte dicat
SEQ. Tu quidem exercuisti malicia sed ille innocentiam suam non amisit
Quia mentis innocentia quam gloriose tenuit in tranquillitate gloriose ser-
uabit in uerbere. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Factum est autē & t. usq; ab omni malo. Sed quod quadā die satan corā dno
adstans edicitur. quod diu de uenerit p̄cunctatur. Quod beatus iob magnis
conditoris preconis preferatur quia iam discussimus replicare de uicinis
ad indidissa autem ueniamus. **SECUNDUM LITTERAM.**

Tu autē commouisti me aduersus eum ut affligerem illum frustra. Cum dī
iustus est. frustra adfligere non potuit. & rursum cum uerax est aliter
non potuit dixisse quam fecit. Vt ergo iusto & ueraci utraq; conueniant
frustra ille percussus est. cum nulla culpa receditur & non frustra percussus est
cui uirtutis meritum cumulat. sed quia nos ferire nisi comoti nescimus. ideo
ipsa diuina percussio commotio uocatur. & dnr̄ uerba diuina uoce des-
cenditur ut eius factum ab homine utcuq; capiatur. **SCDM ALLEGORIAM.**

Tu autē commouisti me aduersus eum & c. Cum primus homo ad dno p̄satan
mutatus est. Iunc est dnr̄ in homine secundocuius figuratenebia iob cō-
motus. Bene ergo etiam de redēptore nro dicitur cōmouisti me & retq;
ac si dicatur. dum iste non suus sed illius causa moritur. Iunc enim huius af-
flictione cōmouisti. Cum illū a me callida p̄suasione traxisti. Tu autē frustra

frustra quippe afflictus est quod & culpe ultione pressus est & culpe contagio
inquinatus non est. frustra autem & non frustra afflictus est. qui insequide
admissa non habuit. sed cruore proprio reatus nisi maculatus sit. **SUPER LITTERAS.**

Cui respondens ait. pellem propelle & quicquid habet homo dabit
pro anima sua. Pellem propelledari asserit quia se pedum uenire ictum
contra faciem cernimus manum palpebris opponimus ut ab ictu oculos
defendamus. et corpus uulneri obicimus ne in corpore tenentiori uulnere
mur. Cuncta inquit que habet homo dabit pro anima sua. Ac si aperit edicat
Idcirco iob tota extrase flagellum equo immittit patitur quia pauca ne ipse
feriatur. **SUPER QUERELUM.** Alioquin mitte manum tuam & tange os eius & carnem & tunc
uidebis quod in facie benedicat tibi. Superius dixerat tange cuncta que
possidet. Nunc fractus de alio alio postulat. Quod tamen diuina dispensa
tione permittitur ut alter cator impudens uel sepe uictus erubescat. **SUPER ALLEGORIAM.**

Qui respondens ait. Pelle propelle usque benedicat tibi. Ac si dicit. Mouerit de
his que extrase sunt negligit. sed tunc ueraciter que sit agnoscat. si in se ipso
quod doleat experitur. hinc per membra sua satan & uerbis & desideris
intulit. **SECUNDUM LITTERAM.**

Dixit ergo dominus ad satan. Nam ecce uniuersa in manu tua sunt. Verum tamen
animam eius serua. Ecce igitur per missionem uerbis comitatur custodia
protectoris. Egressus igitur satan a facie domini. hinc superius exposuimus
SUPER QUERELUM. Percussit iob ulcere pessimo a planta pedis usque ad uerticem eius. Duobus
autem modis flagella pensanda sunt uisibilis & aut qualis sunt aut quan
ta perpendantur. A planta igitur pedis usque ad uerticem uisibilis in mente
uacua & gloria in cuius corpore uacua a poena. **SUPER ALLEGORIAM.**

Dixit ergo dominus ad satan & reliqua usque serua. Conditorum omnium satane
manu traditum. quis uel despiciens credat. sed cum pro deceptio
domini membra suorum semanibus satane tradidit. quid aliud quam eius
dem satane manum in se se uere permisit. Animam uero eius seruare

preca. Non quod hunc temptare perhibetur sed quo hunc temptare non posse
conuincatur non quod hunc. Potest autem per eius animam electorū uita
signari. Attergo. Uerum tamen animā eius serua. Ac si aper te dicat. Licen
tiam contra eius corpus accipe. & ab electis eius serua. Ius praue domina
tionis perde. Ingressus igitur satan a facie dñi percussit iob uulnere per ni
mo a planta pedis usque ad uerticem. ab ipso enim mundi exordio redēp
toris nostri corpus expugnare conatus est. A planta ergo pedis usque ad
uerticem uulnus inulit. Quia prius ab hominibus inchoans usque ad ip
sum caput a cleris seuuendo peruenit. SCDM. LITTERAM.

Quia testa sanem radebat. Sanem testa raderet perhibetur. ac si aper te di
ceretur. Luto tergebatur lutum & fragmentum uasis fictilis confractum
fictile uas radebat. Testa ergo radebat sanem uisem & ipsum considerans
de dextera non euulneris sumere & curam mentis. Sedens in sterquilino
ut ex loco foetore caperet & quod festine corpus ad foetorem rediret. SCD. ALG.

Quia testa sanem radebat. Bene autem dicitur testa sanem radebat & em
testa igne solidatur. Caro autem dñi eo ex passionibus sua robustior exi
it quo per infirmitatem moriens a morte sine infirmitate surrexit.

Quid ergo per sanem nisi peccatum debet intellegi. Sanem
autem putredo est sanguinis. Dñs autem noster corpus suum manibus
persequentium tradens sanem testarasi. quia peccatum carne deleuit.
Testa ergo sanem radebat cū carne culpa superatur. Sedens in sterquilino
annon quasi timentibus a christis dñs noster in sterquilino residet qui
relictis iudeis superbiens in ea quam cludum abiecta gentilitate
requiescit quia ad passionem redemptor noster ueniens alta superboꝝ
corda disseruit & in afflictorū humilitate requieuit. SCD. LITTERAM.

Dixit autem illi uxor sua. Adhuc permanes in simplicitate tua. benedic
dñe & morere. Hostis callidus ad uerticem suam mulierem ad hoc reser
uauit quae dicat adhuc permanes in simplicitate tua & nunc euas ^{pe} rēto

uerba sua. Nam quod est dicere simplicitatem desere nisi obedientiam
uocitatem comedendo contempnere. Et quod est dicere benedictionem & morem nisi
transcendendo preceptum ultra quam es conditus uiue. **SD. ALLEGORIA.**

Dixit autem uxor sua. Adhuc permanes in simplicitate tua benedictionem
& morem. Cuius enim petiem male suadens mulier tenuit. nisi carnalium
in ecclesie sinu positorum. que quasi in marito simplicitatem edarguit quod
transitura cuncta despiciens puro corde sola & eterna concupiscit. ac si
dicat. Quid simpliciter a & eterna. quod & sub malis presentibus aequa
nimis ingemescis. excedens a & eterna despice & mala presentia uel
moriens euade. **SECUNDUM LITTERAM.**

Quia achillam. Quasi una ex tulsis mulieribus locuta est. Si bonum suscepim
de manu dñi. quare mala non sustineamus. Magna quippe consolatio
tribulationis est si cum aduersari patimur. auctoris nostri ad memoriam dona
reuocemus. attergo. Quasi una ex ineptis mulieribus. quia sensus prauis
mulieris non autem sexus inuitio est. In omnibus his non peccauit iob labiis
suis. Duobus modis labiis delinquimus. cum iniusta dicimus aut iusticia
recitemus. In labiis ergo suis iob non peccauit quia nec contra ferientem
supbuxit. nec contra supbientem recitauit. **SCDM ALLEGORIA**

Quia ad illam & t usque non sustineam. Scilicet ergo uiri si sciunt foras ad
uersari. tolerare. ut uicis & iam nouerint p̄u suu corrigere. Dicat recte
locuta es & r. Qui enim electis dicitur uirilitate agite. & confortate cor
uim. Mentes carnaliumque fluxu intentione deseruiunt. n̄ merito
mulieres dicunt. si bonum accepim de manu dñi. mala quare non sustine
amus ac si apte dicat. Si ad bonum a & eterna intendim. quid mirum si te po
salia mala sufferam. Seq̄t. In omnibus his non peccauit iob labiis suis. sc̄a
enim aecta ut pondus doloris uportat. ut humilitatis modum uerba
non transeat. **S. LITIR.** **I**gitur audientes tres amici iob onem uerbum
quod uacillat & uenerunt singuli de locis suis eliphaz themanites

& baldad suites & sophia naamites cōdixerunt sibi ut pariter uisitarent
eum & consolarentur. Per hoc autē quod scriptura constantiur iamcos fuisse
testatur. quia boni studiū & recte fuerit intentionis ostendit. **SD. ALL. CR.**
Igitur audientes ut amici ob & rtq. Bene autē dicitur cū uenerit de loco suo
ueniunt. quia contra sēcēleſiam ex ſupbia mouentur. quos ūp uerſa
actio ex ipſa ſuorum nomnum in ſp̄ & ratione colligitur. Eliphaz in ſp̄
tatur diconceptus. Nisi enim dñm contempnerent nūquā de illo praua ſenti
rent. Baldada autē uel uſta ſola. Dum enim noueunt conuerſationem
neglegunt. ex ſolacii ſtate eſt quod intendunt. Sophia uero ſpeculi
diſſipans interpretatur. quia corū mentes quos ad ſe trahunt inclinantes
ab intentione recte contemplationis diſſipant. Bene autem loco de
quib; ueniunt hereticorum actib; congruunt. Dicitur em̄ themanniter
ſuitis naamanis. Theman namq; in ſp̄ & datur auſer. ſuis autem loquor
naama decor. Auſerum autem uentum calidum eē. qui nesciat. Athema
igitur & aſin. idē calore & loquacitate ueniſſe referuntur. Quia ſolius
uerbis loquacitatis non aut uisceribus caritatis calent. Naama in ſp̄
tatur decor. Quia em̄ docti non eē ſed uideri app̄ & uult. ex eruditionis
uerbis ſp̄ciem bene uentū ſumunt. & p̄ calore loquacitatis in ſe ostendunt.
imagine decoris. Pruiſ autē theman poſt modum ſui. accendit naama. quia
prius illos inordinatus calor accendit. Nitor deinde loquacitatis erigit
& tunc demum decoros hominib; ypoctiſis ostendit. Conchixerunt em̄
ſibi ut paritē uenientes uisitarent eum & consolarentur. Conchixerunt ſibi
heretici quando praua queſtionem contra aectam ſencunt & in quib;
a ueritate diſcrepant ſibi in ſulſitate concordant. Quia autē nos de dñi
tate erudiunt. quid aliud faciunt niſi in peregrinationis nra nos afflic
tione cōſolantur. heretici autē nominantur amici nec m̄ ſu. qui a p̄ ſiquoq;
traditor edicit. amice ad quo ducunt ſi & rtq. **SECUNDŪ LITTERAM;**
Cū autē eleuaſſent p̄ cal oculos ſuos n̄ cognouerunt eum. & exclamantes

hereticos quippe locus ipſe ſupbia ē. humilitas autē bonar hereticū ḡi de loco ſuo

plorauerunt scissis uestibus sparserunt puluerem sup caput suum in celo
 Amici beati iob ut ad flictum ad dolorem suspendere et inauerunt simul
 dolere. & cum uulneratum illius corpus uiderent. studeuerunt ipsi uer
 tes scindere. cum mutatione uultum eius conspicerent studeuerunt pulue
 re capita fedare, Quatinus ad flictus uultu tanto facilius eorum uer
 ba reciperet quanto in eis uultu aliquid de afflictione cognouisset.

Cum autem eleuassent & itaque Heretici quippe oculos suos ad S. ALLEGOR.
 a ecclesiam leuant. quia uidelicet ipsi in nos sunt. & cum ei opera conspi
 ciunt in alto sunt itaque cernunt; heretici autem quia pro magna
 presentia appetunt aetam in uulneribus posita non cognoscunt. Quod
 in illa cernunt in suorum cordium cognitione non relegunt. Scissisq;
 uestibus sparserunt puluerem in sup caput suum in celo. Ruptis autem uestibus
 corpus ostenditur. quia sepe scissis uestibus, malitia hereticorum ape
 ritur. Puluerem uero in celum sup capita spargunt. Puluis intellegen
 tia terrena. caput principale mentis. celum preceptum supne locuti
 onis est. Puluerem uero sup caput in celum spargere est seculari intel
 lectu mentem corrumpere. & de uerbis celestibus terrenis sentire. S. LII.

Sederuntq; corameo septem diebus & septem noctibus & nemo loquebat
 ei uerbum. Viderunt enim dolorem eius esse uehementer. Utrum con
 tinuis. vii diebus & vii noctibus; cum ad flictus iob sederunt an diebus;
 & noctibus; totidem instantia uel crebre uisitacionis ad hestit ignoraui
 Sepe in scriptura sacra totum pro parte ponere consuevit. Nemo inquit
 loquebat ei uerbum. amici beati iob dolorem uidentes diuina cuerunt
 sed tunc de inchoantes in discere locuti sunt quia parere dolentia no
 luerunt. S. D. ALL. CRM. Sederuntq; corameo in terra vii diebus & vii noctibus;
 pro die intellegentia pro nocte ignorantia designatur. septenarius nu
 mero summa uniuersitatis exprimitur. Unde non amplius quam diebus
 vii. omne hoc tempus est summat. amici ergo beati iob consedere

septem diebus & vii noctibus intra referuntur. quia heretici uel in his
quibus uerū lumen intellegunt uel in his in quibus ignorantie tenebras
patiuntur. quasi infirmantur & aet̄e secundiscenderesimul. int̄
ra aut̄ conſederere est aliquid de imagine humilitatis ostendere.
Potest p̄ terrā ipsū mediatoris incarnatio designari ut dum humilia
exhibent p̄ sua deant sup̄ba que docent cū beato ergo iob intra sedere
est. uerā redēptoris carnem cū scā. cētū credere. Et nemo loquebat̄
ei uerbum. Tacentes enim aduersarios habemus si fide uere filios
predicando generare neglegimus. Ideo quia multos nos aduersari
diligunt loquentes oderunt. recte apud tacentem dicit̄ nemo lo
quebatur ei uerbum. Viderunt enim dolorem eius eē uehementer
Cum enim amoris di dolor uehemens cordis intra transfigit. passim pra
ua loqui aduersarius metuit. quia uide & qd̄ intentā mentē lucessi
ens non solum ad p̄statem trahere non ualē. sed p̄ excitatā forsi
tan & quos tenuerit p̄ dē;

Post haec aperuit iob ossuum & maledixit diei suo. Ubi cumq; scriptura
dicit aperuit ossuum. ex his que tenuit p̄mittit. reuerenter
expectanda indicat que subiungit. ut ipsonarrationis ordine p̄pen
datur quia nequaquam maledictum p̄ impatientiam p̄tulit. Si enim
ira motus maledixerit & audito dāpnosubstantie cognita morte
p̄ se eū ad maledictionē dolor excitat &. Non aut̄ ait. pereat dies in qua
conditus sum. sed pereat dies in qua natus sum. in die quippe iustitie
homo est conditus sed in tempore culpe natus. Adam enim conditus
sed cam. primum natus. Quid est ergo diei natiuitatis maledicere
nisi apte chere. Dies mortalitatis pereat. & lumina & nitatis erū
pat. sed quia perire duobus modis dicimus aliter enim perire optam̄.
aliquid ut non sit & aliter male sit. hoc quod de hoc die subdit̄. obscu
re teum caligo liquido ostenditur quia dies ista non ita ut non sit

sedita petire optatur ut male sit. Vir ergo sc̄ in dolore positus pro pro
 causam totius humani generis deflens & humanum genus unde cecidit
 iam cogitans dicat. Perea dies in qua natus sum & nox in qua dictum est
 conceptus ē homo. Ac si aperiatur. Perea spes ubi postata ^{anglō mlata}
 quā diem se simulans ex promissione diuinitatis emicuit. sed nocte se exhi
 bens lucem nobis n̄ immortalitatis obscurauit. Perea antiquus
 hostis qui lucem promissionis ostendit sed peccati tenebras contulit
 qui quasi diem sub blandiendo innotuit sed usq; ad tenebras n̄ noctem
 ex inpressa cordis cecitate perduxit. **D**ies illa uertatur in tenebras
 in tenebras autem dies diabolus ille uertatur quando uersa intellegit
 & iamque prospera suadendo pollicetur. In tenebras dies illa uertatur
 quando antiquus hostis qualis est se uentis talis nobis perspicitur & u
 sub blandimenta latens quasi ex die lumine inludat ut ad peccati
 tenebras pertrahat. Non requiritate uis de super & non in lustr & lumi
 ne. ac si aperiatur. Quia ipse tenebras inludat tollere & sine fine quod
 fecit. Nec unquam lumen pristini status recipiat quia hoc & u non si
 a se amisit. Obscure enim tenebre & umbra mortis. Per umbrā mor
 tis obliuio intellegitur quia sicut mors interimit uitā ita obliuio
 exanguit memoriam. Dicat. ergo obscure enim tenebre & itq; Ide
 sicut erroris sine cecitas obtruat ut nequaquam ulterius ad lucem
 penitentię per diuini respectus memoriam resurgat.

Occupet eum caligo & inuoluatur amaritudine. Dicatur ergo si quis se
 renitate intame lucis perdidit. quid est quod donec extremum sup
 plicium tolerat. occupet eum caligo. subiungitur autem que illum
 per a sine ter mino de uisat. Inuoluatur amaritudine. Omne quip
 pe quod inuolutum ē finem suum quasi sinus quam indicat quia sicut non
 ostendit quo incipit ita non detegit. quod desistat.

Noctem illam tenebrosam turbo possideat. Turbine nox ista possidetur

quia superba eius cecitas disjecta anima ductione percussus. Non com-
putetur in diebus anni nec numeretur in mensibus. Sicut ex diebus multitu-
dine annus ducitur. ita ex collectione bonorum electorum uniuersitas
impletur. Dies ergo singule queque electorum mentes. Menses uero multiplica-
ti sunt aetate eorum. Arduus uero hostis superbisque tenebris oppres-
sus aduentum quidem redeptoris conspicit sed nequaquam
adueniam eum electis redit. Possunt autem hic dies quinque
lucem manent angelici spiritus. Menses autem eorum ordines & dignitates
intellegi. Sed quia contra quos hostis nec ad meritum lucis ab eterno nec
ad ordinem supernorum agminum reducit. nec in diebus anni nec in men-
sibus anni numerantur. Sic quippe illum propter superbia cecitas grauat
ut ultra ad illa claritatis intus agmina superna non redeat;

Sicut nox illa solitaria. Nox illa solitaria efficitur quia disfunctione pe-
tita a frequentia superni patris separatur. Si uero solitaria est quod homi-
nem quem socium ad perfectionem fecerat amittat & solus cum suo corpore hostis

Nec laude digna. Cum enim a redepto humano genere idolorum ue-
neratio reprobatur. Nox & illa solitaria & non laude digna relinquitur.

Maledicentes qui maledicunt diei qui parati sunt suscitare leuiathan. id est
illielecti spiritus qui erroris eius tenebras damnando denuntiant & magni-
tudinem claritatis illius a ab exordio factam uident. Qui parati sunt inquit
suscitare leuiathan. qui leuiathan quippe in preteritum dicitur addita
mentum eorum. quorum scilicet nisi hominum recte autem addita mentum eorum
dicitur quia postquam culpa prima suggestionem tulit. hunc cotidie
augere grauius persuasionibus in desinit. electi spiritus superbum illum compr-
munt. qui humiles hunc sequi uoluerunt ipsi quoque administrantibus dispo-
nuntur ut ad inuentionem apti certaminis destruendus funditur quondam
reuoletur. Dicitur fere qui parati sunt suscitare leuiathan. **O**bscurentur
sicut caliginis eius. id est contra eos qui ante humanos oculos quasi boni.

operibus splendent. Malitia antiqui hostis obscura p̄ualeat & quod
ante humana iudicia sup̄serant lumen deponat laudis. **E**xpectat lucem
& non uideat. Quod de hac nocte id est de antiquo hoste dicitur ad corpus ei
id est ad iniquos quosq; deriuatur. Quibus beatus iob debitam sententia
profert predicantis. Non optauit uoto dicens. **E**xpecta & lucem ex

& non uideat. Nox enim ista id est tenebrosus hostis in mem
bris suis lucem expectat nec uidet quia uel hi qui si dem sine operib;
retinent uel hi qui pro humana laude in bona actione se exhibent in
cassu ueniente iudice uel hi & tributionem fidei uel illi bonorum operu
sperant. **N**echortum surgens aurore. Ortus aurore eē exordium
dare sententiae ac te quē uideret ex parte nequeunt quia a conspectu iudicis
malorum suorum pondere ad tenebras pressi pertrahuntur. Iudeu quippe
lucē expectauit & non uidit quē humani generis redemptor euenturum
quidem p̄ph̄tando sustinuit sed uenientē minime cognouit. Quia n̄
clausit ostia uentris qui portauit menec abstulit mala ab oculis meis.

Quod unicumq; homini uentis est matris hoc humani generis exata habitatio
illa paradisi ex ipsa namq; humani generis origo uelut ex uentre p̄dit.
Huus aut uentris ostia serpens aperuit & malum non abstulit quia in corde
hominis mandata caelestia dissoluta & munita supernis monitis claustra
m̄ta intupit. Nec moueat quod n̄ clausis sequitur quē aperuisse para
disi uaniam dicitur. Non clausit enim dicitur aperuit & malum non ab
stulit inrogauit quasi lucra nobis dedisset fuerat si claustra non intulisset;

Quare n̄ in uulua mortuus sum. Peccator in uulua moritur & ut si mortuus
se homo in ipsa suggestione cognosceret. **V**e egressus ex utero n̄ stat
imperii hominūq; ex utero egressus: cū post quā in peccato eū suggerens
lingua concepta foras mō delectatio rapuit. **C**ure exceptus genib; lactat
uberib;. Nam post egressionē exceptus e genib; quia cum ad delectationē
carnis p̄dit nimirū culpā p̄ consensionē sp̄s subiectis sensib; quasi sub po

sicis gembus consummavit. Sed gembus exceptis & iuberibus est lactat
in consensu enim culpe addictis p̄sensibus multa casse fiducia argu
menta subsequuta sunt. que nata in peccato anima uirulentolua genu
tuerunt & ne aspera mortis supplicia m̄ueret. hanc blandis excu
sationibus fouerunt. At ergo. Quare non in uulua mortuus sū. idē in ipsa
occulta p̄p̄ratione peccati cūa carnis uita mortificare me nolui.
Egressus ex utero non statim peri. idē post quā ad uirtutē iniquitatē exi
cur me tunc saltem p̄ditum n̄ cognoui. Perisset enim in suo iudicio. si se
p̄ditum cognouisset. Quare exceptis gembus idē & iuberibus post aptā culpā cur
me adhuc in illa consuetudine suscepta ualentior ē ad nequitias red
deret. Cur lactat iuberibus, id est post quā in culpa peccati uoluntate ueni. cur me
ad atrociorē nequitia t̄sulseris fiducia t̄ lacem misericordie desperationis
enutriu. **N**unc enim dormiens es. uterem & sonno meo requiescere idē
intra secretum mentis. ut conditor is̄ contemplationē secedere nisi me extra
me temptationū multibus consensibus primū culpā p̄didisset. **C**um re
gibus & consulibus t̄re. Cū regibus enim dormit & quia iū cum angustis homo
quiescere t̄p̄uasoris linguā sequi noluit. Quibus bene consules uocantur
quia spiritaliter publice consulunt. dum nos sibi ad regnū socios iun
gunt. & ipsi s̄ nuntiantibus uoluntatē conditoris agnoscamus. Si uerū
regibus & consulibus t̄re idē cum s̄c̄is predicatoribus ac t̄squis & cōmis
sibus sibi recte disponere & sua bene regere corpora sciunt. Terre autē
consules quia ex t̄ncis peccatis uirē consultum p̄bent & t̄enas m̄as ad
celestia p̄trahunt. **Q**uia edificam sibi solitudines. Solitudines quippe
aedificatē a se t̄o cōt̄dit̄renorum desideriorum tumultus expel
lere & una intentione ad n̄p̄tariē in amore inuicem quibus anhelare;
Cū principibus qui possident aurum & replent domos suas argento. Hi
principes t̄re ac t̄e rectores & aurū sapientia appellat. Illi ergo rec
tores sunt qui & sapienter uiuendo aurū possident & alius recta p̄redi

cando argento facte locutionis entesunt. SEQ. **A**ut si a labor tuum
 absconditum non subsistet t qui conceptum uiderit lucē. Bene autem a labor
 tuum absconditū dicitur. quia mundi primordis. Dū quodā paucos
 moise scribere cognoscimus pars nobis maxime iustorum occultatur.
 Que quia nō notata subtrahitur a labor tuum absconditū tuocatur t
 dicitur. Quod & non subsistet dicitur quia enumeratis paucis eorum
 frequentia apud nos nulla memoria retinetur. Recte autē additur
 uel qui conceptum non uiderunt lucē. Hic autē qui post acceptā legem
 in hoc mundo nati sunt auctor suo eius de legis sume admonitione con
 cepti. Sed tamen concepti lucem non uiderunt. quia aduentū incarna
 tionis dominice quā uis hanc fideliter crederent peruenire nequuer;

SEQ. **I**bi impii cessauerunt a munulū & ibi requieuerunt fessis robore. in hac
 enim luce impii a munulū cessauerunt dum per forum ueritate cognita
 laboriosa mundi desideria fugiunt & tranquillitati in amari
 adquiescunt. Qui uero in auctoris sui amore et oboratur quomā magis in
 cupita diuinitate conualescunt. eo appropria uirtute deficiunt & sa
 lubri deflectione lassantur. SEQ. **E**t quomā uelut piqua uersum memoles
 tia. Hic electi molestia uinctis quia adhuc corruptionis suspōena depri
 muntur. sed cū corruptibilis carne eximus quasi ab his quibus nunc ad
 fringimus molestia uinculis relaxamur. Recte autē uincti dicitur
 quia adhuc in cessum nō desiderii addm̄ liberū non habemus. Non
 exaudierunt uocē exactoris quia uicq; suggestionem ei & fraudiunt
 quia teptantur nō exaudiunt quia consentire conceptum;

Paruis & magnis sibi sunt & seruis liber ad nō suo. Quia enim in nō lucis
 requies sic in seruis magnos subleuat uita nō nec paruulos derelinquat.
 Dicitur recte. Paruis & magnis sibi sunt. Quia autē sic ibi conuersi peccato
 ris animus culpe sue memoria tangitur. uita nō nulla eidem memo
 ris confusione deprimat. congrue subiungitur & seruis liber ad nō suo.

EXPLICIT LIBER IIII. INCIPIT LIBER QUINTUS.

Quare data est misero lux. Lux enim datur miseris quando hi qui subli-
mia contemplantur esse se in hac peregrinatione miseris agnoscunt.
claritatem transitoria prosperitatis accipiunt. **Sed.** **E**turta his
qui in amaritudine animae sunt. Vita enim amaritudinis datur.
cum huius mundi gloria tristibus sementibusq. tribuitur.

Qui expectat mortem & non uenit. Disiderant quippe mortificare se fun-
ditur. atq; ab omni gloria uix temporalis extinguere sed sepe occultis di-
uitiis uel prece in regimine uel occupari in uicinis honoribus conpel-
luntur & expectata mors non uenit. quia eorum usus temporalis glori-
& iam nolens uiuit. **Q**uasi effodientes thesaurum. Quae plenae mor-
tificationem suam appetunt quasi effodientes querunt. quia quanto
funt uicamores ad finem tantos exhibent ardentiores in opere roborando.

Gaudent uehementer cum inueniunt sepulchrum. Sicut enim sepulchrum
locus est quo absconditur corpus. ita diuina contemplatio quodda se-
pulchrum mentis est quo absconditur anima. **V**itae uisus abscondita:
uia & circumdedit eum tenebris. Uia enim sua uisus abscondita est. quia
& suam inquisit uisus qualitate considerat. adhuc tamen ad quem fine
tendat ignorat. & suam superna appetit. et si plenis haec desideris querit.
adhuc in eisdem desideris permoneat nescit. Unde bene postquam
dictum est. quare data est misero lux adiungitur. uisus uisus abscon-
dita est uia. ac si aperire dicat. Cur huius uite successus accipit. quis sub qua
sit aestimatione iudicis iter sui operis nescit. Bene autem subditur & circum-
dedit eum tenebris. Tenebris namq; homo circumdatus quia quamuis
caelesti desiderio ferueat. quid de se & ipso sit dispositum in seculis
ignorat. **A**ntequam comedat suspirio. comedere namq; e animae suspirio
lucis contemplationibus pasci. Suspirat ergo antequam comedat quia pri-
us gemitibus tribulationis afficitur. & primo modo contemplationis refecti

onesatiatur: **E**t quasi mundantes aquas sic uertit meus. Uir si uidit quan-
 tasit in lamentis poenitentia uolumina cogitationu atq; ipsas meroris
 undas mundantes aquas uocauit dicens: Et quasi mundantes aquas sic uertit
 meus. **Q**uia timor quēct me bame uenit mihi & quid uerebit accidit. Iusta
 igitur quāuis de rectitudine sua gaudeat cor utamē trepidā mentem
 correctio ipsa perturbat. Nema lūm qd̄ tolerant n̄ p̄a percussio sed dis-
 cipline sed aīa aduersio uisq; uindictae. **N**onne dissimulau nonne
 tacui nonne quieui & uentis up me indignatio. Scien̄ uiri cum eis tran-
 sitoria prosperitas adridet & pauorē mundi quas inescientes dissimu-
 lant & for̄gressu interius hoc an de exterioris subleuatur calcant.
 Silentaū quia nullis praueuacionis clamorib; p̄strepunt. Quiescunt
 uero cū non solum nullo cupiditatum tēporaliū turbulento appetitu
 sapiuntur. Uerū & iam curis p̄sentis uitae necessariis immoderatus occu-
 pari refugunt. **E**t uenit super me indignatio. Magna iā arte
 doct̄r̄ medicus ut uerba p̄tulerit recte facta ut hinc unusquisq;
 consideret & que peccantib; postmodū supplicia maneant sic iā iustos
 tam ualida hic flagella castigant. Hinc eēn̄m quod paulus ait. Cū
 multa in thesalonicensiu laude dixisset. Procinus subiunxit. ita ut
 et nos ipsi in uobis gloriemur in aedibus dī pro p̄tuentia uisā & fide mō-
 nib; persecutionib; uersis & tribulationib; quas sustinētis in exemplum
 iusti iudicū. **R**espondens eliphuz themanites dix̄ sic p̄t̄m loqui
 tibi for̄sitā moleste accipies. Ergo amici ob ar̄uerentia mansuete
 locutionis incipiunt. sed usq; adiacula asperrime inuectionis erupunt.
Sed conceptum sermonē tenere quis possit. N̄ eq; tenere uerba quēn̄
 potest uell & nisi se per haec uulnera miserē prenostrer &
Ecce docuit plurimos & manus lassas roborasti. Uacillantes confir-
 mauit sermones tui. Cuius ergo celsitudinis uisus iste fuit quādo docet
 docens lassos roborans uacillantesq; confirmans. in̄m̄ multiplicauerū

custodiam erudiendis sec^{us} & eris impendit. sed heretici siue peruersi.
cum bona iustorum refer^{unt} haec in argumentum erimous inflectunt.

Nunc autem uenit super te plaga & defecisti tetigit te & conturbatus es
eliphaz. scilicet uirtutes quia amissas asserit. enumerando subiunxit
dicens. Timor tuus fortitudo tua & patientia tua & perfectio uir-
tuaru. Quae nimirum cuncta ei sententiae inrogat. quae promissit dicit.
Nunc autem uenit super te plaga & defecisti. omnia ergo simul interisse as-
serit in eo quod beati iob turbatum in flagella reprehendit. sed
intuendum est quam congruenter ordines uirtutum narrat. Quatuor
quippe gradibus uita beati iob uirtutes enumerando distinxit.
dum & timor fortitudinem & fortitudinem patientiam & patientiam per-
fectionem iunxit. sed quia in uehendo corripuit. nunc alia ue-
lut exortando subiunxit dicens.

Recordare obsecro quis sum quia innocens perit. aut quando recti
delecti sunt. sepe hi & innocentes pereunt & recti delentur sed tunc
ada & aeternam gloriam pereundo seruantur.

Qui potius iudicet qui operantur iniquitates & seminant dolores
& metentes eos. flantedo perisse & spiritus eius consumptos. Dolores
seminare est fraudulenta dicere. Dolores in & eretice dicendo
ualere. Uel certe dolores seminant qui per uerba pagunt. Dolores
metunt cum de eadem peruersitate puniuntur. Sed hoc loco dolo-
ris messio non iam poena sed adhuc perfectio iniquitatis ostendit
quia ex diuina respiciens eisdem messiois poena hic subrogatur.
sed in tellegi rectius aliter potest. quoniam dixit nec innocens perit
nec rectus delatur. quia & sic a ne hic a teritur in conspectu & in
iudicis uera saliter reparatur & qui seminant dolores & metunt
flantedo pereunt quia quanto hinc altius per se agendo proficiunt
tanto durius subsequenti damnatione feriuntur. ut ergo uindicta

cogitans demonstretur: flare irascendo dicitur. D̄sem̄ qui in se
m̄& ipso tranquill̄ est per eum ab; turbulenti uideat;

Rugitus leonis & uox leaenae & dentes catulorum leonum contriti sunt. Ru-
gitum leonis seueritatem uiri uocel leonae loquacitatem coniugis.
Dentes catulorum leonum edacitatem plis appellat. Quia enim filii
conuiuantes extincti sunt dentium expressione signantur;

Tigris perit eo quod non habet & predam et catuli leonum dissipati sunt.
Quem nomine tigris dicitur in beato iob nota uarietate signat. uel asperum
maculissimum animalis. Quae uel dicitur & tigris rapit predam. quia humani
sibi fauoris usurpat gloria quae dicitur a laude extollit. quasi p̄ d̄a sumat.

Sicut ergo tigris perit eo quod non habet & predam. Ac si aper te dicitur. Ua-
rietas ergo eius simulationis extincta est. quia & adulatione laudis ablata
& in tua ipocritis predam non habet. quia per eius adiuuantes hu-
mani fauoribus caret;

Sicut heretici quasi deserti securi dicunt rugitus leonis & cetera. Ac si aper
diceretur. Nos ideo ^{nullis} flagellis atterimur quia actum uicem antiqui hos-
tis & cupiditatem terrene glorie ex persuasionem reproborum
omnium uitae meritis superando calcamus. **T**igris perit & t̄q. Sa-
tan quippe ex propter crudelitatem leo dicitur & p̄t̄ multiformis
astutiae uarietate non incongrue tigris uocatur. **P**orro ad me
dictum e uerbum absconditum. Uerbum absconditum heretici audire
se simulant. ut auditorum mentibus quandā predicationis suae reue-
rentiam obducant. quatinus eorum predicatione tanto sc̄u quanta
& occulta uideatur. **E**t quasi si fur uesuscipit auris mea. uenas
susurrus eius. Venas itaq; diuini susurrus suscipit qui uel p̄ci-
piendam uirtutis eius notitiam deserto publice p̄dicationis ostio opta-
ue intellegentis rimas querit;

In horrore uisionis nocturnae quos sol & sopor occupare homines.

ac si aperte diceretur. Cum homines inferius dormiunt nos ad percipi
enda superna uigilant. quia nobis ea cognita sunt. atq; cognoscenda
cetera uerba torpescunt. **P**auor tenuit me & tremor. et omnia
ossa mea perterrita sunt. Quia enim de doctrina suae altitudinis
miri uideri appetunt. quasi per timescunt que fingunt.

Et cum sp̄s me presente transiret in horruerunt pili carnis mee. Stetit qui
dam cuius non agnoscebam uultum. Ut in comprehensibili se cogno
uisse indicent non fecisse sed transisse coram se sp̄m narrant & uultum
se uideri incognitum simulant ut esse dei cognitos qui ab humana mente
cognosci non ualent ostendant. **I**mago est coram dō oculis meis &
uocem quasi aure lenis audiui. Sepe heretici dñi sibi imaginatiter fin
gunt. quem intueri spiritalit̄ nequeunt eiusq; uocē quasi aure lenis
audire se perhibent. quia ad secreta illius cognoscenda eē se prece
ris familiares gaudent.

Porro ad medicum est uerbum abscon
ditum. Uerbum absconditum audire eē locutionē sc̄i sp̄s corde c̄cipere.

Et quasi furtiue suscipit auris mea uenas susurrū mei. Uenas susurrū
susurrū auris cordis furtiue suscipit. quia subtilitatem locutionis
intime afflata mens occulte cognoscit. **I**n horrore uisionis noctur
ne. horror nocturne uisionis est pavor occulte contēplationis. Quia
enī ad contēplandum inter ni solis radium nubes senit̄ corruptio
ni inter se it̄. adhuc quasi in nocturna uisione cernimus cū sub m̄estru
contēplatione caligamus. **P**auor tenuit me & tremor et omnia ossa
mea perterrita sunt. Quid possit nisi fortia uerba signantur. Ac si aperte dicer̄.

Subtilitatis intime archona percipiens unde me apud me forte credidi
ante spectū iudicis in decubitu.

Et cū sp̄s me presente transiret & est q;
Nobis p̄sentib; sp̄s transit quando inuisibilia cognoscimus & tam haec
non solide sed raptim uidemus. Non ergo stat sed transit sp̄s. quia sup
nā lucēnt̄ a nobis contēplatio & in h̄antib; aperit & mox infirmitatib;
absced

Steat quidam cuius non agnoscebam uultum. Quidam nāq; non dicimus nisi de eo utiq; quē exprimere aut nolumus aut non ualemus. Sed quā mente hoc loco dicitur. quidā uidelicet exponitur cūptinus subinfert^r cuius non agnosceba uultum. humana quippe anima primorū hominū uitio paradiso expulsa lucē inuisibilem pdidit & totā se in more uisibilem fudit. Bene ergo postquā dictum ē cum sp̄s in ep̄sente transiret & subditur. steat quidam & itq;. Ac si apte diceretur. Cum quem per transitum sensi. non transire deprehendi. Ipse est ergo qui transit. ipse qui stat.

Transit enim qui a tēri cognitō non ualeat. Stataū quia in quantum cognoscitur in cōmutabilis apparet. **I**mago corā oculis meis. Imago quippe patris filius est. Cum ergo in patrem tendimus. hunc quantum acapim^r p̄ magnē suam idē p̄ filiū uidem^r. **E**t uocē quasi aure lenis audiui. Quid autē per uocē aure lenis nisi cognitio s̄a sp̄s designatur qui de patre procedens & de eo quod est filii accipiens nostre tenuitur notitię infirmitatis infundit^r.

Numquid homo di iustificatione cōparabitur. humana iustitia diuine iustitię comparata iniustitia est. Quid enim eliphaz raptus in contēplatione cognouit. nisi qd iustificatē homo di cōparatione non possit.

Aut factoris suo purior erit uir. Puriorē autē se uir factoris suo estimat sic tra flagellum querelā comparat. **E**cce qui seruiunt ei non sunt stabiles atq; eiusdem p̄tinus documētū consumentur uelut ainea. Quia ergo quoq; ipsa natura congelicā. in se m̄ & ipsa mutabilis. Quā uidelicet mutabilitatē uicit p̄ hoc quod ei quis emp̄ idē est uinculis amoris inligatus. Recte nunc dicitur. Ecce qui nunc seruiunt ei non sunt stabiles. atq; eiusdē redeptoris p̄tinus documētū mutabilitatis adiungitur. Cum de apostatis sp̄s itibus subinfertur. & in angelis suis repperit p̄ ueritatem. ex quorū casu bene infirmitatis humanę consideratione collegit cū ilico subnectit. Quāto magis hi qui habitant in domos luteas. luteas quippe domos habitant. nisi quāto magis hi qui habitant in domos luteas. quāto magis hi qui habitant in domos luteas. quāto magis hi qui habitant in domos luteas. quāto magis hi qui habitant in domos luteas.

substantia carnis. In ea enim de ueste nascitur & eandē uestē de quo
ortur oriendo consumit. Quasi quaedam uestis animę caro est. sed hec
nimirum uestis habet tinea suam quia ab ipsa carnalis temptatio ortur
ex qua laceratur. Uel ut ergo a tinea homo consumitur. cui de se oritur
unde conteratur ac raptē dicat. Sulli sp̄s esse ase inmutabiles
nequeunt. qui nulla carnis infirmitate deprimuntur quatenus tate
se homines in bono permanere constantes existimant. qui pro corrupti
onis uitium in semet ipsis habent unde ab inima nouitate uel et

Demane usq; ad uesperā succident. a mane usq; ad uesperam. Leuit
peccator succiditur dum a uite sue exordio usq; ad terminū iniquita
tis perpetratione uulneratur. **E**t quia nullus intellegit. uel eorum
qui pereunt. uel eorum qui perditos pereuntium motus imitantur. Quia autē
reliqui fuerunt auferentur ex eis. Quos alios reliquos nisi mundicie
spectos accipimus. & quos mundi reliquos auferre dñs dicitur quia
despectos huius sc̄i. eligere dignatur.

Morientur ergo. & non in sapientia. Ac si dicit & Aliquos dixi. quia
non intellegentes in aeternū pereunt procul dubio in sapientia moruntur.

Voca ergo si est qui tibi respondeat. Uocare autē nostrum est humili
dñm prece deprecare. Responderē est effectum precib; prebere.
At ergo. uoca si est qui tibi respondeat. ac raptē dicat. Quam uolū
afflictus clamantes dñm respondentem non habes quia uox in tribu
latione non uiuent. quem mens non in tranquillitate contempsit.

Et ad aliquem sc̄orum conuertere. Ac si dispiciunt dicat. Sc̄os quodq;
inuenire in afflictione ad uitores non uales quos haberes socios in hi
lari tate noluit. qui post intrusionem prius sententiā subductis.

Vitum stultum interfecit iracundia & paruulum occidit inuidia.
Quę nimirum sententię ueracē simlata contra tam uiri sapientiam.
non fuisse. Sciendū ergo nobis est. quia quoties turbulenti motū animi

sub mansuetudinis uirtute refringimus redire ad similitudinē ceteris
 conamur. Nam cum tranquillitate mentis irascendo uerberat dilani
 atam quodammodo scissamq; perturbat. ut sibi in se ipsi non congru
 at. ac uim intus similitudinis amittat. Peritam ergo dum mansue
 tudo amittitur superne magnitudinis similitudo uitatur. Bene uita
 subdit. & paruulum occidit in uictu. In uider enim non possumus
 nisi eis quos nobis in aliquo meliores putamus. Paruulus ergo est
 qui in uictu occiditur. quia ipse sibi testimonium perhibet & quod comu
 nor sit. cuius inuidia torquetur. siue quia paruulus est qui terrenam di
 ligat. magnus quia a ueterna concupiscit. Potest sic intellegi. Paruulum oc
 cidit in uictu. quoniam huius pestis languore non moritur & ut nisi qui adhuc
 in desiderio huius seculi infirmatur.

EXPLICIT LIBER QUINTUS. INCIPIT LIBER SEXTUS.

Haec uerba eliphaz possunt misce pensari. quibus ad beatum iob loquitur
 dicens. Ego uidi stultum firma radice & maledixi pulchritudine eius
 statim. Stultus quippe iudeorum populus extitit. qui per se in carne pre
 sentiam a eterne sapientie spreuit. qui quasi firmus radice conualuit quia
 electorum uitam temporaliter extinguendo superauit.

Sed haec eliphaz maledicendo dispicit. quia heretici cum denomine
 christi gloriantur iudeorum perfidiam ex auctoritate reprehendunt.

Longe fiant filii eius a salute filii huius populi a salute longes. quia & si
 temporalem uitam sine afflictione percipiunt a uigra uisitatione feruntur.

Et conterentur in porta & non erit qui eripiat. Hic postea dominus designat
 filii huius qui extra portam perficiunt in porta conterentur quia
 prae iudeorum soboles ante dominum aduentum in legis obseruatione
 floruerunt sed in ipsa receptoris in ipse sua perfidie suae meritis ad ore pul
 sis sunt quos iam non est qui eripiat quia ipsum dominum extingueret conatis
 oblatus sibi remedium a reptionis absciderunt de quo subditur.

5 **C**uius in esse familiaris comedat. quia utiq; gentilis populus uer-
ba legis intellegendoruminauit. **E**t ipsum rapier armatus an-
tiquus hostis armatus iudeorum populum rapuit. quia in eo uitam fidei
fraudulenti suggestione exiit; **E**t bibebant stientes diuitias
eius.

Huius ergo stulti diuitias stientes bibunt quia flentia saepe locuta
onis que iudaicus populus in superbia ostentatione possederat tuerse
gentilium mentes irigantur. Eadem ergo diuina eloquia messes & diui-
tie uocantur. Messis quia ieiunam mentem reficiunt diuitie quia
magna nos inorum uenustate componunt. Eadem & comedi dicuntur
& bibi. quia quedam in eis quasi mandendo glutimus. quedam aut
ad intellegendum facilia ut sumimus ut inuenimus;

5 **N**ihil in terra sine causa sit. idcirco enim & discordiosus ut iudaicus populus
in gentium accepit uide neglegentia iuste puniatur. & idcirco non
quam studiosus ut est gentilis populus tarditate intellegentie pre-
mitur ut eorum a prima retributionis inueniat quomagus in studio
inventionis laborat; **E**t de humo non egreditur dolor. Dolor namq;
quasi de uero egreditur cum homo ad diuina imaginem editus de rebus in-
sensibilibus; flagellatur. Sed tamen deo de humo non egreditur quo
sensus animalia exigit. ut a rebus feriatur quia res que libet insensibilis.
ad afflictionem nostram stimulum re actionis excitat sed curandum nobis est
ut eo mens ad alta perueniat quo exterior poena castigat;

5 **V**nde subditur homo ad laborem nascitur. Quia tanto animus a laboris
afflictione se subtrahit. quanto per spem ad summa sustollit & auis
ad uolandum. quia utiq; mens inde ad summa. Unde ego in infimis durus

5 **Q**uamobrem ego de precibus ad dominum. & ad dominum ponam eloquium meum. laborat
ac si diceret. Illi rogo que haec tribuisti. **Q**ui facit magna & mirabilia
& inscrutabilia absque numero. Quis omnipotentis diuina bilia perscrutari

sufficiat quod cuncta ex nihilo creauit quem mirari homines negligunt
 Cū autē diceret quis facit magna et adiunxit inscrutabilia. Minus enī fuerat
 magna facere si tamen ea que facta sunt perscrutari potuissent. & recte subdit
 et mirabilia absq; numero quia minoris est magnitudinis siq; inscruta
 bilia cōdidit pauca feciss. Ergo diuinorum operū magnitudo. nec ex æ
 qualitate ualē discuti nec ex quantitate numerari. **Q**uidat pluuiam
 sup faciem tē & irrigat aquis uniuersa. Om̄ps etenī dñs terrę pluuiam
 tribuit. cum ex ariditate genitaliū corda sup nē grā predicationis infundit;
 Et qui irrigat uniuersa quia sterilitatem p̄diti hominis repletionem sp̄s ad
 fructificationem format. Uniuersitas nomine homo recte significatur.
 Qui habet eē cum lapidibus uiuere cū arboribus sentire cū animalibus
 discernere cum angē. Recte ut dixi nomine uniuersitatis exprimitur;
Qui ponit homines in sublimi. in sublimi homines ponuntur quia hi qui
 nunc p̄dī amore despecti sunt. tunc cū dō iudices ueniunt.
Emerentes erigit sospitate. Sospitate enī dñs merentes erigit edicā quia
 p̄ se afflictos tēporaliter uera salute cōsolatur. si uenit ad humiles po
 nuntur quia cū se electi ex humilitate substernunt altem̄tis iudicio cuncta
 temporalia transcendunt. **Q**uid dissipat cogitationes malignorū ne pos
 sint implere manus eorū quod ceperant. Quod dīa reprobi mala cogitant
 quod dīi fatiunt ostendunt. Quod dū mala implere nequeunt hic contra
 quos cogitauerat defenduntur. **I**nde ad huc subditur qui cōprehendit
 sapientes in astutia eorū cōprehenduntur. & consilia prauorū dissipat.
 Sapientes in astutia eorum cōprehenduntur; quando eius consilium hu
 mana facta & iā tunc congrue seruiunt cū resistunt. Nā astrib; suis deo
 ioseph uenditus fuerat ne adoraretur sed deo: adoratus quia uenditus.
 Astute nāq; aliquid agere ausi sunt ut dīi consilium uicē dīi & ut sed diuina iu
 ditio quod declinare conati sunt remittendo seruiunt. sed & iudeos dñs sapi
 entes cōprehendit. in astutia eorū. quō ad hoc ad p̄dī & atq; sus redigit obsequiū

quod contra illum humana crudelitas exarsit de quorum cecitate nunc sequitur.

Per diem incurrunt tenebras. Per diem autem tenebris incurserunt. quia in ipsa ueritatis presentia perreccati sunt unde sequitur. **Q**uasi in nocte sic palpabunt in meridie. Iudei autem aperta eius miracula uiderant & adhuc eum palpantes inquirebant cum dicerent. si tu es xps dic nobis palam. sed quia ipse persecutorus suorum manibus diu teneri non potuit

Porro saluum faciat de gladio oriscorum & de manu uio recte subdit lenta pauperem. Dñs & de uolenti manu ecclesie oris gladio saluum fecit quia uidelicet redemptor nr̄. & uir es gentium. et linguas iudeorum moriendo exhumanitate pertulit. sed ex diuinitate resurgendo superauit.

Et teraegenos per. Saluato ergo paupere spee genus recipit quia resurgente in carne dño populus humilis uada &erne uite fiduciam conualescit.

Iniquitas autem contrahet ossuū. Os enim suum quod dñm deridendo aperuit iam formidando supplicium contraxit.

Beatus homo qui corripitur ad dño. Quia per hoc quod peccator dolore corruptionis premitur quandoque ad beatitudinem que sine interuentu est doloris erudit. **I**n reprobationem dñi ne reprobet. et ipse ergo qui beatum iob percussum non reprobationis examine sed purgationis aestimauit. Dñi libere inter flagella loqueretur reprobasse dñi in reprobatione credidit. **Q**uia ipse uulnera & medetur percussit & manus eius sanabunt. Duobus autem modis omnis dñs uulnerat quos reducere ad salutem curat. Aliquando enim carnem percussit. ut mentis duritiā suo pauore tabe faciat. Aliquando uō & iam si flagella cessare uideantur intus uulnera infligit. quia mentis nr̄ duritiā suo desiderio percussit sed percussit ut sanet. **I**n sex ergo tribulationem^{ib.} liberabit te & in septimo n̄ tanget te malum. sextodie omnia perficiens hominē condidit. & in septimo die requieuit. Quis alicui septimus uesperam non habet. quia subsequente requie nullus iam terminus claudit.

In sex itaq; nostris tribulationibus; dñs liberat ne in septimo malum tangat
 quia per paterne pietatis eruditionem praesentis vitae labores nos
 atterit. sed in adventu iudicii auertere abscondit; infamae vitae &
 te de morte & in bello de manu gladii. Quia utiq; dñs noster elec
 torum mentes dum uerbi sui pabulo reficit & tractationes corpo
 ris fortes reddit. **A** flagello linguae absconderis. Sca enim anima
 a flagello linguae absconditur quia dum in hoc mundo honore lau
 dis non querit. nec contumelias detractionis sentit. **E**t non time
 bis calamitatem cum uenerit tibi. Scienim uiri habent contra famem
 diuinum pabulum contra belligladium contingencie scutum contra
 flagellum linguae protectionem patientie contra exterioris calami
 tatis clānum. interuā uis adiuutorum; **I**n uasitate & fameri
 debis. Quia utiq; cum in quos om̄s extrema ultio p̄cutit. ipse iustus
 de gloria dignere & tributionis hilarescit. quia uero iustus in iūre & tri
 butionis est ipsa plerumq; securitas mentis recte sequitur;

Et bestiam tr̄e non formidabis. ac si aper te dixerit & quia blandiente hoste
 modo non uiceris. hunc se uentem post modum non timebis; **S**ed cum
 lapidibus regionum pactū tuum. Quia enim recte uiuit pacto se lapidibus
 regionum iungit. quia in eo quod mundi desideria superia uitā suā
 ad scōrum p̄cedentium imitationem ligat. **E**t bestiae terre pacifice
 erunt tibi. Notandum autem quod non ante eē prius pacate sed pacifice
 electis fiunt non quia pacem habent sed quia pacē faciunt. Tr̄ae ergo
 bestiae pacifice electis fiunt. quia malignis p̄cū bonos ū corda aduer
 santes deprimunt. haec nolentes ad amorem & ad pacē dñi impellunt.
 Sive pacifice bestiae terre sunt quia motus carnis & s̄p̄ desideria palpi
 tant aptata men nos contradictione operis non in pugnant. quia tr̄e
 bestiae pacem nobis dicunt. quia motus carnis dñi nos teptando lacessit ad
 amorem qui & is intime impellunt. Bene aut subditur.

Etsi ens quod pacem habeat tabernaculum tuum. Tabernaculum iusti
habere dicitur. quia uidelicet eius corpus quod mente inhabitat
aperueris desideriorum motibus sub iustitiae dispositione refrenat;

Et uisitans speciem tuam non peccabis. species enim hominis est aliter homo
speciem ergo suam uisitat. quisquis uideum quae sibi similem per naturam con-

spicit passibus amoris tendat; **E**tsi ens quomultiplex erit sementium
Quia nimirum post membrorum acerationem ac morum agnitudinem
tanto ei fecundius praedicationis uerbum tribuitur quanto hoc in eius

pectore perfecta operis exaratione praeventur. Ille autem bene loquendi
facundiam habet. qui sinu cordis praecerta uiuendi studia extendit nec
loquentem scientiam praepedit. cum uita linguam contcedit. **E**t proge-
nies tua sicut herba terrae. Iustis progenies herbae terrae comparatur quia & qui
decaus imitatione nascitur dum a reuera presentis terrae regem deserit
spe in aeterna uiride sit uel certe iustis progenies sicut herba oritur quia
dum uiuendo monstrat quod praedicando asserit. multitudo sequentium
inmerabilis exurgat; **I**ngredieris in habundantia sepulchrum tuum

Quid sepulchri nomine nisi contemplatiua ^{uita} signatur. quae nos quasi ab hoc
mundo mortuos sepeliunt. dum a terrenis desideriis susceptos in intumescit ab-
scondit. dicit ergo. Ingredieris in habundantia sepulchrum tuum. Uir
quippe perfectus sepulchrum in habundantia ingreditur quia
prius actus uiae opera congregat & post modum carnis sensum per con-
templationem mortuum huic mundo funditur occultat ubi apte subdit.

Sicut inferatur aer uis in tempore suo. Unde necesse est ut perfectus quisque
prius uirtutibus mentem exerceat atque hanc postmodum in horreum qui
& is concedat. Potest & iam per sepulchrum non solum in hac uita nostra con-
templari sed quies aeterna intellegi. In habundantia ergo sepulchrum ingre-
ditur qui post congesta uiae praesentis opera mutabilitatis suspensum mortuus
in secreto ueri luminis occultatur. Sepulchrum ergo in tempore suo

sicut frumenti aceruus ingreditur. quia ille ab eterna requie per capit qui pri-
us ut ab exurendis paleis liber sit discipline pressura sentit. Eliphaz
uero quia non haec secundum littera dixerit. ipse nouit qui post puncta
ilico ad iob subiungit dicens: **E**cce hoc ut inuestigauimus ita est. quia ergo
haec inuestigasse se indicat quia in uerbis exterioribus interiora quiescent
demonstrat sed ad faultia suae iactantiae post puncta puenit quia per in subitoc.

Quod auditu mente pertracta. grauis enim in peritia uelle docere meliore
amica enim iob uisus rectitudinis amittunt quod auditori non congruunt.

EXPLICIT LIB. VI. DEDICTIS ELIPHAZ. AMICI FICTI. INCIP. LIB. VII.

Respondens autem iob dixit. Utinam appenderentur peccata mea quibus
ita merui & calamitas qua patior infateta. Quasi arena maris haec gra-
uior appar&. ad sua persona & humani generis dicit & damnationis nre
malu leue credit. quia necdum cognita re deceptoris aequalitate pensat sed uina
inueniat & et unam tantum exiliu misericordie sue lance suspendit. si enim in
notescit quidam in sinu graue esse insinuat qd to leramus. Bene autem haec eade
peregrinationis nre calamitas haec arena maris coparatur. arena & enim ma-
ris unda su aestu exteriorius pellitur. quia delinquens homo qd teptatio
nu fluctus mobilitate pultit. extra se ab intamissit. Calamitas autem homi-
nis dicitur grauior quia dure fuisse poena ostenditur dum misericordie
iudice culpa leuigatur. Quia & quisquis gratia re deceptoris agnoscit & re-
ditum ad patriam diligit & eruditus sub pondere peregrinationis genit
potest subiungit. **V**nde et uerba mea dolore plena sunt. iusti uerba dolore
plena sunt. quia quousq; presentia tolerat ad alia loquendo suspirat.

Quia sagittae domini in me sunt. Sagittae uero quippe nomine aliquando predicatoru
uerba. aliquando animaduersionis ^{seruente} percussio designat. Predicationis
naq; eloquia sagittae exprimentur quia in eo quod uirtute ferunt male uen-
tu corda transfigunt. De his sagittis ueniente re deceptor edicit. Sagittae
tuae acutissime. Populi sub te cadent in corde. hic ut sum.

sagittarum nomine cum aduersionis percussio designatur sicut ioas
regi per heliseum dicitur. laces sagittam. Quonia cente sagittam. Per unius
sitiam donec consumadeam. Ut igitur scis quia per egrinationis sue et una
respicat qui sub passionibus dominice anim aduersionis ingemesca. Dicit
unde & uerba mea dolore plena & itq. ac si aper te dicat. ego in exilium
da p̄nacione non gaudeo sed sub iudicio positus doleo. quia uip passionis
agnosco. Pleriq; quos tormenta cruciant sed non em̄dant. quo contra
apte subiungitur;

Quatum indignatio ebibit sp̄m meū. Sp̄s hominis
sp̄s elationis ē. Sagitte autē dñi sp̄m hominis ebibunt cū sup̄ne anim aduer
sionis sententię mentem afflictam ab elatione conpescunt & exteriorib;
mentā in interioribus trahunt. **E**t terrores militanti contra me. ac si apte
diceret. Percussus quidem de presentibus doleo sed in hoc dolore fuga
uius. quia & in poena positus adhuc supplia a & eterna p̄timeo;

Numquid rugit & onager cum habuerit p̄dam aut mugit & bos cū ante pre
sepe plenum fuerit. ac si aper te dicat. Idcirco genitalitas genuit. quia eā
nec dum redēptoris sanguis reficit. Atq; iudea mugitus dilatat quia lege
tenens sed legis auctor em̄ non uidentis stans ante pre sepe ieiunat;

Aut poterit comedere insulsam quā non est sale conditum. Intelleges et littere.
uirus intellegentis occulte. insulsam cibum comedere genitalitas no
luit que prius quā sp̄s condimentum p̄aperet & seruare eū littere expaui;

Aut potest aliquis gustare quod gustatū adfert mortem. Lex nāq; carnaliter
degustatū mortem dēulit quia cōmissa delinquentiū dupa cōtra aduer
sionem destruxit & p̄ceptū culpā innotuit & hanc p̄gratiā non deleuit
unde mox uoce ecclesie dicitur;

Que prius tangere nolebat anima mea
nunc p̄ angustia abimeis. Quia nimirū amoris sine est ab anxu abū scrip
ture ueteris cū uersa genitalitas esuriuit. que cludū supbia despectu. Atq;
que prius tangere nolebat anima mea & itq; iudea enī unigenitū
de dignatū eā quā si tangere noluit. sed dū redēptoris grām ueniens

ab israhelitis infidelibus repulsa dum papulos ad collectionem regentium dilatat. quasi hoc in cibo esuriens accipit quod fastidiosa despexit. Predicationis enim suae angustias protulit quae apud hebreos despicit quod loquebatur uidit. Sed pro angustia cibos quos despexerat comedit quia repulsa iudeorum duritia gentes quas despexerat suscipere concupiscit;

Quis det ut ueniat portio mea & quod exspecto tribuat mihi dñs & qui coepit ipse me conuerterat. ac sic dicat. hoc quod in me exorsus: perficere ferendo non desinat. nec desertum me aduersario ad conuersionem tradat unde sequitur. **S**oluat manum suam et succida me. ut utique per uerba sua suum in me affectum exercent. **E**t succida me cum enim securus nos adleuitatum affluentia elatos repentinos uel flagelli dolor uel infirmitatis reprobatio percipitur abstatu sui uirtute mentis in elatio succisa cadit ut de se nil laudeat. sed infirmitatis suae ut profirata manum leuatis querat. **E**t haec mihi consolatio ut adfligens me dolore non parcat. ac sic dicat. quia deo hic quibusdam parcat ut eos in perpetuos feriat ut in hic parcat in perpetuum

Ne contra dicam sermonibus sancti. Beatus iob sermonibus dei parcat. contra dicit & si de eius percussione murmurat &

Quem enim fortitudo mea uisus in eam aut quis finis meus in patientia gaudeat. ac sic dicat. malum mundi pro mundo tolerare nequeo. quia iocundus desiderio fortis non sum. Dum enim presentis uite finem conspicio car pondus eius patior. cuius appetitum calco. inde de reprobis fortitudine sequitur.

Neque fortitudo lapidum fortitudo mea nec car mea aereae. ac si apte dicitur nec more lapidum ita obdura uirtus non sub percussione. sicut uolo. ammissio confessionis obmutescam. Nec iterum quasi aet uocem confessionis resono & sensum uocis ignoro. **E**cce non est auxilium mihi in me. Patet & iam ad cuius spe percussione ^{inimor} recurrat. cum se sibi esse auxilium negat. sed quia in se melius se ^{inimor} se infirmum insinuat. ut maioris adhuc fortitudinis

meritum quomodo & iam a proximis deficiatur adiungit;

Necessarii quoque mei recesserunt a me. sed ecce de spectus exterius intus solio iudicii presidet dicens;

Qui tollit ab inimico suo misericordiam timorem domini derelinquit. Qui quis enim percussum despicit. occasionem a se utitur repellit. & tanto senex quis contrauctore erigit. Quanto hunc nec prius in salute propria. nec iustum in alieno.

Fris quoque mei preterierunt me sicut torrentis qui apertum lunulnere agnoscat. transit in conuallibus; Recte autem & frater noster & pretereuntes uocantur quia uno matris nobiscum in gremio perfidem procedunt. sed in unocartatis studio non fingitur. Torrentis quippe ad conuallium transiree sapientia prauorum mentibus; ad ima desideria sine obstaculo descendere. Si uerapertum ad conuallium transeunt qui in longum quidem uoluptatum desideria pertrahunt sed ad inferum clausura repente deducuntur; **Q**uia mentis pruinam in sub & super eos nix. Pruinam inferius gelascat nix autem de superioribus, ruit. Qui enim conculcanda in infimis in & uultu. a summis in & uendo patiuntur & cum transire nolunt quod calcare poterant iudicium de supernis excipiunt. De quibus subditur;

Tempore quo fuerint dissipati peribunt. Quos enim presentis uitae sollicitudo ordinat amissio dissipat & tunc & iam exterius percutit qui in dudu a & nunc negligendo perdidit. de quibus subditur;

Et ut in caluerint soluentur de loco suo. Iniquus & iniquusque cum in caluerit sol de loco suo soluitur. quia iudicio in time distractionis ad propinquans cum iam per cogitationem feruere coeperit ab ea cui dudum in hese rat carnis suae delectatione separatur;

In uolutesunt semitae gressuum eorum. Reproborum semite semper in uolutes ut ipsius concupiscentis dediti. ut aut bona nulla apperunt aut appetentes infirmo desiderio ad haec nequaquam mentis liberis aut gressus

Atendant. De quibus subditur; [Lant qui in seculum destructus in laboris portam. Ambulabunt in uacuam & peribunt. In uacuam quippe ambu

Considerate semitas semitas theman itinera saba. & expectate paulisp
 Theman quippe auster saba recte interpretatur. Quid hic p austru qui ad flat
 ac temporibus membra dissoluit nisi fluxa uenidi remissio. quid per
 se nisi actionis obligatio designatur. Quenim desoluta mente ea que
 aeterna appetunt. negressu libero ad dm prodeant ipse suis inordinatis
 conatibus ligant. cumq; fluxis cogitationis sue actib; implicantur quasi
 remansuros in reus maculis pedes ponunt. **A**tergo. Considerate semitas
 theman & itq; a sia per techet &. Dapna alieni temporis attendite & tunc
 spem de aeternis firmitus sumitis. si recto cordis oculo quod in alius dis pli
 ceat uideatis. Recte autem dicitur. expectate paulisp. quia immensu est
 qd sine termino sequitur. & parue est quicquid finit. Unde demiquis subdit.

Confusi sunt quia sperant. Ac si dicat. Qui ad uis psecutionib; uimami ri
 goris repbi non emolliunt erubescentes pcul dubio labore sue crudeli
 tatis pdunt. **V**enerunt quoq; usq; ad me. & pudore co pti sunt usq; ad
 scam quippe eccliam in die iudicii repbi ueniunt quia usq; ad eam tunc
 conspicienda. glam pducuntur ut ad maiora reatus sui supplicia repulsi
 uideant qd perdidit. **V**ener quoq; usq; ad me. & itq; a sia dicat.

Uidentes corporis uulnera sed mentis constantia nescientes. dum de inuis
 titia increpare ausi sunt usq; ad me nec du uenerunt. Sed dum in uec
 tione pulsantes dū stare animum in aduersa deprehendunt. quasi ad
 me uenientes erubescunt. Eo enim ad me ueniunt quome in inimis agnosce
 t abscondunt ibiq; eos pudor cooperit ubi me stante fortia exterior iactura

Nunc uenistis e modo uidentes plagam meam timetis ac si dicat. **N**unc uenit
 Ego tunc dm timui cum fultus prosperis flagello suu detrimenta non
 sensi. Uos autem ex amore dm nunc uenistis. ex solacium uerberu p cussione
 formidatis. **N**umquid dixi adferre mihi & de substantia ura
 donate mihi. Sca aecta non indigere hereticoru substantiam recte
 seasserit. qui quasi in uerbis se diuites ostendunt.

Velliberate me de manib; hostis et de manu robustorum eruite me. Ma-
num ergo hostis satanas fortitudinem uocat & manu robustorum uires

malignorum spirituum; **D**e hoc aut quod sequitur docete me & ego

tacebo & si quid forte ignorauim instruite me. sub cuius distinctionis

libramine pendat incertum uidetur utrum ad hoc subiunctum sit

quod intulerat: Numquid dixi an dicitur a superiorib; sententia

pmittitur quae in crepatione dicatur. Docete me & ego tacebo & itaq; qd

tam utriq; distinctione conuenit. Igitur contra mundi diuites pauper-

es contra potentes oppressus contra sapientes stultus dicitur tria responde quia

nec pauper eorum substantiam nec oppressus adiutorum contra robustos.

nec stultus doctrinam sapientiae carnalis querit. **S**uppupillum

inruis. lucettaq; clarius patet quante infirmitatis conspicit quae pupil-

lum uocat. **Q**uae detraxistis sermonib; ueritatis conuenit nul-

lus ^{qui possit} sic arguere. ac si apte dicat. Quae meritate audita reprehendat

qui passionis meae causas ignorat. ad huc reprehensibilia pferat.

Ad increpandum tamen eloquia concinnatis usq; ad amicum uerum. Duos sunt

genera locutionum inportuna ualde & noxia generi humano. Unum

quod curat & iam puer salaudare. aliud quod studet semp & iam recta

corripere. Illud deorsum cum fluuio dicitur hic fluuio ueritatis obser-

uare & alueum conatur. Illud in & us pmit hoc elatio erigit. Illud

in proptu subiacet. & hoc semp seduerso tum & ex huius hinc qualitate

beatus iob amicos suos reclusit dicens. Ad increpandum tamen eloquia

concinnatis & inuentu uerba pferat. Inuentu uerba proferre

ociosa dicere quae quia discretionis pondus non solidat aut le-

uitatis portat. **EXPLICIT LIB VII. INCIP LIB VIII.**

Verum tamen qd coepistis explere. Quia sciuit nec sustinere falsa

infirmis metuunt. nec lesu qua a ueritate conueniunt recte sequi.

Uerum tamen quod coepistis explere. Pbetate aut & uidete an mentias.

Ac sidicat. nec ante in latet molestias trepido nec ingratis auditoribus
correctionis adiutoria abscondo. Quia & malis pressus exerceor &
ipsis meis persecutoribus benigne in pensis cresco.

Respondete obsecro absq. contentione. Nec enim heretici inquisitionibus
ueritatem concontur adsequi seductores uideri.

Et loquentes id quod iustum e iudicate. Ac sidicat. In eo quod ad nos per
egressum locutionis exitis. reprehendi non uultis. Intus iustitiae libram
tenete. Ut non en foris qd dicitur. ex ueritate pondere placeat. quanto
in hoc exterius trutinam dispensationis pensat.

Et non inueni & is in lingua mea iniquitatem. nec in faucibus meis stulticia
psonabit. Ac sidicat. si subtilius uia ppenditis uerius aliena pensatis. Ne
quaquam enim me auobis lingua stulticia resonat. si uia conscientia n pcedat.

Militia e uita hominis super terram. siue ut in ueteri translatione temptatio
nuncupatur. sed haec ad unam rem pertinent. Quid enim nisi pugna
contra malignos spiritus. nomine temptationis exprimitur. & quid
appellationem militiae. nisi contra hostes etc exercitum. Temptatio ipsa
quoq. militia est. quia dum contra malignos spiritus inuigilat. in bellorum.
punctus sudat. militia ergo est uita hominis super terram quia uisus quisq.
dum cotidie ad uitae terminum per temporum augmentum tendit. augen
do uitam uiuere desinit.

Et sicut dies mercennarii dies eius. Dies itaq. hominis uera & aeterna sapi
entis dies. mercennarii comparantur. quia p sentem uitam peregrinatio
nem non patriam militiam non pulmum deputat.

Sicut seruus desiderat umbram. Umbra enim seruo desiderare est. post temp
tationis estum sudorem q. operum ad aeterni refrigerii requiem querere.

Et sicut mercennarius prestolatur finem operis sui. mercennarius enim
cum faciendae opera conspiciat mentem p timis ex longinquitate & pondere
laboris adicit. Cum uero lassescentem animum ad considerandum operis

premium reuocat. Vigorem uox animi ad exercitium laboris reformat & quod graue perpensat ex opere leue existimat In remuneratione

Sic & ego habui menses uacuos & noctes laboriosas enumerari mihi quia electi p actiones suas presentia non querunt a mundi conpendis uacuos menses ducunt. Noctes quoq. laboriosas tolerant quia aduersitatum tenebras non solum usq. ad inopiam sed sepe usq. ad corporis cruciatum portant.

Si dormiero dicam quando surgam & rursus expectabo uesperam In nocte quippe dies quaerit Indie uespera desideratur. quia nimirum dolor non perimit placere quae adsunt. Cumq. mentem per experimentum presentium afficit semper hanc quasi consolante desiderio ad alia per expectationem tendit. Sed quia afflictio mens ad appetitum ducitur & tamen dolor eius & iam se ductus desiderius non finitur recte subiungitur

Replebor doloribus usq. ad tenebras. causa autem eiusdem doloris exprimitur cum subinfestur

Induta est caro mea putredine & sordibus. pulueris cutis mea aruit & contracta est haec uis loci dixisse iuxta litteram sufficiat.

Dies mei uelocius transeunt quam a texente tela succidit tale quippe tarditatem p uectus habet. Uita autem presentis moram defectus non habet quia percussum nostri transitus. & iam tormentesimus.

Et consumptis sunt absq. ulla spe ac si dicat. Mentis fiduciam in presenti uita non posui quia omne quod preteribit calcando desperavi. Unde subditur

Memento quia uentus est uita mea. Ac si diceretur transeunte uelociter benignus respice quia tanto ate uideri misericordius debeo quanto ipse a consideratione breuitatis meae oculos non auerito.

Nec uertet oculus meus ut uideat bona. ad uidenda autem bona extincti oculos non redit quia ad exhibenda recta opera ex uita carnis anima

non recurrit.

Nec aspiciet me uisus hominis. uisus quippe hominis est misericordia redemptoris quae
pro morte non liberat quae ante mortem gratia diuina ad ueniam non reformat.

Oculi tui in me non subsistam. Ac si diceret & districtus ad iudicium ueniens & ad
saluandum non uides & ad ferendum uides. quia quae in presenti uita dispen-
sationis tuae miseratione respicis respiciendo post modum per iusti-
tiam extinguas.

Sicut consumitur nubes & pertransit sic qui descendit ad inferos non ascendet &
ac si diceret & in altum currenda deficit qui superbiendo ad interitum tendit
quem si semel ad poenam culpa pertrahit misericordia ulterius non reductit.

Nec reuertetur ultra in domum suam. sicut enim domus est corporis habita-
culum corporale ita unicuique menti hoc domus fit quod ex desiderio in
habitare consuevit. Ad domum igitur suam ultra non reuertitur quia se-
mel aeternis supplicis traditur ad hoc ubi amore inhaeserat nullatenus reuocatur.

Nec cognoscat eum amplius locus eius. Damnat enim homo tanto tunc in
iudicio a conditori suo non agnoscitur quanto nunc ad reparationem
nec per dānare uocatur. Dū enim agnitio non homini sed loco tribuitur
patentur ipse conditor loci nomine designatur qui ad iudicium ueni-
ens iniquus dicet nescio uos. Unde uoce electorum dicitur.

Quia propter & ego non partem oris meo. Iustus enim oris suo non partem
iudicis preueniens uerbis contra se propriae confessionis seuit.

Loquar in tribulatione spiritus mei. tribulatio quippe spiritus linguam mouet
ut tractum prauo operis uox confessionis impugnet.

Confabulabor cum amaritudine animae meae. Ac si dicat. Contra me
intus cordis mei dolore conloquor & foris me a uerbis iudicis abscondito.

Numquid mare sum ego aut coetus quia circum deditur me carcere. ac si dicat.

Mare ut coetus iniqui uidelicet eorumque auctor maligni spiritus qui effrenari
ad solam perpetranda iniquitatis licentiam appetunt recte poene suae
carcere constringuntur. Ego autem qui iam aeternitatis tuae libertatem

desiderio. Cur adhuc mee carere corruptionis premor. quod tamen nec a
iusti superbe requiritur quia amore ueritatis incensi Infirmi tatis suae
angustias transgredi perfecte concupiscunt.

Sid exero consolabitur me lectulus meus & releuans loquens me cum istra
tu meo. terrebit me p somnia & p uersione horrore concutiens. ac si di
cere. Si exteriora fugiens in cor sus recedo & utcumq; requiescere in cor
dibus cubile concupisco ibi mihi dū distractionis tuae contemplationi
subiciat uehementer^{me} per ipsas meae pudentiae. Imaginationis terref.

Quam obrem elegit suspendium anima mea & mortem ossa mea. Anima
mentis intentionem ossa carnis fortitudine significat. qd aut suspen
ditur iam ab imis subleuatur. Anima enī suspendiū elegit ut ossa mo
riant quia dū mentis intentio ad alta se subleuat omnē in se fortitudi
nem uite exterioris necat.

De speravi nequaquā ultra iam uiuā lustiaut desperare est p sentis uita
bona aeternitatis electione deserere qui haec agens nequaquā ultra
uiuere asserit quia uidelicet uiuificatrix morte cotidie aut a se pas
sionis occidit. **P**arte mihi nihil enī sunt dies mei scī uiridies suos nil
esse considerant quia quo uerius summa cognoscunt eo sublimius ter
rena dispiciunt. **Q**uid est homo quod magnificasti eum aut qui abo
nis erga eū cor tuum ac fiduciat. Magnificatur homo spirituali mu
nere si tam cardest qui si remota pietate iudicet pond qd de tua subdi
litate imminet ferre non ualet. **V**isitas eum diluculo & subito pbat
illū diluculo nos dñs uisitat quia erroris nri tenebras luce suae cogni
tionis inlustrat. subito aut hominem pbat quia & accedendo corda nra
ad uirtutes puehit & recedendo concuti temptatione pmittit.

Usquequo non parcas mihi nec dimittas me ut glutinā saluā meā saluū
nomine sapor in tunc contemplationis accipit sed sicut uir scs in sinu
at haec salua ad os quidē acapite labitur. Ut uero ad uentre usq;

pueniat non glutitur quia diuinitatis contemplatio sensum tangit sed mentem plene non reficit quia si aut dixisset tunc permitit ut salina glutia cum sapore tuae claritatis usque ad habundantiam facietatis infuderis.

Peccavi quid faciam tibi o custos hominum ecce fatetur malum quod degit sed bonum quoddam in re compensatione debeat offerre non inuenit. Cum autem dicitur quid faciam tibi patenter ostenditur quia haec ipsa bona quae agere precipimur non preceptoris sed nobis presunt deus autem hominum custos uocatur quasi es nos custodiamini me protegit nostrae sollicitudinis oculus uigilans dormit. **Q**uare posuisti me contrarium tibi & factus sum mihi met ipsis grauis tunc sibi deus contrarium hominem posuit cum deus homo peccando dereliquit.

Autem factus sum mihi met ipsis grauis quia dum repulsus homo & carne molestus a se & mente questiones tolerat graue nimirum pondus semet ipsum portat.

Cur non tollis peccatum meum & non auferis iniquitatem meam his uerbis siue desiderium prestolati mediatoris innuitur de quo dicitur. Ecce qui tollit peccatum mundi siue ab humano genere tunc peccatum plene tollitur cum per in corruptionis gratiam nostra corruptio permutatur.

Ecce nunc in puluere dormiam & simane me quesieris non subsistam ac si dicat in presenti quidem mortem iam carnis patior & tamen adhuc de futuro iudicio grauiorem mortem tuae sententiae pestimesco.

Respondens autem baldad fuit et dicit. Usquequo loqueris talia quia autem usquequo dicit quia aedificationis uerba iam portare non possit ostendit unde sequitur. **E**t spiritus multiplex sermones oris tui cum multiplicata in sermone reprehendit esse intelligentiae grauitas in sensu denegatur ac si baldad beatum iob dicat habundantia spiritus in sermone oris ad tolleris sed sensus indigentia coangustaris. **N**umquid deus subplantat iudicium autem omnipotens subuertit quod iustum est. **N**on ergo mirum quod mirum quod baldad diuinam iustitiam laudat quam nihil aduersum ab eodem tolerat. **E**tiam si filii tui peccauerint ei & dimisit eos in manu iniquitatis suae quasi errorum praedicatores dicunt ad ecclesiam iniquitatis suae

In manibus dimissis sunt qui uitam rectitudinis imitari noluerunt.

Tu tamen si diluculo surrexeris ad dñm & omnipotentem fueris deprecatus hereticam eccliam quasi in erroris nocte positam ad diluculum ueritatis uocant quatinus & per cognitionem dñi quasi per diluculum surgat & per precem poenitentiae per tenebras diluat.

Si mundus & rectus incesseris mundus in cogitatione rectus in opere

Statum euigilabit ad te qui quasi adiutorio tui erroris dormit.

Et pactum reddet habitaculum iustitiae tuae. Idem presentis uitae contrarietatem amouet & tranquillitatis securitatem prebet.

Interdum ut priora tua fuerint parua & nouissima tua multiplicentur nimis. Peruersi enim doctores suis auditoribus non solum amissa recuperari pondent sed ad maiora adhuc presentis uitae premia eorum animos erigunt sed quia eorum uerbis non facile creditur antiquorum patrum sententias in auctoritatem sui erroris perferunt.

Interroga enim generationem pristinam & diligenter inuestiga patrum memoria. Nequaquam enim uideri sed inuestigari eorum memoria amonet qui hoc in eo nolunt conspici quod liquido culpabile cunctis patribus aut sepe quedam moraliter docent & qualiter ex his quae auribus oculis transendo subtracta sunt quam nulla sunt quae uidentur demonstrat.

Hesterni quippe sumus & ignoramus quomodo sicut umbras dies nostri super terram quasi dixisset sic quae erant ad memoriam reuocamus iam cognoscimus quam celeriter hoc quoque fugiat quod tenemus.

Ipsi docebunt te & de corde suo perferent eloquia. ac si ad sanctam ecclesiam dicant. Multiplicatae sunt in ore habes sed in corde non habes sicut contrate audiendi sunt qui uerba ex corde perferent.

Numquid uir ere potest scirpus absque humore scirpus in fore est in potentia in laude. Aut carecum crescere sine aqua id est in potentia uirtutum ad bona opera in infusione quidem superni humoris percipit sed in cunctis quae agit exteriores laudes appetens & fructu infusionis percepto

inanescit

Cum adhuc sit inflore neccarpatur manu ante omnes herbas arescit.

Acritas uero angulis surgens carectū manu noncarpit quia exasperatis parrogantā deprauitate sua ypocrita dignatus ē corripiln flore suo manum carpentis incidit quia in laudē ypocrita positus ne hunc quisquam corripere audeat asperitate sua ptinus uitam corripientis secat Arescit herbe & iam relique quia iustorum opera cū carnis uitā deficiunt sed barbarum ariditate scirpus preuenit Quia priusquā de carne ypocrita transeat ea que in se ostenderat uirtutū facta derelinquit & quasi uiriditatis speciem amittit.

Sicutiae omniū qui obliuiscuntur dñm & spes ypocrite peribit quia humana laus quam magnis laborib. appetit impulsā temporū momentis decurrit

Non ei placebit uecordia sua hic sua uecordia ei placeat in tñm sed n̄ placebit quia cum retributionis tēpus aduenerit in poena dispiciet qd uecordis fuit

Et sicut tela araneorum fiducia ei. Omne enim quod ypocrite ad optinendā glām exsudant uentus uitae mortalis dissipat.

Immittetur super domū suā & non stabit Omne enim qd diligimus quasi in hoc quiescentes habitamus super domū suā ypocrita immittitur cū uanis fouoribus deceptus quasi de fiducia sc̄itatis eleuatur. Quae domus stare non ualet quia aduemente iudicio omnis fiducia eius cadit.

Fulq̄ & eam & non consurg& suā enim domum fuleunt enumeratione uirtutum dicentes Nonne in nomine^{tuo} haec & haec fecimus sed domū laudis stare non ualet & quia iudex dicit numquam noui uos.

Umectus uidetur ante quam ueniat sol quia utiq̄ uirentē se nunc humanas oculis exhib& sed in calore tunc diuini iudicii aresc&.

Et in ortu suo gerimen illius egreditur Solus scirpus ex omnib. herbis cum fructu suo nascitur & si se cum seminis gerimen p̄ducat hoc est ypocrita quia mox ut in bono opere nascitur p̄sentis mundi reapeere glām conatur quippeo qd bene uiuere incipit querit statū ut a cunctis honoretur.

Super acervum peccatorum radices eius densabuntur & inter lapides commorabitur
Hic lapides homines radices occulte cogitationes sunt scirpus ergo inter la-
pides commoratur quia ibi rprobita facit ubi mentis suae intentionem so-
lidat Nam cum a testationem percipere multorum ambitu quasi in la-
pidum collectione subsistit

Si absorberit eum de loco suo negabit eum & dicet non nouit de loco suo
rprobita absorbetur cum a presentis uitae fauoribus morte interueniente
separatur sed huic absorptum in mentis arbitrio negat sequi eum scire denuntiat

Haece est enim laetitia uiae ei ut rursus de terra alii germinetur ac si apte
dicat Veniente iudice nequaquam cognoscitur sed multiplicat supplicia
recipit quia elatus in sua iniquitate letatus est quod & in malis malis propagauit

Dñs non proicit simplicem nec porriget manum malignus quia districtus
iudex in iudicio apparet & despectum simplicium glorificat & maligno-
rum gloriam confringit

Donec impleatur risu os tuum & labia tua iubilo Bene autem os risu im-
pleri dicitur & labia quia in aeterna patria cum iustorum mens in ex-
ultatione rapitur lingua incautum laudis eleuatur quod tantum uident
quantum dicere non ualent In risu iubilant quia ^{non} ex splendore sonant
quod amant hic autem donec psemper dicitur

Qui oderunt te induentur confusione iustorum hostes in extremo exami-
ne confusio induit quos undique deprimens reatus uestit

Et tabernaculum impiorum non subsistet quia utique uite fugientis amato-
res dum studiosè in se presentibus construunt repente ad aeterna supplicia
rapiuntur

HUNC USQUE SENTENTIA. EICI AMICI.

Rincipit Liber nonus
Respondens iob & dicit Vere scio quod ita sit & quod non iustificatur
homo compositus dō quia bal dad sicut recte per inquisitione dixerat
Nūquid dñs supplantat iudiciū bene haec contra prauos prolata beatus

Iob conspiciens p̄tinus adpbat dicens

Vere scio quod ita sit & quod non iustificatur homo compositus dō. homo enim subpositus dō iustitiam percipit compositus amittit. quia quisquis sedō comparat bono se quod acceperat priuat. Qui enim accepta bona sibi arrogat. suis contra d̄m bonis pugnet.

Si uoluerit contendere cum eo. non poterit respondere ei unum pmille. Quid hoc loco unius appellatione nisi bene uiuendi initium. Quid millenari numeri amplitudine. nisi eiusdē bonae uitae perfectio designatur. Unum ergo pmille ei respondere non possumus. quia cum de bonae uitae perfectione extollimur. hanc nos nec inchoasse monstramus.

Sapiens corde est & fortis robore sapiens d̄s d̄r. quia occulta terrā subtiliter agnoscit. & esse fortis aduigetur quia ualenter cognita percipit.

Quis resistit ei & pacem habuit. Nullus utiq. unde summus ille angelicus sp̄s qui sub iectus dō stare potuisset & semetipsum repulsum patitur quia p̄nature suae inquietudinem foras uagatur. & primū homo quia auctoritatis praecepto resistit non pacem sed carnis contumeliā sentit.

Qui transtulit montes & nescierunt hi quos subuertit. In furore suo. Montes enim uertas transtulit cū p̄dicatores scōs a iudeis obduratione subtraxit. Sed hanc translationē montium hi nescierunt quid n̄i furore submersi sunt quia hebrei fecisse lucrū arbitratis qd̄ p̄dicationis lūmā miserunt.

Qui commouit terrā de loco suo & columnae eius coarctent. De loco enim suo terra commota est cum plebs israhelica de iudaea fimbuse uulsa est. Cuius tunc colūnae concusse sunt subductis ab ea aptis nec ipsi in ea uiuere p̄missis quia ab illa uitae predicatorum expulerunt.

Qui precipit soli & non ortur & stellas claudit quasi sub signaculo. Ori ri quippe ei solem noluit aqua p̄dicantiū animū deuerit & quasi sub signaculo stellas clausit quia dum p̄dicatores suos p̄ silentiū intra semet ipsos retenuit. Cecas in quorū sensibus caeleste lumen abscondit.

hinc est quod duo illi gemini predicatorum dilata morte subtracti sunt
Ut ad predicationis usum in fine reuocentur

Qui extendit caelos solus Solus ergo dominus caelos extendit qui secretis mira
dispensatione consilii predicatorum unde promisit in una gente oppri
mi in defectu immundi cardines dilatari

Et graditur super fluctus maris Cum enim se procelle persecutionis
erigunt miraculorum eius obstupefactione franguntur

Qui facit arcturum & oriona & radas quid autem arcturi nomine quin
caeli axe septem stellis constitutus fulget nisi ecclesia uniuersalis ex
primitur Arcturus enim semper uersatur & numquam mergitur
quia sancta ecclesia persecutiones iniquorum sine cessatione tolerat sed usque
ad mundi terminum sine defectu perdurat Post autem arcturum per oriona
subdit Oriona quippe in ipso pondere temporalis potestatis hie
malis oruntur Suo quoque exortu tempestates excitant & maria terrasque
perturbant Quid igitur post arcturum per oriona nisi magistri res de
signantur Quid uero sancta ecclesia ad statum molestiasque passuri ad caeli faciem
quasi in hieme uenerunt Perius autem radas subdit quae in caeli faciem cum
sol coloris sui uires exerce extenduntur Quid ergo post oriona per radum
nomine nisi doctores sanctae ecclesiae designantur qui sub ductis martiribus
iam eo tempore ad mundi notitiam uenerunt quo fides clarius elucet quoniam
in merito per radum appellatione signantur Crete enim per ratos pluuiam uo
cant & radas nomen appluuii acceperunt Illi ergo ad statum uniuersalis
ecclesiae quasi in caeli faciem ducti super arenam terram humani pectoris
predicationis umbres fuerunt Vir igitur sanctus redemptionis nostrae ordinem
admirans exclamat dicens Qui extendit caelos solus usque radas exten
dit & enim caelis dominus formauit arcturum quia in honorem deductis
apertus in caelorum confirmatione fundauit ecclesiam firmatoque arcturo
fecit oriona quia roborata fide uniuersalis ecclesiae contra procellas in unum

* predicationis erigit pondus persecutionum uiuentium.

die dedit marte res edictisq orionib ptulit rades quia conualescentib con
tra aduersa martirib adinfundenda ariditatem humanoru cordiu
doctrinam contulit magistrorum.

Et interiora austru hoc loco austru nomine feruor sci sps designatur
Interiora austrisunt occulti illi angelorum ordines quosimpl & calor
sci sps Illuc enim scorum animae peruemunt & quasi astra in abditi
occultantur

Qui facit magna & inscrutabilia & mirabilia quoru non est numerus
uidelicet magna uirtute inscrutabilia ratione innumerabilia mul
tiplicitate. Diuina ergo opera quae explere dicendo non potuit
facundius definiendo definiunt.

Suenerit ad me non uidebo eum & si abierit non intellegam. Accessus
enim di ap recessus a mente nam minime cognoscitur quousq reru
alternatum finis ignoratur quia & temptatione incertu est
utrum prob & antrucid & dedomif nequaqua cognoscitur utru
hic desertum remunerant an inuia nutriunt ut ad patria pducant

Si repente interroget quis respondebit ei. repente d sintrogat cu
nos ad distractionem sui examinis inopinatos uocat. Cuius interrogati
oni respondere homo non sufficit quia si remota tunc pietate dis
citur in illo examine & iam iustoru uita succumbit

Uel quis potest dicere ei cur ita facis. Cu ergo scoru causa adprehendi
tur restat ut sub factis illius cum humilitate taceatur

Discuus resistere irae nemo potest. Vir igitur sc aspiciat quia nulli
us interuentu diuina ira restringitur cum in placabiliter excitatur
& dicat. discuus resistere irae nemo potest.

Sub quo curuantur qui portant orbem & subiectos quondam iudeos
districe deseris eterectas potestates gentiu misericordie fleccis

Sue qui portant orbem poss & angelice uirtutes intellegi quaerendi

- mundi curas administrant. Vir ergo sancti humilitatem omnes creature
conspiciens. tremente factus quodam modo dicit. Siquis infirmorum homi-
num tuis mirabilibus obuiat cuius formidini & uirtutes angelice se inclinant
- Q**uamuis sum ego ut respondeam ei & loquar uerbis meis tunc sic dicit.
Creatura illa hanc considerare non sufficit quae carne non premitur
quam mente deus ego iudicis disputo qui ponere corruptionis angustias
- Q**ui & iam si habuero quippiam iustum non respondebo sed meum iudicem depre-
cabor. quae sic dicit & si ad opus uirtutis ad uitam excreuero non exmentis
sed ex uena conualesco
- E**t cum inuocantem exaudierit me non credo quod exaudierit uocem meam
quia mens ex ipsa sua mirabilitate fit trepida & per hoc quod nolens
patitur repulsam se abiectam quae suspicatur
- I**nturbine enim conteret me. Peccator quisque inturbine atteritur & quierec-
tus in tranquillitate turbatur. In quo iam turbine idcirco iustus non
conteritur quia semper hic sollicitate metuit ne conteratur
- E**t multiplicauit uulnera mea & iam sine causa. Nonnulli & enim prius ap-
penti lucem subtrahunt quam ad proferenda bona actus uitae merita
perueniant. Quos quia a culpa originis salutis sacramenta non liberant
illuc ad tormenta perueniant quibus quodam modo sine causa uulnera
multiplicantur quia nihil ex propria uoluntate peccauerunt. Siue
de semet ipso beatus iob dixit & multiplicauit uulnera mea & iam sine
causa uulneratum enim sine causa asserens hoc de foras loquitur quod de
illo ueritas in occulto testatur dicens. Comouisti me aduersum eum ut affligerem
- N**on cedit quiescere spiritum meum & implet me amaritudinibus eum frustra
Vir enim spiritum impletum se amaritudinibus asserit quia cum flagella exte-
rius tolerat. Illud est grauius quod de temptatione aduersarii in mi-
nis portat. sed in hac mitigat uim doloris considerata aequitate & po-
tentia ferientis. **S**i fortitudo quaeritur robustissimus est si aequitate

31
Iudici nemo pro me audet testimonium dicere. Ille quippe ^{uixit} causas examinat quia per alienum testimonium non explorat.

Si iustificare me uolueris os meum condemnabit me. Si innocentem ostendere prauum me conprobabit. ac si dicat. Quidde alius loquar testimonium quidem ferre non ualeo. **E**tiam si simplex fuero hoc ipsum ignorabit anima mea. ac si dicat. conditoris contra me iudicia quae temeritate re-

Ecce debet me uitae meae. tedeat iustum uiuere quia & operam ^{do} uitam non desinit querere & tamen eius de uitae suae meritum non ualeat inuenire. **U**num est quod locutus sum & innocentem & impium ipse consumit ac si dicat. Hoc apud me uerbum cogitationis spectuli quia nec innocens si districte discatur apparebo. nec impius si apud me latere uolueris a summi examinis ac uimine abscondor. terte homo similiter consumit quia quauis in meritis succediuisset primum tamen culpe meritosque ad carnis

Si flagellat occidit semel. Nos enim qui & a domine interitum interpretabuntur. recessimus & carne ad puluere redimus. Poena duplemortis adstringimur sed si uenit ad nos si plura suam duplem nostram coniungat & et nos ab utraque morte liberare.

Et non de innocentium poenis rideat. quousque ergo electorum suorum uota dominus non conpatiens distulit quid aliud quam poenis innocentium risit sed de innocentium poenis non risit cum ipse carne passibilis apparere dignatus est.

Terra data est in manus impii uultum iudicium eius operuit. Terra aurore deceptoris impius diabolus. qui cum iudicium ad mortem carnis eius excitat &. Cumque a pontificibus ministros tradidit. iste autem impius uultum manus ad terram tetendit. Iste autem ipsius uultum iudicium aperuit. quia corda persequentium ne auctorem suum cognoscerent malitiae nubilo uelauit.

Quod si non ille est. qui se ergo est. Ac si de populo persecutore dicat. Quis inquam
impius putandus est. Nisi ille populus qui ipsam pietatem persecutus est.

Dies mei uelociores fuerunt cursore. Omnes electi qui ante aduentum redempto
ris oratione. quasi in mundo quidam precursores fuerunt. Sed quia
ante redemptoris tempus est subtrahi praesident transire secursore uelo
cuis docent. Unde de eisdem diebus dicitur.

Fugerunt & non uiderunt bonum. Ac si dicat. ante expectatum
tempus elapsi sunt. quia ad redemptoris praesentiam uenire
nequuerunt.

Pertransierunt quasi naues poma portantes. Quid enim
antiqui patres nisi naues portantes poma extiterunt qui diuine incarnati
onis misterium prophetantes ipsi quidem speciei odore potiti sunt. sed
nobis fructum de eiusdem speciei perfectione detulerunt. Vel certe
quia naues cum poma portant haec paleis admiscunt ut ad terras inle
sa producant. Similes quia antiquorum dicta in eo quod misteria spirita
lis uitae denuntiant per infusam haec historiae scipulam seruant
& operum nobis fructum spiritus differunt.

Sicut aquila uolans ad caelum sic antiqui patres fuerunt qui creatoris
lucem erecta mente contemplati sunt. sed incarnandum hunc in fine
mundi praesentes quasi a solis radus oculos ad terram deflexerunt cuius
morte semetipsos refici atque reformari ad uitam nouerunt. sed nunc ad ui
daeorum quidem duritiam sermo conuertitur.

Cum dixerit nequaquam ita loquar commuto faciem meam & dolore tor
queor. Plebs quippe iudaica loqui ut prius noluit quae eum quem pre
dixerat negauit. Quae quasi commutata facie ab auctore non cog
noscat. quia perditam bonae conscientiae fide reprobat.

Verebar omnia opera mea sciens quod non paceres delinquenti. Quae bea
tus iob opera exercuit sacrae huius historiae textus ostendit. At aut

Recte peccatorum praecedentium dies comparantur nauibus poma portantibus

Uerebar opera mea & rē. ac si humili confessione diceretur. Quae aperte egerim uideo. sed quid in his latenter protulerim ignoro. Sciens inquit quod non parceres delinquenti. Delinquenti ergo dñs nequaquam parcat quia delictum sine uitiatione non deserit.

Sicut & sic impius sum quare frustra laboravi. Non quo hunc laborasse poenitet & sed quo incertus eēt de premis & intē labores dolet.

Silotus fuero quasi aquis niuis & fulserit uelut mundissima manus meae. Aquae enim niuis sunt lamenta humilitatis quae pfecto humilitas quia ceteris uirtutibus p̄minet quasi p̄ magna meriti colorem candet. Notandum uero quod uir sc̄s non ait mundissime sed uelut mundissime manus meae. Quia quo usq; poena corruptionis astringimur quālibet & rectis operib; ueram munditiā nequaquam adp̄hendim; sed imitam;

Tamen sordibus intingues me. Ac si dicat. quamuis lamentis superne dāpnationis infundar quamuis p̄ studia recte operationis exercear. Inuita tamen munditia uideo quia mundus non sum. Dñs autem dicit nos intingere sordibus intinctos sordibus demonstrare.

Et abominabuntur me uestimenta mea. uestimenta nomine t̄renum corpus exprimitur quo induta anima tegitur quae quodā modo dicitur ab^{om}inabuntur me uestimenta mea id est abominabilem facient.

Neq; enim uiro qui similis mei est respondebo nec quime cū iudicio exequo possit audiri. Ac si dicat. In hoc exequo non audior quia & patens & cuncta quae facio & tamen ipse nescio per quanta reprehendor.

Non est qui utrumq; ualeat arguere & ponere manum suam in ambobus. Uir sc̄s redemptorē humani generis quia longe postuenturum considerat deplorans dicat. Non est qui utrumq; ualeat arguere & contra ille enī solus & hominem arguit nec derelinqueret & ponerent manum suā in ambobus & dō obstitit ne feriret & qui manum suā in ambobus posuit quia unde reum recta docuit inde iracū iudicem placauit quae etiam corda delinquent.

tuum mansuetudinem potius quam terrore correxit.

Auferat uirgam suam a me & pavor eius non me terreat. Per legem autem dominus uirga terruerat cum dicebat. Siquis haec uel illa fecerit morte moriatur: sed incarnatus uirga abstulit quia uias uitae per mansuetudinem ostendit.

Loquar & non timebo eum. Uir enim sanctus qui redemptorem humani generis uenire mittere conspicit non metum ad dominum sed affectum quasi ad patrem sumit.

Neque enim possum metuens respondere ei. Respondere homo benefici dei debet sed tamen respondere metuens non ualet. quia humani generis conditorem qui adhuc seruiliter formidat procul dubio non amat & uerba obsequia deo non reddidit sed ex timore ei & non potius ex amore

Tedet animam meam uitae meae. In tedium presentis dilecti seruitutis uitae fertur cum supernae dulcedinis amor accenditur.

Dimittam aduersum me eloquium meum. quasi pro se eloquiosus uitae qui praua quae gessit defendere conatur sed aduersum se eloquium dimittit qui accusare incipit quod errauit.

Loquar in amaritudine animae meae. Qui culpas suas detestans loquitur restat ut has non in gaudio sed in amaritudine anime loquat.

Dica deo nolime condempnare. qui peccatorem se in amaritudine animae assertit quid aliud deo quam me contempnatur dicat.

Indica mihi cur me ita iudices ac si flagellando me iudicas ostende quod futurum iudicium per haec flagella securum reddas siue scis uir peccat ut semet ipsum sibi iudex uindictae quatenus quod ille animam aduersando percutit hoc se flendo ipse castigat.

Numquid bonum tibi uidetur si calumniaris & opprimes pauperem ac si dicat. Tu qui summe bonus es noui quod bonum non estimas ut pauperem per calumniam opprimes. Non autem se innocentem sed pauperem dicit. nec districti iudicii innocentiam sed paupertatem suam abiciat.

Opus manuum tuarum. Ac si dicat impie obprimere non potes. que te fecisse gratum recordaris.

Et consilium impiorum adiuues. Malignorum utiq; spirituum quorum consilium dñs non adiuuit quia eorum temptationibus carnem iusti perdidit. animam nonne caute.

Numquid oculi carni tibi sunt aut sicut homo & tu uidebis. Numquid sicut dies hominis dies tui aut anni tui sicut humana sunt tempora ut quaeras iniquitatē meam & peccatū meū serueris ut scias quia nihil impium fecerim. Ac si humiliter requirens dicat. Cur me in tempore p flagella examinas quem apud te pfecte & ante tempora scisti. Cur culpas meas uerberibus in ceteris uogas quem per aeternitatis tuae potentia nec prius quam conderis ignoras cuius potentiae pondus exprimit dicens.

Cum nemo sit quide manu tua possit eruere. Ac si dicat. quid tibi restat nisi parcere cuius uirtuti nullus ual & obuiare.

Manus tue plasma uerunt me & fecerunt me totum in circuitu. & sic repente precipitas me. Ac si dicat. quia subiuisto exanime dignum n̄ est tue placationi qđ feci. Pensa misericorditer ne pereat qđ fecisti ea aū plasmatum propter internā imaginem retulit factum uero totum in circuitu in eo qđ ex carnis const & indumento memorauit.

Memento queso quod sicut lutum feceris me. Si enim homo lutum est conditus quia quasi aqua infundit puluerē cū anima irrigat carnem.

Et in puluerem reduces me. Ac si aperte dicat. Memento queso quod per carnem a terra uenio & per eius interitum ad terrā tendo.

Nonne sicut lac mulisti me & sicut caseum coagulasti me. Pelle & carnibus uestisti me & ossibus & nervis conpegisti me. Plasmatus quippe homo sicut lutum factus est p pagatus aut sicut lac mulgitur semine & sicut caseum coagulatur in carne. Carnibus & pelle induitur ossibus neruisq; solidatur. Per lutum ergo prime conditionis qualitates per.

lac uero sequentis ordo conceptionis exprimitur. Quiper coagulationis incrementa ducitur ut paulisper in ossa roboretur

Vitam & misericordiam tribuisti ei. Vita quippe tribuitur cum malignissimis tibus benignitas aspiratur. Nunc autem de aspiratione animae sequitur seducta sine misericordia accipi nequaquam ualet. quia ad optinendam dñs iustitiae bona ^{noti} adiuuat nisi prius misericorditer ante actas nequitas non relaxet. Uel certe uitam nobis & misericordiam tribuit quia ea quae nos misericordia ad bene uiuendum preuenit & iam subsequente custodit de custodia sua sequitur

Et uisitatio tua custodit spiritum meum. humanum quippe spiritum uisitatio superna custodit. Cum adhuc uirtutibus ditatum uel flagello percussere uel conpungere amare non desinit. Unde sequitur

Licet haec celes in corde tuo tamen scio quia uniuersorum memineras

Acsidicat. Cur de me trepido qui & gentes uniuersas quia collo castro quod tamen in corde celas quia hoc adhuc aperto sermone non indicas sed qui uniuersorum memineras me procul dubio de uenia certum facis

Si peccavi & ad horam peperisti mihi. cur ab iniquitate mea mundum me esse non pateris. Ad horam dñs peccato parat cum reatum culpe concessis protinus fletibus deluit. Sed qui ab iniquitate nostra immundos nos esse non patitur quia uolentes quidem culpam fecimus sed nonnisi quam uolentes eius memoriam delectatione toleramus.

Et si impius fuero. ue mihi est & si iustus non leuabo caput saturatus afflictione & miseria. Impius namque ue habet & iustus miseria. Ac sidicat aut subtractus carnis desideris supplicio aeterno subicior. Aut repugnans inlicitis motibus poena praesenti crucior qui a labore certaminis liber non sum.

Et propter superbiam quasi leaenam capies me. Leaenam escam catulis querit. inhiat in foueam captationis ruit. Nam in tenere eius fit.

fouea Inqua pecus deponitur ut millam se eius appetitu proicere
 lae aena puocetur. Alia quoq fouea quae priori coheret effodi
 tur quae tamen ei inqua pecus est extreme partis apertione con
 uigetur. Inqua nimirum cauea ponitur ut leaena corruens qui ad
 super terroribus urgetur. Cum quasi in secreta parte foueae oc
 cultare se appetit caueam uolens intrare quae iam suas ponte info
 ueam corruit ut ad superiores partes circum septa uectibus in caueam
 redeat. Sic nimirum humana mens captae est in libertate arbitrii.
 condita quaedum nutrire desideria carnis appetit quasi leaena catulis
 escam quae suat. Atq inde deceptionis suae foueam cecidit quae sua
 dente hoste ad abum phibitum manum te tendit. Post foueam itaq
 nunc cauea patitur quae erepta ex eterno supplicio & praua liber
 tate sub celesti disciplina religatur. Recte ergo dicitur. & propter
 superbiam quasi leaenam capies me. Quia ad nunc inde hominem subdis
 ciplina suae correptionis deprimat. Unde transgressionem precepti non
 mens audacter in foueam saltum dedit

Reuersus qui emirabiliter me cruciaris. Ac si dicat. Relinquendo me
 nequaquam ad facis. quia insensibilem reddis. Sed cum reuerteris cru
 cias. quia dum te mihi insinuas quomodo sim lugendus demonstra

Instauras testes tuos contra me. Iestes enim qui per exercitium sciope
 ris testantur. quae electos secutura sunt premia ueritatis. Cuncta eni
 quae agunt electi. studiis nostrae prauitatis aduersa sunt.

Et multiplicis irata tua. eonobis iradi multiplicari dicitur quod ee multiplex
 indicatur.

Et poene militat in me. Consideratis quippe di testibus poene
 in nobis militat. quia dum miranda illorum facta conspici
 mus uitam. nostram que execorum nobis comparatione dis
 plicet cruciamus. ut quae quid in nobis polluerunt opera.

dilucant lamenta.

Quare de iulua eduxisti me. quia utinam consumptus essem ne oculus me uideret. Quod dicitur prius. p[ro]tulit dicens. quare non in iulua mortuus sum quia hoc quoque. quia hic adhibet sub dens.

Fuissim quae si non essem de iulua translatus ad tumulum. Illic uerbis alius non aliter adiungit dicens. sicut ab ortu ^{abconditum} tuum. non subsisterem. uel qui concepti non uiderunt lucem. quia superius haec lata digessimus. exposita replicare de iulua.

Numquid non paucitas dierum meorum finietur in breui. Cautum se ac sollicitum uiuere ostendit. quia breuitatem praesentis uitae. considerans non eius usum sed terminum conspiciat. ut ex fide colligat nisi esse quod transiens delat.

Dimitte ergo me ut plangam dolorem meum paululum. Ac sicut. Flagella tuce percussiois tempera. ut moderatis doloribus aestimare mala quae patior flendo conualescam.

An te qua uada & non reuertar ad terram tenebrosam et operam mortis caligine. Quid autem terrae tenebrae nomine nisi tartari claustra signantur quae mortis caligo operuit quia damnatos quosque in perpetuum a uitae luce disiungit. Infernus autem terra dicitur quia quique ab eo captiui fuerint stabiliter tenentur. At autem. Ante qua uadam & reuertar qui culpani deflecurus est sed quia ad hanc qui plangere negligit uadit. Bene autem subditur et non reuertar quia nequa ultra misericordia parentes liberat quos semel in locis penalibus iusticia iudicantis dampnat.

Terram miseriae & tenebrarum. Miseria ad dolorem pertinet tenebrae ad caecitatem. Miseria autem & tenebrarum terra est quia in eo foris dolor curuat quos diuisos a uero lumine in caecitatis obscurat.

Vbi umbra mortis & nullus ordo. Obscuritas ad oclusionis quia da natus quisque cum aeterno igne succenditur ab interno lumine separatus tenebratur quomodo autem nullus in se ordo supplicis dicitur in quibus profecto quisque.

iuxta modum culpe cruciatur. Sed seorsum quantas confusio in damna-
torum mente subiungit quia ipsa quoque supplicia quae ordinata per iusti-
tiam ueniunt ordinata in corde morientium non sunt.

Et sempiternus horror inhabitans Inferni enim ignis tradit & in supplicio
dolorem sentiunt & in doloris angustia pulsati sepe pauore feruntur ut
& quod timent colorent & quod tolerant sepe pertimescant. hunc usque sententia
iob. **EXPLICIT LIBER NON. INCIPIT LIBER DECIMUS**

Respondens autem sophar na amathites dixit. Numquid multa loquitur
nonne ipse audiet? Nunc sophar na amathitis uerba contumelios incho-
antur cum dicit. Numquid qui multa loquitur non exaudiet. Iustorum
uerba quamlibet pauca sonuerint iniqui multa sunt quia quo eorum uita
refecant auditum grauant.

Et uerbosus iustificabitur. Certum est enim quod uerbosus iustificari
nequeat sed bonum bene non dicitur quia non tenditur cui dicatur.

Tibi soli tacebunt homines & cum ceteros iriseris a nullo confutaberis. Impe-
rita mens ueritatis sentias grauitate tolerat & silentium poenam putat.
Atque omne quod rectum dicitur de decus suae inrisionis arbitratur. Inde
sophar quasi irideri se per increpationem doluit prius menciendo
subiungit dicens.

Dixisti enim purus est sermo meus & mundus sum in conspectu tuo. Quia
beati iob dictorum meminit. quae falsis hoc uoce illius in pinguae agnoscat.

Atque utinam deus loqueretur tecum & aperiret labia sua tibi. Labia sua deus
aperit cum uoluntatem suam hominibus per aperta iudicia ostendit.

Quasi ergo ad se iob sophar dicere est. Imperitiae tuae potius quam
poene compatior. Quia sola carnis prudentia predictum auertitatis
te spiritu uacuo agnosco. Si enim dei occulta iudicia agnosceres tam pecca-
tes contra illum sententias non sonares.

Ut ostenderet tibi secreta sapientiae. Publica sapientiae supne sunt.

opera cum dñs regit quos creat & aspirando adiuuat quos uisitacionis
suae lumine inlustrat. secreta uero sapientiae superne sunt opera
cum dñs quos creauit deserit

- E**t quod multiplex sit oſeius. quid lex dñi hoc loco accipitur nisi caritas
per quam semp in mente legitur precepta uitae qualiter in actione
teneantur quae utiq; multiplex dicitur quia ad cuncta uirtutum facta dila
tintellegeres quod multo minora exigaris ad dñm quam meretur iniqui tatur
tatis tua. Dolor enim flagelli temperatur cum culpa agnoscitur quia &
tanto quisq; ferramentum medici paties tolerat quanta putridum conspiciat
esse quod sciat sed sopher iniquum uocat quem supna sententia laudauerat
- F**orsitan uestigia dñi comprehendis & usque ad perfectum omnipotentiae
repperies. Quid dñi uestigia nisi benignitatem illius uisitacionis uocat
quibus p̄gredi ad superna prouocamur cum eius sp̄s afflatu tangimur
quatinus usq; contemplationis speciem quandoq; mens inueniat
quem nunc quasi ac ergo subsequens per se a m̄ desideria explorat
- E**x celsior caelo est & quid facies. Profundior inferno & unde cognosces
longior terrae mensura eius & latior mari. Caelo excelsior ē quia in cir
cumscriptioe suis sp̄s cuncta transcendit. Inferno profundior quia trans
cendo subuehit. Terrae longior quia creature modum per entitate
suae aeternitatis excedit. Mari latior quia rerum temporalium
fluctus regens possidet uchos subpotentiae suae presentia coangustan
do circumde. Ad beatum ergo iob dñs excelsior caelo est & quid facies
& tr̄ usq; in mari. Ac si aperte dispecto dicat. Profunditatem eius atq;
excellenciam quando tu cognoscere sufficis qui uel uirtute ad summa
euehi uel temet ipsum reprehendere in temptationibus nescis.
- S**i subuerit omnia uel in unum coartauerit quis contra dicet ei? haec
secundum litteram manifesta sunt. Spirituali autē dñs uertit caelum
cū terribili & occulta dispensatione humane contemplationis celsitudine

destruit. Subuertit infernum cum malum ad de. terriora cadere pmit-
 tit. subuertit terram cum fructificatione boni operis aduersis intruentib.
 incertidit. Subuertit mare cum ipsa indim nra trepidatio considerato
 eius iudicii terrore turbatur. Caelum ergo simul infernusq. coartatur
 cum una eandemq. mentem & subleuatio contemplationis inluminat
 & importunitas temptationis obscurat. In unum autem terra mare que
 coartatur cum unam eandemq. mentem & certitudo solide fidei ro-
 borat & tamen ex aliquantula mutabilitate p fidi eaur adubietatis
 seruat. At autem. Quis contra dicet ei. Uel quis dicere ei potest cur
 ita facis quia diuinum iudicium iam nec inquisitione ualet cognoscere
 uel uirtutes quas tribuerat subtrahit. Uel has omnino non adimens
 uitiorum concita in pugnatione permittit. al

- I**psa enim nouit hominum uanitate & uident iniquitate nonne consi-
 derat. An si premissa ^{lono} pate facien do subiungeret dicens. Quo
 lerando succrescere uitam conspicio iudicando dona confundit. Pri-
 us autem nosci uanitas & post consi derari iniquitas phibetur. Dñs enim
 hominum uanitatem nouit & iniquitatem considerat quia nec mino-
 ra delicta multa deserit & ad maiora ferienda sententius accingit
 Quo autem uanitas cum iniquitate mente p trahat exprimit dicens
Vir uanus in super biam erigitur. Vanitatis quippe finis est ut cum
 peccato mentem sauciat hanc ex culpa audacem reddat
Et quasi pullum onagri se liberum natu putat Qui ergo implere cuncta
 qua desiderat per effrenata libertate querit quicquid quam
 pullo onagri ee similis concupiscit ut utiq. discipline hunc lora non te-
 neant sed audent per siluam desideriorum currat
Tu autem firmasti cor tuum expandisti culpa ad eum manus tuas firma-
 ri autem cor non hoc loco per uirtutem sed per insensibilitatem dicitur
 quisq. autem per anxia insensibilitatis obdurescit quasi confirmat nec

Iniacula timoris superni configat. Cum culpa igitur ad dñm manus
extendere est contra largitoris gratiam de uirtute operū superbire

Siniquitatem quae est in manu tua abstuleris ac & non manserit in
tabernaculo tuo iniustitia. Iniquitas in manu est culpa in opere in
iustitia in tabernaculo iniquitas in mente

Tunc leuare poteris faciem tuam absq; macula. faciem leuare est in
dō absq; macula animum per studia orationis ac tollere / seruat

Et eris stabilis & non timebis. Quia tu inominus ad iudicem ppetat
quanto in bonis actib; solidius stat. Timorē autē superat qui stabilitatē

Miseriae quoq; obliuisceris & quasi aquarum quae preterierint non recor
daberis qui enim ad incommutabilia oculorum cordis figit presen
tia uitae aduersa tolerat & quasi nihil esse omne qđ labitur pensat

Et quasi meridianus fulgor con- surget tibi ad uesperā fulgor quippe
meridianus. In uespere uirtu tis renouatio est in temptatione

Sive iusto meridianus fulgor ad uesperam surgit quia quanta sibi
clartas in futuro maneat cūā occumbere coeperit agnoscat.

Et cum te consumptum putaberis orieris ut lucifer. Et notandum quod
nequaquam consumptus fueris: sed cum te consumptum putaueris dicit
quod uidemus indubitate est & quod speramus in constantia.

Et habebis fiduciam pposita tibi spe. Tanto namq; spes in dñm solidior sur
git quanto pro illo quisq; grauiora perculerit.

Et de fossis securus dormies. Sicut enim malis presentis securitas labore
ita bonis presentis labor securitatē perpetuā parit. Scī ergo effossi
securi dormiunt quidum sua intima uigilanter perpetrant a laborio
sis mundi operib; sub quietis ocio occultant.

Requiesces & non erit qui exterrit te quem in solo aeternitatis deside
rio figitur nec prosperitate ac tollitur nec aduersitate quas satur

Et deprecabuntur faciem tuam plurimi heretici quod ipsi appetunt ut

magni hominibus uideantur. hoc alius p̄ magno pollicentur

Oculi autem impiorum deficient. Quia utiq̄ aeterna negligunt
& sola semper transitoria prestolentur. Sequitur

Et effugium peribit ab eis. Quia eorum malitia ab anim aduersi
onem iudicis quos eualeat occultare non inuenit.

Et spes illorum abominatio anime quae quae carnales ambiunt
spirituales iudicio r̄ctitudinis aduersantur.

HUNC USQ̄ SOPHAR NAAMATHITES DIXIT

Respondit iob & dicit. ergo uos soli estis homines quisquis preire omnes
ratione estimat quid iste alius quam se esse solū hominem exaltat.

Et uobiscum orietur sapientia. Qui enim solum se sc̄pere aestimat
quid alius quam hunc eandem secum oriri sapientiam putat quam
adesse alius abnuit.

Et inhiest cor sicut & uobis. Ut eorum superbiam corrigat esse se infe
riorem negat & ne suae humilitatis limitem transeat eē superiore

Quis enim haec quae nostis ignorat. Ac si dicat. Cum cunctis nota sint
quae dicitis de dictorum scientia singulariter cur timetis?

Quid eridetur ab amico suo sicut ego Inuocabit dñm & exaudiet eū
Inde enim in trase superne & exauditioni iungitur. Unde extra
se ab humana laude separatur

Deridetur enim iusti simplicitas. Quia utiq̄ ab huius mundi sapien
tibus puritatis uirtutis fatuitas creditur & omne quod innocen
ter agitur ab eis stultum putatur.

Lampas contempta apud cogitationes diuitum. bene autem iusti simpli
citas & lampas esse dicitur & contempta. Lampas qui inter uis flāma
caritatis fulgēt. Contempta quia exterius nulla gloria resplendēt decoris.

Parata ad tempus statutum. Statutum quippe contempte lampa
dis tempus est extremi iudicii predestinatus dies quo iustus quisq̄

qui nunc de spicitur quanta potestate fulgeat demonstrat
EXPLICIT LIBER DECIMUS. INCIPIT LIBER DECIMUS
A bundant tabernacula p̄donum & audacter prouocant dñm. beatus

ioh dispicientes inopiam suam dispicit cum nihil esset presentis uitae
diuitias memorat quas & reprobis narrat abundare dicens. Abun
dant tabernacula & it̄ quia plerumq; malico magis contra dñm
superbiunt quo ab eius largitate & contra meritum ditantur.

Cum ipse dederit omnia in manibus eorum. Sed quo modo igitur
ipse dat quod pre dōmissunt nequiter illud tollunt. Sciendum autē
quod aliud est quod omnipotens dñs misericorditer tribuit aliud qđ
iratus habere sinit. Quod enim iniqui tollunt hoc ipse dat quibus
a drapinam possit & obsistere si misereri uoluisset. hietiam non imme
rito pre dōnes uocantur quidum loquuntur quae non faciunt in
usu locutionis suae uerba iustorum tollunt.

Nimirum interroga iumenta & docebunt te. Uolatilia caeli & indica
bunt tibi. Loquere terre & respondebit tibi & narrabunt pisces
maris. qui signorat quia manus dñi haec omnia fecerit. ac si aper
te dicat. siue sensu tardiores seu sublimia sapientes. siue terrenis
actibus deditos seu huiusmodi occupatos inquisitionibus requiras

Cuncta haec creatorem omnipotentē dñm facentur. Sed & iuxta spe
ciem litterae utiliter intellogi potest. quia omnis respecta cre
atura quasi dat uocem at testationis propriae ipsamq; habet
speciem suam. iumenta uel uolatilia terram uel pisces requirimus
dum consideramus quae nobis concorditer respondent quod cunc
ta dñs fecerit quia dum nr̄is oculis species ingerunt se a semetip
sis non esse testantur. Creator autē qui omnia condidit qualiter
& iam debeant administrare disponit.

Incuius manu omnis anima uiuentis & sp̄s uniuerse carnis hominis

Per manum autē potestas exprimitur. Potest autē p̄ animā omnēs uiuentis iumentorum uita signari. Omnipotens autē d̄s iumentorū animam usq; ad corporeos sensus uiuificat hominum uero sp̄m usq; ad spiritalem intellectum tendit. siue anima om̄is uiuentis ip̄sa corporis uita fugiatur sp̄s autem uniuersae carnis hominis effectus intellegentiae spiritalis exprimitur.

fitemi d̄m

Nonne auris diiudicat uerba & fauces comedentis saporem. ac si a p̄te arrogantibus diceretur. Doctrinae uerba quae uobis usq; ad aurem ueniunt nihil etiā per saporem intellegentiae faucem tangunt.

Ignarus est sapientia & in multo tempore prudentiae. quia infirma aetas & iam ad predicandum non debet incaute p̄silire. sed quia multas & longior uita tribuitur & sapientiae gr̄a conferitur recte adhuc incuius iudicio ipsa dona dependeant demonstratur.

A pud ipsum est sapientia & fortitudo & ipse habet consilium & intellegentiā d̄s noster patris unigenitus. d̄s sapientia & fortitudo est ut paulus nominauit xp̄m d̄i uirtutem & sapentiā habet autē d̄s consilium & intellegentiā autē qui cognoscit nr̄a. siue ē filiū in hoc habet quia quod foras quandoq; apta sententia indicat. hoc ante d̄m ante sc̄ta.

Sid estruerit nemo est qui aedificet. si in cluserit ne In consilio latebat mo est quia periat. d̄s humanū cor destruit cum relinquit aedificandum repl̄t. Unde plerumq; fit ut cum audientis cor exigentib; culpis omnipotentis gr̄a non repletur in cassum exterius a predicatorē monetur. sicut autē nemo obsistit largita. ti uocantis. Ita nullus obuiat iustitiae relinquentis includere itaq; d̄s est non aperire.

Si continuert aquas omnia siccabuntur. si emiserit eas subuertent terrā; Quia si scientia predicatorum subtrahitur eorum qui uiri discere in spe aeterna poterant corda p̄anus are fiunt ut in Consilium uidelicet quid disponit sua Intellegentiā.

desperata siccitate remaneant. siue ^{si} tenuerit aquas omnia siccabuntur
quia scilicet spiritus gratia ab audientis mente subtrahitur. arescit prout in intellectu
quiam per se uiri discere in audiente uidebatur. Similiter emiserit
subuertent terram. hoc est si ^{scilicet} gratia superno munere iuxta uocem pre
dicantis infunditur. Statim terra subuertitur quia peccatrix mentis
durtia ab immutabilitatis suae obstinatione permutatur.

A pud ipsum est fortitudo & sapientia. paulo superius dictum fuerat apud
ipsum est sapientia & fortitudo. Nunc dicitur apud ipsum est fortitudo
& sapientia. In uerbis prioribus quibus ait apud ipsum est sapientia & fortitudo
Indicat quia hoc quod mansuetus edocuit. qualiter credendum fuerit in iustiti
te iudicii terribilis ostendit. In uerbis autem subsequentibus quibus ait apud
ipsum est fortitudo & sapientia demonstrat quod prius iudicio per uirtute
reprobos distribuit & per modum electorum mentibus aeterni regni ^{in fulgore} perfecti lumine

I pse nouit & deapientem & eum quid decipitur. Quia iam scire dicit aliquan
do cognoscere dicitur aliquando adprobare. & scit iniquum quia agnos
cendum iudicat & tamen iniquum nescit quia eius facta non adprobat

A dducat consiliarios in stultum finem & iudices in stuporem. si enim ipse
summi patris unigenitus quia per hoc quod factus est homo aeterna nun
tiavit magni consilii apud suocatus est. Recte consiliatores predica
tores accipimus qui suis auditoribus consilium uitae praebent. sed cum
predicator quisque ideo aeterna predicat ut temporalia lucra conse
quatur profecto in finem stultum adducitur. Bene autem subditur
& iudices in stuporem. cumque male acta iudicare debuit. Nequaquam
ea quae iudicanda sunt deprehendit. Tunc in stuporem iudex ducit

B alteum regnum desoluit et percussit funem nesciorum. Regi u
itaque balteum desoluit quomodo in his quibus bene regere sua membra uide
bantur propter elationis culpam castitatis incisanculum destruit
Qui ergo regnum balteum desoluit fune percussit renes eorum

Idest quatinus desolutio castitatis cingulo eorum membris delectatio peccati domnetur

Ducet sacerdotes in gloriosos & optimates supplantat. Cum sacerdotes uitam discipulorum negligunt & nullum de eorum profectibus antedum fructum fuerunt quid aliud quam in gloriosi dicuntur. Et optimates inquit supplantat. subplantatur autem optimates quia dum caelestis patriae gaudia negligunt in suis hic uoluptatibus cadunt

Commutans hic labium ueracium & doctrinam senum auferens qui hinc ueraciter caelestia qui predicando ueraces erant dum temporalia diligentes ad terrena currunt. Labium ueracium commutatur & senum doctrina tollitur quia diligentes temporalia priorum suorum precepta minime sequuntur. quod tamen de iudaeis intellegitur quorum labium ueracium mutatur quia quem uenturum dixerant negauerunt presentem et doctrina senum ablata est quia nequaquam ea credendo scitauerunt quae patres suos dixisse meminerunt.

Et effudit super principes desperationem et eos qui oppresserant releuans. Cum incarnationis dominice mysterium iuda exnegauit gentilitas credidit & principes in desperationem ceciderunt & hi qui oppressi fuerant in culpa per fidei inuere fidei libertate laeuati sunt

Qui releuat profunda de tenebris. Cum enim quoque mystica de occultis prophetarum uerbis agnoscuntur quid aliud quam profunda de tenebris reuelantur

Et producat in lucem umbram mortis ista & enim mors in qua caro separatur ab anima umbram mortis est in qua anima separatur ad lucem enim umbram mortis producit cum intellecta morte spiritus mors carnis minime timetur

Quid multiplicat gentes & perdet eas & subuersas in integrum restituit & Multiplicat autem gentes & perdat eas et per fecunditatem sobolis extendit & tamen in propria infidelitate dereliquit. Sed subuersas in inte

grum restitua & quaequasi in infidelitatis casu reliquerat. quando
q. ad fidei firmum rediret.

Qui inmittit cor principum populi terre. cor enim principum populi
terrae inmutatum est. Cum in iudea summi sacerdotes & seniores populi
illi suo consilio conabantur obsistere. quae prius uenturum esse predicabant.

Et decepti eos ut frustra incedant. aut pinuium. cum enim ei nomen persequen-
do molirentur. extinguere. iam crudelitati eorum patere uiam non poterat.

Palpabunt quasi in tenebrosis & in luce.] contra auctorem omnium
Qui enim in tot aperta miracula trepidat. quasi in tenebris palpat. quia

Et terrare fecit eos quasi ebrios. per hoc enim quod quod tangit nuda &
omnipotens deus talem se eorum oculis exhibuit. qui possit & diuina
ostendere. & humana pati errare eos quasi ebrios fecit. ut eorum superbia
quae incarnationis eius misterium despiciere maluit. quam sequi.
& contra humanitatem eius se extolleret. et inter lucentem diuinita-
tis eius potentiam miraretur. Quae cuncta quia beati iob oculis
praesentia facta sunt. per prophetiae spiritum recte subiungitur.

Et ecce omnia uidit oculus meus & audiuit auris mea. Ecce omnia in illo
enim ea quae secutura erant uidebat. Adstantia cum nec futura
ueniunt. nec praeterita discedunt. & ea quae uentura erant alia
esse uident in operibus alia indicatis; recte subiungitur. & uidit
oculus meus & audiuit auris mea. sed ueritatem dicta non habent
sunt intellectu carent. Unde sequitur

Et intellexi singula. Cum enim aliud ostenditur uel auditum sunt intel-
lectus non tribuit. prophetia minime est. De quo intellectu quia
beatus iob non extollitur. subiuncta ei uerba testantur cum ait

Secundum scientiam uestram ego cognoui. sed nec inferior uiri sum.
Quibus dicas innotuit quante humilitatis fuit. qui se eis inferiore
negat. quorum longe uitam se uiuendo transcenderat.

- S**ed tamen ad omnipotentem loquar. & disputare cū dō cupio. Cū om-
 nipotenti dō loquamur cū ei misericordiā depcamur. Cū tūero dis-
 putamus dū nos illius iustitiae coniungentes factamā subtili indaga-
 tione discutimus. Vel certe cū dō disputare ē eū quibicūq; p̄ceptis paruit
 cū illo post modum ad iudicandos populos iudicem uenire. Loquūtero
 adorationē disputare ad iudicium p̄tinē. sed scā ecclesia cuius sc̄i iob spe-
 ciem tenet n̄ solū multimo iudicio uerum etiā nunc de iniquis iudicat
Prius uos ostendens fabricatores mendacii & cultores peruersorum
 dogmatum. heretici ergo fabricatores mendacii dicuntur. Sicut enī
 aedificium lapidibus ita mendacium sermonibus fabricatur.
At quoniam tacere uis ut putaremini esse sapientes. Unde salomon dicit
 stultus si tacuerit sapiens reputabitur.
Audite ergo correptiones meas & iudiciū labiorum meorum ad tēditē
 Bene autem prius correptionē & post modum iudiciū intulit quia
 nisi per correptionē prius tumor stulti deprimatur nequaquam
 per intelligenā iudicium iusti cognoscatur. Unde sequitur
Numquid d̄s indiget uestro mendatio ut p̄ illo loquamini dō d̄s
 datio hereticorum n̄ eget quia ueritas fulcra n̄ querit auxilio falsitatis
Numquid faciem eī accepistis & p̄ dō iudicare nitimini. faciem quippe illi
 us accipere est auctoritatē illius in iudicio sumere; & quasi p̄ dō iudica-
 re nitatur quicum infirma quoq; In alterutrum reprehendit apud
 se in trorsus per compassionem non infirmatur
Aut plābit ei quem celare nihil potest aut decipietur ut hominū fraudu-
 lentis. fraudem dō heretici exhibent quia ea astruunt quae nequa-
 quā ei p̄ quolocuntur placent. quae autē latere d̄m nihil potest hoc
 in eis iudicat q̄d̄ intussentiant n̄ quod famulari foris ui dentur
Ipse uos arguet quō in abscondito faciem eī accepistis. Ac si aperte diceret
 tanto magis de falsitate apud eum estis rephensibilis quanto & apud
 uos metipsos quod uerū ē uidetis

Statim ut se commouerit turbabit uos & terror eius erit in uos & super uos. 2

Quia utiq; reprobos cordibus non timor requiem sed poenae timorem parit

Memoriam uestra comparabitur oneri. quantum enim libet quisq; pro
sua sapientia gloria sui nominis elaborat. memoria suam quasi cinerem
posuit. quia hanc citius uentus mortalitatis rapit.

Endere dignantur in lutum ceruices uestrae. Ceruix itaq; in lutum redi
git cum superbus quisq; in nocte humiliatur & elata caro tabescit in putre

Tacete paulisper. uel loquar quot cumq; mens mihi suggesserit / diem.
Ac si dicat. Non ego carnaliter sed spiritaliter loquar. quae per sensu
sp̄s audio ea quae per ministerium corporis sp̄s feci. Unde mox increpacio
nem quam p̄culerat admittit. uerba p̄mutat dicens.

Quare lacero carnem meam dentibus meis & animam meam porto in manibus
meis. Ac si aperte dicat. Cur uicere uis sensibus carnalia si qua in me
fuerint. facta discussio si meis expectatoribus prodesse non possim.

Unde subditur & animam meam porto in manibus meis. animam in
manibus portare est intentione cordis in operatione ostendere.

Qua si itaq; diceret. Cum me districte coram hominibus diiudico uel
quid a peccatis in opere ostendo. si utilitati proximorum nec mala in me
iudicando. nec bona ostendendo perficio. sed adhuc coram amicis
suis beatus iob uirtutem patientiae exhibens ait.

Et si uam occiderit me in ipso sperabo. Ille uere est patiens qui in ad
uersis atteritur et tamen aspectu suae rectitudinis non curuatur.

Verum tamen uas meas in conspectu eius arguam & ipse erit saluator
meus. Et tunc dñs saluator inuenitur quo proximo ore dñi pecca
tum nr̄m a nobis met ipsis redarguitur. quae aut utilitas de hac
argutione sequatur aduenit et ipse erit saluator meus.

Non enim uas in conspectu eius omnis reprobita. quia utiq; reprobita
ta distractione di ante oculos non ponit dum placere humanis oculis

41
concupiscit. quia si mentem suam discutens. semetipsum in
conspectu dñi puniret & profecto iam i peccata non esset. - 7

Audite sermonem meum & enigmata percipite auribus uris. per
haec quoque enigmatum nomina figurata esse habere locutiones
demonstrat. Unde uoce fidelis populi dicitur

Si fuero iudicatus scio quia iustus inueniar. Quod ab eiusdem beati
iob persona non discrepat quae de illo ueritas accensus dixerat. Et
te quidem uir ualde est inferius quod de se memorat quod in quod
de illo dñs dixit aliter est enim iustus esse aliter est ei similem non esse.

Quis est qui iudicetur mecum cum ueniat. quia enim exterioribus
actibus electus quisque unde reprehendatur non habet libere accusato
rem quem re. **Q**uare tacens ita consumor. ac si aperte dicat. sic
uixi ut accusatorem exterius nullum timerem ut iram sicut esse
ut in me met ipsum accusatricem conscientiam non haberem.
Tacens enim consumitur quoniam in se inuenit unde uratur.

Duo tamen nefacia mihi & tunc a facie tua non abscondar hoc loco
quid dñi faciem nisi an ad uersionem debemus accipere. Inquadum
peccata respicit punit. aqua uidelicet nullus iustus absconditur
sido quae postulat non amoueantur de quibus subditur.

Manum tuam longe fac a me & formido tua non me timeat. Quasi ex
persona humani generis dicat. percussio legis duritiam remoue
& formidinis eius pondus tolle sed & in radice gratia dilectionis spm
securitatis infunde quoniam in conspectu tuo iustus esse non ualet quia
non per dilectionem gratiae sed per formidinem legis seruit. Unde
& ipsam conditoris sui presentiam quasi corporaliter querit cum subiungit.

Et uocame & respondebo tibi aut certe loquar & tu responde mihi.
Quidum humanis oculis per ad simptam carnem apparuit sua hominibus
peccata aperuit quae & pertrahant & nesciebant. Unde sequitur.

Quantas habeo Iniquitates & peccata & scelera & secreta mea & dilic-
ta ostende mihi sed uocare ac respondere intellegi & aliter potest
Uocare enim di est. nos amando & legendo respicere. respondere nrm
est amore illius bonis operibus parere. Ubi subauditur. Loquar
& tu responde mihi. Loquimur enim cum ei factemp desideriu pos-
tulamus. respondet ergo di loquentibus cum nobis se amantibus apparet
Sed quia quisquis aeternitatis desiderio anhelat semet ipsu tam subtili
reprehendit. Unde subditur. quantas habeo iniquitates & peccata & sce-
lera & delicta ostende mihi. Quamuis Iohannes apostolus dicat
Iniquitas & peccatu est ipso tam usu loquendi plus iniquitas qua pec-
catum sonat Inter scelera autem & delicta hoc distat quod scelus
& iam pondus peccati transit. Delictum uero & iam pondus peccati
non transit. scelus & iam in opere est delictu uero plerumque in sola
Cur faciem tua abscondis & arbitraris me inimi cogitatione
cum humanum genus contemplationem lucis intame habuit in pa-
radiso. sed sibi & ipsi placens quo a se recessit lumen conditoris pdi-
dit eiusq. faciem ad paradisi ligna fugit. ait ergo. Et arbitraris
me inimicum tuum. quia si amicum aspiceres tuae uisionis lumine
non priuares. qui mobilitatem cordis humani subsequens adiungit
Contra folium quod uento rapitur ostendisti potentia tua & stipu-
lam siccam psequeris homo qui arbor fuit in condicione folium
a se metipso factus est in temptatione. Quia uero de alto cecidit fo-
lium quia per carnem terrae
proximus fuit & iam cum stare uidebatur stipula esse memo-
ratur. Sed quia uiriditate in tunc amoris pdidit iam stipula sicca est
Scribis contra me amaritudines. di non loqui sed scribere amaritudines
dicitur. cum diu supernos ei flagella pdurant. Illa enim que in para-
diso data est de morte carnis irae sententia ab ipso initio generis hu-

manu usque ad finem sc̄i non mutatur

Et consumere vis peccatis adolescentiae meae. Ecce uir iustus quia in uentute sua se peccasse non inuenit adolescentiae facta & iam in senectute pertimescit.

Posuis in neruo pedem meum & obseruasti omnes semitas meas & uestigia pedum meorum consideraui. In neruo d̄i pedem hominis posuit. quia prauitatem illius forti distractionis suae sententia ligauit. Cuius omnes semitas obseruat. semita sola & angustior ē quam uia. quia aut uia actiones non in merito semitas ipsas cogitationes accipimus. D̄i itaq; hominis semitas obseruat quia in singulis quibusq; nr̄is actibus & iam cogitationes pensat & uestigia pedum considerat. quia intentiones nr̄orū operum quam recte ponantur examinat. sed quando quia infirmitate carnis suae constringitur contra uncta ualeat ad surgere. Inde sequitur.

Qui quasi putredo consumendus sum & quasi uestimentum quod comeditur acinea. Sicut enim uestimentum de se exorta acinea comeditur. Ita homo in semetipso habet putredinem de qua consumatur. atq; hoc est unde consumitur ut non sit. homo enim quasi uestimentum acinea consumitur quia nonnumquam temptationum nr̄arum uulnera non cognoscimus nisi postquam ab eis confossi in mente fuerimus quam iam infirmitatem nostram uir sc̄i considerans ait.

Homo natus de muliere breui uens tempore repletus multis miseris homo inquit natus de muliere. Ac si apercius dicatur. Quid in se habuit fortitudinis qui natus ex infirmitate breui uens tempore repletus. Ecce sc̄i uiri uocibus poena hominibus est ex preteritis. quia & angustatur ad uitam & dilatatur ad miseriam.

Qui quasi flos egreditur & conteritur quasi flos enim egreditur quia nitet & in carne. sed conteritur quia redigitur in putredinem & quia per

momenta homo cotidiae compellitur ad mortem recte subiungitur
Et fugit uelut umbra & numquam in eodem statu permanet. sed cur uita ho-
minis umbra potius quam soli comparatur. Nisi quia amore conditoris
calorem cordis perdidit & in solo iniquitatis frigore remansit. bene
autem dicitur & numquam in eodem statu permanet. quia utique incur-
su uitae praesentis ipsi ^{suus} augmentis adde trimenta impellitur & inde
seper deficit unde proficere in spacium uitae credit.

Et dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos & adducere
eum tecum in iudicium. Pensauit enim cum quis ad iudicium uenit & uidit
hunc hominem inde conditorem & recte ait & dignum ducis super hu-
iusmodi aperire oculos tuos. Omnipotenti deo oculos aperire est
iudicia exercere quae feriat. Uidere namque quasi clausis oculis non
uult aspicere quia non uult ferire. Unde de ipso iudicio adiungitur
Et adducere eum tecum in iudicium. sed quia uidit quia mundus per
semetipsum esse non possit. quia ut esse possit de immunditia pees
sit a parte subiungitur.

Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine. nonne
tu quis solus es qui per se solus est mundus mundare preual & in
munda. Siue hoc loco beatus iob incarnationem redemptoris intu-
tus. solum uidit immundo hominem de immundo semine non esse
conceptum quis in immundum uenit ex uirgine ut nihil haberet
de immunda conceptione. **EXPLICIT LIBER UNDE CIM. INCIPIT LIBER**

Breues dies hominis sunt numerus mensuram eius a parte est. beatus iob
adhuc de breuitate uitae hominis adiungens ait. Breues sunt di-
es hominis hoc loco in diebus breuitas temporis. In mensibus uero qua-
simulta dierum spacia designantur. Nobis ergo breues dies sunt.
Sed quia uita nostra ostenditur apud deum numerus mensuram
esse memoratur.

- C**onstituisti terminos eius qui preterire non poterunt. Statutum quippe est homini uel quantum hunc mundum speritas sequatur.
- Q**uamtu uero aduersitas feriat. ne electos eius aut inmoderate speritas eleuet. aut nimia aduersitas grauet. Statutum quippe est quantum ipsa uita mortali temporaliter uiuit. quod tamen intelligi iuxta spiritum ualeat. quia omnipotens deus interiora discernens ipsis spiritualibus peccatorum modum ponit ut ex hoc homo quod adprehendere conatur & ualeat in ipsis se non eleuet.
- R**ecede paululum ab eo ut quiescat donec optata ueniat sicut / quae ualeat. mercennarij dies eius. hoc loco recede dicitur uim flagelli amoue.
- Q**uis enim deo recedente quiescere potest cum solus ipse sit requies & a quo quisque quanto longe fuerit tanto & inquietus. Unde etiam de ipsa quae additur. Donec optata ueniat sicut mercennarij dies eius. Tunc namque homini sicut mercennarij dies eius uenit quando aeterna requiem pro eius compensatione sui laboris acceperit.
- L**ignum habet spem si procisum fuerit rursus uirescit. hoc est in morte passionis ueritate iustus afficitur in aeterna uitae uiriditate recuperat.
- E**t rami eius pullulant. quia sepe ex passione iusti fidelis quisque ad amorem celestis patriae multiplicanti & uiriditate uitae spiritualis accipiunt.
- S**i senuerit intra radice eius & in puluere mortuus truncus illius ad odorem aquae germinabit. Iusti enim radix intra senescit & in puluere truncus emortuit quia apud corda prauorum eius praedicationis dispecta cunctis uiribus effusa creditur & in puluere truncus eius emortuit quia in ter manus persequentium corpus illius examinatur. Sed iste ad odorem aquae germinabit quia per flatum sancti spiritus qui plerumque aqua nominatur in electorum cordibus exemplo sui operis germinis uirtutis facti.
- E**t facti & coma quasi cum primum plantatus est. Succis truncus coma facere est extincto corporaliter iusto ipso suae passionis exemplo multorum corda suscitare. bene autem subditur. quasi cum primum.

plantatum est idē uiriditatem suam ostendit In effectuo operis quā
prius habuit In presentia conditoris. quod & iā de dno capite ualeat.
Intellegi. qui & si p̄ uidi per passionē potuit rursus ad uitae uiridita
tem huius rami pullulare quia ex resurrectione illius multiplicat
longe lateq. fideles creuerunt huius radix in terra quasi senuit quia eī
p̄dicatio iudaeorum p̄fidiae despecta fuit. Et in puluere truncus
emortuus est quia in corde p̄sequentium contemptibilis & despectus
est habitus. Et ad odorem aquae germinabit quia per uirtutem dī
extincto caro illius & ad uitā redit. Et fecit comā quasi cum primum
plantatum est quia illa apostolorum debilitas quae in morte illius
negando aruit p̄ resurrectionem eī rursus ad fidem uiruit. 7

Homo uero cum mortuus fuerit & nudatus atq. consumptus ubi quae soē
homo enim peccator mortuus in culpa nudatur a iustitia consumi
tur a poena. De quo sequitur ubi quae soē est. Ubi ergo qui in eius
amore non est ubi uerum esse est quomodo dicitur.

Si recedant aquae de mari & fluuius uacuae factus areseat. sic homo cū
dormiēte non resurgit. Mare mens hominis & quasi fluctus maris
cogitationes mentis. sed cū homo moritur aquae maris non recedunt
quae ut ait p̄pheta in illo die peribunt om̄s cogitationes eorū. Are
sit autē fluuius uacuae factus quia subducta anima uacuum remanet
corpus. Aqua autē maris amara est fluminis dulcis & quia hic uiuens mo
do a amaritudinib. afficitur modo autē dulcedine & tranquillitate ac mita sin
uentur p̄sentis uitae decursus cōparatione maris & primitus & fluminis

Sic homo cum dormiēte non resurgit donec atterat caelum. Non uigi
labit neq. consurget de somno suo. Nisi enim mundi finis aduenit hu
manum genus ad uitā a somno mortis non uigilabit. Non ergo quia
omni modo non resurgat sed ante contricionē caeli humanū genus
minime resurgat. In sinuat. Sed cur post quā superius hominē mortuū

dixerit. Inferus mortuū sed dormientē nominat. Nisi quod datur in-
tellegi quia in comparatione ligni reuerentis hominē mortuum peccatorē
nominat. Ubi autē de morte carnis loquitur non hanc mortē sed somnum
maluit uocare spē p̄cul dubio resurrectionis insinuans.

¶ **Q**uis mihi tribuat in inferno p̄tegamine. sc̄ignitur iob ante mediatoris aduen-
tum ad infernum se descendere sciens. Conditoris sui illie p̄tectionem
postulat. Ut a locis poenaribus alienus existat. Unde subiicit.

¶ **U**t abscondas me donec transeat furor tuus. Furor enī omp̄sidi in hoc cōti-
die agit̄ur quod uiuentes in ignē dignis supplicis demergit. Qui furor
nunc transit sed di sine p̄transit quia modo agit̄ur sed inmundi t̄mino c̄su

¶ **E**t constuas mihi tempus in quo recorderis mei. hanc ergo redemp- / macur
tionem uir dñi presens in qua erant etiam multi agentilitate liberan-
di apud omnipotentem dñm sibi constitui sup̄ recorderis petitionis petit;

¶ **P**utas ne mortuus homo rursus uiuat. Solent uiri iusti in eo quod
solutum sentiunt. quasi ex dubietate aliquid p̄ferre ut infirmorum in se-
uerba transferant. sed rursus in infirmitati dubietati per forte sententiā
omnimodo contra dicunt. Unde beatus iob cum quasi dubitantis uerba
protulit. ilico sententiam sup̄ certitudinis adiunxit dicens;

¶ **C**unctis diebus quibus nunc milito exspecto donec ueniat inmutatio mea.
Qui itaq; in mutationē suam tanto desiderio exspectat. quam sit de re-
surrectione certus insinuat. Per militiam quippe semper ad finē
tenditur. & cotidie conclusionis terminus exspectatur. Cursus
itaq; huius uite despiciat. & statum soliditatis requirit. qui per hoc qd
mutabiliter militat ad inmutationem suam peruenire festinat.
In qua inmutatione quid agatur adiungit dicens;

¶ **V**ocabis me & ego respondebo tibi. In nulla igit̄ in mutatione uocat dñs
& respondeat homo qui ante incorruptionis claritate incorruptus homo
ostendit̄ p̄ corruptionē. Tunc autē uocanti c̄to ueraciter respondemus;

- quando ad sumae incorruptionis usum incorruptibilis resurgimus.
- O**peri manuum tuarum porrigis persistere ad incorruptionem potere quia tuae potestatis manu erigitur & tui respectus gratia ut persistat.
- T**u quidem gressus meos dinumerasti sed parcas peccatis meis teneatur.
 De uero gressus dinumerat & peccatis parcat quia & subtiliter actantia considerat & tamen haec poenitentibus misericorditer relaxat.
- S**ignasti quasi in sacculo delicta mea sed curasti iniquitatem meam.
 Signat enim delicta quia haec quae hic subtiliter attendit ut feriat. Curat uero quia haec pro flagellum funditus relaxat. Uel certe peccata nostra signantur in sacculo cum mala quae fecimus sollicito semper corde pensamus. Sed curasti inquit in firmitatem meam. Ac si dicat quem modo signas ut poenitendo uideam agis procul dubio ne in retributione uideamur.
- Unde sequitur **M**ons cadens defluit & saxum transfertur de loco suo. Lapidem excavit aquae. Quia ergo alia est temptatio quae iustos plerumque subita inuasionem prostermitur dicitur. Mons cadens defluit id est mens sancta cuius locus iusticia fuerat impulsus subito transfertur ad culpam. Lapidem inquit excavit aquae quia uidelicet duritia mentis absorbentes si dura & mollia blandimenta libidinis & lenitatem uitium corrumpit durum propositum mentis. Unde subditur
- E**t alluione paulatim terra consumitur. Sicut enim influence aqua paulatim terra consumitur. Sic leniter subripientia uitio mens sancta fortis absorbetur. Unde subiungitur
- E**t homines ergo similiter pedes id est sicut insensibilia modo subito corrumpunt modo paulisper infusa aquarum mollium consumuntur. Ita etiam eum quem rationabilem condidisti uel subita temptatione dei uel longa ac lenta consumi permittis.
- R**oborasti eum paululum ut in perpetuum transiret & paululum dexteram tuam. Ac si patenter dicat Idcirco creatura corruptibilis.

roboratus est homo. qui a hic uiuendi uires ad modicum accipit uoti
perpetuum transeat. Ubi eius uitam terminus non claudat inde
apte subiungitur.

Inmutabis faciem eius & mittes eum. facies hominis inmutatur cum ei spe
cies morte acceritur. Et mittitur uero quia ab his quae uolens tenu
it transire cogitur ad aeterna potens. dumque ad illa perducitur haec
quae diu cogitata tenuit. qualiter sese habitura sint relictanescit.
Sive nobiles filii eius fuerint siue ignobiles non intellexit. Quia amo
rem praecipuum filii impendant. hoc eos scilicet postmodum nesci
re asserit quod hic uehementer amauerunt. ut siue nobiles sint
filii siue ignobiles. nesciunt quorum eos ista fatigabat. siue non
Inegre filiorum nomine opere designantur quae subtili exami
ne discussa. utrum approbentur homo ignorat. Unde de ipso
presentis uitae labore subiungitur.

At tamen cor eius dum uiuit dolebit. & anima eius super semetipso lugebit.
Dignum itaque est ut in se semper homo meritorum inueniat qui relicto
creatore in semetipso gaudio quaerebat.

Respondit eliphas themanites dixit. Numquid sapiens respondebit
quasi inuentum loquens. Et implebit ardore stomachum suum.
Cuncta hereticis quae a fidelibus sentiuntur. quasi inuentum plata
displicent. nec bonorum uerba dicta rationis sed stimulos furoris.

Et impleuit ardore stomachum suum. Quod ex quo sunt. Est enim
contumeliosa edicere. student semper ex eadem defensione palliare.
Unde illic subdidit.

Arguis uerbis eum qui non est aequalis tui. Et loqueris quod tibi
non expedit. Nullum autem existimant timore domini habere potestatem
quem potuerunt ad suae confessionis stulticiam trahere.
Unde adiungit.

Quantum in te: euacuasti timorem & tulisti praeces coram dño.
Tulisti dicitur abstulisti. Ac si dicat. de tua iustitia praesumens
creatoris tui. gratiam dispicis depraecari.

Docuit iniquitas tua ostium & imitatis linguam blasphemantium
Aenaper te diceretur. Quod per uersae loqueris. ex per uersiore
uita didicisti. Scia autem aecla cuius speciem scilicet iob tenuit
ueram carnem ueramq; mortem saluatoris confiteatur. Sed haec di
cens ab acreticis interrogare dō contumelia creditur unde dicitur
Et imitatis linguam blasphemantium. cui si quid in hoc mundo aduer
sitatis euenerit. boeci contingere ex ipsa hac inuitia. suae confessio
nis dicunt. Unde subditur

Condemnat te ostium & non ego. & labia tua respondebunt tibi. Quia
enim ex ore confessionis existimant mala aduersitatis et uim pere
labia sua se eiasserunt respondere ut culpa eloqui sit causa flagelli

Numquid primus homo tunatus es & ante colles formatus? Numquid
consilium dī audisti & inferior te erit ei sapientia? Ac si dicat. qui
de aeterno loqueris pensa quia temporalis es. quid de sapientia dispu
tas pensa quia ei consilium ignoras

Quid nescis quod ignores nescis. quid intellegis quod nesciamus. Quae uide
licet dicta ostendunt & qua mentis elatione pdeant. quicquid
quasi ad dominicam defensione sonat

Et senes & antiqui sunt. In nobis multo uetustiores quam patris tui
Cū presentes p̄dicatores eccl̄ae heretici despiciunt de antiquorū
magisterio falsa p̄sumptione gloriantur. Ut quod rectitudine
astruere n̄ ualeant quasi ex illorum auctoritate confirmant

Numquid grande ē ut consoletur tedi? sed uerbatua praua hoc phibent
Ac si dicat. si p̄fessionem fidei corrigeres iam dudum consolationē
a flagellis habere potuisses **Q**uid te eleuat cor tuum & qua

si magna cogitans attonitos habes oculos. Sepe iustorum mensura
 ad altiora contemplanda suspenditur. Ut exterius eorum facies obsti-
 puisse uideatur. Sed quia hoc heretici habere nequeunt. Inesse uera-
 citer scilicet non suspicantur. **Q**uid tamen contra dicitur spiritus tuus ut perferas
 de ore tuo huiusmodi sermones plerumque iusti necessitatebus adfluc-
 ti sua opera fateri coguntur. Sed cum eorum dicta iniusti audiunt
 per relationem plata esse estimant. Unde scilicet iob cum sua opera protulisset
 dominum nullomodo timuit quia ea quae ueraciter fecerat humiliter dixit.
 Solent autem heretici errorum suorum dicta uera promiscere. Unde eliphaz ad-
 iungens ait. **Q**uid est homo ut in maculatus sit. Eo ipso enim in quod
 homo. Terrenus exprimitur & infirmus. homo enim ab humo appellatus est
 & quomodo sine macula quis sponte sua ad infirmitatem suam cecidit
 factus de terra ubi additur. **E**t ut iustus appareat natus de muliere.
 Quomodo enim iustus apparebit quid eilla natus est quae iniustitiae pro-
 pina traxit. **E**cce in terra sanctos eius nemo iam incommutabilis & caeli in mundi
 in conspectu eius. hoc caelorum nomine reperit quod sanctorum prius appel-
 latione signauit. qui cum per naturam in semetipsis propriam mutabi-
 litatem habent tamen ueritatis studiose inherendo agunt ut inmutabiles
Quanto magis abominabilis & inutilis homo quibibit quasi fiat
 aquas iniquitatem. Abominabilis propter immunditiam maculae inu-
 tilis uersus propter iniustitiam imperfectae uitae. Quibibit quasi aquas
 iniquitatem. Qui enim inlicita sine timore facit. quasi potum iniusti-
 tiae sine obstaculo glutit. loquitur
Ostendam tibi audime. & quod uidi narrabo tibi. Ideo hoc dicit quia
 cum minori auctoritate docet is qui audit quam quae uident
Sapientes confitentur & non abscondent patres suos heretici in patrum
 suorum laude persiliumt & eos uelut solos aecetae praefuisse gloriantur.
 Unde subiungitur. **Q**ui solis tradatae & non transibit alienus spes.

solus suis patribus datum esse terram existimant. quod solus electo-
rum suorum magistris rexisse ueraciter eorum putant quis autem alieni
nisi apostata angustus est. Cum uidelicet alieno puni quaeque transire est iniquas
In corde ei cogitationes inmittere. **C**unctis diebus uitae suae impius sup-
bit. Qui electus est cunctis diebus; supbit non potest quia priusquam uita
finiat ad humilitatem corda commutat. Impius autem in diebus suis supbit.

Quasi sic uitam terminat ut a belatione minime credat. De quo sequitur
Et numerus annorum incertus est tyrannidis ei. Superbire autem non debu-
isset & si anni annorum suorum numerum certum habuisset. bene autem sup-
biam impu tyrannidem uocat. propriae enim tyrannus dicitur. quoniam
minime publica non iure principatur nec inuictur dominus quantum quisque
malu ualeat facere. sed quantum uelit. Et cum deest foris potestas
apud se tyrannus est. Cum iniquitas dominatur uitae & numerus
Inquit annorum incertus est tyrannidis ei. Ac si a peste diceretur. Cur qua-
si deesto extollitur cuius uita sub poena Incestitudinis tenetur.

Sonitus terroris semper in auribus ei. Cui enim tranquillitas securita-
tis deest huic procul dubio terroris sonitus in auribus semper est.

Et cum pax sit ille insidias suspicatur quia quis semper dolose agit
simpliciter erga se agi non estimat.

Non credit quod reuertipossit de tenebris. Circumspectans undique
gladium. Quia dum feriri se undique insidias credit. salute dispersa
semper ad nequitiam excessit. Qui quidem mori se in peccato estimat
sed tamen a peccato non cessat. De quo sequitur

Cum se mouerit ad quaerendum panem nouit quod paratus sit in ma-
nu illius tenebrarum dies. panis enim stipendium uitae presentis te-
nebrarum uero tempus. tempus ultionis accipitur.

Terrebit eum tribulatio & angustia uallabit eum. In omni. quod iniquus
agit tribulatione & angustia uallatur. quia cor ei anxietate &

suspensione confunditur quia apud semetipsum in labore timoris deficit quia securitatis sociam uiam ueritatis reliquit.

Sicut regem qui preparatur ad proelium. Iniquus enim angustia ualere sicut rex qui preparatur ad proelium. quae uidelicet falsa agens falsa loquens formidat ne suos amittat milites id est argumenta falsitatis & ueritatis iaculis pateat si ei fortasse defuerit quod est

fallacia opponat **T**etendit enim aduersus deum manum suam & contra omnipotentem roboratur esse haec de ipso iniquorum capite antichristo apertius sentiuntur qui contra deum manu erigens roborari dicitur quia paruo in tempore ^{per}mittitur exaltari ut cum ad modicum gloriari sintur ex atrocius puniatur in perpetuo sede demembrorum eius intentione dicitur. Tetendit aduersus deum manum suam. Contra deum quippe manum tendere est in operatione praua dispectis dei iudicis perseuerare

Cucurrit aduersus deum erecto collo. Contra deum erecto collo currere est ea quae creatori displicent cum audacia persequere. De quo additur

Et in pingui ceruice armatus est. Iniquus enim in pingui ceruice contra deum armatus est quia rebus temporalibus tumens contra precepta ueritatis quasi de magnitudine carnis erigitur

Operuit faciem eius crassitudo. faciem eius ergo crassitudo operuit quia desiderata terrenarum rerum abundantia oculis mentis premit

Et de lateribus eius aruina dependent hoc est quisquis potentia & iniquo adheret ipse quoque de eius potentia uelut ex pinguedine rerum tumet.

Habitabit in ciuitatibus desolatis. quia enim a conuersatione conuuentium ciuitas appellatur. Ciuitates desolatae sunt ipsi obsequentium cunei peruersorum quorumdam moribus peruersis iste laudatur

Cum ad praua opera rapitur

Et in domibus desertis quae in cumulos redactae domus enim deser-

- tae sunt cogitationes praeuae quas iniquus iste inhabitat quia per omne quod agit in quorum hominum placere cogitationibus appetit quem quae intumulos sunt redactae. Ruentia namque domorum & civitatum aedificata tumulos faciunt quia pravi quique de aedificio vitae caeciderunt.
- ¶ **N**on habitabitur nec perseverabit substantia eius ac si diceretur hoc quod habere videtur exterius transit & illud quod transire non poterat interius non habet. Unde sequitur
- ¶ **N**ec mittet in terra radicem suam. Status enim superbi sine radice est quae velut ad lenem flatum sic ad motum occubitus sententiae vitae eruetur.
- ¶ **N**ec recedet de tenebris. Si superbus iste a culpa ad iustitiam redire voluisset de tenebris recederet.
- ¶ **R**amos eius arefaciat flamma. Si enim sibi quosdam aeternam patriam querentes adiungat & ramos in se virides haberet sed quia diem eius annos terrenorum flamma desideriorum accendit. Ramus fructum boni operis non ferunt.
- ¶ **E**t auferetur spiritus oris sui. Quia eo persecutionis sententiam superbus accipit quo oris sui spiritum sub divina formidine non restringit.
- ¶ **N**on credit frustra errore deceptus. quod aliquo pretio redimendus sit quia utique elemosina superbi divites eum redimere non valent quae perpetrata simul rapina pauperis ante dei oculos ascendere non permittit. Siue non credit quod aliquo pretio redimendus sit quia optinere in expenso munere non valent ut finem vitae debitum evadat cuius nequitia. Incendit vitam. Unde subditur
- ¶ **A**n te quam impleantur peribit & manus eius arefaciat. Praefixi dies singulis ab interna dei presentia. nec augeri nec minui possunt nisi contingat ut ita praesciantur ut cum optimis operibus longiores sint aut cum pessimis breviores. Siue ante quam dies ei impleantur peribit quod si quid boni fortasse agere cepit priusquam in eo per longitudinem temporis

.conualescat peruerse deserta quod recte inchoasse uidebatur

Et manus eius arefcet. quia dū exterioribus actib. intempestiue inuoluitur ab omni bona operatione siccatur. Unde subditur.

Ledetur quasi uinea in primo florebo truscus & quasi oliua piciens florem suum. congregatio enim ypochrite sterilis patenti indicat quia in hoc iniquo reprobationis sententiam contra ei ypochris in inferat sed qualiter ypochrita sicut in primo flore uinea uel sicut oliua florem piciens ledatur. Si florentem uineam in moderatum frigus attigerit prius ab omni humore uiriditatis arefcet. sunt autē nonnulli in quibus priusquam desideria bona roborentur. quedam illos presentis seculi prosperitas accipit quorum mentem dum a calore intami amoris pertrahit quasi ex frigore extinguit & quicquid in eis de uirtutū flore uidebatur hinc ficit. Nonnumquam uero florentem uineam non frigus sed aestus arefcit. Nam plerumq. contingit. ut hi qui ad bona opera recta intentione non ueniunt. Cum placere nondō sed hominib. student ad exercenda haec eadem opera uehementius accendantur & quasi in seō studio feruescant. Quid itaq. istos nisi in flore estus contigit quos humane laudis appetitus a fructū alienos fecit.

Et quasi oliua piciens florem suum. Oliua quippe cum floret si in moderata nebula tangitur a plenitudine fructum uacuatur & quoties inchoantes quiq. bona opera acceperunt in suis laudib. delectantur sic caligo Intellegentiae incogitatione & fructum perdunt operis uelut ex nebula ficioris. Unde sequitur.

Congregatio enim ypochrite sterilis. congregant enim ypochrite bona opera sed eorū sterilis ipsa congregatio quia per hoc accipiunt fructū quod legunt & recipere in aeterna retributione non appetunt.

Et ignis deuorabit tabernacula eorum qui munerali benct accipiunt. Sic enim corpus in tabernaculo sic mens habitat incogitatione. Sed

ignis tabernaculi deuorat. Cum estis auaritia cogitationes de uastat
hypocrita ergo si exteriora bona accipere recusat quod sibi retribuere
petit cum ultra meritum laudari desiderans munus ab ore quaerit. Siue
ignis tabernacula eorum deuorat quia quibus in uente ardent igne
auaritia illuc & iam in carne concremaritur ignibus gehenne

Concepit dolorem & peperit iniquitatem & uterus eius parat dolos
Dolorem quippe concepit cum uersa cogitat iniquitatem parit cum
explere caepit quod cogitauit. In uiuendo dolorem concipit de ro
gando iniquitatem parit. Uterus ergo hypocrite parat dolos
quia tanto sepe maiorem malitiam contra proximos in mente capit quanto
solus innocentior uideri prae omnibus quaerit. huic de iro eliphaz
ptulit quia beatus iob tanto percussu uulnere propter hypocrisis imputant
**EXPLICIT SENTENTIA ELIPHAZ AMICI IOB LIBER DUO
DECIMUS. INCIPIT LIBER TERTIUS DECIMUS.**

Audifrequenter talia beatus iob uidens eliphaz amicum multa contra
se de hypocrisi conquirentem respondens ait. Audiui frequenter talia
electi quippe aliena mala quasi sua audiunt & ab his crimineis impu
gitur a quibus crimina impicta perpetrantur. Unde mox sequitur

Consolatores omnes onerosi estis uos. Non in merito autem bonorum in
tibus onerosa fit hereticorum consolatio. quia inter uerba dulco
dimis uisus pro parte cupiunt erroris

Numquid habebunt finem uerba uenturosa. Uerba enim uenturosa
quae inflationi temporali seruiunt potius quam rectitudine hoc
autem magisterio sancti iob docemur ut quisquis sciat perpendere
ne cluctus tempore uerba increpationis inferat & consolatus in
crepando dolorem augeat quem linire proposuerat

Aut aliquid tibi molestum est si loquaris. Ac si dicere & eo plus loqueris
quo ante molestum aliquid de tua actione non audis. 7

49
Poteram et ego similia uestri loqui. Narrat uisus quid facere potuit.

sed ne iustitiam deserat. quod facere potuit declinat.

Atq. utinam esset anima uestra pa anima mea. Notandum qd non ait
est anima mea pa anima tua quia pfecto sibi malediceret & si se illis fieri
similem optaret. Illis uero uoluit quos sibi similes esse ^{melior} quesierit;

Consolaret & ego uos sermo nibus meis. Consolamur uero ptauos
in flagello positos cum de exteriori percussione interiorum in eis
conualescere salutem indicamus.

Et mouerem caput meum super uos. Caput enim mouemus cum men
tem quae principale nr̄m est ad compassionem inflectimus.

Roborarem uos orimeo os enim inter flagella roboramus cum dolo
res eorum uim uerbis mitamus linimus.

Et mouerem labia mea quasi parcens uobis. Sc̄a iam ecclesia
aliquando malis quasi parcens non parcit aliquando & qua
si non parcens parcit. Quasi enim hec de proter uis & po
tentibus parcens non parcit quia ab inuentione culpe
generaliter non tacet & quae specialiter tacet. Istud hoc de mi
tibus & subditis. libere uero arguens non parcit uel peper
cit sed in eo quod cor rexerit pepercit.

Sed quid agam si locutus fuero non quiescit dolor m̄s & si tacuero
non recedit a me. hoc persone beati iob qualiter congruat nemo
ignorat. sed & sc̄a ecclesia cum loquitur. dolor minime quiescit
quando locutione sua peruersos corrigi minime conspiciat. Et cum ta
cet & dolor minime recedit. quia & si a uersata contiguerit. hoc apud
semetipsum amplius quod tacet & gemit.

Nunc autem oppressit me dolor m̄s & in nihilum redactus om̄s artus
mei. Dolor suo sc̄a p̄cta premi tur. quando in malicia sua crescere p
uersos intuetur. sicut autem per ossa fortes sic p̄ artus infirmi designantur.

Dum enim prauu cresunt. etiam infirmi qui in eis sunt adsequenda studia
prauitatis irritantur. Bene autem dicitur nunc autem quia uidelicet
tempus doloris ecclesie modo est & tempus gaudi post modum.

Etruge meae testimonium dicunt contra me. id est ipsi me insequendo in
crepant. qui nunc in meo corpore positi duplicitatis in se misericordiam non
emundant. Per rugas enim duplicitas designatur.

Et suscitatur falsiloquus aduersus faciem meam contra dicens mihi.
Sca ecclesia falsiloquium patitur dum multi sunt derogantes in ea. quicquid
predicationi eius aper te non contra dicunt. Tamen cum malicia
tempus eruperit hi qui nunc metuentes derogant ad contrarium dicendum
ante faciem ueniunt sed nunc ad describendum eius falsi loqui prin
cipem scilicet iob uerba conuertit dicens.

Collegit in me furorem suum. & comminans mihi infremuit contra me
dentibus suis. hostis meus terribilibus oculis in me intuitus est.
Cum contra sanctam ecclesiam in aperta persecutione proruperit furo
rem suum in eam collegit. Cuius adhuc furor ut lacius exponatur
dicitur. Princeps enim peruersorum diabolus comminans mihi infre
muit contra me dentibus suis. de quo subditur. Hostis meus terribilibus ocu
lis me intuitus est. Ille quippe antiquus hostis ecclesie contra hanc dentib.
suis fremuit eamque terribilibus oculis intuetur qui per alios cru
delia exercet & per alios quae exercet prouidet.

Aparuerunt super me ora sua exprobrantes. Ora sua reprobi ex
probrantes aparunt. cum et errores sui mala predicare non me
tuunt & predicamenta rectae fidei irrident.

Percusserunt maxillam meam. saciati sunt poenis meis. maxilla
quippe sanctae ecclesiae predicatorum sunt per ipsos quoque iniquos coercent
& quasi glaciens in sua membra conuertit maxillam quippe
sanctae ecclesiae feriunt. cum sanctos predicatorum insequuntur. Saciati sunt poenis

meis illa quippe eos faciat. que mentem ecclē precipue castigat.

Conclufit me dñs apud iniquum. & manibus impiorum me tradidit. Electorum populus apud iniquum concludit̄ cum eius caro antiqui hostis p̄secutionibus temporaliter datur. Sc̄ ecclē populus cū ad uersa perpeti coeperit. & infirmos suos conspexerit ad deteriora dilabi pacis sue tempore. quando fideles suos predicationis sue opulencia pascebat. unde subiungitur.

Ego ille quondam opulentus repente contritus sum. In eo quod serē pente contritum asserit. infirmorum mentē in quidam designauit. Qui quasi post doctrine polluentiam subitas iam uicus conterentur.

Tenuit ceruicem meam & confregit me & posuit sibi quasi insignū id est elationem quam infirmus habui. distractionis p̄cussionibus inclinauit. & posuit sibi quasi insigne. fidelis enim insignū hostis suo est positus. quia eum semper suis ictibus impet̄.

Circum dedit me lanceis suis. sc̄ ecclē circum dari lanceis dicit̄. quia antiquus hostis sue temptationis uulnere ab omni parte nos impetit.

Con uulnerauit lumbos meos. Notandum est quod non ait uulnerauit sed con uulnerauit lumbos meos. Namq. cum antiquo hoste nos pariter uulneramus. quia ad p̄petrandum malum ex libero simul arbitrio ducim̄.

Non peperit ac fidicat. non desistit.

Et effudit in terra uiscera mea. sc̄ ecclē uiscera sunt. quibus quedam in se misteria continent. quos antiquus hostis in rebus infimis conculcat qui prius in spiritalibus latebant. ac tibus.

Concidit me uulnere super uulnus. Infirmis suis mentibus sc̄ ecclē uulnus super uulnera concidit. quando peccatum peccato additur ut culpa uehementius exageretur.

Truit in me quasi gigans quia nimirum malignus aduersarius contra animam ex praua consuetudine de uictā quasi more gigantis pugnat.

9
Saccum consueui super ^{cu}tem meam & operui cinere carnem meam.

Quid in sacco & cinere nisi penitentia quid in cute & carne nisi peccatum carnis intellegitur. Cum ergo quidam post lapsum carnis ad penitentiam redeunt quasi sacus super cute consuit & cinere caro operit quia culpa carnis per penitentiam tegit ne in districti iudicis examine adulatione

Et facies mea intumuit affletu. facies sc̄e eccl̄os. hi qui in locis regim̄i ^{uidet̄}.

Et palpebre mee caligauerunt palpebre enim recte appellati sunt hi qui a preuidentia pedum itinera inuigilant. Sed cum oculta diuinitia nec prepositi uigilantes intellegunt palpebre sc̄e eccl̄ie caligant. Dum de membris eccl̄ie beator̄ iob loquitur. repente ad uerba leuatur cum subiungit.

Haec passus sum absque iniquitate manus mee cum haberem mundas addm̄ preces. Absque iniquitate enim manus sue protulit. qui peccatum non fecit. & tamen dolorem crucis pro nostra redemptione tolerauit qui solus pro omnibus mundas addm̄ preces habuit. quia in ipso dolore passionis pro persecutoribus orauit. Unde factum est ut redemptoris nostri sanguine quem persecutores se ueniendo fuderant post modum credentes biberent.

Terra ne operias sanguinem meum. terra enim idest unus quisq. peccator redemptionis sue precium sumens confitetur & quibus ual & proximis innotescit. Siue terra hoc est sc̄a eccl̄a redemptionis sue ministerium incunctis iam mundi partibus predicauit.

Neque inueniat in te locum latendi clamor n̄r̄. Ipse enim sanguis redemptoris qui sumitur. clamor n̄r̄ est redemptoris. locum inueniendi in nobis clamor eius inuenit. si hoc qd̄ m̄ns credit lingua tacet.

Ecce enim in celo testis n̄r̄ & conscius n̄r̄ in excelsis. tunc ergo in celo testem eccl̄am consciuum dñs in excelsis habuit quando hi qui eum mo

rientem carne cernebant diuinitatis eius potentiam considerare nesciebant.

Verbosi amici mei addm stillat oculus m̄. cum ergo uerbosi amici sunt & cum ipsi derogant qui infide sociantur. necesse est addm ut oculus stillat & quatinus nra intencio tanto subtilius se ad interiora erigat quanto pexteriora opbria repulsa intus redire cogit. ne foras euanescat.

Atque utinam sic iudicaretur uir cum dō quomodo iudicat filius hominis cum collega suo. Quisquis enim cum collega ad iudicium uenit & qd sentit dicit & que quid contra dicitur agnoscit. Qui autem diuina animaduersione percutitur dum nouit quidem quia uapulat. sed cur uapulat ignorat. quasi dicit ipse quis sentit. sed quid contra se dicitur nescit. quia ipse quidem ingemescit in uerberere sed dō non declarat pro qua eum ferat. ult. ne.

Ecce enim breues anni transeunt & semitam per quam non reuertor ambolo. Omne quod transit breue est eia sitardius terminari uideat. In mortis enim semita per quam non reuertimur ambulamus non quo ad uitam carnis minime resurgendo reducamur sed quo ad laborem huius uite mortalis uel ad conquirenda laboribus premia iter uenim.

Sp̄s m̄ attenuabitur. Attenuabitur sp̄s in timore iudicii quia electorum mentes quoam plus extremo iudicio propinquare se sentiunt eo addiscuciendas semetipsas contremescunt. unde sequitur;

Dies mei breuiabuntur. & solum mihi super est sepulcrum qui enim considerat qualis erit in morte semper fit timidus in opere & pene mortuum se considerat. quia morturū minime ignorat. unde subiungit.

Non peccaui & in amaritudibus moratur oculus m̄ ac si aper te dicat. culpam non feci & flagella suscepi sed hec dicta melius discutimus sicut ex uoce capitis sentiamus. Redemptor & enim ad redemptionē ueniens n̄ peccauit & amaritudinē ptulit. de cuius uoce sequit.

Liberu me & pone me iuxta te. Ipse enim non peccauit in cogitatione.

uel in opere & ipse in amaritudine moratus est per passionem ipse
liberatus est per resurrectionem ipse iuxta patrem positus est per ascensionem.

Et cuius uis manus pugna & contra me. Tunc quippe in membris illius
furor persecutorum seuit, sed quo irent iniqui dum qui semper perseque-
batur in terra iam sedebat in celo. De quibus subditur

Cor eorum lege fecisti ad disciplina si enim discipline custodiam nos
sent nequaquam redemptoris sui precepta contempnerent neque
omnis discor hominis ad disciplina lege fecit sed sponte delapsus ubi
manere ubi cecidit iudicando permittit.

Propter ea non exaltabuntur exaltarentur quippe si mentem ad spe
patris celestis erigerent. Cor itaque quod sine disciplina est exaltari non ualeat quia
humana mens sic male eleuata in infimis promittit sic bene ipsa in sublimibus leuatur.

Predam pollicentur socii & oculi filiorum eius deficient. Iste princeps
per uersorum socios habet & apostatas angelos quicum eo de celestis
patrie sede ceciderunt. filios uero per uersos homines habent qui
de eius praua persuasione in malicie operatione generantur. Iste itaque
auctor erroris predam socii pollicetur quia malignis spiritibus
prauorum promittit animas in eorum sine rapiendas & oculi filiorum
eius deficient quia dum intentiones hominum ad sola terrena spe-
randa excitat hoc illos amare facit quod diu tenere non possunt.

Posuit me quasi in prouerbium uulgi & exemplam suam coram eis.
hoc beatus iob dicit ex se dicit ex uocibus electorum omnium. Omnis
quippe qui flagello percutitur quasi in prouerbium uulgi ponit quia stul-
tus quisque dum cuiquam maledicere appetit ex illius similitudine
maledictionem sumit quem per eius sum temporaliter uidit. eamque
penam suo optat aduersario quam euenisse conspexit iusto.

Caligauit ad indignationem oculus meus ad indignationem oculus caligat
quando ipsi quoque qui in ecclesia lumen ueritatis habent secretum

di penetrare nequeunt cum preualere peruersi contra bonorum
innocenciam permittantur

Et membra mea quasi in nihilum sunt redacte: membrorum quippe
nomine tenetudo exprimitur infirmorum. quidum peruersos pspici
unt florere iustosque cruciari. ad hoc sepe perueniunt. ut se
bona uel inchoasse peniteat. hoc autem quod ait ad indignatio
nem oculus m̄s uerbis planioribus aperit dicens. 7.

Stupebunt iusti sup hoc & innocens contra ypocritam suscitabitur.
hoc loco innocens nec dum perfectus iustus accipitur. sed & qui nocere
aluis non nouit. succenditur uero ypocritam innocens dum glae
simulatoris inuid& & iam qui nulli nocere sol&. siue innocens id
quilib& in bono perfectus contra ypocritā suscitāt quando hunc & flo
rere ē spicit & tam cū suo eum flore contempnit. De quo subiungitur.

Et tenebit iustus uiam suam considerato itaq; ypocrita iustus uia
suam ten&. quia dum illum expressa uoluntate optinere ea qua
mundi sunt intuetur. ipse ad amorem celestium robustius stringitur.
Et mundis manibus add& fortitudinem. quia conspiciens peruersos op
time terrenam gloriam. bona sua opera puehit ad perfectionem.
Sed nunc uerba exortationis sc̄s iob protulit cum subiungit;

Igitur uos om̄s conuertamini & uenite. duobus modis electi inuitant̄
scilic& ut conuertantur & conueniant. conuertant̄ fide & ueniant
opere. uel certe conuertantur deserendo mala. & ueniant fici
endo bona. mirandum uero quod subditur.

Et non inueniam in uobis ullum sapientem. Recte beatus iob con
uersionem auditorum desiderans exoptat ne in eis ullum sapien
tem inueniat. ac sic dicat eis. Stulti esse apud uos metip sos diserte
ut in dño uere sapientes esse ualeatis.

Dies mei transierunt. sc̄a et̄a per diurna & nocturna tempora uite

spatia conspiciat transire. Quasi enim lux ex tranquillitate pacis & nox ex dolore persecutionis.

Cogitationes meae dissipatae & torquentes cor meum quia dum bonis mentibus temporalis felicitas transit etiam cura eius terrene dispensationis subtrahitur. quaeas in cogitationibus torquere uidebatur.

Noctem uertuntur in diem. Dissipatae enim nocturnae cogitationes noctem in diem uertunt quia non nunquam iustis placet & ex aduersitate mala perpeti quam ex prosperitate terrene dispensationis cura fatigari. unde sequitur.

Etrur sum post tenebras spero lucem. Lux enim post tenebras speratur quia uel post noctem uite presentis aeternum lumen percipit. uel ita hic per uersitas atque prosperitas alternat. Ut sibi succedere uicissim non desinant. unde fit ut & in luce nox in suspectione sit & in nocte lux in presumptione sic scriptum est. In diem malorum ne in memoris bonorum & t. Unde beatus iob afflictionem sentiens & adhuc differri iustorum retributionem sciens. Aperte sub iungit.

Si sustinuerit infernus domus mea est. & in tenebris stratum lectulum meum. Priores & enim scilicet & sustinere aduersa poterant & tamen corporibus educti ab inferno locis liberari non poterant. Tunc autem homo suum lectulum in tenebris stravit. quando lucem iusticie per suam callidam conscientiam deseruit. sed iustus quasi in tenebris strauisse est in inferno sibi requiem preparasse. sed illud ibi non uidendo faciem creatoris beatus iob tenebras uocat.

Putredini dixi pater meus est. hoc ideo dixit. quia utique omnis homo a origine iam uiciata descendit. unde additur.

Mater mea & soror mea uermibus. Quia uidelicet & alii ipsa putredine & cum ipsa in hunc mundum uenimus. At spiritualis mater natura & consuetudo non in merito soror uocatur. quae uidelicet mater & soror

uermes sunt. quia ex natura corruptibili & consuetudine perversa
 agimur. ut quasi uermibus sic inquietis cogitationibus in mente fatigemur.

Vbi est nunc prestolatio mea que esse potuit prestolatio iustorum nisi
 iustus & iustificans deus non ait. ubi est prestolatio mea sed ait ergo nunc
 Dum ergo addidit non ostendit quia quod quandoque uenturus erat. uenire cuius desiderabat.

Et patientiam meam quis considerat. Et quidem non deest qui pati
 entiam considerat & sed cum citius non exaudit. quasi minus considerare
 dicitur deus. quia quod disponendi breue est. longum est amandi.

In profundis simum infernum descendunt omnia ossa mea. Quod autem
 ait non in profundum sed in profundis simum infernum ostendit quia
 quantum ad celsitudinem celi aeris est caligosus infernus est & quantum ad ei
 dem aeris altitudinem terra que inferius est uel iacet & intelligi & profundius po
 test quantum uero ad eundem terrae altitudinem illa loca inferni que
 superiora sunt aliis receptaculis inferni hoc loco non incongrue inferni
 profundissimi appellatione signantur sed cum sola anima descensura
 esse ad inferni loca quid est quod ait illuc omnia ossa sua descendere
 nisi quod ibi se totum uidit ubi pondus sue remunerationis intellegit.

Quia ubi totus est ubi sentire possit & quod recipere & uel certe inferni
 omnia descendunt quibus quietem retributionis sue ex omnibus inuenit. Unde sequitur.

Putasne saltem erit ibi requies mihi. In quibus uerbis innotescit quid de
 siderat & tamen est se adhuc de suscipienda requie dubium designat.
 Nec uisus sancta opera tot flagella secuta sunt. Post flagella tem
 poralia etiam mansura tormenta sequerentur.

EXPLICIT LIB. XIII. INCIPIT QUARTUS DECIMUS.

Reco espondens autem baldad sutes dixit. usque ad quem finem uerba iactabis in
 tellegite prius & sic loquamur. Omnes heretici sanctam ecclesiam in quibusdam
 incognitis superbire putant. quaedam uero nec intellegere suspicant.

Quare putati sumus ut uimenta & sordidum uosam uobis. Arbitrantur

enim se despici. quiborum mentes dispicere consuerunt. ex qua dispic-
tus sui suspicionem ad indignationem prosiliunt. Unde subditur,

Quid perdis animam tuam in furore tuo. heretici inde interire eter-
nitatem credunt. Unde eam esse contra se in furore conspiciunt.

5 **N**umquid pro te derelinquetur terra. Ac si dicitur & si hoc est uerum quod
dicitur. omnis ad te tradita est quamuis nos premultitudine tenemur.

5 **E**t transferentur rupes de loco suo. Cum scilicet ecclesia peruersos quosque pre-
dicatores intra sinum recte fidei colligere studet. quid aliud quam de lo-
cis propriis rupes mouetur. ut intra eam recte sentientes humiliter iaceant.

5 **N**on lux impii extinguetur. nec splendet flamma ignis eius. Quod si di-
ci de impio recte potuit. contra sanctum tamen uirum in flagello consti-
tum dici non debuit. Sed lux impii extinguetur quia fugitiue uite pre-
sentis prosperitas cum ipsa citius uita ter minatur. unde subditur.
Nec splendet flamma ignis eius. id est decor ut potestas exterior que
de interno eius ardore procedit. que tunc non splendet cum in die
exitus omnis eius exterior decor subtrahitur.

Lux obtenebrescet in tabernaculo eius. Quia uidelicet in eius conscientia qua
male inhabitat. lux id est gaudium quod de temporalibus fuerat rebus deficit.

Et lucerna que super eum est exstinguetur. Lucerna lumen in testa est
lumen uero in testa est. gaudium in carne. Lucerna uero impii exstingue-
tur quia citius eius gaudium deficit quod eum totum in hac uita possedit.

5 **A**stabuntur gressus uirtutis eius. hoc est uires malicie eius quas nunc
in uoluntate sua exhibet post modum poena constringet.

5 **E**t precepit ^{abit} eum consilium suum cum iudex iustorum iniustorumque
uenerit. unus quisque impius suo consilio precipitatur.

5 **I**nmisit enim in rete pedes suos & in maculis eius ambulat qui pedes
in rete mittit non cum uoluerit erit. sic qui in peccatis se deiecit non
mox ut uoluerit surget.

Et in maculis eius ambulat. Gressus suos ambulando implicat quia cum ex
pediri nititur. tunc ueraciter conspicit. quamdiu nexibus tenetur

Tenebitur planta illius laqueo quia uidelicet stringitur sine fine
in peccato. Et tardescit & contra eum sitit. Antiquus hostis cum in peccato
uitam in laqueat sitit ut mortem peccatoris bibat. Siue in eius
animo contra eum sitit exardescit. qui quo agere peruersum consueu
it ad bibenda mala ueraciter accendit. Impio quippe sitire est huius mundi bona concupiscere.

Abscondita est in terra pedica eius. pedica in terra abscon
ditur. cum culpa subterrenis commodis occultatur.

Et decipula illius super semitam. decipula ad decipiendum uocata est
que tunc ab antiquo hoste super semitam ponit quando in ac
tione huius mundi quam mens appetit. peccati laqueus parat. Sic quip
pe decipula ponitur. ut dum esca ostenditur. nequaquam ipsa tran
seunte uideatur. Dum enim a concupiscente lucrum appetitur qua
si pedem mentis adprehendit decipula que non uidetur.

Vndique terrebunt eum formidines. peruersus ergo contra se omnes
esse suspicatur quales ipse contra omnes esse nititur. que nimirum for
midines quideius in actione faciunt subinfertur cum dicitur.

Et in uoluit pedes eius. In uoluunt itaque ne in rectam exire uale
At tenuatur fame roboreus. Robur autem hominis est anima (ant actione).
rationalis que in pugnantibus uicis resistere pro actione ualeat. huius
ergo iniqui robur fame tenuatur quia eius anima nullam in cibis refectionem pascit.

Et inedia inuadat costas illius. Coste unius cuiusque sunt sensus
animi qui latentes cogitationes muniunt. Inedia igitur inuadat
costas quando omni spiritali refectione subtracta sensus men
tis deficiunt & congregationes suas regere uel tueri non possunt.

De uor & pulcritudinem cutis eius. & consumat brachia
illius primogenita mors.

Si autem peccatum mors. non incongrue primogenita mors superbia
intellegit pulchritudo ceteris gloria temporalis. Brachiorum nomine opera desig-
nantur. quia iniqui & gloriam uel operationem superbia sub plantat

Auellatur de tabernaculo suo fiducia eius. & calcet super eum quasi rex inte-
ritus. Iste interitus hoc est diabolus. Indie exitus quasi rex super impium
calcat quia quem prius blandis persuasionibus decepit ad extremum
uolentis in sibus ad supplicium rapit. unde non in merito de taberna-
culo suo fiducia eius euellitur. quando peruersus quisque. qui multas sibi
aduotum in hac uita parauerat. repentina morte dissipatur.

Habitent in tabernaculo eius socii illius qui non est. id est in mente eius
apostata angeli per cogitationes nequissimas eius uidelicet socii quid
circo iam non est. quia a summa scientia iam recessit. & per hoc
cotidie exerescente defectu. quasi ad non esse tendit.

Aspargatur in tabernaculo eius sulphur. quid aliud sulphur quam
fomentum ignis est. quod tamen sic ignem nutrit ut foetorem grauissi-
mum exaltet. In sulphure ergo peccatum carnis accipimus quod duperis
cogitationibus. quasi quibusdam foetoribus. mentem replat & eterna incendia parat.

Deorsum radices eius siccantur. sursum autem atteratur messis eius. Quia
omnis iniquus prius in cogitationibus arescit & postea a bonis actibus
deficit. Recte de eo dicitur. Deorsum radices eius siccantur. Siue
quibus in radice boni operis sterilis persistit per hanc uitam ad nullam
premia future messis uocatur. Deum quoque iniquo loquitur uita
tentet ad diabolum caput omnium iniquorum eius uerba uertantur.

Memoria eius pereat de terra. & non celebretur nomen eius in plateis
hoc est ut anti christus qui est omnium iniquorum caput ^{caus} laudem tunc
potestatis amittat. & omne gaudium nominis sui perdat. quod longelateque
in breui temporis prosperitate disuderit. *(eterna damnatur.)*

Expellat eum de luce in tenebras. cum de honore uite presentis ad supplicium

Et de orbe transferet eum. De orbe transferetur. cum super no. appa-
rente iudice de hoc mundo tollitur in quo per uet se gloriat. ut

Non erit semen eius neq. progenies eius in populo suo. nec uelle relique-
re in regionibus suis. Cum ergo iniquitas anti christi cum mundi statueret
minatur. progenies eius in populo suo non relinquit. quia ipse & ppter
cum eo ad supplicium pariter urgetur & qui de ei puer su. per suasionem in
prauis actibus nati sunt in aduentu dñi eterno interitu cum ipso capite ferientur.

In diebus eius stupebunt nouissimi. & primos in uad & horror. Quia uidelicet
tanta tunc signa monstraturus & crudelia ac dura facturusest ut ad stupore
perducatur quos in fine mundi inuenit. & priores patres enoc scilicet & helia
qui in eius expugnatione seruati s. carnalis mortis dolore transfigat.

Hec sunt tabernacula iniqui & iste locus ei qui ignorat dñm. hic scilicet
indicat quia his qui nunc dñm ignorando extollitur. tunc ad propria taber-
nacula puenit. quando eum sola iniquitas in supplicia demergit.

Respondens iob dixit usq. quo ad fugitis animam meam.

& a terribis me sermonibus. At teruntur autem boni sermonibus iniquorum quando
contra eos illi in uerbis tument. quia aut in puer su. fide aut in prauis actibus. lacerant.

Endecies confudisti me. Numeratis uicibus locutionum amicorum iob adhuc
quinque locutos eos esse cognoscimus sed propter hoc qd taberis quinque
inreparationes audierat quorum increpationibus quinque ipse
respondit. Deci esse perhibet esse confusum.

Et non erubescitis opprimentis me. Plerumq. tales sunt aduersari
scilicet ecclesie qui perpetrando malis. nec timore dñi. nec hominum pudore
refrenantur. quibus p beatum iob dicitur & non erubescitis opprimentes
me. quia paruum fuit malum uoluisse. sed peius est malum appetere non erubescere.

Nempe & si ignorauit mecum erit ignorantia mea. ac si aperte de hereticis di-
catur. Omnis uera scientia uobiscum non est quia contra uos est dum stul-
ta elatione uos erigitis. mea uero ignorantia mecum est. quia pro

me est dum per scrutari deo aliquid superbe non audeo
in ueritate me humiliter seruo.

5 **A** tuos contra me erigimini. Id est uos ipsos redarguendos
reliquitis & me districte sententis increpatis. Qui enim seme
t ipsum non iudicat quid in alio rectum iudicet & ignorat;

5 **E** targuitis me opibus meis. Quia hi qui eum iustum ante flagella
nouerant. iniustum esse ex ipsa sua percussione iudicabant

5 **S** altim nunc intellegite quia deus non equo iudicio afflixerit me.
5 **Q** uod enim dixit deus quia frustra beatum iob afflixerat. hoc rursum
beatus iob asserit. quia non equo iudicio a deo sit afflictus in quo
ita peccauit quia sententia auctoris sui in nullo discrepauit. uerū
igitur iob dixit dum uitam cum flagello pensauit. & deus non iusto iudicio eum
adflixit quia nūcia illi curauit. Exstinguere sed merita ex flagello augere.

5 **E** t flagellis suis cinxerit me. Aliud quippe flagellis percussus est aliud
cingi. tunc enim non flagellis solummodo ferimur. sed etiam cingimur cum
tribulationum uerbis sine ulla consolatione circumdamur;

5 **E** cce clamabo uim paciens uociferabor. & non est qui iudicet. omnipotens
deus simulat exaudire dolentium uocem. ut eorum uita purgetur pro peccatis.
nam. Sed hoc nonnulli ignorant. Ex quorum persona nunc deus. uocifera
bor & non est qui iudicet. Non enim qui iudicet deus quando iudicare
dissimulat ipse qui ex uerberum oppressione subiungit;

5 **S** emitam meam. hoc est transire ad securitatem cupiens euadere fla
gella non potui. circum sepsit & transire non possum;

5 **E** t in calle meo tenebras posuit. Circum septam uerbis semitam
uidit cum transire ad cupiditatem cupiens euadere flagella non po
tuit quasi uero in calle cordis ignorantis tenebras inuenit qui
cur ita flagellaretur penetrare non potuit;

5 **S** poliauit me gloria mea & abstulit coronam de capite meo. quod hec

beati uiri in afflictione positi persone conueniat. dubium n̄ est. ideo
 p̄sensu mysticos inuestigandum spiritaliter spoliavit me inquit
 gloria mea. Gloria quippe unius cuiusq; iustitia ē. Sicut enī uestim̄tum
 tegit a frigore. ita iusticia munit a morte. Quia uero afflictionis sue t̄p̄.
 hoc uestimentum sc̄a eccl̄a in membris infirmantib; amittit. dicatur
 recte, spoliavit me gloria mea. id est iusticia ab infirmis ablata ē que
 idcirco tolli potuit. quia more uestimenti exterius non adhesit, et ab
 stulit coronā decapite meo. Quia enim multi aduersitatibus pressi
 minime incertamine p̄durant. in eis sc̄a eccl̄a coronam decapite amittit;
 Corona quippe in capite est super na remuneratio in mento;

Destruxit me undique & pereō. Quasi undiq; enim sc̄a eccl̄a destruitur
 quando infirmis membris deperit. quando coronā decapite abstrahit
 id est quando premia eterna a prepositis negliguntur.

Et quasi auulse arbori. abstulit spem meam. Quasi enim ex uento
 spem perdidit quia prauorum m̄nis ac persuasiōibus deuictis
 eterna que sperabat premia reliquit.

Iratus est contra me furore eius. & sic me habuit quasi hostem suū cū ergo
 uirtutem nr̄e patientiæ flagella transeunt. uadē metuendum est ne
 peccatis nr̄is exigentibus n̄ quasi filii a patre. si quasi hostes a dño feriamur;

Simul uenerunt latrones eius & fecer̄ sibi uiam per me. Latrones autē
 eius id est maligni sp̄s uiam sibi in afflictorum cordibus faciunt
 quando inter aduersa que exterius negligunt cogitationes pra
 uas interius inmittunt. De quibus sequitur;

Et opsiderunt in giro tabernaculum meum. In giro enim tabernacu
 lum opsident. quando ex omni latere suis temptationibus mentē cin
 gunt. que tam uerba & ipsi beato iob congruunt quidum mala que p̄tulit
 ante oculos congescit non quasi corrigendum filium sed quasi hostem
 percussum eē iudicauit. Maligni autē sp̄s ideo latrones dī dicuntur.

quia exipsis fit quod inferre mala iniuste desiderant ex dō que desiderata iuste consumant. Nunc a persona dñi dicitur;

Fratres meos longe fecit a me & noti mei quasi alieni recesserunt a me. Dereliquerunt me propinqui mei & qui nouerunt obliti sunt mei. A beo quippe fratres longe facti sunt & noti recesserunt. quē tenentes legem hebrei nouerunt & presentem minime recognoscebant. unde recte dicit. Dereliquerunt me propinqui mei & c. Iudei enim per carnem noti per legis instructionem quasi obliti sunt quem prophetauerunt dum & in carnandum uerbis legis canerent & tamen uerbis per fidie incarnatum negarent;

Inquilini domus mee & ancille sicut alienum habuerunt me. Inquilini domus dī sacerdotum fuerunt. Ancille autē leuitarum anime intelleguntur qui utique incarnatum dñm quem dudum per legis uerba predixerunt cognoscere ac uenerari noluerunt;

Et quasi peregrinus fui in oculis eorum. Redemptor enim noster dum a synagoga cognitus non est in domo sua quasi peregrinus existit. Dum uero iudei despiciunt carnem uisibilem ad inuisibilem magestatem non perueniunt.

Seruum meum uocaui & non respondit. Qui enim tot muneribus iudaicum populum preuenit dicit. seruum meum uocaui. Sed quia ille tot dñi munera contempsit & non respondit. Subiungit;

Ore proprio deprecabar illum ac sic dicit & c. Ego ille qui ante incarnationem meam precepta prophetarum ore mandaueram ad eum ueniens incarnatus ore cum proprio deprecabar. bene autē dicit ore proprio deprecabar quia in carne monstratus dum mandata uite humiliter dixit. quasi superbientem seruum ut uiueret & rogauit unde sequitur;

Alitum meum exortuit uxor mea. quia uidelicet synagoga quem uidebat hominem dñm credere expauit.

Et adorabam filios uteri mei. Quid puterum dñi nisi ei auxiliū debem

accipere in quo ante secula predestinatione concepti sumus ut creati p[er]
secula producamur. D[omi]n[us] ergo uteri filios adorauit. quia eos quos potent[er]
per diuinitatem condidit. incarnatus ueniens humiliter predicauit;

5 **S**ulti quoq[ue] despiciebant me. Recte aut[em] de stultis additur quoq[ue] qui adu[er]
legis periti d[omi]n[um] despicerent. eorum incredulitate[m] etia[m] populi turba se
cuta est. Siue quasi dixisset. stulti quoq[ue] despiciebant me pro quibus
sanandis stulticiam predicationis adsumpsi;

5 **E**t cum ab eis recessissem. detrahebant mihi. quasi accedebat ad eos
populorum d[omi]n[us] cum eis miracula demonstrat[us]. Et quasi recedebat
cum signa nulla ostenderet. Recedente ergo d[omi]no detrahebant eum

5 **A**miraculis quiescentibus prebere fidem nolebant;
abominati sunt me quondam consiliarij mei. Scribe & legis docto
res uenturi redemptoris n[ost]ri. c[on]siliarij fuer[unt]. qui tam[en] incarnatu[m] d[omi]n[um] despicerent.

5 **E**t quem maxime diligebam auersatus est me. Ipse eni[m] ordo suadente
perfidia a fide ueritatis auersus e[st]. qui prius in predicatione seruens
maxime diligebatur. quem non solum ad h[er]edendum d[omi]n[um] sed usq[ue]
ad passionem eius populi turba secuta est. in qua iam passi
one discipulorum corda turbata sunt. unde & adhuc subditur.

5 **P**elli mee consumptis carnibus adhesit os meum. In osse fortitudo in car
nibus infirmitas designat[ur]. Quia igit[ur] x[rist]i & eccl[esi]e una p[er]sona e[st] quid p[er]
os nisi ipse d[omi]n[us]. quid p[er] carnem nisi discipuli designant[ur]. qui passionis eius
tempore infirma superauer[unt]. Quid ergo per pellem que exterior car
ne manet in corpore. nisi ille sc[ilicet] femine figurant[ur] que ad preparanda
subsidijs ad d[omi]n[um] seruiet[ur]. Aut ergo. Pelli mee consumptis carnib[us] adhesit os
meum. hoc hu[m]i mee fortitudini p[ro]p[ri]e in herere debuer[unt]. pas
sionis mee t[em]pore timore consumpta sunt. & eas quas ad exteriora minist[er]
ia posui. in passione mea sine formidine inherere m[er]ito inueni. unde sequit[ur];

Et derelicta sunt tantum modo labia circum dentes meos. Quid per labia nisi locutio. quid per dentes nisi apostoli qui adhuc statim post passionem confabulari de christo nouerunt. Sed predicare iam eum aut mordere infidelium uicia formidabant. Nunc ad propria uerba sancti iob reuertitur dicens;

Miseremini mei miseremini mei saltem uos amici mei quia manus domini tetigit me. hoc proprium habere solent mens piorum. quodcum iniusta ab aduersariis patitur. Non tam ad iram quam ad preces mouetur. ecce eos a quibus iam affligitur amicos uocat. Nam etiam in hoc holentes amici sunt. quia si qua bonorum delicta sunt ea suis persecutoribus etiam nescientes purgant. Ita uero quia manus domini tetigit me. Sciebat quippe uir sanctus quia per hoc ipsum quod per uersa uoluntate contra se satan egerat. potestatem non a se metipso sed a deo habebat;

Quare persequimini me sicut deus. ac si diceret. Ita me ex infirmitatibus meis affligitis. ac si ipsi more dei de infirmitate nihil habeatis;

Et carnibus meis saturamini. Cum mens proximorum poenas esurit saturari procul dubio alienis carnibus querit.

Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei. quis mihi id & ut exarentur in libro stilo ferreo & plumbi lamina uel certe scilicet in silice. In plumbo quod scribitur ipsa metalli mollitie citius deletur. In silice uero tardius quidem ualent literae exprimi. sed difficilius deleri. Per plumbi ergo laminam iudea exprimitur quae precepta dei & sine labore percepit & cum celeritate perdidit. Per silicem uero gentilitas figuratur quae uerba sacri eloqui uix custodienda suscepit sed fortiter suscepta seruauit. Per stilum uero ferreum. fortis dei scientia designatur. quae beati iob uerba sanctae ecclesiae congruunt quae duo sacri eloqui testamenta custodiens quasi secundo sermones suos scribi expetit dicens. Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei. & ret usque in silice. Quaeque fortis sententia modo per pondus auaricie grauibus modo autem duris cordibus loquitur; stilo ferreo in plumbi lamina uel certe in silice scribi;

- S**cio enim quod redemptor meus uiuit. Ac si apud te dicat infidelis quisq. crucifixum
 mortuum nouerit redemptorem. ego illū uiuere p̄ mortē certā fide credo;
- E**t in nouissima die de terra surrecturus sum. quia uidelicet resurrectionem
 quam in se ostendit in nobis etiam quandoque facturū est. Sui
 enim capitis gloriam secuntur & membra;
- E**t rursum circumdabor pelle mea. Dum pellis dicitur omnis dubitatio uere
 resurrectionis auferatur. In illa ergo resurrectionis gl̄a erit corpus n̄m
 subtile per effectum spiritalis potentie. sed palpabile per ueritatem nature.
- E**t in carne mea uidebo d̄m ecce resurrectionē. ecce pellem. ecce carnē aper
 tis uocibus fetatur. Quid ergo remanet unde mens n̄a possit dubitare;
- Q**uem uisurus sum ego & oculis mei conspecturus & non alius. nos ergo beati
 iob fidem sequentes & redemptoris n̄i post resurrectionē corpus palpa
 bile credentes fatemur carnem n̄am post resurrectionē futurā ean
 dem & diuersam eandem per naturam diuersam. Per gloriam erit itaq;
 subtilis quia incorruptibilis erit. Palpabilis quia n̄a mittit essentia ueracis nature.
- R**eposita est hec spes mea in sinu meo. In sinu suo spem repositam tenuit
 quia ueram certitudinem de se resurrectionis presumit;
- Q**uare ergo nunc dicitis persequamur eum & radicem uerbi inueniemus
 contra eum. Per uersu quilibet & quia malo studio bene prolata audiunt &
 in lingua iusti ac usationis aditum inuenire apputunt. quid aliud quā contra
 eū uerbi radicem querunt. ex qua loquendi originē sonant. & ramos prauē
 loquacitatis in acusationē dilatent. Sed uir sc̄s cū prauis talia sustinet
 non contra eos sed p̄ ipsis dolere & malis eis que fugiant ostendit dicens;
- F**ugit ergo a facie gladii quia ultor iniquitatum gladius est. & scitote eē
 iudiciū. faciem ergo gladii fugere est animam ad uersionis districtē sententiā
 priusquā appareat placare. ut in n̄a q. terror iudicis n̄ nisi ante iudiciū po
 test. Mordo enim non cernit sed precibus placatur. cū aut̄ in tremendo exam
 ine sederit & uideri potest & placari iā non potest. huc usq. sententia iob;

INCIPIT LIBER QUINTUS DECIMUS.

Respondens sophar naamathites dixit. Idcirco cogitationes mee succedunt sibi & mens induersa rapit. ^{hec} Quod mala poenarū innocenter asserit sustinere sophar naamathitis scī de ore iob terrorem uituri iudicii audiens protinus adiugit dicens. Idcirco cogitationes mee & ret. Ac si aperis uocibus dicat. quia extremi iudicii terrorem considero idcirco cogitationum tumultibus intimore confundor. Mens autē induersa rapit quando mala que egit modo bona que agere neglexit sollicito pauore reppendit.

Doctinam quam ne arguis audiam. & sp̄s intelligentie mee respondebit mihi; Ac si aper te dicat. Tua quidem uerba audio sed an recte prolata sint sp̄ū mee intelligentie discerno;

Hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram. quod laus impiorum breuis sit. hec non recte ad beatum iob sed ad impios recte dicuntur. Et enim qui presentem uitam diligunt. In ea elati percipere laudē que quam laudem esse longam existimant dum adsequuntur sed breuem fuisse intellegunt dum amittunt. Unde sequitur;

Et gaudium ypocrite ad instar puncti. Sicut enim stilus in puncto dum ponit leuatur. sic ypocrita presentis uite gaudia dum tangit amittit. De quo sequit̄.

Sia scenderit usq. ad celum superbia eius. & caput eius nubes tetigerit. Quasi sterquilinum in fine perdetur. Supbia ypocrite usq. ad celum ascendere dicit̄ quando eius elatio. celestem agere uitā uidetur. Cuius etiam caput quasi nubes tangit quando principale intellectus illius scōz coequari meritis creditur. Quasi sterquilinum autē in fine perdet̄. quia in morte eū ad tormenta ducit̄. stercorib; uiciorū plenā malignis spiritib; conculcat̄;

Et qui eū uiderunt dicent ubi est. qui eū elatū hunc uider̄ de existit̄. dicent ubi est. quia neq. hic ubi elatus fuerat neq. in eternitatis requie in qua eē putabatur apar̄ & de cuius uite breuitate subiungit̄;

Velud somnium auolans non inuenietur. Recte uita ypocrite somno

comparatur quia ab eo omnis laus & gloria quasi dicitur tenet & amittitur;

Transi & uelud uisio nocturna. Quia hoc quod se ypocrita ad momentū in uisione nocturna diuitem humanis estimationibus uidet & de estimatione est fantasmatum non de soliditate uirtutis;

Oculus qui eum uiderat non uidebit. quia utiq; subtractus in morte stultus amatoribus suis abscondit quicum consueuerit ammirando conspiciere.

Neq; ultra intuebitur eum locus eius. Locus ypocrite cor adulantium est ubi uero requiescit ubi fauores inuenit quorum lingua hunc adiudicium fauoribus consequuntur. De quibus subdit;

Filiculus atterentur aegestate. quia uidelicet huius ypocritarum in exei imitatione nascuntur dum ueritatis sollicitatem non tenent in cor disegestate deficient.

Et manus illius reddent ei dolarem suum. hoc est damnationem iustā ex iniqua recipi & operatione.

Ossa eius implebuntur uicis adulescentie ei quia utiq; in eo dare consuetudinis a uicio sumptis sunt pessime inchoationis.

Et cum eo in puluere dormient. Cum eo enim in puluere ossa uelut dormire est usq; ad puluere eum non deserere id est a morte ab iniquitate minime quiescere.

Cum enim dulce fuerit in ore eius malum abscondit illud sub lingua sua. In ore ypocrite malum dulce absconditur. quando asperitas malicie quæ latet in mente sub tegmine blande locutionis operitur.

Parce & illi & non derelinque & illud & celabit in gutture suo. malo enim parce quod diligit. quia non hoc in seipso penitendo persequitur. Unde additur & non derelinque & illud. Si enim uellet recipere non ei parceret & sed hoc celat in gutture. quando sic seruat in cogitatione ut numquam proferat in uoce;

Panis eius in uero ei uertetur in fel aspidum in trisecus. Id est facietas transitorie delectationis in retributionis sine ad amaritudinem uertitur. tunc & enim iniqui uident. quod antiqui serpentes ueneno infecti sunt dum flammis utriusque traditi cum oodem suo per suatore cruciantur. Siue panis

illius in utero eius infel aspidum uertitur. quia dum de sacre legis sci-
entia gloriatur uite potum conuertit infel siue inueneni poculum;

Diuicias quas deuorauit euom& & de uentre illius extra & eas ds diuici-
as igit sacre legis quas legendo deuorauit obliuiscendo euom& easq; de
uentre illius ds extrahit qd hoc qd seruare noluit iusto iudicio de memoria ei euellit;

Caput aspidum su g& & occid& eum lingua uiperæ. Aspides paruus e serpens
uiperæ uero plixioris e corporis & aspides ouaginunt atq; ex ouis eoru filii
pereantur. uiperæ aut cum conceperit filii earum in uentre se uiuunt. qui
ruptis lateribus matrum ex earum uentribus pcedunt. unde & uiperæ eoq;
eoq; uiperæ nominatur; **MORALIT** Caput itaq; aspidum su g& quia
iniciu suggestiois occulte paruus prius in corde nascitur sed occidit e
linguæ uiperæ. quia post modum capta mens ueneno uolente tem-
tationis necatur;

Non uidebis riuulos fluminis torrentis mellis & butyri. Riuuli sunt
fluminis dona sci sps ut est spes fides caritas. & cetera sed quia ipocri-
te nec dm nec pximu diligit riuulos fluminis non uid& riuulos sui
disse t si presentis uitæ oculos gloriæ cluder& eosq; ad celestis patris
amorem aperiret. cum aut nos sci sps gratia infundit. melle nos parit
& butyro repl&. mela u exaere. butyru ex carne est. Dns ergo nr bu-
tyro & melle faciat. quia sps xpi mentem qua repleuerit & diuini-
tatis eius dulcedine & incarnationis fide letificat

Lu& que fecit omnia nec tamen consummetur. Ypocrita em per sol-
uit tormenta ea que hic in licite seruauit desideria & flammis al-
tricibus traditur semper moritur quia semper in morte seruatur;

Iuxta maliciam ad inuentionum suarum sic sustinebit. quauis enim
damnatorum omnium sit dolor infinitus grauora ^{TANT} tormenta recipient
qui multa iniquitatibus ex suis desideris inuenerunt;

Quo confringens nudauit domu pauperis rapuit & non edificauit eam;

Domum pauperis confringit & nudat. qui eum quem per tentam conterit
expoliare quoque per auaritiam non erubescit. rapit eam & non edificat.
ac sicut. qui hanc edificare debuit insuper rapit;

Non est satiatus uenter eius. uenter quippe iniqui auaricia est quia
in ipsa colligitur quicquid per uerso desiderio glutitur. licet uero
quia auaritia desideratis rebus non ex tingitur sed augetur. Nam
more ignis. cum ligna quae consumat. acceperit exerescit

Et cum habuerit que concupierat possidere non poterit. Maioris quippe
iracundia esse cum & hoc tribuitur quod male desideratur atque indere
pentina ultio sequitur quia hoc optinuit quod deo irascente concupiuit;

Nec remansit de cibo eius quia percussio. ypoerita de cibo suo nihil re
manet. cum enim ipse ad eterna supplicia ductus acunctis bonis
que hic possederat alienatur. unde subditur;

Propter ea nihil permanebit de cibo eius. Nam quia omnia ambiens
timere iudicem noluit. ex hac uita subtractus ad iudicem nudus uacuit.

Cum satiatus fuerit arabitur quia utique dum anxiatu qualiter
adquisita custodiat. ipsa eum sua facietas angustat;

Festinabit & omnis dolor irruet in eum. quia uidelicet que hic prius poena
concupiscentie post modum cura custodit eum illic quandoque poena
ultionis concremat quia abestu auaritia trahit ad ignem gehenne;

Vtinam impleatur uenter eius. ut emittat in eum iram furoris sui & pluat super
illum bellum suum. Bellum namque de pluuere est superbentia contra se corda percutere.
Et in te arida quasi quibus; da guttis pluuię descendentes; iudicioꝝ suoz iaculis ferre;

Fugit arma ferrea & in ruam arcu ereu ferro necessitas presens que
transitoria est aere autem sententia aeterna designatur; cum autem quis fugit
arma ferrea ab arcu aeri sagittis inuenitur quia mala tempora
lia stultum te precauens sententia eterna percutitur;

Eductus & egrediens de uagina sua. Dumini quis praua in cogitatione.

machinatur quasi adhuc gladius inuagina est. Dum uero malum q̄co
gitauit inique perficit deuagina sua egreditur. eductus autem
per seductorem egrediens uero per propriam uoluntatem,

Et fulgorans in amaritudine sua quasi fulgorare inique est in huiusmodi
di honore clarescere. sed quia splendor gloriae illius eternis igni
bus mancipatur recte dicitur. & fulgorans in amaritudine sua,

Vadent & uenient super eum horribiles iniquus enim q̄t uicis deceden
tibus & succedentibus premitur. tot malignis spiritibus eius ani
mus quasi euntibus ac redeuntibus reuastatur;

Om̄s tenebre abscondite sunt in oculis ei. quia & si in se. ypocrita mala
omnia non ostendit. tamen om̄a inferre proximis appetit;

Deuorabit eum ignis qui non succenditur. Gehenne ignis cum sit corpore
us & in se mis. sos reprobos corporaliter exurat. nec studio humano succen
ditur nec lignis nutrit. Sciendum enim est q̄t om̄s reprobis quia & ex anima

A simul & carne peccauerunt. illic in anima simul & carne concremantur;
Affligetur relictus in tabernaculo suo. Iniqui tabernaculū caro est quia
ipsam letus inhabitat. Sed quia eandem carnem dō preposuit iudican
te dō igitur. ut ex ea amplius in igne crucietur. hic eam relinquere non uult
& tamen ab ea abstrahitur. Illic eam relinquere appetit. & tamen in ea prop
ter subplia seruatur. quod ergo sp̄s eius carnem quam sibi male aman
do preposuit. euadere eam in tormento uelit & non ual. Recte de eo
dicitur. affligetur relictus in tabernaculo suo. De cuius accusatione sequitur;

Reuelabunt celi iniquitatem eius. & terra consurgat aduersus eum. ut
qui hic nec bonis unquam nec malis pepercit in illo tremendo exanime
& iustorum uita & peccatorum pariter accusat. Possunt autem per tram
non peccatores. sed qui terrenis actibus occupati. elemosinarum ope ad eter
nā uitā pueniunt designari. Ypocrite ergo iniquitate celi reuelant & aduersus eū
terra consurgat dū & hi qui per iudicium liberantur prauitatis illius testes existunt;

Aper tum erit germen domus illius. tunc germen domi illius aperitur
cum omne malum qd̄ in conscientia latebat ostendit̄. unde sequitur;

Detrahetur in die furoris di. quia utiq; ostensa ira iudicis flammis ultra
cibus traditur. & ab eius conspectu separatur;

Hec est pars hominis impuado. Iniquus enī quia habere portionem suam
ipsum dñm non quesuit partem suam extra dñm ignem inuenit ut ab ei
facie exclusus quia gaudere in ipso n̄ appetit sub ipso crucietur;

Ethereditas uerborum illius ad dño. cum enim districta di iustitia subpliciū
pp̄uersis actibus. exigit a reprobis malaeis usq; ad uerboꝝ retributionē reddet;

Beatus iob respondit audite queso sermones meos. **USQ; SOPHAR.**
& ageas penitentiam. nunc sc̄ iob more sc̄ eccl̄e cū magna cordis humi
litate subiuxit dicens: audite queso & t̄. Quid enim cum diceret̄ audite
queso addidit cum quanta humilitate loquatur insinuat. dum
contra se superbientes rogat;

Sustinete me ut & ego loquar & si postea uidebitur uerba ridete. sc̄ iob
ut sibi & suis auditorib; p̄ sit dicat. audite queso; Ut aut̄ ipse qd̄ debet̄ exsol
uat ut etiam si auditorib; prodesse non ualeat adiugit sustinete me & t̄.

Numquid contra hominem disputatio mea est ut beatus iob displicuisse
sed̄ inter flagella credidit. idcirco animū merito ad tristitiam uo
cauit. non debeat contristari. Si sc̄ iob de uite sue meritis contra
hominem disputaret̄ nequaquam contristare debuisset̄. sed qm̄
per flagella presentia anceps factus de ante acta uita fuerat
in flagello tristitiam iure requirebat. Unde subditur;

At tendite me & obstupescite. id est considerate que egi. Tam mirami
ni in hac percussione quam patior;

Et super ponite digitum ori ur̄o. ac si dicat scientes bona que egi & con
siderantes mala que patior uos metipsoꝝ etiam a uerborum culpa
conpescite atq; in meis percussioneꝝ ur̄a dampna formidate;

Et ego quando recordatus fuero optimesco. & concutit carnē meā
tremor. Constat nimirū qđ hoc per inrisionē dicat̄. Ac si apte
diceretur. Sime aliquid ypocrite meminero habuisse inpeniten
tię fletu contremesco. Carnē uero suā si recordatus fuerit phibet tre
more concuti. id̄ infirmitatē operis ultionis pauore fatigari. Sed
sc̄iuit contra sophar dicta In quib; beati iob potentia momordit. subiungit dicit̄;

Quare ergo impu uiuunt. subleuati sunt confortatiq; diuitis nisi enī
eos patientia diuina tolerat̄. Nequaquā diu uitam in peccatis duce
rent. Subleuantur nāq; diuici. cū esse potentes incipiant. Confor
tantur uero. cum diu in hac uita persistere permittantur;

Semen eorum permanet corā eis. In argumentū magne felicitatis. cū
magno patrimonio dantur. & heredes & nec ita mors subtraheos in
quib; animus exultat. de hoc eorū semine dī. p̄manet corā eis;

Propinquorum turba & nepotum in conspectu eorū. Quid enim fel
icitatis est parentibus si sic in filius genus exstinguitur. sicut paren
tum sterilitate exstingui timebatur;

Domus eorum secure sunt ex paccate. & non est uirga dī sup illos. secu
res & paccate qui paccantes uiuunt. lugenda agunt & gaudia n̄ relin
quunt. Uirga eos superne discipline n̄ percussa. & tanto amplius in
maloprosficiunt quanto minus ex culpa feriuntur;

Bos eorum concepit & non abortit. uacca peperit & non est priuata
foetu suo. Uulgaris locutionis usus ut bouem masculum & uaccā femi
nam uocent. sed literaturę locutio bouē est communigenis appellat.
Ut aut̄ tota simul ad eē impus demonstrat̄. eorum greges beatus
iob. asserit concepisse & non abortis se peperisse & a fetu p̄prio n̄ eē priuatos;

Egreduntur quasi greges paruulieorum & infantes eorum exultant
lusibus suis; Ut sicut maiora ad abendum concessa sunt ita multi
germinent ad custodiendum. Sed ne infantum lusum in domo

iniquorum uilem esse crederemus. subiugens ait;

Tenent tympanum & cytharam & gaudent ad sonitum organi. Ac si patenter dicat. Cum dñi honoribus & reb; tument subiecti in ludibris actib; gaudent;

Ducunt in bonis dies suos & in puncto ad inferna descendunt. ecce beatorum uireorum gaudia narraueras. quomodo. quomodo nunc asseris qd in puncto ad inferna descendent. nisi qd omis longitudo uite presentis punctus esse cognoscitur cum fine terminatur;

Quidixerunt dō recede a nobis. Dicunt enim peruersi recede a nob qui dō ad se prebere aditum recusant. eumque prauis actibus impugnant etiam si uerbis laudare uideantur. Dicunt etiam;

Scientiam uiarum tuarum nolimus. eo ipso utiq; quo eius scientia adprehendere contendunt. Aliud est enim necesse aliquid scire noluisse. Uiarum auē dī scientia omnium utique uirtutum notitia est per uersorū autem uerba subduntur cum dicitur;

Quis est omps ut seruiamus ei. Plerumq; enim plus appetunt homines seruire hominibus quos corporaliter uident quā seruire dō quē nō uident. & q; in dō oculos corporis tendere nō poss; ei obsequia p̄bere despiciunt.

Et quid prodest uobis si orauerimus illū. cum illa nāq; quisq; postulat que fortasse dī tribuere recusat. Ipsa quoq; uenit in fastidio quia non uult qd amāc sed se magis dñs quā ea que condidit uult a mari;

Verum tamen quia non s̄ in manu eorū bona sua consilium impiorū longē a me. Bona in manu habet qui dissipanda temporalia sub domino mentis premit. Quid est autē iniquorum consilium nisi terrenam gloriam querere. Sed uis iustus esse bonum incomparabiliter uidet & hic ad breue tempus sub flagello gemere quā cōne ultionis sub plura tolerare;

Quoties lucerna impiorum extinguitur. Qui enim gaudere de eternis non appetit. neque hic ubi solidari uult potest continuo letari iam quoties lucerna impiorum extinguitur;

Et super ueni & eis inundatio & dolores diuid & furoris sui. Inundatio im-
pius sup uenit cum dolorum fluctus ex aliqua aduersitate patiunt. Bene
au dicitur & dolores diuid & furoris sui. Quoniam eternos dolores impio
per retributionem seruat. Aliquando ei mte ecia teporali dolore transuerberat quia
5 q hic quoq. Et illic peccat furoris sui sup impiu dolores diuidit. **E**t sic palee ueni & sic
faulla quam turbo disperg & quia quic hic mente desiderio puer so solidauer.
ibi palee & faulla uidebunt quia eos ad etna suplicia turbo rapiens asportat;

Ds seruabit filius illius dolorem patris. Quia in carne non nunqua filia
ex patris peccato perimuntur. Delicta au originali peccato ex paren-
tum nequitia in anima non tenentur. Et quia iniquorum oculos
culpa cludit sed in extremum poena aperit. recte sequitur;

Et cum dederit tunc sci & Nescit enim impius mala que fecit nisi cum
perisdem malis puniri iam ceperit in tormentis. unde sequitur;

Videbunt oculi eius interfectionem suam. & de furore omnipotentis
5 biber &. Quasi in hac uita positus culpam suam uidere uoluit & de om-
nipotentis post modum furore non biber &. Sed quia uero hic ocu-
los a respectu criminis abscondit. Illic declinare non ual & sen-
tentiam dampnationis. De cuius iniqui obduratione sequitur;

Quid enim ad eum pertinet & de domo sua post se. aut si numerus mensiu
9 eius dimidietur. Quia quamlib & in domo. quamlib & in uita percussione
sentiat. nequaquam curat dum modo que cogitauerit expleat.
Sed ne iam quisquam ultra quam deb & occulta di iudicia. hoc est
cur ds intantam cecitatem cadere rationem mentis humane
per miserit discutere presumat. recte sequitur;

Numquid dm quippiam docebit scientiam qui ex celsis iudicat
omnipotens ds angelorum merita discernens in eterna luce
sine lapsu permanere constituit alios sponte delapsos a sta-
tu suae celsitudinis in eterna dampnationis prostrauit;

Hobiscum igitur iniuste nihil agit qui & sublimiorem nobis natu-
ram iuste iudicabit. Iste moritur robustus et sanus diues & fe-
lix. viscera eius plena sunt adipe & medullis. ossa illius intrigantur.
A liis uero moritur in amaritudine anime sue absq; ullis opibus.

Ista cum ita sint. quis in tanta in omnipotentis dissecr&ō discutiā. cur
hoc ita eē permittit. Sed electis & reprobis uita quidem dispar est;
Carnis autem in morte corruptio dispar non est. Unde sequitur;

Et tamen simul in puluere dormient & uermes operient eos; Quid ergo
mirum si ^{ut aduersitate} presentis seculi dissimiliter ad momentum cur-
runt. qui per corruptionem carnis similiter ad terram redeunt.

Sed hoc solum cogitari debuit. quia sicut iniqui letitia transit
ad poenam ita innocentis afflictio poenam transit ad letitiam;

Certe noui cogitationes uas & sententias uas contra me iniquas. Dicitis
enim. ubi est domus principis & ubi taber nacula impiorū; Impium enim
crediderunt. quem a letis rebus temporaliter destructum uidebāt;

Sed sc̄ uir tanto eos alta consideratione diiudicat quanto inter
dampna que pertulerat infracta rectitudine stabat;

Interrogate quēlib& de uatoribus. & hec eadem illū intellegere cog-
nosceris. Uator quippe dicitur qui presentē uitā uā sibi & in patria attendit.

Quia in diem perditionis seruatur malus & ad diem furoris adducitur;

Igitur quia malus ad diem perditionis seruatur. & ad diem furoris ad-
ducitur hoc non nisi qui est uator intellegitur. quō qui cor in presen-
tibus fixit. que iniquum sequantur sub pluita non deprehendit;

Quis arguit corā eo uas eius. Nunc sc̄ iob ad omnium iniquorū caput an-
taxp̄m conuertit dicens. Quis arguit corā eo uas eius; Quis enim nisi d̄s
cuius potestate electi hoc est enoch & elias ut ei resistere ualeant
fulcunt. At aū coram. quisquis enim presentie resistit coram eo uā
eius argu&. cuius uires & conspiciat & contempnit; uel certe uiam.

arguere est prosperitatem cui susceus eternos subplitto interue-
niente sicut scriptum est. qm̄ dñs ihs̄ interfici & eum & ret

Et que fecit quis redd& ei. Quis nimirum nisi dñs quis solus illo perditio
homini qui fecit redd&. Dum potestatem ei tam ualidam per aduen-
tum suum eterna dampnatione contriuerit. De quo sequitur;

Ipse ad sepulchra ducitur. Iniquus ergo ad sepulchra ducetur quia in
prauorū cordib; recipietur. qm̄ solieū suscipiunt in quib; mortue ad anime reperiunt;

Et in congerie mortuorum uigilabit. Recte autē multitudo malorum conge-
ries mortuorū designatur. quia lata uia que ducit ad perditionem sa-
tanę. Itaque in congerie mortuorum uigilare est. in reproborum
cordibus malitię suę astutias exercere;

Dulcis fuit glareis cocyti. Sapientes huius seti cocytum fluum eē
apud inferos putauer; Sed nos cognoscimus uoce beati iob. cociton
grece dictum. luctum infirmancium dici; Utique qui uiriliter agere
rennuunt. Glareas lapides illos fluminum appellare consueuimus
quos aqua defluens trahit; Qui lapides eos designant qui suis uoluptatibus
dediti quasi sēp a flumine ad ima trahunt. quia suis cotidie lapsib; ad luctū ten-
dunt ut in eternū p̄ lugeant. Dulcis autē ait. quia ad quanta uitiorū genera quos
lib& antiquus ofus per trahit. quasi tot suę dulcedinis potus p̄pinat;

Bene autē dicit. Dulcis fuit glareis cocyti. q̄ amarus electis & suauis ē reprobis;

Et post se omnem hominem trahit. & ante innumerabiles. Quia autē plus est
omnem hominem quā innumerabiles trahere. Cur prius d̄r quia omnem
trahit. & post augmento innumerabiles subiciuntur; Ratio namq; expe-
dit. ut prius qd̄ minus est. & postea qd̄ plus est in augmento diceret; Sed
sciendum qd̄ hoc loco plus fuit innumerabiles dixisse quā om̄s; Post se enī
omnem hominem trahit. quia in tribus annis & dimidio om̄s quos in stu-
dio uite carnalis inuenit iugo suę dominationis adstringit. Ante se
autē innumerabiles traxit. quia p̄ quinq; milia & adhuc amplius annos.

eorum curricula quamuis carnales om̄s trahere non potuit. Multo
men plures sunt intam longo tempore hi quos antese innumerabiles
rapit. quā om̄s quas intam breui tēpore rapiendos inuenerit. Iunt
min̄ tulit cū om̄s tulerit. & nunc amplius diripit cum corda omniū n̄ uadit;

Quomodo igitur consolamini me frustra: cum responsio ur̄a repugna
re ostensa est ueritati. Amici beati iob cum consolari n̄ poterant
iniquē suis sermonibus ueritati contraibant. Cumq; hunc ypo
critam uel impiū dicerent. p̄ hoc qd̄ ipsi mentientes p̄petrabant culpā
augebant p̄culdubio poenā iusti uulnerib; afflicti. *Huc usq; beati iob. Incipit lib. xvi.*

Respondens eliphaz themanites dixit. Numquid dō comparari potest
homo etiam cū p̄fecte fuerit scientiæ; Incomparatione & enī di scientiā
ignorantia est. ex di namque participatione sapimus. non comparatione
qui adhuc di potentiam quasi defendendo subiunxit dicens;

Aut quidei prodest si iustus fueris. aut quidei confessi immaculata fue
rit uita tua. In omni quippe qd̄ bene agimus nos metipsos non auctm̄
inuocamus. sed adhuc eliphaz adiunxit qd̄ nullus ignorat dicens;

Numquid timens te arguē. & ueniē tecū in iudicium. quis hec uel dispi
ciens sentiat qd̄ dñs ex timore nos arguat. & ex metu contra suū iudiciū
p̄ponat. sed eliphaz qui odiosa intulit. statim adnoxia prupit dicens:

Et non propter malitiam tuā plurimam. & infinitas iniquitates tuas;
Iusti sunt iā casus culpe crescentis. ut lingua cum non restringitur.
nequaquā ubi ceciderit iaceat. sed semper ad deteriora descendat;
Iam nunc eliphaz uerba quomodo hereticis congruant demonstremus;

Abstulisti enim pignus fr̄m tuorū sine causa. Quasi sub hereticorū specie
ad ecclesiam per eliphaz dicatur; Abstulisti pignus fratrum tuorum id
ab his. qui ex nobis ad te ueniunt. inutiliter confessionē erroris exegis
ti. Siue heretici scām eccliam fratrum suorum pignū dicunt. hoc ē dona sc̄i sp̄s ab
stulisse. quia eos qui ad illā ueniunt dona spiritalia suspiciant amittere;

Et nudos expoliasti uestibus cum ex his quos heretici docent quidam ad scām
ecclām redeunt. Protinus doctrine uestimenta pdidisse suspicantur;
Aquam lassō nondedisti & esurienti subtraxisti panem. Tunc se heretici
a aquā lassō dare existimant cum quibusdam sub terrena fasce laborantib;
sui poculum erroris prebent & panem esurientibus non subtraxisse pu-
tant. quia etiam de inuisilibus requisiti cū supbia audacia respondent;
In fortitudine brachii tui possidebas terram & potentissimus optinebas eā.
Ac sipatenter dicat quod in predicatione tua terram uniuersaliter oc-
cupasti. potentia fortitudinis non ratio ueritatis fuit;
Viduas dimisisti uacuas. cum scā ecclā ipsas errorum predicatorum rationes
uictos ad se suscipit. & remanere apud se plebes sine predicatorib; heretici
uident. quid aliud a scā ecclā quam uiduas uacuas relictas dolent;
claceros pupillorum comminuisti. Sub tractis enim hereticorum magis-
tris eorum discipulos in suo opere infirmari suspicantur; unde clacer-
tos pupillorum comminutos ab ecclā esse conquiruntur;
Propterea circum datus es lanceis. & conturbat te formido subita.
Quia ergo heretici fidelem populū culpa perfidiæ oppressum credunt;
Circum datū lanceis accusant. & quia existimant qd futura non preuide-
at in percussione sua hunc subita formidine conturbandum putant;
Et putas te tenebras non uisurum. & impetu aquarū inundantium non
pressurū ac sipatenter dicat; Numquā te opprimi tribulationib; ex-
istimasti. sed an sint recta que tenes. ipsa que te opprimunt tribula-
tionū tenebrę ostendunt. quas uidelicet & tribulationes eliphaz aquis
inundantibus comparat. quia dum alie super alias inruunt quasi
unde undas sequuntur;
An cogitas qd d̄s excelsior sit celo. & sup stellarum uertices sublimetur
& dicis. quid enim nouit d̄s. & quasi p caliginem iudicat iubes latibu-
lum eius. nec nrā considerat. & circa cardines caeli perambulat;

8

Heretici qui se solos sapientes arbitrantur. uerba contra catholicos in
 risionis proferunt. atque ab eis illum non timere suspicantur. quia quasi
 propterea sensus auctorem suum existimant. quia excelsior celo est
 & super uertices stellarum sublimatur. ex longinquo uidere non possunt.

Et quia quasi inter nos & illum partes aereae inter sint quasi innube
 latens per caliginem iudicant. et dum celi cardines ambiendo constri
 git interiora non uideat. sed quis de deo ista uel insipienter suspicetur;

Num quid semitam populorum custodire cupis quam calcauerunt uiri
 iniqui. sicut semita nostri redemptoris humilitas. Ita uia seculorum su
 pbia designatur quam semitam ita uiri iniqui calcant cum phuuus ui
 te desideria in elatione perambulant. De quibus sequitur;

Qui sublatis sunt ante tempus suum. Cum eos enim qui presentem uitam dili
 gunt mors super ueniens a presenti uita subtrahit. Eorum uita spacia
 non quidem praedistinauit sed quae sibi longiora quasi incogitati
 one tendere consueuerant intercidit. De quibus recte sequitur;

Et fluuius subuertit fundamentum eorum. id est ipse cursus muta
 bilitatis statum in eis subruit. per uerse constructionis;

Qui dicebant deo recede a nobis. hec etiam beatum iob dixisse quis
 ambigat. & quae in eius dictis exposuimus replicare de uitemus;

Et quasi nihil possit facere omnipotens estimabat eum quod per sanctum iob dictum est.
 quidem omnipotens ut seruauerit. hoc peliphaz dicit. & quasi nihil possit facere omnipotens estimabat eum.

Cum ille implessit domos eorum bonis. Malorum domos dominus bonis imple
 quia etiam ingratis sua dona non denegat. ut duriora tunc eos sub
 plitia puniant quorum adhuc malitiam nec dona uicerunt;

Quorum sententia longe sit a me. Supra dixit sanctus iob. quorum consili
 um longe sint. Dum ergo eliphaz longe se a malorum sententia beatus
 uero iob consilio optauit. constat quia iste malorum uerbis. Ille uero etiam cogitationi
 desiderat esse dissimilis quia sententia in ore est. Consilium in cogitatione.

Videbunt iusti et letabuntur. et innocens subsannabit eos; Tunc iusti uidebunt iniquorum interitum et letabuntur. cum illo extremo examine illorum dampnationem conspiciunt. & de se quod metuant non habebunt. Nunc autem reprobos aspiciunt. et gemunt tunc conspicient et subsannabunt;

Nonne succisa est erectio eorum. Tunc succiditur erectio cum uel a presenti uita ad interitum uel a conspectu eterni iudicis ad eternam gehennam pertrahuntur;

Et reliquias eorum ignis deuorabit. Quia enim nec hoc eis a tormento liberum quod hic mortuum relinquunt. Recte dicitur reliquias eorum deuorabit ignis;

Adquiesce igitur ei & habeto pacem. & per hec habebis fructus optimos tunc heretici catholicos putant deo adquiescere si illos contigerit eorum peruersitatibus consentire. Et adquiescentibus pacem permittunt. quia contra eos qui sibi consentiunt iam iugari desistunt. Quibus optimos fructus pollicentur quod eos bona opera agere existimant quos ad sua dogmata trahunt. Quibus hoc congruit quod sequitur;

Suscipe ex ore illius legem. Quia ea que ipsi faciunt ex ore dei procedere heretici suspicant. Et pone sermones meos in corde tuo. ac sicut quod nunc usque in ore & in corde tenuisti;

Si reuersus fueris ad omnipotentem edificaberis. ac sicut heretici. Qui in suis dogmatibus resistendo ad deum recessisti. idcirco a iusticie edificatione destructus es;

Et longe faciet iniquitatem a tabernaculo tuo. Iniquitas in tabernaculo mentis est peruersa intentio in studio cogitationis. Iniquitas autem in tabernaculo corporis est perplectio operis actio carnalis. Quasi ergo dicat. Quisquis ad deum posterratum reuertitur in cogitatione simul mundatur & opere;

Dabit pro terra silicem. & pro silice torrentes aureos. Omnis deus ad se conuersus pro terra dat silicem. quia infirma actione fortitudinem tribuit robus operis. dat etiam pro silice torrentes aureos quia pro robusto opere doctrinam multiplicat clare predicationis;

Eritque omnipotens contra hostes tuos & argentum coaceruabitur tibi. ac si a te dicat. Dum malignus spiritus dominus a te sua uirtute repulerit diuini intus eloqui talentum lucidum exerescit;

Tunc super omnipotentem dilucis affluet. Super omnipotentem dilucis affluere est in amore illius scripture sacre epulis saciari;

Et eleuabis ad dnm faciem tuam. ad dnm faciem leuare est corda sublia inuestigando at tollere.

Rogabis eum & exaudiet te. Rogant quippe dnm sed exaudiri non merentur qui iubentis dmi preceptum contempnunt. Quamdiu ergo eliphaz beatum iob non exaudiri credidit huc in suo opere errasse iudicauit;

Et uota tua reddes. qui uota uouit sed hec pre infirmitate reddere non ualeat & ex peccati poena agit ut uolenti bonum id non posse subtrahatur;

Decernis rem & ueni & tibi. Si dicitur hec eliphaz de bonis spiritalibus intulit sciendum quod res decernitur & uenit. Cum uir tuus que ex desiderio appetitur. largiente dno etiam effectu properatur;

Et in uis tuis splendet lumen. In uis quippe iustorum lumen splendere est per mira opera uirtutum signa super caritatis aspergere.

Qui enim humiliatus fuerit exaltabitur in gloria. ut est. omnis qui se exaltat humiliabitur. & qui se humiliat exaltabitur.

Et qui inclinauerit oculos suos ipse saluabitur. Oculos ergo inclinare est nullu respiciendo despiceret sed se minore cunctis quos aspicit estimare;

Saluabitur innocens. Saluabitur au munditia manuum suarum illum in extremo examine iudicia eter ni iudicis saluant. que hic eius pietas ab inmundis operibus liberauit;

HNC USQUE ELI PHAZ

Respondens beatus iob dicit. Nunc quoq; in amaritudine sermone & manus plage mee ad grauata e sup gemitu meu. Quia eni eliphaz respondere conuerso meliora non timuit quasi ex noxio medicamento uulnus creu quia uidelicet inordinate consolationis intentio percussione qua minueret debuit multiplicauit. Siue spiritalit intellegendum quod ait. Nunc quoq; ut a pe te monstretur quia electoru mens sine amaritudine.

et in prosperitate non fuerit. Bene autem dicitur & manus plagam meam &c.
Quia autem iustum quemque in hac uita aduersitas non letum perculit sed
in eo dolorem uulneris multiplicauit. Quia primam percus-
sionem suam considerauit. quia a conditoris uel diuisione diuisus;

Quis mihi tribuat ut cognoscam & uideam illum. Quia electi omnes eum
quos fide cognouerunt uidere quoque per speciem anhelant;

Et ueniam usque ad solium eius. Quia ergo usque ad solium eius uenire uult
quid aliud quam inter esse angelicis spiritibus concupiscit;

Ponam coram deo iudicium. coram deo iudicium ponere est intra secretum
mentis per fidei contemplationem ad extremum examen maiesta-
tis illius oculos nostros aperire. Unde sequitur;

Et os meum replebo increpationibus. Quia enim sibi in conspectu
dei iudicium ponit os increpationibus replet. Quidum subtile
examen tremendi cetera se iudicis contemplata amara se penitentiae in uocatione sequi;

Vt sciam uerba que mihi respondeam & intellegam quid loquat mihi.
Quia dum culpas nostras pensare negligimus. que eorum reprehen-
sio in iudicio sequatur ignoramus. *diuisus prematur*

Nolo multa fortitudine contendat mecum nec magnitudinis sue mole pre-
mat. Mens enim iusti si ab omnipotenti deo districte iudicatur mole magnitu-

Proponat equitatem contra me et peruenit ad uictorium iudicium
meum. id est ad arguendas uias meas incarnatum filium suum mittat & tunc
aduersante aduersarium per absolutionis mee iudicium uictor exclu-
dam. Nunc autem mox subditur. per quod diuitas filii demonstratur;

Sudorantem iero non apparat & si occidente non intellegam eum;

Et si ad sinistram quidam non adprehendam eum. Et si me uel tam ad
dexteram non uidebo eum; Creator quippe omnium in parte non est
quod ubi est. In circulo scriptus namque spiritus omnia in se metipsum habet & quod implendo
circumdat. Et circumdando implendo & sustinendo transcendit & transcendendo sustinet;

Ipsē scit uero uitam meam. ac sic dicat. Uidere non ualeo uidentē me.
 Neūquime subtilit̄ intuet̄. Intueri non possū. Ipse aut̄ quia illū uiderē ualeo
Et probauit me quasi aurum qđ pignem transit. *(uide & subtiliter que ego.)*
 Minus ergo de se existimauit ipse quā erat. Dum de tribulationi tradi-
 tus purgari se credidit qui purgandi aliquid in se non habebat;
Vestigia eius secutus est per m̄s. Quid aliud quam gressuum eius ues-
Vtigia sequimur cum nos extrema quedam eius operationis imitamur.
 uiam eius custodiui & non declinaui ex ea. Custodire uiam eius est
 per intentionem non declinare. per operationem;
A mandatis labiorum eius non recessi. quia per scripturam loquitur d̄s
 omne quod uult tanto a uoluntate eius iusti non discrepant quan-
 to eandem uoluntatem illius in ea cognoscunt;
Et in sinu meo abscondi uerba oris ei. In sinu enim cordis uerba oris eius.
 abscondimus. quando mandata ei non transitoria sed implendo opere audimus;
Ipsē enim solus est. aliud est mortaliter. & aliud immortaliter eē. Unde uir-
 tes suppressis om̄ib; intuet̄ unum cuius essentia cōparatione eē nr̄m non esse;
Et nemo a uertere potest cogitationem ei. Quia uidelicet ipsa eius iudi-
 cia nequaquam mutari possunt. Cuius cum exterius mutari uide-
 tur sententia interius consilium mutatur. Unde sequitur
Et anima eius qđcumq; uoluit hoc fecit. Ipse uis d̄i quia om̄a penetrat &
 om̄ia disponat. anima apellat̄. Sic itaq; anima ei qđcumq; uoluit hoc
 fecit. ut inde quoq; uoluntatem suam impleat unde uoluntati illius repugnare
Cum expleuit in me uoluntatem suā. & alia multa similia *(uidebat̄.)*
 presto sunt ei. ac si aperire dicat. Perpendo que patior. sed adhuc formi-
 do que pati possū. expl̄ enim in me uoluntatem suam quia multis
 percussionibus affligit sed multa similia presto sunt ei. Quia
E si ferire cogitat adhuc inuenitur ubi plaga crescat.
Et idcirco a facie eius turbatus sum. Bene aut̄ a facie d̄ni turbatur qui se-

reddendis rationibus conspiciet idoneum non esse si districte iudicetur;

Et considerans eum timore sollicito. Diuinae animaduersionis uim cum minime quisque considerat minime formidat. sed tanti timoris pondus quod in semetipso habuit. scilicet iob innotescit cum dicit.

Dñs molliuit cor meum & omnipotens conturbauit me. ex diuino munere cor iusti nullatenus dicitur quia superni iudicii timore penetrantur. Non autem secunda sed per turbata sunt corda iustorum. Quia dum futuri examinis pondus considerant. quietem hic habere non appetunt.

Non enim perit propter imminentes tenebras. nec faciem meam operuit caligo; Quia enim diuine formidit pondus aspexit. eius cordis faciem caligo peccati non operuit. Sepe enim iustorum corda sub arte cogitationes polluunt. Sed cum cecius manus sanctae discretionis abungitur. festine a se agit. nec cordis faciem caligo peccati operiat. que hanc iam ex illicita delectatione tangebatur.

A bonnipotente non sunt abscondita tempora quia autem nouerunt eum ignorant dies illius. Quia ipse quidem natura comprehensibiliter conspiciet. Nos autem que eius sunt comprehendere nullatenus ualimus. Sed cur autem qui nouerunt eum ignorant dies eius. Neque enim aliud ipse atque aliud dies eius sunt. Dñs namque hoc est quod habet. Non est ergo in eo aliud esse. & aliud habere. Quid est itaque dicere qui nouerunt eum dies eius ignorant. nisi quia & qui cognoscunt adhuc nesciunt. Nam qui eum iam fide tenent adhuc per speciem ignorant;

Qui ergo nouerunt ignorant dies illius quia & secundum per fidem nouimus. qualiter tamen sit eius eternitas sine preterito ante secula sine futuro post secula sine mora longa sine preteritione perpetua uidemus. De hereticis sequitur;

Alii terminos transfulerunt. Diripuerunt greges & pauperes eos. heretici terminos transferunt quia constitutiones patrum preuacando transcendunt. Qui greges diripiunt & pasunt quia in preteritos quosque per uersas persuasionibus trahunt. & doctrinis pestiferis ad interficiendum nutriunt.

A sinum pupillorum abierunt. quid hoc loco pupillos dicimus. nisi electos dei;

Sunt plerique in ecclia qui quamuis agere spiritalia nequeant ad summam
tendentibus libenter subsidia ministrant. A quibus cum heretici quemlibet
talem a scilicet ecclie gremio auertunt. quasi pupillorum asinum abigunt;

Et abstulerunt pro pignore bouem uidue. Uidua bouem heretici trahunt cum
desca ecclia: etiam predicantem tollunt. ubi recte adiungitur pro pigno
re pignus namque cum tollitur aliquid quidem est quod tenetur secta
men adhuc aliud queritur. Bos ergo uidue tollitur. quando id circo
ipse qui predicat tollitur. ut alii sequantur;

Subuerterunt pauperem uiam. & oppresserunt pariter mansuetos terre. Non
nunquam etiam hi qui mansueti atque humiles uidentur. si seruare discretionem
nesciunt. exemplis aliorum phetias cadunt. De quibus hereticis adhuc subditur

Alii quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus suum. Onager agrestis
asinus est. & recte onagris comparantur heretici. quia in suis uoluntatibus
dimissi a uinculis sunt fidei. & rationis alieni. De quibus ait. egrediuntur
ad opus suum. Non enim di sed suum opus peragunt. De quibus dicitur.

Vigilantes que ad predam preparant panem liberis suis. ad predam uigilant
quia uerba iustorum ad sensum proprium rapiunt ut per hec per
uersis filius panem erroris parent;

Agrum suum demetunt & uinea mei quem ui oppresserint uindemiant
quia utique heretici ab agro scilicet scripture sententias longe a suis sensibus tol
lunt. Que uinea quoque appellacione exprimitur. cuius uinea domum
id est scripture sacre conditorem quasi ui opprimunt. quia eius sensum in uer
ba sui sensus inflectunt. qui & eandem uinea uindemiant quia ex ea sen
tenciarum botros profusus intellegentiae intentione coaceruant;

Nudos dimitunt homines indumenta tollentes. heretici & enim cum ini
quorum in mentibus bona opera destruunt. Nimirum uel animam
dumentorum tollunt unde sequitur.

Quibus non est operimentum. Operimentum quippe ad iustitiam pertinet &

frigus ad culpam. Quia sunt nonnulli quibusdam rebus recta opera secun-
tur. In quibus uero peccata faciunt. Qui ergo talis est quid aliud nisi in frigore
uestitus alg& & tegitur. Sed cum heretici bona opera talibus sub-
trahunt agunt ne in frigore habeant quo uestiantur.
Ut uidelicet solum culpe frigus interimat quos calor alte-
rius operis ex parte aliqua tegebat.

Quos imbres motuum rigant. & non habentes uelamen amplexantur.
Lapides. hos autem imbres motuum rigant quos sanctorum doctrine fluentia
faciant. Uelamen autem boni operis tegmen. Lapidum autem nomine uiros
fortes intra sanctam ecclesiam accipimus. Qui ergo nullo suo opere confidunt.
ad sanctorum martirum protectionem currunt. & premereri ueniam eis
intercedentibus deprecantur. Qui ergo isti in hac humilitate faciunt
nisi quia bone actionis uelamen non habent lapides amplexantur.

Uim fecerunt depredantes pupillos. hoc sunt heretici contra infirmas
fidelium mentes uerborum & operum uolentia crassantur.

Et uulgum pauperum spoliauerunt. heretici autem uulgum pauperum spoliunt.
quid uero doctos non ualent. Indoctos quosque a uelamine fidei predicatione pestifera denudant.

Nudis & incedentibus absque uestimento & esurientibus tollunt spicas. Quia
utique heretici siue eis qui ociosi sunt & in nullis se bonis exercent siue
periter in prudentia absque uelamine boni operis pergunt. etiam si quan-
do pabulum uerbi concupiscunt esurientibus spicas tollunt
quia in eorum mente perniciose persuasione patrum senten-
tias destruunt. a quibus tegmen litterarum quasi aristarum pale-
as subtrahimus ut medulla spiritus reficiamus.

Inter acruos eorum meridiati sunt qui calcatis torcularibus sicut
omnes qui sanctam ecclesiam persequuntur. iam torcular calcant ut animarum
botri in spiritale uinum defluant. quia carne corruptibili exiit ad
regna celestia uelut in apotecam currunt. Bene autem de hereticis dicitur.

Inter acetuos eorum meridiati sunt. qui calcatis torcularibus stant
quia eorum multitudinem adiungunt. quos iam uident graua
agere & adhuc stare grauiora. quorum feruor dum eorum
desideria satiat in eorum actibus quasi meridie quiescunt.

Decurritatibus fecerunt uiros gemere. Nam heretici qui peruersis sepe
huius mundi potentibus adherentes bonorum socialem uitam perse-
cuntur. Recte dicitur fecerunt uiros gemere. quos recte beatus iob me-
morat uiros. quia illos magis heretici ambiunt extinguere. qui prius
di non eneruiter sed uiribus currunt. Quicquid uulnus perfidie ingeri impar-
uulorum fidelium mente conspiciunt sepe ad clamorem & gemitum redeunt unde sequitur.

Et anima uulneratorum clamabit. & deus inultum a peccatore non patitur. Uulnera-
tur quippe anima iustorum confidens turbat infirmorum quibus iam hoc
ipsum clamare est. de alieno lapsu tabescere. Sed & deus inultum a peccatore
non patitur. qui ut iustum quod fieri iniustum permisit.

Ipsi fuerunt rebelles luminis. Luminis enim rebelles sunt. quia sua deside-
ria sequendo bonum despiciunt. quod nouerunt. De quibus sequitur;
Nescierunt uias eius. Qui enim prius sciendo rebelles sunt pro modo cecum ac nesciunt.

Nec reuersi sunt per semitas illius. Angustior est quippe semita
quam uia. quia autem bona manifestiora agere contempnunt
nequaquam ad subtiliora intellegendum perueniunt.

Mane primo consurgit homicida & interficit egenum & pauperem.
per noctem uero erit quasi fur. In nocte quippe tribulationis atque
deiectionis sue. & si exercere crudelitatem non ualeat eis tamen quos
preualere conspiciat consilia peruersitatis prebet. Qui ergo contra egen-
num & pauperem mane homicida est. per noctem quasi fur abscondit.
quia peruersus quisque. qui in prosperitate uite presentis humilium ui-
tam deprimat. in aduersitate positus proinquitur consilia ledit;

Oculus adulteri obseruat caliginem dicens. non me uidebit oculus.

Adulter quippe in carnali coitu non prolem sed uoluntatem querit. & peruersus quisq; uanę glę seruiens nondō filios gignere sed suam scientiam desiderat ostentare. unde sequitur. non me uidebit oculus. Adulteriū quod in mente agitur. ualde est difficile ut ab humano uisu penetratur

Et operi & uultum suum. Uultus cordis humani est similitudo dī. idcirco autem adulter faciem suam operit nec cognoscatur. quia ad hoc peruersitate dogmatis uel operis tendit. ut adō in iudicio recognosci non possit. Unde in fine dicitur est non noui uos.

Perforat in tenebris domus. sicut in die condixerant sibi. & ignorauerunt lucem. Siue autē heretici. siue peruersi. qui libet in tenebris domus perforant. quia bonorum mentes ex ipsa eorum corrumpere aduersitate muliuntur. Bene autē dicitur sicut in die condixerant sibi. quicum iustos conspicerent prosperitatis luce claruisse. quō loqui non poterant ad maligna contra eos solummodo consilia uacabant;

Si subito aparuerit auroso arbitrantur umbram mortis. Aurora quippe mens iusti est que peccati sui tenebras deserens ad lucem iam eternitatis erumpit. Quo ergo iustus iusticię luce irradians in presenti uita honoribus sublimatur. eo ante peruersorum oculos tenebrę mortis fiunt. quia per iustos corrigi per timescunt.

Et sic in tenebris quasi in luce ambulant. quia utiq; ita gaudent in nocte peccati. ac si eos lux iusticię circumfundat. siue sic in presenti cęcitatem leti sunt. ac si iam eterne patrię luce perfruantur;

Leuis est super faciem aque. a plurali numero ad singularem redit. quia ad illud crebro redit sententia qui auctor existit in culpa. Iniqui igitur mens plusquam aque superficies leuis est quia quolibet hanc auram temptationis attingerit. sine tarditate aliqua rectitudinis trahit;

Maledicta pars eius in terra. Quia si ad tempus benedicitur in reatu tamen maledictionis tenetur;

Nec ambulat per uiam uinearum. Ille iam per uiam uinearum ambulat qui se
recte predicatione pensans neq. a fidei nec a bonorum actuum rectitudine declinat

Ad nimium calorem transeat ab aquis niuium. Ac siccat. Qui humiliter
sub discipline uinculo non restringitur ab infidelitate peruersi operis
per inmoderatam sapientiam in errorem labatur.

Et usque ad inferos peccatum illius. Peccatum enim usque ad inferos ducitur
dum ante finem uite presentis penitentiam non emendatur.

Obluiscatur eius misericordia dei. misericordia dei eius obluisci
dicitur qui dei iustitiam fuerit oblitus

Dulce illius uermis peruersae mentis dulcedo uermis est. quia curascti
indelectabiliter pascitur unde per inquietudinem incessanter agit.
Sive aliter quia caro putredo ac uermis est. Quisquis carnalibus deside
ris delectatur. quid aliud quam uermem ac putredinem amat. Quisquis inde
siderio carnalis corruptionis exestuat. ad foetorem putredinis anhelat.

EXPLICIT LIBER SEXTUS DECIMUS. INCIPIT SEPTIMUS DECIMUS

Non sit in recordatione. uerbis precedentibus uir se iniqui cuiuslibet
culpas protulit de cuius poena nunc subiecit dicens. Non sit in recordatione.
In recordatione meritorum non reductur. quisquis usque ad finem uite ui
cus subplantat. Deus enim qui obluisci non potest. quo peccatore recordari potest.

Uir autem ad culpam peruersi recurrit. quo usque ei damnatio iusta credatur dicens.

Pautem sterilem quem non parit & uidue bene non fecit. Sterilis caro ani
manam uidua est. Iniquus ergo sterilem pascit. & uidue bene facere
neglegit. quia carnis desideris seruiens curam anime uitaeq. contemnit.
que recte uidua nuncupatur. quia ei uir per amorem protulit. Caro autem
non solum sterilis sed etiam quem non parit dicit. quia suo sensu bonas cogita
tiones gignere nec in ultimis ualeat. Sive predicator erroris dum plebem erra
ticam docet iam sterilem. & quod spirituales fructus non reddat. pascere dicit.
Uidua autem id se esse ecclesiam cuius uir per amorem est deseruire contempnit.

Detraxit fortes infortitudine sua. Nam predicator erroris
potentes mundi per sui erroris astutiam sine labore detrahunt;

Et cum steterit non credit uitae suae. Stat in hoc mundo per uersus quisque
predicator quo usque terreno uiuit incorpore. sed uite suae credere
non rennuit. quia de deo uera cognoscere contempnit. Si uero stat & uitae suae non
credit. peccator quae rectas quae per fidei deo deditore intellegit si fidei opera tenere contempnit.

Dedit eis locum penitentiae. & ille ab utitur eo in superbia. ut scilicet & longio
ra uitae tempora. aut conuersio fiat adiutorium muneris. aut non con
uersio augmentum dampnationis. quia sola ^{uoluntate sola} cernere nititur
quae sibi ad commodum tempore suffragentur.

Oculi autem eius sunt in uisus eius. Considerare namque peccator negligit uias
redemptoris. & ideo in suis itineribus sine cessatione ueterescit.

Eleuati sunt ad modicum & non subsistent. Iniqui enim eo ipso quo uide
ri appetunt a uera dei essentia longe per relationem subsistent. Subsist
tere enim nequeunt. quia ab eterne essentiae soliditate diuiduntur.

Et humiliabuntur sicut omnia & auferentur. Omnia pro seculo terrena
ac si a per te dicat. Stare ullomodo nequeunt quia ipsa quoque fugiunt.
quibus inuitant. Dumque temporalia diligunt. cum eis extemporis uolubilitate percurrunt.

Et sicut spicarum summitates conterentur. Spicarum quippe summitates
aristae sunt; Aristae autem conuincte in spicam perdeunt. sed crescendo paula
tim a se rigide disiunguntur. Sic nimirum ad uisus mundi gloriam prau
diuiter surgunt. & contra se uicissim crescendo diuidunt. Quidam contra
se superbiunt. bonorum uitam unanimiter affligunt & concorditer grana
deorsum premunt. Sed cum aristae franguntur granorum iniquis in
eterna supplicia cadentibus sanctorum iustitia condebit candor ostenditur.

Quod si non ita est quis me potest arguere esse mentitum & penetrare antedum
uerba mea. ac si a per te dicat. Ita sunt cuncta ut ptuli. quae tam si non
ita essent a uobis redargui nequaquam possem. quia dum adhuc propriae

succumbitis alienam reprehendere fallaciam non ualeatis. Aperte uero subdit.
Et ponere antedim uerba mea. ac sicut. Idcirco que loquor ponere ante
iudicem non ualeatis. quia ei uobis faciem peccantes absconditis. Sed quia
seruit multa contra eos ptulit qui fugitiua potestate supbiunt;

Baldad suites ex eius correptione proficiens apud que uera sit potentia
agnoscat dicens; **HUC VSQVE IOB**

Nunc baldad suites dixit. potestas & terror apud eum est. qui facit con
cordiam in sublimibus suis. idem solamortalium corda terra ueraciter
quia hec ex diuinitatis sue potentia ueraciter possidet. Recte autem dicit
qui facit concordiam in sublimibus suis. quia multa sibi in inferis
dissidunt. sed ad concordem plenitudinem currunt. Nam bonos
omnes deus ad meritum peruenit. cum extra eorum uitam malos seruire permit
tat. atque inde in celestibus electos suos angelorum choris sociat. un
de terrenis & inferis reproborum mores suis nutibus aduersantes portant;

Numquid est numerus militum eius. Super non numerum numerus infinitus
& definitus exprimitur. ut qui deo est numerabilis esse nobis innumera
bilis demonstratur. Angelici uero spiritus recte diuinitatis milites dicti sunt quia de ueritate
re eius contra potestates aereas iam non labore si in penodi adiuuante ignorant;

Et super quem con surgit fulgur & lumen eius. Lumen quippe diuinitatis gratia per
ueniens quasi in corde dei. Nequaquam gratuitum surget & si profecto
mens nostra in peccatorum tenebris obscurata remanet &.

Numquid iustificari potest homo comparatus deo aut a parere mundi
natus de muliere. Idem & si ipsa sua conditione homo persistet & crea
tori non possit equari creatura. Cur tam ad grauiora defectus pondera
accessit & culpa quam serpens insidians intulit quam mulieri infir
mitate persuasit. Unde adiecit. natus de muliere id consideret & unde
huc uenit intelligat quid ipse sit. ne contra auctorem suum superbiat;

Ecce etiam luna non splendens & stelle non sunt mundo in conspectu eius;

⁊ filius uero hominis uermis uocat. Primus homo putredo
Quia nec sc̄a eccl̄a uirtute propria tot miraculis emicat. nisi hanc
preuentis gratie dona pfundant. nec singulorū beneuencū
mentes a peccatorum maculis munda s̄ si remota pietate iudicent;

Quanto magis homo putredo. & filius hominis uermis. Ac si diceret.
Si peccato liberi eē nequeunt quin celestibus desideris conuersant
quanto magis qui peccatorū pondera tolerant. qui adhuc putredinis iu
gum portant. Sicut ergo ex homine filius hominis. Ita ex putredine nascit
uermis. Unde recte homo putredo non uermis. quia & si morte putredine
ex putredine p̄natiuitate uenit. Quia autē filius hominis uermis dicitur
quia ex mortalium corporum corruptione propagatur

Nunc beatus iob respondit. Cuius adiutores numquid in bellis & sustentas
brachium eius qui non est fortis. Ac si aperte dicat. Dum eū
uiuare niteris sub cuius magnitudine succumbis. Omne qd̄ impe
dis solatium de ostentatione non de pietate est;

Cui dedisti consilium forsitan illi qui non habet sapientiam. Dare stulto
consilium caritatis dari autē sapienti ostentationis. dari uero
ipsi sapientie peruersitatis est;

Et prudentiam tuam ostendisti plurimam. Prudentiam suā plurimā
ostendit qui uideri pre alius prudentior appetit;

Quem docere uoluisti nonne eum qui fecit speramentū. per spira
mentum uiuimus p̄ prudentiā sapientes sumus. Qui ergo uitam dedit
ipse & prudentiam contulit. Baldad autē ipse semp̄ prudentiam preuila
a quo uiuendi spiraculū accepit. ac si plus ipso eet sapiens a quo habebat uitā

Ecce gigantes gemunt sub aquis. Gigantes uel a potestas angelos uel
superbos quosq. homines intellegimus. Dicit autem. Ecce gigantes
gemunt sub aquis. ac si dicat. cur de scientia homo superbiat cū
ignorantie abissus & ipsos superbis simos sp̄s preuat. Siue gigantes
gemunt quia elationis dum in hac uita ad sequi honorum celsitudinem

cupiunt sub ponderibus populorum gemunt. Nam quanto quisq. hic alius erigitur tanto curis grauioribus oneratur;

Et qui habitant cū eis. ac sic dicat. Pariter gemunt qui coꝝ gtae ex dilectione focunt. Nudus est infernus corā illo & nullū operimentū ē pdictioni quia diuine ire non absconditur quicquid illicitū ppetratur. Quis autē iste sit coram quo infernus nudus ē sequenti uersiculo demonstrat dicens.

Qui extendit aquilonē sup uacuum. aquilo diabolus ē qui tot poris frigore gentium corda constringit. qđ sup uacuum extendit quia illa corda possidē quid diuini amoris grā n̄ replent uel gentiles ppti scām eccliam.

Et appendit terram sup nihil. Ideo nihilo terra suspenditur quod prius uacuum ab aquilone tenebatur quia illa corda gentilium repleta sunt caritate cū que pressa prius fuerant torpore diaboli. Siue extendit aquilonem sup uacuum quia iudeorū corda a fide uacua diabolos subdita. & appendit terrā super nihil quia nullis existentibus meritis super gentes dñs fūdauit ecclesiam suam.

Qui ligat aquam in nubibus ut non exumpant pariter deorsū. Id quod hoc torū predicationē temperat. ut subditorū infirmitas dictorum rore nutrita conuelescat. Unde quidam eorum in suis auditorib; ait. Non potui uobis loqui quasi spiritalib; sed quasi carnalibus;

Qui tenet uultum solis sui et expandit super illud nebulā suā. Sol uā uultus ei tenetur quia a nobis in hac uita regni ei gloria non quanta intrinsecus habetur agnoscitur. Auclendo em̄ eonebulas pergitur quo ipsa nostrae ignorantie obscuritate caligamus;

Terminum circū dedit aquis usq; dum finiuntur lux & tenebre. Aquae populi sunt. quas autē dñs termino circū dat. quia humani generis scientiā moderatur. quousq; uicis situdines alter nancium temporū transeunt perfecte ad cognitionē claritatis intime n̄ ptingat. Siue pfecte eternitatis scientia nulli tribuitur. quousq; cursus iustorū & iniustorūq; finiat;

Columne celi contremescunt & pauent adnutum ei. Columne celi uel
sci angeli uel summi ecclē predicatores sunt. Contremescunt autē & pa
uent adnutum ei sci predicatorēs quia in plerisq; nec ipsi ptingere
aduoluntatis ei cel situdinem preualent. Siue sci angeli uirtutum
celestium columne celi intelleguntur. que nunc sine cessatione con
spiciunt in ipsa sua contemplatione eum ammirando contremescunt.

In fortitudine illius repente maria congregata sunt. mare presens
scdm est. Incarnatum ergo dnm discordantia secularium corda con
corditer credunt. qd quomodo actum sit aperitur dum dicitur.

Et prudentia eius percussit superbum. Ds enim non uirtute sed ratio
ne diabolum superauit. Prudentia enim di non uirtute percussit. quidē
ad temptandum dnm soluit ab omni natione possidendo religatur;

Et sps eius ornauit celos qui apredicatores sci nisi promissi paracliti
dona perciperent. nullo fortitudinis decore claruissent.

Et opstrigante manuei. eductus ē coluber tortuosus. Manuē
suam dñs in foramine huius colibri misit. Quando iniquorū corda
diuina potestate tenuit & comprehensum ex eis aspudem traxit.

Et ecce hec ex parte dicta sunt uiarum eius. & cū uix paruam stillam
sermonū ei audierimus quis poterit conitruum magnitudinis illius
intueri. Uiarum nomine actiones. Primum ergo aduentū dominicū
narrans uias di ex parte retulit. quod extremi iudicii comparatio
leuigant ait. Ecce hec ex parte dicta sunt uerborū eius quod &
paruam stillam sermonū ei appellat. Ait ergo. Si humilitatis ei
amiranda uix misteria audierim terribile maiestatis ei aduentū

Via uirtute toleram. **ADDIDIT QUOQ; IOB AD SUMMS PARABOLĀ SUĀ ET DIC**
uit ds qui abstulit iudicium meum. Quo profecto uersu ostē
ditur huius sci simi uiridicta quam mystice sint prolata dum
parabola. id est similitudo adsumpta narratur; 7

- V**ult dñs & omps qui ad amaritudinem perduxit animam meam. Multos
 u nouimus qui cum in hac uita aliqua aduersa patiuntur dum eē in credulitate
 de quibus dñs. Dixit insipiens in corde suo non ē dñs. Nonnulli dñm esse es-
 timant sed res amaras minime curare quid dicunt. Quomodo scit dñs & si est
 scientia in excelsis. Item non uidebit dñs nec intellet dñs iacob. Uir iste
 in sua afflictione constitutus. Contra utrosq; respondit. Nam ut dñm eē fa-
 tere curat. Uult dñs. Utaū eū humanas curas curare perhiberet & subdit.
 Qui abstulit iudicium meum. Ista enim quae patitur non casus se ppēci. sed dō
 omnia disponentia testatur. Nec temptatori suo amaritudinis suae
 potestatem tribuit sed auctori quia & hostis sicut qui ferire appetit.
 Creator tamen est qui eum ad aliquid inuocata dñi in com moratione uitae
 construxit. Audiānus quid sese constringendo subiungat
- Q**uia donec super est altus in me. et sps dñi in maribus meis. Non loquentur labia
 mea iniquitatem. nec lingua mea meditabitur mendacium. Quod prius
 iniquitatem. hoc post modum dixit mendacium. Quia profecto ab ae-
 quitate discrepat. quicquid a ueritate discordat. Sed inter hoc quod ait
 loqui & p̄ modum subdit meditari magna distantia est. Nam loqui plerūq;
 precipitationis est. meditari uero studiosae prauitatis. Sed sēs uir ut p̄
 factae adhaereat ueritati nec studiosē perhibet nec precipitatione in tiri.
- A**bsit a me ut iustus uos iudicem. donec deficiam non recedam ab innocentia
 mea. Ab innocentia quoq; recederet si bona de malis aestimaret.
- I**ustificationem meam quam coepi tenere non deseram. Caepit namq;
 iustificationem desereret. si in peccantium laude declinaret.
- N**ec enim reprehendit me cor meum in omni uita mea. Ac si aperte dicat
 prouobis non debeo ad culpam trahi. quia peccatorem me in propriis
 formidauit. Sed quo pacto a corde suo reprehendi se denegat. qui se su-
 perius accusat dicens peccaui. Sed recte qui peccatorem se professus ē.
 nequaquam se a corde reprehendi confitetur. quia & si qua inlicita

fortasse cogitando defuit unquam rectitudini. forti tamen mentis certamine restitit cogitationi.

Sicut impius inimicus meus & aduersarius meus quasi iniquus. Sicut & quasi hic non in similitudinem ponitur sed pro ueritate. Inter impiū & iniquū hoc distat. quod impius pro infideli ponit. idē a pietate religionis alienus. Iniquus uero dicitur qui prauitate operis a bequitate discordat uel si xpianae fidei nomen portet. Recte ergo dicit sicut impius inimicus meus & cetera. Ac si dicat. ame & iā fidei discrepat qui mihi opere non concordat.

Quae enim spes est ypocrite si auare rapiat & non liberet animam eius. Ypocrita idē simulator iustus non esse appetit sed uideri. Et idcirco auarus raptor est. qui dum inique agens desiderat desertate uenerari. Laudem uitae rapit alienae de quo scilicet uir ait. Quae enim spes ypocritae. quia dum praesentia diligit. futura minime sperat. cuius quia culpa prolata est & iam poena subiungitur.

Numquid clamorem eius audiens deus. cum uenerit super illum angustia. clamorem eius angustiae tempore deus non audit qui tranquillitatis tempore in preceptis suis ipse clamantem deum non audit.

Aut potest in omnipotentem delectari. Qui enim terrenarum rerum amore delectatur in deo nullatenus delectatur.

Et inuocare deum in omni tempore. Tunc quippe deum ypocrita inuocat cum hunc terrenarum rerum tribulatio angustat.

Docebo uos per manum dei quae omnipotens habeat nec abscondam. Sicut scilicet loquitur uerbis suis ut aliquid signet ex omni. Manus autem dei uocatur filius per quem omnia facta sunt. Per manum dei docere se phibet & eos quos impropria sapientia remanere fatuos uidit. Ac si aperte dicat ego ex me aliquid nescio. sed quicquid ex ueritate sentio hoc ex eiusdem ueritatis largitate est phendo.

Ecce uos omnes nostis & quid sine causa uana loqui mini. Ad maiorem ergo

culpe cum ulu hostes suos uir ses perhibet & seire qd sequi debeant. & sequi nol
le quod sciunt

Violentor

Haec pars hominis Impii apud dm & hereditas quam ab omnipotente suscipiet
Quam profecto partem hereditatemq; Insinuat cum subiungit

Simultiplicati fuerint filii eius in gladio erunt. & nepotes eius non satura
buntur pane Impii heretici sunt qui per errorem prauu dogmatis accogni
tione sunt ueritatis aliem Quos sequenti uerbo & iam uiolentos appellat quia
scripturae sacrae sententias ad intellectum prauum co nantur uiolenter in
flectere Filii autem uiolentorum sunt sequaces hereticorum. qui multipli
cati in gladio erunt Uenturi enim iudici sententia feruntur hanc autem
partem atq; hereditatem suam prauu ideo ab omnipotente percipiunt quia &
siase ipsis habuerunt iniuste agere. superne tamen equitatis supp&it. iust
te acta iuste iudicare. Et nepotes eius non saturabuntur pane. Nepotes
hereticorum sunt. quide errantium filiorum predicatione nascuntur.

Quos panis ideo non saturat. quia in sacri uerbi pabulo plus querunt quam cupi
unt. semper a ueritatis cognitione ieiunant.

Et qui reliqui fuerint ex eo sepelientur in interitu. Ex eo uidelicet heretico
rum papulo derelicti sepelientur in interitu quia dum ad lucem ueritatis non
redeunt iam in poenu p p&ua intelligentia terrena deprimuntur

Et uiduae eius non plorabunt. Uiduas eius accipimus subiectas plebes inorte
illius feliciter destitutas. quae ideo non plorant. quia morte prauu doctoris
uam ueritatis inueniunt. Vel certe non plorant. quia in suo errore manen
ter dum sem fuisse estimant preceptorum suum. se falsa ne lugeant consolant.

Sicut portauerit quasi terram argentum. & sicut lutum preparauerit
uestimenta Preparabit quidem. sed iustus uestietur eis. sed & argentum
innocens diuidit. Horum argentum idest hereticorum eloquium. ideo
terrae est comparatum. quia descriptura sacra ut aliquid sciunt ex apeti
tu terrene laudis elaborant. Qui & iam sicut lutum preparant uesti

menta. quia fluxae & inquinabiliter ea quibus se acquiri uolunt scripturae
scae contextuunt testimoniu. Justus autem uestitur eis uestimentis quae prepa
rat iniustus. quia uir scs eisdem sententiis adueritatem utitur. quib. semp uer
sus contra doctorem ueritatis conatur ostendere. Et argentum innocens di
uidit. Argentum est innocentem diuidere. eloquie diuinitatem discreteq
exponere. Siue argentum innocens diuidit quia quae ab hereticis salubriter
uel quae pestifere fuerint dicta discernit.

Edificauit sicut tinea domum suam. et sicut custos facit umbraculum. he
reticus enim domum sicut tinea corrumpendo aedificat quia locum pfidiae
non nisi inmentib; quas corrupit facit. cuius uerba plenitudine uerita
tis carent. Et sicut custos facit umbraculum. Umbraculum quippe custo
dis nullo fundamento solidatur. quia post hanc uitam nullatenus inuenitur.

Dues cum dormierit nihil secum auferet & aperit & oculos suos & nihil inueniet
Utergo in sua manu diuites post mortem quicquam inueniant. eis ante mor
tem dicitur. Facite uobis amicos de mammona iniquitatis & ret usq; ta
bernacula. Aperit autem oculos suos & nihil inueniet quia illic aperit
ad supplicia. quos hic ad misericordiam clausos tenebat.

Adprehendet eum quasi aqua inopia nocte opprimet eum tempestas.
Inopia illius ardentis diuitis in euanglio manifestata est. Agente eni
inopia illic usq; ad minima petenda peruenit. Non immerito au aquae
te illa inopia comparatur. quae in inferno cruciat. Qui susceptus in pro
fundis absorbens sol & lacus nomine designari. Quid autem hic noctem
nisi absconditum appellat exitus repentim. Tempestatis uero nomine ui
dici turbamem designat. Quia enim non uult agere bona quae uideat de
prehenditur interitus sui tempestate quam non uidet.

Tollit enim eum uentus urens. Uentus urens malignus sps uocatur
quia desideriorum flammam in corde excitat. ut ad eternitatem suppli
ciorum trahat.

Et uturbo rapiet eum de loco suo. Quasi turbine namque unusquisque de loco suo rapitur cum acunctis suis delectationibus; extremo tunc die separatur.

Emittet super eum & non parcat. Peccatorem deus quoties feriendo corrigit ad hoc flagellum emittit ut parcat. Cum uero eius uitam in peccato permanentem feriendo concludit. flagellum emittit sed nequaquam parcat. Quatinus hic qui omnino corrigi rennuit. iam presentium flagellorum percussio sit sequentium tormentorum.

De manu eius fugiens fugiet. Ille enim fugit de manu ferientis qui prauitatem suam corrigit actionis. uel certe de manu percussoris fugit quidam prauitatem interitum conspiciet uias prauitatis relinquit.

Stringit super eum manus suas. Manus quippe stringere est uitae suae opera in rectitudine confirmare. Dum itaque alienum interitum conspiciunt. reuocantur ad eos ut recogitent suum.

Et sibilabit super illum intuens locum eius. In sibili intentio ammirationis exprimitur. Moriente ergo peccatore hi qui interitum eius conspiciunt. os in sibili constringunt dum ad ea quae tunc seratheticus uerba spiritalia euerit.

Habes argentum uenarum suarum principum. Ac si aperte dicat. Quia uere predicationis uerba sepe parat necesse est ut causarum origines a sacris paginis sumat. ut omne quod loquitur ad diuine auctoritatis fundamenta reuocet.

Et auro locus est in quo conflatur. Ac si dicat. Vera fidelium sapientia cuius uniuersalis ecclesiae locus est. tribulationem uobis persequentibus patitur sed aunctis peccatorum sordibus persecutionis uere igne purgatur.

Ferrum de terra tollitur. Ac si dicat. Fortes uiri qui acutissimis linguarum gladius in hac acie defendendo fidei ferrum sunt. Aliquando de terra in finis actionibus fuerunt. Peccanti homini dictum est terra es & in terram ibis. Sed de terra ferrum tollit cum fortis pugniator ecclesiae. A terrena quam prius tenuerat. Actione separatur.

Etlapis solutus a calore inaesuertitur. Quia duramens supermi amoris igne liquefacta ad ueram fortitudinem commutatur. Ut peccator qui prius insensibilis extiterat post modum & pacione auctor efortis & pdicatione sonorus fiat

Tempus posuit tenebris & uniuersorum finem ipse intuetur. Tempus posuit tenebris iniquis uidelicet modum quo iniqui esse desistunt. Unde eis per apostolum dicitur Eratis enim aliquando tenebre. n̄cautem lux in dño. Uniuersorum autem nomine & electos uoluit & reprobos comprehendere. Nam bona faciens & ordinans dicitur. Mala uero non faciens. sed ab iniquis facta nem ordinare eueniat. ipse disponens. considerant uniuersorum finem. & patienter tolerat omnia. atque intuetur electorum terminum quo ex malo mouentur ad bonum. & reproborum finem quod malo opere dignum trahuntur ad supplicium.

Lapidem quoque caliginis & umbram mortis diuidit torrentis apopulo peregrinante. Ac si aperit dicitur. Eo quos modo t̄ infidelitas exerceat uel crudelitas obdurat. flammarum fluuius a conspectu aeterni iudicis exiens ab electorum t̄ populo separat. ut t̄ ab omni signis districti examinis diuidat. quos nunc in suis concupiscentiis tenebrae uitiorum exerceant. Si uero sc̄orum predicatio obduratus mentes reproborum deserit. & ad pia humilium corda conuertit.

Eos quos oblitus est pes. egentes homines & inuios. Id est quos predicator es dñi uidelicet per humanitatem pauperis pro superbiae suae timore relinquerunt. Quorum quae oblitus sunt. dum predicationis suae semina ad solam fructificationem gentium transulerunt. Quos recte & inuios uocat qui uerbis uitae ad cor uiam praebere noluerunt. Sed uideat post haec quae sic obduruit. ut qualis dudum fuerit. uel quid pertulerit. audiamus.

Terra de qua oriebatur panis in loco suo igne subuersa est. Quia si nagoque mandata dī per legem protulit. nascentem ecc̄iam sequens. Inuidiae ignae sc̄sumpsit.

Locus saphyri lapidei & glebe illius aurum. Auḡ & reatum culpae sequentis. praecomium gl̄ae praecedentis. Nam quia de uideat numquam sc̄e animae:

quae caelestem uitam docerent defuerunt dicitur. Locus saphyri lapidesci.
 Et quia magnae uitae ac sapientiae perfidiam fulsit adiungitur. Glebae illius
 aurum. Glebae autem ex humore & puluere constringuntur. Omnes enim qui ore
 gratiae infusi ex mortis debito sepuluerem ueraci cognitione confessi sunt.
 Dum uitae uirtute durescerent quasi aureae nulla glebae iacuerunt.

Semitam ignorauit auis. Nec intutus est oculus uulturis. Quis hic auis nomi-
 ne nisi ille signatur qui corpus carneum quod adsumpsit ascendendo ad
 aeternam letauit. Recte autem mediator dei & hominum uulturis appellatio-
 ne signatur qui manens in altitudine diuinitatis suae quasi quodam uola-
 tu sublimi. Caduere mortalitatis nostrae conspexit in infimis & sese de caelestibus
 ad ima demisit. Semitam ^{igitur} ignorauit auis nec intutus est oculus uulturis
 quia & si uideret eum quem in morte tenuit uidere noluit quanta uitae nostrae
 gloria de eius morte sequeretur.

Non conculcauerunt eum filii institutorum nec transibit per eam leaena.
 Institutores in latinis in grecis quod dicimus inuenimus negotiatores
 Institutores enim negotiatores dicimus quia omnes qui fidelium mores instituunt
 spirituale negotium gerunt. Ut cum predicationem suis auditoribus praebent
 ab eis fidem & opera recta percipiunt quorum negotiatorum id est prophetarum
 filii sancti apostoli inuenerunt. Si autem eosdem institutores ecclesiae praedicatores
 accipimus. Institutorum filios doctores & pastores ecclesiae intellegimus qui non
 calcauerunt synagogam. Eam quippe calcarent sancti si eius uitae calce uirtutis pre-
 merent. Per quam leaena non transit. Ecclesia uidelicet quia male uiuentes
 inuitus orae sanctae predicationis interficit. hoc autem non dicitur quia per uideam non
 transiit sed non pertransiit. Apostolis enim praedicantibus prius ex illa
 tria milia postmodum u. milia crediderunt. Ecclesia itaque per synagogam
 transiit sed non pertransiit. Quia ex illa ad fidem paucos rapuit. sed ta-
 men illum infidelium populum a perfidia non extirpauit.

Ad filicem tetendit manum suam subuertit arachneib; montes. Quia cum duritia

gentium sc̄a predicatio p̄c̄iuit superbiorum altitudinem funditus stravit
in petris riuos excauit. Idē induris gentium cordib; fluuios sc̄a predications aperuit.
Et omne pretiosum elegit & uidit oculis eius. In scriptura sacra uidere dī
aliquando pro elegere ponitur. Uidit aut̄ pretiosum cū humanam ani
mā a se abiectam. sapiēter gratiae suae inlustratione respexit
Profunda quoq; fluuiorum scrutatus est. & abscondita produxit in lucem
Quia dum suis expositorib; intelligentiae sp̄m infudit. Antiquas proph̄tarum
obscuritates aperuit
Sapientia uero inuenitur. & quis est locus intelligentiae. nescit homo pretiū
eī. nec inuenit̄ in terra sua uenter uiuentium. Abrisus dicit non est in me. &
mare loquitur non est mecum. Nondabit̄ aurum obrizum pro ea. nec appen
detur argentum in commutatione eī. Addidit. aq; quod superius dixit.
Sapientia uero ubi inuenit̄. etc. Iste uersū respondit. Habrisus dicit non
est in me. & r̄t. Ad id uero quod dixerat nescit homo pretium eius & r̄t.
Ad inferiorem uersū redit dicens. Nondabitur aurum obrizum pro ea & r̄t.
Ille itaq; sc̄s quam sapientiam contemplantur. Nisi eam quam apostolus dixit.
Xp̄m dī uirtutem & dī sapientiam. Huius itaq; sapientiae pretium nescire
est digni operis meritum quo illam percipiat non inuenire. Haec autem
sapientia inuenire sua uenter in terra uiuentium non ual̄. Quia quisquis
adhuc uitae uoluptatib; pascitur. ab aeternae sapientiae intellectu separatur.
Nam si uere saperet. expulsus de aeternis gaudiis. de ea in qua cecidit. exiliū sui cecita
te lugeret. Abrisus dicit non est in me. Quid hoc loco per abrisum nisi corda
hominum uocat. quae mimum abrisus non esse hanc sapientiam proficit.
quia per lapsum fluuida & duplicittatis caligine tenebrosa. Quia iniqua
mens dum esse sapiens carnaliter appetit. stultam se ad sp̄i talia ostendit.
Et mare loquitur non est mecum. Perturbatae enim secularium mentes eo
ipso clamant. quo a uera sapientia longe diuisae sunt. quo quae non sunt
Nondabitur aurum obrizum pro ea. Ac si dicat. Per me in ipsam sapientiā

manifestabitur. ut humanum genus a culpa redimatur. Nullus uice eius angelus mittit. quia per creatorem necesse est ut creatura liberetur.

Nec appendetur argentum in commutatione eius. quia quilibet scilicet non potuerunt in comparatione unigeniti filii nullius meriti pensantur fuisse.

Non confertur tinctis Indiae coloribus. Tincti autem coloris sunt Indiae huius mundi sapientes. Quod per indiam quae nigrum papulum emittit in hunc mundus accipit. qui quamuis per infidelitatem & per actionem foedi sint. ante humanos tamen oculos super ducte honestatis colore suffucantur. Sed eo aeterna dei sapientia tinctis Indiae coloribus non confertur. quia quisquis hanc ueraciter intellegit ab his omnibus quos mundus sapientes coluit quam longo distet agnoscit.

Ne lapidi sardonico precioso uel saphyro. Sardonicus lapis terrae rubrae similitudinem tenet. Saphyrus aeream speciem habet. possunt ergo in sardonico per terram rubram hominis quia ad terra rubra interpretatur.

In saphyro autem aeream uisionem angeli designari. Ille ergo qui est diuinitas & dei sapientia tanta magnitudine excellit omnia ut nec in terra primum hominis nec in caelo angeli comparentur. Siue per sardonium lapidem patres testamenti ueteris. Per saphyrum uero predicatoris noui testamenti exprimuntur. Quasi ergo dicit. Qui ergo homo inter homines cernit. nec antiquis quisquam simile non habet. Unde sequitur.

Nonequabitur ei aurum uel uirum. Quia quanta libet scilicet claritate & perspicuitate fulgeant. Aliud est homines esse sapientes in deo. atque aliud esse hominem sapientiam dei.

Non commemorabuntur nec commutabuntur pro ea. In comparatione ei uasa auri excelsa & eminentia. quae ex participatione sapientiae nobis ueneranda sunt. In comparatione ipsius sapientiae etiam memoranda non sunt. Quoscumque enim puros homines sancta ecclesia cognoscit deum homini non confert.

I. nec in uis patribus ei aequat. Quia excelsitate habet. quod in humanitate

Trahitur enim sapientia de occultis. De occultis sapientia trahit^r quaecumque
inuisibilis non nisi inuisibiliter inuenit^r. Quae rectae quoque trahi dicit^r
quasi flatu trahuntur ut corpus uiuat sic ab inuentis sapientiae spiritus ducitur. ut ad
uitam anima subsistat. Unde psalmus. Os meum aperui & adtraxi spiritum

Non aequabitur ei topatium aethiopia. Quid per aethiopiam nisi presentem
mundum accipimus. quae coloris nigredine designat peccatorum populum
foeditate meritorum. Topatium uero lapis pretiosus est. qui omni colo
re resplendet. Dum ergo in christum conuersa gentilitas credidit. ex ea mul
ti ita dono spiritus locupletati. ut quasi multis coloribus sic multis uirtutibus
luceant. Sed ne acceptis quisque uirtutibus extollatur a seculo inro nunc dicitur.

Non aequabitur ei topatium de aethiopia. In nonnullis sanctorum quibuslibet
uirtutibus plenus existat. Tamen nigredine mundi collectus equari non potest
ei de quo dictum est. Quod nascetur ex terra uocabitur filius dei. Notandum
ergo nobis est. quod sanctus uir ut longe distare ab hac sapientia angelis demonstra
uit. Non dabitur ei aurum obrium per ea. Qui ut antiquos patres sacri
loquii tractatores inferiores ostenderet adunxit. Nec appendetur ar
gentum in commutatione eius. Ut philosophorum quoque sapientiam hic mon
strar^r & longe subesse intulit. Nec conferatur indiae coloribus & ceteris. Ut in il
la quoque superna ciuitate nullum peruenire ad aequalitatem unigeniti
demonstrar^r & addidit. Non aequabitur ei aurum uel utrum. Ut pro
phetas quoque ei subesse ostender^r & adunxit. Non commutabuntur per
ea uasa auri excelsa & eminentia. Trahitur sapientia de occultis. Ad dex
trem uero ut ipsos hereticos in ecclesia increpare addit. Non aequabitur
ei topatium de aethiopia. Ac sic dicit. Hi qui ex peccati nigredine ad conuer
sionem ueniunt aequari deo non possunt. Quamuis multis colorum uirtutibus
resplendeant quorum ut superbia refutetur. aperte subiungitur.

Non aequabitur ei mundissime componatur. Hi uidelicet qui prius per pra
uorum opera foedi fuerunt superueniente tamen spiritu sancto nitore gratiae uestiunt^r.

78
Vnde ergo sapientia uenit & quis est locus intelligentiae abscondita est ab oculis omnium uiuentium. Requirit enim unde sapientia uenit. Ab eo enim uenit a quo orta est. Sed quia ab inuisibili & coeterno patre nascitur eius uia occulta est. Quia ergo & inuisibilis est de quo patet & incertum nobis est in cuius mente intellecta requiescat. Recte dicitur.

Unde ergo sapientia uenit & quis est locus intelligentiae ab oculis omnium uiuentium. Quo quisquis sapientiam quaedit est uidet & huic seculo funditus moritur. Ne iam eius amore teneatur.

EXPLICIT LIBER OCTAUIVS & INCIPIT NONVS DE CI MVS

Uolucres caeli late & Quia in hac corruptibili carne constituti naturae eius potentiam ipsi quoque uiuendo non penetrant qui iam per meritum sanctae contemplationis uolant. **P**er dicio & mors dixerunt. Auribus nostris audiuimus famam eius. Quid per dicionis & mortis nomine nisi maligni spiritus designantur qui in uentores mortis & per dicionis extiterunt. De sapientia ergo quod dicitur. Auribus audiui mus famam eius. Quia nimirum uisionem illius plena beatitudinis habere nequi uerunt. Uide quippe perfecte coaeternam dei sapientiam hoc est quod habere. Ideo iniqui spiritus hanc sapientiam non uident quia ad lucem eius clauderunt oculos cordis super fuisse eius radis repugnantes.

Dns intellegit uiam eius & ipse nouit locum illius. Alter sapientia habet uiam atque aliter uiam. Per humanitatem transitum. Locum uero per statum diuinitatis. Quia igitur quando per carnem apparere hominibus incertum fuit recte nunc dicitur. Dns intellegit uiam eius & cetera. Ac si aperte diceret. Humane cogitationi occulta sunt. uel quando per carnem ad homines sapientia ueniat. uel quomodo apud patrem inuisibilis & cum foris apparuerit persistat. Si uia eius accipitur hoc ipsum quod uenit ad cor. seque nobis in trinecus infudit. Locus uero eius fit cor ad quod ueniens permanet & quia hominibus incertum est uel in cuius corde ueniat. uel in quo postquam uenerit permaneat. Recte nunc dicitur. Dns intellegit uiam eius & cetera. Et quia haec

sapientia in cunctis mundi partibus electorum fuerat corda replenda. Recte subdit.

Ipsa enim fines mundi intuetur & omnia quae sub caelo sunt respicit. Respicere recte est ea quae amissa & perditae fuerant ad suam gratiam reformare.

Qui facit uentis pondus. Velocitate ac subtilitate uentorum solent anime designari. Pondus ergo accipiunt anime ab intentione diuina noniam leui motu desiliant sed in eum fixa constantiae grauitate consistant. Vel certe uentis pondus est facere concessam hic electis de uirtutibus gloriam permixta infirmitate temperare.

Et quis appendit mensuram. Quia utique sancti qui leuante spiritu ad summa rapiunt quatenus diu sunt in hac uita ne in aliqua elatione superbiant quibusdam temptationibus reprimuntur ut nequaquam tantum proficiant quantum uolunt quia dum spiritus trahit & caro retrahit subtilissimo interm iudicium moderamine infra summa et supra infima in quodam medio anime librat.

Unde sequitur

Quando ponebat pluuem legem & uiam procellis sonantibus tunc uidit illum & enarrauit & preparauit & inuestigauit. Solent pluuiae predicantium dicta signari quorum iam uerba cum blande persuadent pluuies sunt. Cum uero terribilia de futuro iudicio intonant tonantes procelles sunt. Lex autem est ipsis predicatoribus posita ut uiuendo impleant quod loquendo suadere festinant. Uiam autem procellis ^{sonantibus} posuit cum predicatoribus suis ad corda hominum terrore iudicii uenturi percussa aditum fecit. Tunc ergo cum legem pluuis poneret hoc est mandatum custodiae predicatoribus daret. Hanc incarnatam sapientiam uideri & enarrare a predicatoribus preparari & inuestigari ab auditoribus fecit. Sibi quippe illam preparat quisquis illam bene uiuendo in diem iudicii propitiam parat.

Ecce timor di ipsa est sapientia & recedere a modo intelligentia. Ac si diceretur. Cordi tui o homo scrutare secreta secundum timorem deprehendis profecto est stat.

quia hac sapientia plenus es. Sed quia ueraciter uim diuini
timoris intellegit. qui se a prauis cunctis operibus custodit.
recte subditur. & recedere. a malo intellegentiae.

ADDIDIT QUOQUE ADSUMENS PARABOLAM SUAM ET DIXIT.

Quis mihi tribuat ut sim iuxta menses pristinos. A p^{er}te con
stat quod p^{er} exteriorum uerborum formam mysterialoquitur. qui
parabolam adsumpsisse memorat. Quis mihi tribuat ut sim iuxta menses
pristinos. Menses enim ex collectione dierum fiunt. Quid nomine significat
mensium. nisi collectiones animarum. Siue aliquando mensis pro perfectio
ne ponitur. Reminiscentur ergo per uocem beati iob. ecclesia perfectionis
pristinæ. & reducat ad memoriam. quanta pro fectio predicationis suae
collectis animabus reportabat lucra.

Secundum dies de quibus dicitur custodiat me. Nam ecclesia tunc in illis hoc est in
firmis aestimabat ut mensis ex mense. Hoc est p^{er}fectio requie post refec
tionem operis cadere quae se nō in istis. hoc est in p^{er}fectis respicit custodiri.

Quando splendebat lucerna eius super caput meum. Nunc enim lucerna sup
caput ecclesiae splendet quia sacra eloquia tenebras nostrae mentis irradiant.

Et ad lumen eius ambulabam in tenebris. Nunc ad lumen in tenebris ambulat.
quia scēa uniuersalis ecclesia. & si aliene occulte cogitationis non penetrat. ponit
tamen gressus boni operis directo lumine supernae locutionis.

Sicut fuit in diebus adulescentiae meae. quando secreto d^ei erat in tabernaculo
meo. Sicut unius cuiusq^{ue} hominis. sic scēa ecclesiae aetas describitur. Paruula
quippe tunc erat. cum a natiuitate recens uerbum uitae predicare non po
terat. Hinc dicitur. Soror n^{ost}ra paruula est. & ubera non habet. Adulta ue
ro quando d^ei uerbo copulata. scō repleta spū p^{ro} predicationis in ministeriū
in filiorum conceptione foetatur. Cum autem malis oppressa quasi quo
dam semo debilitate p^{ro} predicationem filios procreare non ual^{et}. & reminis
citur fecunditatis antiquae. dicens. Sicut fuit in diebus adulescentiae meae.

Ait autē quando secreto dñs erat in tabernaculo meo. Omnes enim qui precepta diuina metuunt di tabernaculum fiunt. Ut ergo demonstretur quantum intus profecerit secreto dñs fuisse in suo tabernaculo prohibet ut etiam ostendat rectitudinis opera quantum extrinsecus custodiuit.

Quando erat omnis mecum & in circuitu meo pueri mei. Pueri uocantur qui celestibus mandatis inserviunt. quoniam in circuitu eius sunt. quia in cunctis fere gentibus reperuntur. quia caelestia mandata custodiunt & spiritali regulae obsequuntur.

Quando lauabam pedes meos butyro. Xps & ecclesia una persona est. Ille huius corporis caput. Haec autē illius capitis corpus. quos autē pedes dñi nisi scōs predicatores accipimus. Butyro enim pedes lauantur. quia seipredicatores bonorum operum pinguedine repleantur. Et abstergitur collectus puluis de gloria scāe predicationis. Vel certe lauantur pedes. dum scōs predicatoribus debita. ab audientibus stipendia conferuntur. & quos fatigat inuinctus predicationis labor. exhibita ad discipulis pinguedo boni operis fouet.

Et petra fundebat mihi riuos olei. Petra xps est quae ad usum scāe ecclesiae olei riuos fudit. De hac petra olei riuus exiit. liber mathei. liber marci. liber luciae. liber iohannis. In diuersis huius mundi partibus quod predicamenta edidit. tot per opera apostolorum omnium riuos fudit.

Quando procedebam ad portam ciuitatis & implatae parabant cathedram mihi. Videbant me iuuenes & abscondebant & senes adsurgentes stabant. Principes cessabant loqui & digitum supponebant oris suo. Vocem suam cohibebant duces. & linguae eorum gutturi eorum adhaerebant. Mos uero ueterum fuit ut seniores in porta consisterent. & causas intro euntium iudicaret. Quatinus tanto esset pacificus urbis populus. quanto ad hanc discordes ingredi non liceret. Sed nos sacram istoriam uenerantes. Haec egisse beatum iob pro cultu iustitiae certum habemus. Haec iuxta litteram dici in isto compendio sufficiat.

Auris audiens beatificabat me. & oculos uidentium testimonium reddebat mihi. Dum beatificari se ab audientibus sibiq; testimonium reddi audientibus fate-

80
tur. Qualis in sermone & qualis in opere fuerit ostenditur. Utigitur beatus iob ami-
corum suorum increpationibus exactus utraq; se habuisse prohibeat sese
& audientibus & uidentibus uenerationi fuisse manifestat dicens

Eo quod liberauissimam pauperem uociferantem & pupillum cui non esset adiutor
Benedictio perituri super me ueniebat & cor uidue consolatus sum. Magnae mise-
ricordiae ista sunt opera. Superius autem dictum est quid exhibuit per doctri-
nam. At namq; auris audiens beatificabat me. Nunc autem narrat quae
per misericordiam impendit dicens. Eo quod liberauissimam pauperem uociferantem
& cetera. Vox quippe cum opere sibi necessario concordat.

Iustitia indutus sum & uestiui me sicut uestimento. uestimento utiq; cum
uestimur. ex omni parte circum damur. Ille ergo iustitia sicut uestimento
induitur. qui se undiq; bono opere protegit. & nullam partem actionis suae
peccato nudam relinquit.

Et diademate iudicio meo. Iustorum iudicia recte diademate comparantur
quia per magni operis gloriam ad retributionis ducunt coronam. Quae nimirum
iudicia secum cottidiae introrsus agunt. qui deo quidue proximo de-
beant.

Oculus fui caeco & pes claudus. Pater eram pauperum & causam quam nesciebam
diligentissime inuestigabam. Ideo beatus iob amicos se iniuste accusantibus
atq; idcirco nescientibus bonae suae loquendo asserit. ut nimirum discerent
non contra eius uitam erigi. sed hanc tacentes imitari. Et causam quam nescie-
bam diligentissime inuestigabam. Uides quia cum magna ager & minima
non dispexit. Notandum ergo est. ne ad proferendam sententiam unquam pre-
cipite debeamus nec temere indiscussa iudicemus. ne qualibet macula auditanos
moueamus. Ne passim dicta sine probatione credamus.

Conterebam molas iniqui & de dentibus illius aufererebam praedam. Per molas occul-
tae inimici insidiae. Per dentes autem aperta iam culpa perpetratio demonstratur.

Dicebamq; in modulo meo moriar & sicut palma multiplicabo dies. Quid hoc loco

pernici nomen nisi tranquilla requies exprimitur in qua infirmos quos quaesi-
lios quasi imidos innutrire credebatur Quia uero hoc ipsum sibi pacis
otium exultorum dierum longitudine pmittebat recte subiungit dicens
Et sic palma multiplicabo dies Palmis enim tarde proficit sed diu in uiriditate subsistit.

Radix mea aperta est secus aquas. Iuxta aquas enim radix aperitur. Quando
ad percipienda ueritatis fluentia. Latenter cogitatio mentis aperitur.

Et ros morabitur in inmissione mea. Sub audis dicebamus. Messio enim scilicet
ecclesia non incongruenter accipitur. cum perfectae animae corporibus
abstracte uelud naturae segetes a terra radici se ad celestia horrea demi-
grat. Ergo ros desuper cadit. Messis autem deorsum collegit. Unde ros
moratur in inmissione. quia gratia desuper ueniens. agit ut dignissi-
mi quidem de inferioribus colligamur. & fructum bonorum operum sursum feramur.

Gloria mea semper inuouabitur. & arcus meus in manu mea instituetur.

Arcus in manu est. scriptura sacra in operatione. In manu & in manu
tenet quid diuina eloquia quae intellectu cognoscit operatione perficit.

EXPLICIT / INCIPIT LIBER VICESIMUS.

Quoniam uidebant expectabant sententiam meam. & intente tacebant
ad consilium meum. Verbis meis nihil addere audebant & super illor
stillabat eloquium meum. Expectabant me sicut pluuiam. & os suum
aperiebant quasi ad imbrem serotinum. hinc iam apud sem iob fuisse
subiectionum reuerentiam indubitanter crechimus. Sed cum dicit ex-
pectabant sententiam meam. Quasi aperte dicat. non uithi proterui
ac timidi quidum ueritatis uerba suscipere rennuunt. p dicationis
mee sententias quasi docendo percuntunt. In hac aut stillatione
eloqui. quid aliud quam mensura p dicationis accipit. In hoc uero qd dicit
ut uerbis meis nihil addere audebant reuerentia laudatur audien-
tium. Verba scilicet p dicationis sic pluuiam sustinemus dum humiliter
ariditatem misericordis agnoscimus. At aut os suum aperiebant

10

quasi ad imprem serotinum. idē ostium quoque cordis aperiebant.

Si quando ridebam ad eos non credebant. & lux uultus mei non cadebat in terram. Ergo uir ser. talem se exhibuit subditis. ut & iam ridens timeri potius sc̄. Sed cum superius patrem pauperum uiduarumq; consolatorem se fuis se phib̄. quomodo in tanto terrore regiminis. tanto quoq; ad fuerit lenitas. & mansuetudo p̄catis. quatinus qui p̄cedit & ad ridens timeri debeat. & iratus amari. ut eum nec nimia l̄cia uilem reddat. nec immoderata seueritas odiosum. Lux aut uultus eius in terram non cecidit. quia ea quae terrena sunt per concupiscentiam non aspexit.

Si uoluissē me ad eos sedebam primus. Non sic apud reprobos iniquorum cogitationib; in actiones anime qd̄ optimū. sed qd̄ actiones carnis deterius prius sedet.

Cumq; sederem quasi rex circumstantem exercitu. eram tamen merentium consolator. Ecce hic auctoritas regiminis. ecce mysterium p̄catis. Disciplina enim uel misericordie multum destituit. si una sine altera teneat.

Sed circa subditos suos in eē rectorib; deb̄. & iuste consulens misericordia. & pie se uens disciplina.

Nunc aut derident me iuniores tempore. Huius uidelicet disciplina & misericordie alembus. & ignorantibus iridebatur.

Quorum non dignabar patres ponere cum canib; gregis mei. Et quorum manuum uirtus erat mihi pro nihilo. & uita ipsa putabant indigni. Recte eorum opera despiciebat. quae ex auctoritate fidei non prode re spiciebat.

Egestate & fame steriles qui rodebant. insolitudine squalentes calamitate & miseria. & manducabant herbas & arborum cortices. & radice uimperorum erat cibus eorum. Haec eos fuisse magnae miseriae & egestatis ostendunt. Arbor aut uimperi. p̄ foliis punctiones hab̄. Sic quippe sunt hirsuta quae profert. ut spinis similia contrectantē pungere ualeant.

Qui de conuallib; ista sapientes cum singula reperissent ad eum cum clamore currebant. In desertis habitabant torrentium & in cauernis petrae.

uel super glaream Inter huiusmodi locabantur & eē subsentibz dili-
cias computabant. Eū iam subsentibz quasi subuestimentis gaudebant

Fili stultorum & ignobilium & in terra poentis non parentes. Et iugitur di-
cunt stultorum non tam decorū semine quam de imitatione generati. Et in
terra poentis non parentes quia in mirum a terra uuentū exsortes sunt

Nunc meorum canticum uersus sum. Tanto quispe despectior iniquus unus
quisq; erit quanto iustior & potuerit. Et tanto abominabilis quanto laudabilis

Abominabunt me & longe fugiunt a me. & faciem meam conspuerunt non ueren-
tur. Haec de aduersariis dicta sunt. Nē autem de dño sub iungit dicens

Faretram suā aperuit & adflixit me. Quidp faretram nisi dē occultum con-
siliū designat. Sagittam uero dñs de faretra eicit quando de occulto consilio
apertam sententiam emittit

Et frenum posuit in os meum. Cum enim persecutores suos ad exortationis uo-
cem deteriores uidisset magis elegit tacere. Et cum indignos qui audiunt
conspicit obducto silentio adstrinxit

Ad dexteram orientis calamitatis meae ilico surrexerunt. Ipso locutionis
usū pro dextro habere dicimus. quod pro magnopentamus. Pro sinistro autē
id quod dispicimus. plerumq; aut nobis in tribulationibus dolē quod
eas ab illis patimur in quibz germano amore fidebamus

Pedes ^{meos} subuerterunt & oppresserunt quasi fluctibus seminis suis. Quia
scilicet uita prauorum insolenti quā & uelut molesta ad obruendam na-
uem cordis nostri quasi tempestas inlabitur

Dissipauerunt itinera mea. insidiati sunt mihi & preualuerunt & non
fuit qui ferret auxilium. Dicat haec beatus iob de malignis spiritibus uidelicet
hostibz occultis. Non fuit autem qui ferret auxilium. quia ratione nunc dicit
nisi quia omnipotens dñs eos quos in aeternum diligit aliquando ad tempus
relinquit. ut ait ad modicum in puncto dereliquit

Quasi rupto muro & aperta ianua iruerunt super me. & ad meas miseras

deuoluti sunt. Hoc in loco mirum nomine redemptor humani generis ap-
pellat qui malignorum spirituum cursum uolat. Quasi rupto ergo
rupto muro & aperta ianua super bonos mali intrunt. cum accepta po-
estate peruersi in quorum clamore destruerentur mina fidei co-
nant. At autem. Et ad meas miseras deuoluti sunt. quia ad miseras pri-
us uidelicet suas male uiuendo ceciderunt.

- R**edactus sum in nihilo. Apud aestimationem quippe malorum in nihilo
redigimur. quando ea que ipsi quasi summa diligunt. non tenemus.
- A**bstulisti quasi uentus desiderium meum. Fidelis quisque qui se pati denunti-
at quod eos quos diligit pati dolet. Ventus ergo desiderium tollit. cum
res quae libet transitoria aeternitatis appetitum destruit. Unde subinfertur.
- E**t uelud nubes pertransiit salus mea. Salus autem ut nubes transit quan-
do peruersorum gloria quo altae fides non est. ^{sermo} Nec ad electorum uocem conuertit.
- N**unc autem in me ipso arescit anima mea. et possident me dies afflictionis.
Electorum quippe anima nunc in arescit. quia in illa post modum aeterna exulta-
tione uiridescit modo eos dies afflictionis possident. quia dies letitiae post sequentem.
- N**octe os meum perforat doloribus et qui me comedunt non dormiunt. Scilicet ergo
iuri corpus per sinus. ulcerum scaturiens. Uernum multitudo lacerabat.
- I**n multitudine eorum consumitur uestimentum meum. & quasi capiteo tunice
siccauerunt me. Hic uestimentum beati iob corpus accepimus. Cuius uesti-
mentum consumit. dum caro cruciat. Tunice autem capiteo collum circu-
dat indumentis. Collum uero sistringit. uocis usus. & urealis flatus necatur.
- C**omparatus sum luto. & assimilatus sum fauillae & cineri. In reproborum
quippe iudicio electi luto comparantur. quia temporaliter conculcati despi-
cuntur. Fauillae assimulantur & cineri quia dum bona eorum in-
teriora non uident. ad sola illos mala peruenire aestimant quae illis
exhiberi temporaliter uident.
- C**lamabo ad te. & non exaudies. scilicet & non respicias ad me. fide stat. desideris

clamat sed dol & se quasi non respicendum sua uel & tribulationibus uota de
ferri

Mutatus est mihi in crudelē & in duritia manus tuae aduersaris mihi. Sicut dñi
accipimus sine zelo zelantem sine ira irascentem. Ita uiro scō & iū sine crudeli
tate dici potuit crudelis. Crudelis enim dicitur. qui digne feriendo non par
cit. At autem mutatus est mihi in crudelē. Ac si dicat. Quante nihil crudelitatis
habes mihi quem respirare a percussione non sinis. crudelis uideris

Eleuasti me & quasi superuentum ponens elisisti me ualde. Valde eleuatus sup
uentum ponitur. qui prosperitate transitoria letatur

Scio quia mortu tradas me. ubi constituta est domus omni uiuenti. Recte bea
to iob congruit etiam iuxta historiam quia ante redemptoris ^{aduentū} ad inferi
claustra etiam iusti ducebantur. Ipsa autem inferi receptio domus omniū
uiuentium dicitur quia nullus huc uenit qui ante mediatoris aduentum non
illuc pertransiuit

Verum tamen non ad consummationem emittis manum tuam. & si corrueris
ipse saluabis. Nam cum feriendo a peccatis corripit corruentes saluat ut
strati exteriorius interiorius surgant. & iacentes corpore ad interiorē statū redeant

Flebam quondam super eo qui afflictus erat & compatiebatur animam eā
pauperi. Utiquae ille perfecte tribuit. qui cum eo quod afflicto porri
git. afflictus quoque in se animam sumit

Expectabam bona & uenerunt mihi mala. Presto labar lucem & eruperunt
tenebrae. Quia per remunerationis gratiam inter esse angelorum se
gaudio sperabat. tamen hic diutius delatus manus persequentium tolera
uit. Et quis se quanto magis aestimabit aeternae lucis retributione perfrui
hic adhuc compulsus est inimicorum tenebras pati

Interiora mea effruerunt absque ulla requie. Illos iam ante uelud uisce
ra gestauerat quos in persecutionis atrocitate tolerare dolebat

Preuenerunt medietas afflictionis. Quia utique malorum uitam grauitē

etiam tempore pacis portat quā ante tempus cruciati corporis portauit

Merens incedebam sine furore. consurgens in turba clamaui. Superius dixit eleuastime. inferius adiungit Merens incedebam. In actibus bonorum solet esse & foras honor culminis. & intus afflicte meror humilitatis. At autem sine furore consurgens in turba clamaui. Nam plerumque qui presumunt. nisi in ore cordis sui spiritus freno teneantur. in irata retributionis atrocitatem profiliunt. Amica enim potestati. poene semper impatientia est.

Frater fui draconum. & socius strucionum. Draconum nomine malitiosorum hominum uita signat. Quidam strucionum appellatione intellegi. nisi simulatores solent. Scis itaque uir quia quosdam maliciosos alios simulatores patitur dicat. Frater fui draconum & socius strucionum. quia minus est quod ipse bona ageret. nisi & ad bonitatis suae cumulum ab aliis mala toleraret.

Cutis mea denigrata est super me. & ossa mea aruerunt precaumate. Iuxta istorum manifestatum est. At spiritualiter cutis denigratur. & ossa precaumate arescunt. quia dum infirmi ad iniquitatem profiliunt fortes quiq; zelus in igne cruciantur.

Verba est in luctum cythara mea. & organum meum in uocem fletuum. Quia spiritualiter dectus quisque quo predicationis uox silet. eodumna ecclesie grauius plangit.

EXPLICIT LIBER XX. INCIPIIT LIBER XXI.

Pepigi foedus cum oculis meis. ut ne cogitarem. quidem de uirgine. id est ne prius incaute aspiceret. quod post modum inuitus amaret.

Qua enim partem habere & in medijs desuper. ethereditatem omnipotens de excelsis. Ac si apte dicat. Si mente in cogitatione polluero. eius qui mundicia auctor est. esse hereditas nequaquam possum.

Numquid non perditio est iniquo. & alienatio operantibus iniusticia. Festina consolatio bonum est. cum consideratur finis malorum. Dum enim ex eorum interitu malum conspiciunt quod euadunt. leue existimant quicquid in

hac uita aduersa patiuntur. Quod aut apud nos alienatio hoc apud hebreos ana-
thema dicitur. Tunc ergo alienatio erit rebus cum ab hereditate districti iu-
dicis se anathema conspiciunt.

Nonne ipse considerat uias meas. & cunctos gressus meos dinumerat. Quid uia-
rum nomine nisi actiones. quid appellatione gressum. nisi uel motus mentium
uel perfectus denuntiat.

Si ambulauimus in ueritate aut festinauit in dolo pes meus. appendat me in statera
iusta. & sciat deus simplicitatem meam. Ac si aperit dicitur. Si qua unquam leuiter
si qua pernitiosa perpetravi. deus & hominum mediator quia equa lance omnia
nostra pensat. iam appareat ut mei uita cognoscam. An ueraciter simplex fui.

Si declinauit deus a eius gressus meos. Toties deus a gressus declinat. quoties nostra
cogitatio in rectitudinis per consensum reliquit erroris.

Si consecutus est oculus meus cor meum. Ac si dicitur. Ne haec passim uidere uolui.
que concupiscerem. nec uidendo unquam secutus que concupiui.

Si in manibus meis adhesit macula. Quando enim macula in manibus id est
culpa in actionibus inheret. quae censura disciplinae non sinebat in cogitatione perficere.

Seram & alius comedat. & progenies mea eradicetur. Hic serere. uerba uitae pro-
dicare est. At ergo. Seram & alius comedat. Ac si aperit dicitur. Si ergo eu-
quaepuili facere pretermisi quod os meum loquitur. non ego sed aliter ope-
retur. Et progenies inquit mea eradicetur. Doctoris ergo progenies eradicatur.
quando is qui per uerbum nascitur. per exemplum necatur.

Si deceptum est cor meum super mulierem. Hoc quod ait. Si deceptum est cor meum
nec cogitasse quidem de fornicationis macula demonstratur. Hoc aut quod subiecit

Et si ad ostium inimici mei insidiatus sum. Patenter innotescit. quod a reatu ad ul-
terius liber fuit. quod hoc numquam fecerit. eandem culpam ueritatis sibi optat in poena dicens.

Sicutum sit alterius in cor meum & super illam mouentur alieni. Hoc enim
nefas est & iniquitas maxima. ignis usque ad perditionem deuorans. et om-
nia eradicans germina. Germina quippe sunt animae operationes bonae.

cutamen si peruerso ordine caro dominat. igne luxurie omnia bene pullulata con-
cremantur

Si contempsi subire iudicium. cum seruo meo et ancilla meae cum disceptarent
aduersum me. Qui iudicari cum seruis ancillisq. non remouunt. contra nullū
proximum timidus fuit

Quid enim fatiam cum exsurrexerit ad iudicandum dñs. et cum quesierit quid
respondebo ei. Qui uenturum iudicem cogitat. cotidie indefinenter ra-
tionum suarum causas in melius parat

Num quid in uero fecit me. qui et illum operatus est. et formauit me in uul-
ua unus. Potentibus uiris magna uirtus est humilitatis considerata aequa-
litas conditionis

Si negaui pauperibus quod uolebant. & oculos uiduae expectare feci. Sic pau-
peres humiles sunt. & procul dubio oportet dari. qui quic cum uerū humili-
tate requiritur. Idē quod non ex desiderio. sed ex necessitatibus postulatur.
& si inquit uiduae oculos expectare feci. ut non solum ex munere. sed ex celeritate
muneris bonorum operum merita auget

Si comedi buccellum meam solus. et non comedit pupillus ex ea. Scilicet se pie-
tati p̄ iudiciū facere aestimans si solus comederet qd dñs omniū cōmuniter creasset.

Quia ab infantia mea creuit mecum miseratio. et de uero matris meae egressa
est mecum. Bonum ergo quoda conditione habuisse se intimat non ad suam.
sed ad laudem conditoris enarrat. indicans ab ipso se accepisse ut pius esset. & a quo
accepit ut eet. At ergo creuit mecum. Nonnulli ergo qui ad sc̄atē crescunt ab
innocentiā decrescunt. Electis autē cum foris aetas corporis inuis crescit aetas uirtutis.

Si dispexi pretereuntem eo quod non habuerit indumentum. et absq. operim-
to pauperem. Simon benedixerunt mihi latera eius. & de uelleribus ouium
mearum calefactus est. Quod pauperem non dispexit. uirtutem humilita-
tis exhibuit. quod operuit pietatis. At ergo in amore proximi uno
eodemq. ordine & superbiae uitium & impietatis premeis pretereuntem.

quem piam . & humiliter aspiciens non despexit . & misericorditer calefecit

Sileuam super pupillum manum meam cum uiderem me in porta superiori
orem . Hic porta iudicium nominatur . Dicit ergo . Neque tunc utilitatis
meae negotia uirtute contra pupillum exequare uolui . quando nemini
iudicio etiam ex iustitia potiore mihi

Umerus meus a iunctura sua cadat . & brachium meum cum suis ossibus
conteratur . Ac si aperte dicat . Si ea qua dexteri operari renui . ipsum quod
mihi ad operandum datum est . corporis membrum perdam . ut uidelicet
cadat a corpore . quod exercere nolui ad utilitatem

Semper enim quasi timentes fluctus timui dominum & pondus eius ferre
non potui . Quasi tu . mentes superbi re fluctus dominum metuit . quia dum
ueram desiderat . omnia despiciit quae hic possidens portat . Et pondus eius in
quit ferre non potui . quo quae extremi iudicii aduentum intentam mente con
siderat profecto uidet . quia tantus pa . uor imminet . quantum non solum
tunc uidere sed etiam nunc praeuideret timeat **INCIPIT LIBER XXII**

Siputavi aurum robur meum . et obrixi dexteri fiducia mea . Obrixi enim dicimus
obtrude aurum . Sci enim uir . nec aurum robur . nec sibi esse obrixi . id est ru
dem auri mollem fiduciam credidit . quia spem atque delectationem suam in
solius gratia conditoris fixit

Silactatus sum super multis diuitis meis . & quia plurima reperit manus
mea . Electi enim de multa habundantia minime laetantur . quia uidelicet
per amore caelestis patrimonii . aut largiendo dispergunt . aut despiciendo
deserunt

Si uidi solem cum fulgeret . et lunam incedentem clare . & laetatum est in
abscondito cor meum . Quia sol et luna aliter uidentur ad usum . aliter
ad uenerationem . eo amore quo a cultoribus suis uenerari solent . Solem
& lunam nequaquam uidisse se perhibet . nec laetatum fuisse cor suum

Et osculatus sum manum meam ore meo . quae est iniquitas maxima

et negatio contra dñm altissimum. In qua uidelicet osculatione quid aliud
 quam gratia uenerationis exprimitur quod si fecisset unquam hoc
 iniquitatem maximam. & di negationem uocat. Siue haec luminaria nequa
 quam uidi se se perhibet. ut se monstraret presentis Lucis speciem non ap
 petisse. Ac si post despectum terranae habundantiae insinuet quid
 dicam quia nequaquam in auro laetatus sum qui in ipsa quoque luce cor
 poreae delectatus non sum

Sigauisus sum ad ruinam ei quime oderat & exultaui quod inuenisset eum
 malum. Duobus modis dilectio sol & ostendi. si et amicus in dō. et inimicus
 diligitur propter dñm. Sed sciendum est quia inimici dilectio tunc ueraci
 ter custodit. cū nec de peccati addicimur. nec deruma eius laetatur

Simon dixerunt uiri tabernaculi mei. quis det de carnibus meis ut uescamur. In
 eo quod uias tenuit uitae. exoptatores suae mortis inuenit. foras patentes
 aduersarios intus latentes.

Forsitā mansit peregrinus. ostium meum uictori patuit. Beatus ergo uir & pati
 enter domesticos maledicentes pertulit & uiatores atque peregrinos a pute
 bene suscepit

Sta abscondi quasi homo peccatum meum. et clauis in sinu meo iniquitatem meam
 Haec sunt namque uerae humilitatis testimonia. et iniquitatem suam quemque
 cognoscere & cognitam uocem confessionis aperire. At contra usitatum hu
 manam generis uitium est. et libendo peccatum committere et commissum negan
 do abscondere. et conuictum defendendo multiplicare

Sit ex pau ad multitudinem nimiam et despectio propinquorum terruit me
 & non magis tacui egressus ostium. Ac si aperitius dicat Turbatus contra me
 extrinsecus alius. Ipse in me intrinsecus in per turbabilis mansi. Ostium meum
 hoc loco os accipimus. Per quod quasi egredimur. dum uerbis quibus possum
 secreta nri cordis aspiciamus. & quales intus in anem tales foris per linguam egredimur

Quis mihi tribuat adiutorem. ut desiderium meum omnipotens audiat

Hunc adiutorem beatus iob p̄ totius ecclesie significationem loquens. mediatorē
 scilicet dñm nr̄m requirit. Adiutor ergo queritur ut desiderium exaudiatur.
 quia nisi p̄ nobis mediatoris interpellatio interceder̄ & ab aure dñi nostrarū
 precum uoces silerent. Non ergo preces. sed desiderium om̄p̄s audit. Vera
 quippe postulatio. non moris est uocabur. sed in cordis cogitationibus

Et librum scribat ipse qui iudicat. Er̄it ergo tunc auctor iudicii qui nunc est
 conditor libri. ut tunc districtus exigat. quod modo mansuetus iubet.

Vt in humero meo portem illum. et circumdem illum quasi coronam mihi. Li
 brum quippe in humero portare est. scripturam sacram operando p̄ficere.
 & sacri eloqui mandata si modo bene portantur. in opere. post nobis coro
 nam uictoriae exhibent in retributione.

Per singulos gradus meos pronuntiabo illum. Quia nimirum ille ad doctrinā
 dñi ueraciter ascendit. qui ad optinendā hanc gradibus sc̄e operationis eruperit.

Et quasi principi offeram eum. Omne enim quod offerimus. in manibus tenemus.
 Veniente ergo ad iudicium principe. librum offerre est. uerbum predicatorū
 eius in actione tenuisse.

Si aduersum me terra mea clamat. et cum ipsa sulci eius deflent. Terra contra
 possessorem clamat. si contra eum qui sibi p̄re est. aliquid iniustum uel
 priuata domus. uel sc̄a ecclesia murmurat. Clamare quippe terrae est
 contra regentes iniustitiā rationabiliter subiectos dolore. Ubi recte
 sequitur. Et cum ea sulci eius deflent. Sulci ex terra sunt. et tamen a terra
 uocabulo distingunt̄. Quia hi qui in sc̄a ecclesia mentem suam labore sc̄e
 meditationis excolunt. ceteris fidelibus tanto meliores sunt. quanto per
 accepta semina fecundiores operum fruges redunt.

Si fructus eius comedi absq; pecunia. Fructus terrae absq; pecunia
 comedere est. ex ecclesia sumptus accipere. sed eidem ecclesie predica
 tionis pretium non prebere. De qua dñs ait. Oportuit te committere
 pecuniam meam nummularis.

Etiamnam agricolarum eius afflicti. Agricultores huius terrae sunt. qui in mi-
nor loco positi. quanto possunt opere. ad eruditionem sc̄ae ecclesiae. impre-
dicationis gratia cooperantur. quos uidelicet hoc est non affligere eo-
rum laboribus non inuidere. Ne rector ecclesiae dum sibi ius predicationis
uindicat etiam aliis recte predicantibus inuidia semor dente contradicat.

Pro frumento oratur mihi tribulus. & pro ordeo spina. Ac si aper te dicat. Si
miustum quid erga subiectos gessi debitum. et ipse quod debui non impendi.
S i ex er atatio nem boni operis aliis inuidi. pro bonis quae aeternū refi-
ciunt retribuuntur mihi in iudicio mala que pungunt. Siue ita dicit.
Si magna quae debui non feci. sollicitae punitionis murmures a subiectis
recipiam. Etiam de bono quod feci neglexi exhibere quod foueat. iuste
inquerela proficiens eorum lingua me pungat. **FINITAS UNTI VERBA IOB**

phicio pene

pbano i cauti

Omiserunt ergo tres uiri isti respondere iob. Indignatusque helui filii pa-
rachiel buzites decognitione ram. **INCIPIT LIBER VICESIMUS III.**

Iratus est autem & indignatus helui aduersum iob. Tres Beati iob sermomi-
bus subditur. Omiserunt aut tres uiri isti respondere iob eo quod iustus sibi
iuderetur. hoc quod iustus sibi iuderetur. S acrae huius scriptor istoriae
adam corū iudiciū retulit. Non aut beati iob de elationis tumore reprobauit.

Iratus indignatusque helui filius parachiel buzites decognitione ram. Bene-
haec ipsa uel uis uel parentis uel loci uel cognationis nomina. non tam p-
priae expriment actionis. helui enim interpretatur d̄s meus. iste uel
d̄s d̄ns per quam recta fides arrogantiam intra ecclesiam designatur po-
sitorum. Nam quamuis iuxta d̄m non uiuunt. d̄m tamen d̄m eē recog-
noscent. Barachiel autem interpretatur benedictio d̄i. Buzis uero
contemptibilis. quia arrogantes in predicationis fecundia benedictione
gratiae diuine percipiunt. sed in elatis suis moribus esse se contemptibi-
les ostendunt. Ap̄te aut etiam decognitione ram dicitur. Ram quippe
interpretat̄ excelsus. Unus quisque em̄ predicator arrogans intra sc̄am

ecclesiam positus scis populis fidei ueritate sociatur. quam uisabeorum uita
elatione sua disingatur. Iratus est autem aduersum iob. eo quod iustum se
diceret coram dō. Porro aduersum amicos ei indignatus est. eo quod non
uenissent responsionem rationabilem. sectantium modo condempnassent
iob. Bene autem heliu modo beatum iob modo amicos ei increpare phibet
quia amatores uanegloriae intra ecclesiam constituti. et aduersarios pre
munt dum uera predicant. et eiusdem scē ecclae morib. contradicunt dum
de ipsa predicatione gloriant. illos p̄dicatione ueritatis. ista uicio elationis in
pugnant.

Igitur heliu expectauit iob loquentem eo quod seniores essent qui loquebantur. et
cum aut uidisset quod respondere non possent. iratus est uehementer. Quā
uis scē ecclē sit aduersarius suis antiquior. de illa aut ipsi. non autem ex
iuit ipsa de illis. recte tamen eisdem aduersarius heliu uimor fuit. quia post
exorta hereticorum bella eē intra ecclē inflati arrogantes coeper.
Cum aut dicitur quia heliu expectauit iob loquentem eo quod seniores eēnt
qui loquebant. Aperte beato iob non sua sed pro amicorum reuerentia
reseruasse monstratur. quia arrogantes intra ecclē positi eandem quā
defendunt ecclē despiciunt. Et plerumq. contingit. ut plus in genia male
sapientium quam simplicem uitam innocentium ueneretur.

Respondensq. heliu filius parachiel puzites dixit. Junior sum tempore.
uos autem antiquiores. Sperabam enim quod detas prolixior loqueretur.
& amorum multitudo doceret sapientiam. Quamdiu heliu pro peccatis
suae respectu tacuit. sapientior fuit. Cum uero in alius amorum multi
tudine semet ipsum praeferebat despicit. quam puerilit. dissipat ostendit.

Sed uideo sp̄s est in hominib. et spiratio omnipotentis dat intelligentiā.
Haec recte diceret si eandem intelligentiā sibi praeceteris non arrogaret.
Non sunt longeuus sapientes nec senes.

Non sunt longeuus sapientes. nec senes intelligunt iudicium. Ideo audite me.

Idem co dimisso capite uertit sum. Indicare uobis meam sententiā.

etiam ego meam sententiā. expectaui enim sermones uestros. audiui prudentiam uestram. donec disceptaueritis sermonibus. & donec putabam uos aliquid dicere considerabam. Cum helui dicit expectaui sermones uros. apte declarat se aduerbasenum iudicantis potius studio. quam discantis uoto tacuisse.

Sed ut uideo non est qui arguere possit iob. & respondere ex uobis sermonibus eius. ne forte dicatis. Inuenimus sapientiā. dñs proiecit eum & non homo. Ac si arrogantes Intra scām ecclesiam. sectamē fideles contra hereticos dicat. Per hoc quod scām ecclām in honore hominum florere temporaliter non cernitis. pietatē eam ad nōnōn recedatis. Scit enim dñs ei & in hoc itinere solatiū uementi tribuere. et p̄ uenientiā ad aeternā patriam sup̄na p̄mia reseruare.

Nihil locutus est mihi. et ego non secundum uros sermones respondebo illi. Quod aut ait nihil locutus est mihi. Nimirum om̄s arrogantes uoces quidem scā ecclesie audiunt sed sibi eas dice dñs simulant quando elationis uitium emendare contempnunt. Ego inquit non secundum uestros sermones respondebo illi. Neq̄ enim arrogantes contradicunt. ecclesie praua p̄dicando. sed p̄ uer se uiuendo.

Examuerunt nec responderunt ultra. abstuleruntq̄ a se eloquium. Sepe arrogantes ecclesie defensores. quamuis ordinem dicendi non teneant. ta aduersarios ipsa dictorum uirtute perturbant.

Quō igitur expectaui & non sunt locuti. steterunt & non responderunt ultra. Simis esse locutionis sapientium sol & ut eos usq̄ dicant quousq̄ aduersariis silentium imponant. helui autem formam in se arrogantium intendant. Non aduersariorum dicta superare. sed suam sapentiā ostendere festinant. Respondebo & ego partem meā. & ostendam scientiam meam hanc & eni partem omnis arrogans aestimat suā. Am̄ scientiam non tam habeat quam ostendat.

Plenus sum sermonibus. et coartat me sp̄s uteri mei. In uenter meus quasi mustum absq̄ spiraculo. quod lagunculas nouas dirumpit. Loquar & respirabo paululum. aperta labia mea & respondobo. Quia helui infla

tione locutionis extenditur. Ac si ad loquendum per caritatis gratiam ardo
res sui spiritus accendatur. Sensus sui spiritum in eo quod tacuit. quasi iniusto absque
spiraculo comparauit. Et bene ait. quod lagunculas nouas dirumpit
quia spiritus sancti feruor. non solum ueteri. sed & iam noua uitae uix capitur. Lo
quar ait et respirabo paululum. quia sicut labor iustorum est uidere
praua nec corrigere. ita grauis est labor arrogantium si quid sapiunt non ostendunt.

Non accipiam personam uiri. et cum homini non aequabo. Nescio enim qua
diu subsistam. Et si post modicum tollat me factor meus. Bene autem ait
per modicum. quia quamlibet longum fuerit tempus uitae presentis. eo
ipso breue est. quo permanens non est.

Audi igitur iob eloquium meum. & omnes sermones meos ausculta. Ecce a
perui os meum. Loquatur lingua mea in faucibus meis. Pensamus de qua
elatione haec descendant. Arrogantes enim recta quae sentiunt. rec
te ministrare non possunt. Ait ergo. Loquatur lingua mea in faucibus
meis. Ac si aperte dicat. Quae contra te dicentem prudenter sentio.
ecce silenter narro. Simpliciter corde meos sermones & sententiam labia
mea pura loquentur. simplicitatem arrogantes se habere asserunt. ut se
curius audiant. quia dupliciter sua emalitiam deprehendi formidant.

Spiritus dei fecit me et spiraculum omnipotentis uiuificauit me. Subditurus
uero premisit elata. et diciturus hoc quod recte sciret. ante in conuit
quantum tumeret. Bono autem ordine et factum se asseruit. et anima
tum. per spiritum factum & per spiraculum se narrat animatum. Facto quippe
adam. in spirauit inquit. In fatiem eius spiraculum uitae.

Si potest respondere mihi. et aduersum fatiem meam consistere. Ecedum narrat.
ordinem uere conditionis in fatum subito superbiae elationis erupit.

Ecce et me sicut et te fecit deus. et de eodem luto ego quoque formatus sum. Verum
tamen miraculum meum non te terreat. et eloquium meum non sit tibi
graue. Omnes arrogantes cunctis quidem hominibus aequaliter conditos

meminerunt. sed p[ro] factum scien[ti]ae auctores suos aequales sibi esse dedignantur

Dixisti ergo in auribus meis. et uocem uerborum audiui. Atq[ue] eandem uocem subuungens ait. Mundus sum ego. et abq[ue] delicto immaculatus. et non est iniquitas in me. Quia querelas in me non reperit. ideo arbitratur me in mecum sibi. posuit in neruo pedes meos. et custodiuit omnes semitas meas. Hoc est ergo in quo non es iustificatus. Beatus iob dixerat quod absq[ue] culpa flagellatus erat. sed heli non credidit cessante culpa potuisse eum etiam p[ro] gratia flagellari. Ideo increpat eum dicens. hoc est ergo in quo non es iustificatus.

Respondebo tibi quod d[omi]n[us] maior sit homine. ut utiq[ue] flagellatus homo considerans quia illo maior est d[omi]n[us]. In omni quod patitur eius iudicio se postponat. cui se minorem esse non dubitat.

Ad uersus eum contendis quod non ad omnia responderit tibi. Semel loquitur d[omi]n[us] et secundo id ipsum non repetit. Ac si diceret. D[omi]n[us] in singulorum cordib[us] priuatis uocib[us] non respondit. sed tale eloquium construit. p[ro] quod auctorum questionib[us] satis facit. Si uesemel loquitur d[omi]n[us] quia pater unigenitum consubstantiali sibi filium genuit. Unde apte subdit. et secundo ipsum non repetit. quia uidelicet hoc ipsum uerbum. idem filium non nisi unigenitum genuit.

Per somnum in uisione nocturna. quando intruit sopor super homines. et dormiunt in lectulo. Et somnum nobis locutio diuinitatis innotescit. quia secreta non cognoscimus. si terrenis desideriis uigilemus. Ideo autem ait in uisione nocturna. Nocturna autem uisio apparere. contemplationi mentis sub quibusdam imaginationib[us] solet. In diuturna autem lucas. certius cernitur. In nocturna uero uisione cunctanter uidemus. Nox quippe est uita presentis. In qua quam diuisum. quod in terra conspiciunt. sub incerta imaginatione caligamus. quando inquit intruit sopor super homines. quia sancti uiri cum exteriori actione non deseruiunt. Intra mentis cubilia conquiescunt.

Ei dormiunt inquit in lectulo. Sed dormire in lectulo est. Intra mentis suae cubile
quiescere.

Tunc aperit aures suorum et erudiens eos instruit disciplina. Cum enim ab exterioribus actionibus sopiuntur. apta aures inter manus causas audiunt. Quidam subtiliter uel flagella publica. uel iudicia occulta considerant. semetipsos afficere flendo non cessant. Erudiens inquit eos instruit disciplina. Compunctionem non incongruae disciplinam uocat. Quattuor quippe sunt qualitates quibus iusti anima in compunctione afficitur. Cum autem alorum suorum reminiscitur considerans ubi fuit. Aut iudiciorum dei sententiam metuens et secum cogitat querens ubi erit. Aut cum bona supernae patriae contemplantur.

Quae quia necdum accipitur. lugens conspiciat ubi non est. Quidem homo proprium nisi peccatum fecit. et scriptum est. In initium omnis peccati superbia.

Ut auertat hominem ab his quae fecit. et liberet eum de superbia. Bene autem dicitur quia homo cum ab his quae fecit auertitur. de superbia liberatur. Contra conditor enim quippe superbiere est. ei precepta peccando transcendere.

Eruens animam ei de corruptione. et uitam illius ut non transeat in gladium. De corruptione enim ad gladium transire est perfecta uitia ad toleranda supplicia peruenire.

Increpat quoque per dolorem in lectulo. & omnia ossa illius marcescere facit. Quia cum mea requie quam nobis ab hoc seculo preparamus. flagello temptationis afficimur. Qui fortassis de uirtutibus nostris inflari potuimus cognitae infirmitatis nostrae tedio extenuamur.

Abominabilis ei fit inuita sua panis. et ante illius cibum antedesejabilis. Ac fiduciat. afflicta mens sibi amaritudinem uertit considerat quicquid se ante blande libenterque sicutiabat.

Tabescet caro illius. et ossa quae tecta fuerant nudabuntur. Quia utique dum flagellis arguentibus carnalis dilectio extenuatur. Et quae dudum quasi sub carne latuerant uirtutum fortia pate fiunt. Nemo quippe quantum proficerat. nisi inter aduersa cognoscit.

¶ Aut cum mala uitae praesentis attendens merens considerat ubi est.

11

Adpropinquabit corruptioni anima ei & uita eius mortiferis. Omnis sciam
 ma corruptioni adpropinquat. quia ex suis se uiribus peditio proxima non
 ignorat. ut hoc qd a perditione longe est non sibi sed dno tribuat. Adpropin
 quat uero mortiferis qui ex infirmitate carnis ^{se} proxima peccatis mortem
 ferentibus respicit. **EXPLICIT LIBER. XXIII. INCIPIT XXIII**

Sifuerit pro eo angelus loquens unum de similibus. Heliu hunc generalis pestilentia
 totius generis humani generale subintulit remedium medicine dicens. Si
 fuerit pro eo angelus loquens unum de similibus ut ad iustitiam & hominibus aequi
 tatem. Angelus iste utiq; magni consilii est qui pro nobis unum de similibus lo
 quitur. quia cum in cunctis operationibus suis immensa nos uirtute transcen
 dat in uero nobis idem in forme ueritate non discrebat. Per hoc pro nobis patri
 loquitur. pro quod semetipsum nobis similem ostendit. Loqui quippe eius est
 ipsum se pro hominibus hominem demonstrare. Ut ad iustitiam et hominibus ae
 quitatem. quia nisi ille hominibus similis fieret. aequus homo antedim non aparet.

Miserabitur ei et dicet. Liberabo eum ut non descendat in corruptionem. Inueni
 in quo ei propitietur. Mediator dei & hominum homo xps est. In eo miseretur
 homini. quo forma hominis suscepit. Quasi misericordie redempto homi
 ni dicat patri. Libera eum ut non descendat in corruptionem. Dicere autem eius
 est. libera hominem. naturam hominis adsumendo liberam demonstrare.
 Inueni inquit in quo ei propitietur. Ac si aperte mediator dei & hominum
 dicat. quia nullus hominum fuit. qui coram eo intercessor iustus appareret.
 Pro hominibus memetipsum adpropitiandum hominibus hominem feci. In quo
 iusto homine ut hominibus propitiarer inueni.

Consumpta est caro ei supplicis. reuertatur ad dies adulescentie suae. Ac si diceret.
 Mortalitatibus suae poena. in qua dum uetustatis suae senectute directus est.
 Reuertatur ad dies adulescentie suae. idem prioris uitae integritate renouetur.
 ut non eo maneat quo lapsus est. sed ad haec redemptus redeat. ad qd precipiendum dicitur fuit.

Deprecabitur deum et placabilis ei erit. Prius postulari angustiam et pro ea hominem dicit.

quia nisi anteipsedñs p̄ incarnationem suam interpellans patre uitā nr̄am
peteret. Namquam senestra insensibilitas. ad postulanda eū que aetnas excitaret

Et uidebit faciem eī in iubilo. Superius dictū ē. quō dñs immotescendo afficit. Nunc
uero dñs quomodo dum notescit exhilarat. Aliū enī quisq; compungitur. cū internu
Intuens malorum suorum pauore terrēt. Aliter autē compungitur. cum gau
dia superna conspiciens. spe quadam & securitate roborat. Illa compunctio
afficienter ac tristes. Haec uero laetas lacrimas mouet. In iubilo namq; dñs
quando ineffabile gaudium mente concipit. Quia uero per faciem quem libet
cognoscimus. non inmerito cognitionem dñi. faciem eius uocamus.

Et reddet homini iustitiam suam. Iustitia nra dñs. Non quae ex nro nra est. sed diu
na largitate sit nostra.

Respiciet homines et dicet peccauit. Ac si dicat. Scōrum uirorum exempla conspici
atq; eorum comparatione pensans. In quū se esse deprehendit.

Et uere deliqui et ueram dignus non recepi. Unusquisq; cum talis est. et si delin
qui. dicit. uere non dicit. Quippe qui peccatorem se non ex cordis intimo
sed uerbo tenus asserit. Vir itaq; iustus qui culpam suam districte conside
rat etiam in flagello positus dicat. et ueram dignus non recepi.

Liberauit animam suam. ne pergeret in interitum. Nos ipsi nos liberare dica
mur. quia liberanti dño consentimus. quā cordemortuus uidere non posset.

Sed uiuens lucem uideret. Lucem scilicet. siue ipsum dñm siue lucē ueritatis
aec om̄a operatur. dñs tribus uicib; per singulos. has tres uices meroris &
laetiae. In uuis cuiusq; electi animo istis alternari modis inuenimus. id est. con
uersione. temptatione. morte. De hoc temptato flagellatoq; homine dictū
superius fuerat. *¶ panis*

Abominabilis ēi fit inuita sua. et ad propinquabit corruptioni anima eī.
et uita illius mortiferis. Inferius uero sub nexum est. deprecabitur dñm. et
placabilis ēi erit. et uidebit faciem eius in iubilo. & liberauit animam
suam ne pergeret in interitum. sed uiuens lucem uideret. Itaq; collectis

his sententiis et supra meror amaritudinis et infra subiuncta est laetitia se-
 curitatis Moxq post haec dicit Haec omnia operat dicitur tribus vicibus per singulos
 Ac si diceret quod semel de uno dixi hoc tribus vicibus per singulos agitur
 Videlicet conuersionis probationis et mortis Quia per tria haec uellabo-
 re conuersionis ut temptatione pbat^{onif} et formidine solutionis atterit
 et duris primum stimulis moeroris afficit homo liberatur & magnis p
 modum securitatis gaudis refouetur

Vtreuocaret animas eorum a corruptione et illuminet luce uiuentium
 Lux quippe morientium e quam corporeis oculis cernimus Quia autem
 adhuc huic mundo uiuunt lucem orientium tenebrascunt In lumi-
 nantur aut luce uiuentium quid speculo temporali lumine ad splen-
 dorem interne claritatis currunt

At tace dum ego loquar Si autem habes quid loqua-
 ris responde mihi Loquere uolo enim te apparere iustum Quod si non
 habes audi me tace et docebo te sapientiam Immensa superbia est a se more
 sibi reuerentiam exigere et silentium imperare meliori Audite sapien-
 tes uerba mea Pronuntians quoque heliu etiam haec locutus est Quid per
 huius pronuntiationis uocabulum si inflatio elationis ostendit Unde sequit

Et audite sapientes uerba mea et eruditi auscultate me Auris enim uerba
 pbat et guttur escas gustu diiudicat Ac si diceretur Sicut nec auris es-
 cas nec guttur uerba cognoscit Ita nec stultus quisq sententiam sapientis in-
 telligit Sapientes ergo et eruditi audite quod dico quip ea que fuerint dicta cognoscite
 iudicium eligamus nobis et inter nos iudicemus quid sit melius hoc iudicium quia
 non ex humili corde quaesierat a sequentibus facile agnoscimus Nam sequitur

Quia dixisti iob iustus sum et dicitur subuertit iudicium meum Iudicando enim
 mendacium est et uiolenta sagitta mea absq peccata haec beatum iob
 quia minime dixerit requisita sacrae istoriae uerba testantur

Quis uir est ut est iob qui bibit quasi aquam subsannationem qui gradit cum

operantib; iniquitatem. et ambulat. Quis est uir ut est iob. id est nul-
lus ut sub iungat. quibibit etcetera. Sub summationem utaquam bibere
est dñm sine aliquo obstaculo cogitationis inridere.

Dixit enim. non placebit uir dō etiā si ucurrerit cum eo. Quod profec-
to quia minime dixerit. quisquis beati iob uerba legis sentit.

Ideo uiri concordanter audite me. Eos tamen modo qui quasi digne in-
tellegendo se esse qui ualeant querit. et sic qd sentiebat erūpit dicens.

Absit adō impietas. et ab omnipotente iniquitas. Opus em̄ hominis red-
det ei. et iuxta uias singulorum restituet eis. Verus ergo heliu diceret
si dixisset. quia in omnipotenti dō impietas atq; iniquitas non est. etiam
cum iuxta ^{uias} proprias hominib; reddere non uidetur. Nam & quod ano-

Vbis non intelligitur. ex occultis iudicii non in uis te lance profertur
ere enim dñs non condempnauit frustra. nec omps subuertit iudiciū.
Ad diabolū dñs dixit. Commouisti me aduersū eū. ut affligerem eū
frustra. Heliu autem dixit. quia non condempnabit dñs frustra. Sed
aliud est condempnare. aliud affligere. Affligit ergo iuxta heliu
frustra. sed frustra n̄ dampnat. Frustra enim adfligerat iob. cū non
delebat uitium. sed meritum augebat. Frustra autē condempnari n̄ potest
quia damnatio non ex parte aliquid potest. quae in tremo ponitur om-
ne quod hic quisq; iniqui commiserit. nec omps subuertit iudiciū. quia
& si minus recta uident esse quae patimur. recto tam̄ in occultis exani-
me decernuntur.

Quem constituit alium sup̄ terram. aut quem posuit super orbem qui fa-
bricatus est. ut uidelicet sub auctus nullum. Quia ergo presens est in
regimine. qui auctor existit in creatione. Curam nr̄i non preteriret. Si
dixerit ad eum. cor suum cū ma appetit. dirigit cū ad sup̄na subleuat

Sp̄m illius & flatum ad se trahet. Sp̄m iudicis & p̄ internis cogitationib;
flatum qui p̄ corpus trahit. p̄ acter nis actionib; ponit. Dñs ergo & sp̄m

hominis et flatu ad se trahere est ad conuersationem sui desiderii & interiora nra
& exteriora commutare

Deficiet omiscaro simul & homo in cinerem reuertet. Simul em omiscaro deficit
quando iam nullis suis motib seruit quia presidens sps cuncta ei fluxu
restringit cu humilitatis spu tangit. quid ee se aliud nisi cinerem recordat.

Si ergo habes intellectum audi qd dicit et auscultauocem eloqui mei. Ac si
aperte dicat Audi me si tamen dignus poteris esse qui audias.

Numquid qui non amat iudicium sanari potest. et quomodo tuum qui ius
tus est. In tantum contempnas. Bonam quidem sententia ptulit. sed beato iob
pferenda non fuit. qui iam amabat iudicium. quia causas suas cum chio pen
sare nouerat. Nec condempnauit eum qui iustus est. sed cur sine peccato p
cussus fuerat. in dolore positus requirebat.

Quid dicit regi apostata qui uocat iudices impios. Unusquisq enim supbus rec
tor toties ad culpam apostasie delabit. quoties p esse hominib delectat.
ex imitatione illius quid spectis angelorum societatis dixit. Similis
ero altissimo. Qui exemplo suae superbiae subditos ad impietatem dux
it. aut impius est. qui a tramite ueritatis exorbitat. et cum ipse in preceptis ru
it. ad abrupta sequentes inuitat. & trahit. Unde sequit. qui uocat duces impios

Quoniam accipit personam principum. nec cognouit tyrranum cum disceptaret
contra pauperem. Potest aut p principem ut tyrranum. quisq superbus
intellegi. pauperem uero humilis designari. Superbos ergo omnes uitam
ne humilium deprimentes. in iudicio nescire se phib & dicens nescio uos

Opus enim manuum ei sunt. uniuersi subito moriuntur. & in media noc
te turbantur populi & pertransibunt. Quam lib & sero de hac ui
ta tollantur iniqui. subito et repente tolluntur. quia finem suu cogitan
do puidere nesciunt. Medie autem nocte turbati pertransiunt. quia
in obscuritate suae negligentiae humiliati rapiuntur. De morien
tibus autem nequaquam transibunt dum moriuntur.

EXPLICIT LIBER XXIII. INCIPIT LIBER VICESIMUS QUINTUS.

Etaufert & uolentiam absq; manu. Subaudiſ diuina iudicia. absq; manu
ergo uolentis aufertur. quia & p̄ptor̄ em̄ ſuū non imitatur. & tamen
ducat. **O**culi enim eius ſup̄ uias hominum. & om̄s ḡreſſus eor̄ conſi
derat. Ac ſi diceret. quia ea que diu patienter eſpiciat. quandoq; multan̄
deſerit. Subito em̄ tollit. quia diu tolerat. Ḡreſſus enim hominū
uocat. uel ſingulas operationes quib; imitimur. uel alternantes mo
tus int̄me cogitationis. quib; quaſi paſſib; uel longe ad d̄no recedimus
uel pie ad d̄m̄ propinquam̄

Non ſunt tenebræ et non eſt umbra mortis. ut abſcondant̄. ibi qui operant̄
iniquitatem. Ac ſi diceret. idcirco eius iudicio nullus abſcondit̄. quia
nullatenus poteſt aut non uidere qd̄ facimus aut obliuisci quod iubet.

Neque enim ultra in hominis poteſtate eſt. ut ueniat ad d̄m̄ in iudicium.
hic non illud iudicium designat̄ quod per æternam retributionem pu
nit. ſed quod mente conceptum per conuerſionē diluit. quo coram d̄no
iudicat̄. qui corde d̄m̄ conſpicit. et actus ſuos ſub eī p̄ſentia. ſollicita
inquiſitione decernit.

Conteret multos et innumerabiles. et ſtare fatiat alios pro eis. Sæpe hoc
contingit. ut ei qui uidentur ſtare humano iudicio. iā in conſpectu æt̄
ni iudicis iaceant. et qui adhuc coram hominib; iacent in conſpectu diſt̄ent.
Quis em̄ hominum æſtimare potuiſſet iudicā uiuendi ſortem. p̄m̄
miſterium a poſtolo tatus amittere. Et quis econtra latronem crederet. cau
ſam uitæ in ipſo mortis articulo inuenire. qd̄ aū dicit conteret multos
& innumerabiles. t̄ multitudinem expreſſit r̄p̄borū. qua humane ratio
nis numerum tranſit t̄ certe indicare uoluit qd̄ omnes qui pereunt. in
tra electorum numerū non habentur.

Nouit em̄ opera eorū. et idcirco inducit noctē & conterent̄. Qui præceden
tia mala faciunt ut ad peccandū iterū. tenebris ſubſequentib; inuoluant̄.
ut eo iā lum̄ iuſtiæ uidere n̄ poſſent. quo illud et quando poterant uidere noluerunt.

Quasi impios percussit eos in loco uidentium. Ibi quippe stabant ut uiderent. unde
 bant. ibi tenebras dilexerunt. ubi lumen ueritatis aspiciunt. & quamuis apertos
 oculos habuerint infideles tenuerunt tamen eos clausos in opere.

Qui quasi industria recesserunt ab eo. Tribus modis peccatum admittit. Nam aut
 ignorantia. aut infirmitate. aut studio perpetratur. et grauius quidem infir-
 mitate quam ignorantia. sed multo grauius studio quam infirmitate peccat.

Et omnes uias eius intellegere noluerunt. Non enim aut infirmitate non intellegunt.
 sed intellegere noluerunt. quia sepe que facere dispiciunt etiam scire contempnunt.

Vt uenire facerent ad eum clamorem egerunt. et audiret uocem pauperum. Cum enim isti
 superbiunt. clamant hi ad dominum. siue superbis cadentibus. In eorum loco pauperes. id
 est spiritu humiles subrogantur. Et quia hoc eorum casus factum est. ipsi fecisse re-
 ferunt. Siue dum iudei contra dominum superbiunt. ad dominum uocem gentium perueniunt.

Ipsos enim concedente pacem. quis est qui contempnet. ex quo absconderit
 uultum suum. quis est qui contemplet eum. Nemo ergo discutiat. Cur stante iuda-
 eo populo ductu infidelitate gentilitas iacuit. et eum ad fidem gentilitate sur-
 gente iudaicum populum infidelitatis culpa prostrauit. Nemo discutiat. cur
 alius trahatur ex dono. alius repellatur ex merito.

Et super gentes & super omnes homines. Ac si apte admonemur intendere. quia
 hoc iudicium quod super unam gentem describitur. etiam super omnes homines inuisibili
 examinatione celebratur. ut alius repellatur. alius eligatur occulte. sed nullus iniuste.

Qui regnare facit hominem hypocritam. propter peccata populi. Verum namque
 regem super se regnare noluit. et idcirco exigentibus meritis. hypocritam accipit.
 ipsum omnium hypocritarum caput. et in capite antichristum designari. qui pro-
 pter peccata populi. regnare permittitur. **INCIPIT LIBER XXVI.**

Quia ego locutus sum ad dominum. te quoque non prohibeo. Sierraui tu doceme.
 Si iniquitatem locutus sum. ultra non addam. Arrogans heliu postquam
 de errore doceri se petiuit. postquam iniquitatem non se ultra locuturum
 promisit. subito ab humilitatis specie. ad uerbum tumide causationis exiit. dicitur.

Num quid atēdīs expetit eam quia displicuit tibi. Ac si diceret. Ego coram dō ratio
nes positurus sum. Cur modo iniquitas mea atē reprehendatur. quae con
stat quod iudicio atē non requiratur.

Tu enim coepisti loqui et non ego. Eose innocentem credidit quonon pulsatus
erupit. Nimirum nesciens quia innocentia non tēporā sed ratione defendit.

Quod ^{quid} melius nosti loquere. Dum autē non ait quia melius nosti. sed quid me
lius nosti loquere. nimis supbis est hoc ipsum de melioris scientia dubitasse.

Viri intelligentes loquentē mihi & uir sapiens audiet me. Job autē stulte
locutus est. et uerba illius non sonant disciplinam. Ac si diceret. Huic loqui
iniuste concedit. qui etiam audire uerba sapientium non meretur. Et uer
inquit eī non sonant disciplinam. Sine disciplina beatus iob locutum cre
didit. quō iniustum se in suis operibz fuisse memorauit.

Pater mi p̄betur iob usq; ad finem. Ecce hoc arrogantiā & timore conceperat.
in uerbis etiā maledictionis exultat.

Non definas ab homine iniquitatis. Hominem iniquitatis uocat quem dī
iustum p̄ omnibus superna attestazione denuntiat.

Qui addidit super peccata sua blasphemā. Accusat eum q̄ peccatis fla
gella meruisse. et post flagella peccasse. Longe uero aliter dñs iudicat
qui & frustra flagellatum insinuat. et bona duplicia p̄ flagella retribuit.

Internos inter in constringat. et nunc ad iudicium p̄ uocet sermonibz suis
dñm. Ac si diceret. ex m̄a assertionē cognoscat qd̄ nequaquā diuinae ex
aestimationis sufficiat. Haec igit̄ h̄c̄u. rursus locutus est.

Num quid aequa uidebit̄ tibi cogitatio ut diceret. Iustior dō sū. Quae be
atus iob iustiores sedō non dixerit. omis quae extant historiae huius legit agnoscat.

Dixisti enim non tibi placet quod rectum est. uel quid tibi prodero si ego
peccauero. Nihil horum dixisse beatum iob. monstrat.

Jtaq; ego respondebo sermonibz tuis. & amicus tuus tecum. Superius dictis quasi
beati iob culpabilia ūba narrauit. Ex quibz sibi materiā loquendi fallacitē sumpsit.

Suspice celum. et intuerere. & contemplare aethera quod altior testis. Si peccaueris quid ei nocebit. et si multiplicatae fuerint iniquitates tuae. quid facies contra eum. Porro si iuste egeris. quid donabis ei. aut quid de manu tua accipiet. haec heliudicens nimirum colligit ut considerare debeat quanto minus deo actione sua ut prosit aut noceat. quia altitudini caeli atq; aetheris prodesse uel nocere non possit.

Homini qui similibus tuis est nocebit impietas tua. & filium hominis adiuuabit iustitia tua. humana impietas in eo & quem pervertendo inquinat. & rursus eum adiuuat nostra iustitia. quem a prauis actionibus mutat. Supernae igitur potestates eo ledi uel uiuari nequeunt. qui terrenis desideriis implicantur.

Propter multitudinem calumniatorum clamabunt. et heuulabunt propter uim brachii tyrannorum. Calumniatores dicere possumus omnes iniquos. non solum qui exteriora bona rapiunt. sed etiam qui uita reprobe exemplo. Inter namque dissipare contendunt. Quia uero ea que uerbis suadere non ualent. extorquere uolenter student. ap. te subiungitur. Et heuulabunt propter uim brachii tyrannorum.

Et non dixit. ubi est deus qui fecit me. De plurali uero ad singularem numerum transit. Quisquis ergo aduersitatum tribulatione frangitur a quo factum est minime contemnat. Nam qui quod non erat fecit. factum sine gubernatione non deserit.

Quid dedit carmina in nocte. carmen in nocte est. Laetitia in tribulatione.

Quid docet nos super uimenta terrae. & super uolucres caeli erudit nos. Iumenta terrae sunt qui usu uitae carnalis appetunt. Volucres autem caeli sunt. qui superbiae curiositatis studio sublimia perscrutant. Nos igitur deus super uimenta terrae. et uolucres caeli docet. quia dum hoc quod sumus agnosimus. nec carnis nos infirmitas deicit. nec superbia spiritus eleuat.

Ibi clamabunt. & non exaudiet propter superbiam malorum. Ac si diceret. Reatus opprimentium. audire uoces prohibet oppressorum. nec eripiuntur.

uisibiliter iusti qui saluari inuisibiliter non merentur Iniqui

Neq̄ frustra audiet d̄s. et omnipotens singulorum causas intuet̄. Notandum quod duo sunt dicta. quia et clamantem frustra non audit. & tamen quod patitur respicit. et exaudire uoces dissimulat. et quod unusquisq̄ tolerat non ignorat.

Etiam cum dixeris non considerat iudicare coram illo. et expecta eū. Ac si diceret. cum de iure d̄s considerare non creditur. quia tarde miseret̄. In time cogitationis ingredi. atq̄ illic coram eī oculis cause tuae iudicium suscipe. et quae ipse uiuendo contulisti. uel quae misericorditer ab eo suscepisti. discerne. et tunc ad spei fiduciam redis. dum bonae tamen benignitatis erubescis.

Nunc enim non infert̄ furorem suum. nec ulciscitur ualde scelus. Dui quippe tolerat d̄s quia in perpetuum dampnat. Et furorem nunc infert̄ et dissimulat. quia effundendum sine fine in perpetuum seruat. Ergo iob frustra appetit os suum. et absq̄ scientia uerba multiplicat. Ut ait heliu multa respondeat. sc̄m iob uerba multiplicasse confirmat. **ADDIDIT UOCE HELIU ET LOCUT̄ E**

Sustine paululum et iudicabo tibi. Adhuc enim habeo quod p̄ d̄o loquar. Semper arrogantes dum spectent uisum d̄i p̄fer̄. auditum sibi ex eī reuerentia exigunt.

Repetam scientiam meam ab initio. et operatorem meū p̄babo iustum. Dum quasi p̄ d̄i iustitia loquitur. apud homines quicquid arroganter effluit excusat.

Vere enim absq̄ mendatio sermones mei. Si arrogantes uoces non inueniunt. hominum quas inhiante expectant. ipsi scientiam suam laudant. Unde seq̄r.

Et p̄fecta scientia probabitur tibi. Iumentum corde heliu de hoc quod de se metipso sublimiter aestimauit tacere non potuit.

D̄s potentes homines non abiicit. et cum ipse sit potens. D̄m quippe imitari desiderat. qui fastigium potentiae alienis intentus utilitatib̄. & non suis laudib̄ elatus administrat. Qui prelati ceteris p̄desse appetit non pre eē. In moris namq̄ elatio. non ordo potestatis in crimine ē.

Sed non saluat impios. et iudicium pauperib̄ tribuit. Idest elatos destruit. humiles uero p̄ iudicium liberos reddit. uel certe iudicium pauperib̄

tribuit. quia hi qui nunc nequiter opprimuntur. Ipsi tunc super oppres-
 sores suos iudices erunt. **N**on aufert a iusto oculos suos. & reges in folio collo-
 cat in ppetuū & illi erigunt. Abstulisset enim a iustis oculos suos credit. quia iustoz crudelitatis, hic sine
 uindicta lacerantur. sed stimulos suos tunc magis respicit. cum iniuste eos
 nequicia persequentis affligit. Bene autē scī uiri scripture testimonio reges
 uocantur. quia temptationum suarū motibus non consentiendo succū-
 bere. sed regendo preesse noluerunt. De quibus sequitur & reges in folio
 collocat in ppetuū. Seme ipsos enim ad temp^{regendo} fatigatis sed in regni erectionis in tne folio
 in ppetuū collocant. Et illic quidē erigunt. Quia enī hic humiliati. s. illic utiq. eriguntur.

Et si fuerint in catenis. & uinciantur funib; paupertatis. indicabit eis opera
 ipsorum & scelera eorū quia uolenti fuerint. reuelabit quoq; aurem
 eorum ut corripiat. et loquentis ut reuertantur a iniquitate sua. Aure
 reuelare. intellectum cognitionis aperire. Reuelata uō aure unusquisq;
 corripitur. quando inq; in seculis a eterno rum bonorum desiderium percipit.

Si audierint et obseruauerint. conplacent dies suos in bono & annos suos
 in gloria. Per bonum recta actio. p gloriam uero superna & tributio designat.
 Dies autē suos in bono complent & annos suos in glā. quia & cursū presentis
 temporis in recto opere & consummationem suā p̄ficiunt felice retributione.

Suero non audierint transibunt per gladium & consumeruntur stultitia. quia &
 uindicta eos in tribulatione percussit. & finis in fatuitate concludit. fatu itas
 quippe stultitia ē. qđ illos sic iniquitas diligit ut a culpa eos nec poena compeſcat.

Simulatores & callidi prouocāt iram dī. Cum simulatores diceret. & apte
 subiungit & callidi. quia nisi ingenio calliant qđ uideri appetunt. congrue simi-
 lare non possunt. Non autem dixit. merentur. sed prouocant iram dī.
 Iram quippe dī mereri est etiam nesciendo peccare. Prouocare ue-
 ro est mandatis illius sciendo contraire. 7

Neque clamabunt cum uincti fuerint. Spe enim uacua tales se ante
 supernum iudicem uenire confidunt. quales hominib; se innotuisse

.cognoscunt & ideo dum testimonium falsae laudis aspiciunt. remediū
.uere confessionis amittunt.

Morietur subita tempestate anima eorum. Tempestate subita eorū
anima moritur. quae humanae laudis pessima tranquillitate laetatur;

Et uita eorum inter effeminatos. Si enim uiriliter uiuerent. laus tran-
sitoria. nulla eos corruptione uitaret.

Eripiet pauperem de angustia sua. Eripitur enim unus quisque humilis
de angustia sua. cū de hac peregrinationis suae afflictione liberatur.

Et reuelabit in tribulatione aurem eī. Aurē in tribulatione reue-
lare est auditum cordis uerberum plagis aperire.

Igitur saluabit te de angustia latissime. Ergo helui pro culpa flagella-
tūm credidit sc̄m iob. et idcirco eum in angustia cecidisse iudicauit.

Et ideo latius exsequitur. in quanta ille profunditate tenebat̄ dicens
non habentis profunditatem subter se. Igitur os angustum nullum
subter se habere dicitur fundamentum. quia peccatoris inquinatio.
subsistendi uis non habet proprium. Quem enim rapit iniquitas infer-
nus absorbet. Infernus uero recte fundamentum quasi fundum non
habere creditur. quia quisquis ab illo rapit̄. Inmensa baratro deuorat̄.

Requies autem mens tuae erit plena pinguedine. Requies mensae est re-
fectio satietatis internae. quae pinguedine plena est. & in te uoluntatis dilec-
tione p̄paratur. **C**ausa tua quasi impii iudicata est. causam iudiciūque
recipies. Bonorum causa iustitia est. Quorum causa quasi impii iudicatur
quia eorum hic iustitia paterno flagello fatigat̄. Sed causā iudiciumque
recipient. quia ex ea iustitia quomodo uiuunt̄. tūc ubi iudicari potes-
tatis entescunt.

Non te ergo superet ira ut aliquem opprimas. Iob
sc̄ae ecclesiae. helui. arrogantium tipus est. arrogantes aut̄ irae motū
deputant. quicquid a sc̄a ecclesia geritur censura discipline.

Nemulatio loco eorum inclinet te. Ac si eidem ecclesiae arroganti

um uoce dicatur. Quia ubiq; fidei reuerentia coleris. Cauene eius de reueren-
 tie fastib; extollaris. Cauene si unuer sitas ueneratione extollaris. ab inter-
 na intentione cur ueris. In plerisq; codicibus donorum. In paucis uero locorū
 inuenimus. Sed quia expositione non indiget sic dicatur donorum hoc
 magis exposuimus quod cum difficultate uideatur aperiri.

Depone magnitudinem tuam absq; tribulatione. & robustos fortitu-
 dine. Ac si apertis exprobrationib; arrogantes ecclē dicant. Nequaquā
 te magnitudinem habere confidas. quia subductis priorib; patrib;
 iam non habes de quorum uita glorieris. Depone robustos fortitudine

Ac si aperte dicat. Illi tibi ueraciter robusti inheserant. qui in te hoc qd do-
 cendo locuti sunt uiuendo tenuerunt. Nunc uero qui tibi president
 uisione robusti sunt nō fortitudine. quia honorabiles quidem se ostentare

non desinunt. **N**on protrahas noctem ut ascendant populi peris. Noc-
 tem utiq; protrahere est ut robustis populis ascendant. siue per negle-
 gentiā agitur. ut doctōrū et fortium loca indocti ac debiles sortiantur

Cauene ne declines ad iniquitatem. hanc em̄ coepisti sequi p̄ misericordiam. hoc
 profecto scāe ecclesiae arrogantes misericordiam uocant quod de spectam-
 dō eius multitudinem suspicantur

Ecce d̄s excelsus in fortitudine sua. et nullus ei similis in legislatoribus.
 imā iam heliu moralitatis deserit. et ad p̄phetiae summa conscendit.

Ne mirandum quia uir arrogans impleri prophetiae spū putauit. Cū
 suū etiam in numero prophetarū fuit. Sed hoc de saule cur dicimus.
 cum a sine in ratione animal rationis uerba edidit. ne tamen
 ad p̄mutationem naturae rationalis accessit. Ita sepe qui libet in-
 dignus scā uerba p̄phetiae sp̄m accipit. sed tamen ad promerendū
 sc̄itatis gloriā non pertingit. Unde nūc heliu redemptoris nostri
 aduentum humilemⁿ humilis conspiciit dicens. Ecce d̄s excelsus. Ac si
 dicat. Qui humilis uidebit̄ in infirmitate. excelsus manet in forti-

tudine Paulo attestante quia. Quia et sic crucifixus est ex infirmitate.
inuit ex virtute dei. De quo recte subditur Nullus est similis ei et reus Legis Lato
res sanctos dicere possumus. quos ex lege ammonuit se populum sciri. Sed
huic mediatori in legislatoribus similis nullus est. quia isti gratiam uoca
ti ex peccatis ad innocentiam redeunt. Redemptor autem in homo sine
peccato est filius sine adoptione ne expectauit unquam quaerere largiri.
Unde & bene subditur

Quis poterit scrutari uiam eius aut quis dicere operatus est iniquitate. Ac si di
cat Cuius per scrutari actione potest. quo peccato reprehendi potest. Nemo
enim bene iudicat qui ignorat. Unde & subditur

Memento quia ignoras opus eius de quo ceciderunt uiri. In scriptura facta uiri
aliquando angeli. aliquando autem perfecte uitae homines memorantur
Ait autem propheta daniel. Ecce uir gabriel. In pro uerbis autem sapien
tia loquitur. O uiri ad uos clamato. De domino igitur uir canunt cum eis nobis
potentiam uel super in spiritu. uel perfecti quique uiri doctores in motes cuncti.
Sed tamen opus eius ignorat. Quia mirum iudicia illius ipsi etiam qui hoc pre
dicant. in peccato uenerantur. Scunt ergo quem predicant. & tamen
eius opera ignorant. quia cognoscunt per gratiam eum a quo facti sunt. Sed eius iudicia
comprehendere nequeunt. psalmista attestante. quia posuit tenebras lat
bulum suum. Et rursum. iudicia tua abstrusissima multa. Dicat ergo. memento quod ig
noras et cetera. Omnes homines uident eum. Unus quisque intuetur paulum. Quia eum cuius
iudicia minime comprehendimus esse per rationem uidemus. Quia etiam adhuc paulum
cernimus quia ab eius fortitudine infirmitatis nostrae separamur. **E**cce deus uincens
scientiam nostram. Quid est quod deo loquens ecce dicit nisi quia eccedimus decare quam
presenti monstra. in & quia deus ubique est presentis cum de illo ecce dicit. etiam non ui
dentibus ad eum memorat. Bene autem eum uincens scientiam narrat. quia & si
ex ratione conspicitur magnitudo tamen illius nulla nostris sensus subtilitate penetrat

Numerus annorum eius in aestimabilis dicere. Ut cumque aeternitate uoluit & ip

sam aeternitatis longitudinem amos uocauit. Ut dum ea quae apud se sunt
 plexa multiplicat. et aeternitatis longitudinem semetipsum non posse infirmitas
 humana cognoscat. Per hoc uero quod amorum illius numerus dicitur diuturnum esse
 esse ostendit. Per hoc uero quod inestimabilis memoratur. hoc ipsum esse infini-
 tum. et incomprehensibile memoratur. restat iam ut etiam quaedam audiam

Quia uisus stellae pluuiae. & effundit imbres ad instar gurgitum. Duo in hac
 uita sunt genera iustorum. Unum uidelicet bene uiuentium. sed nulla docentium.
 Aliud uero recte uiuentium. et eadem recte docentium. Sicut etiam caeli facie aliae
 stellae procedunt quas nulla pluuie subsequuntur. Aliae procedunt quae aere
 terram magnis imbribus infundunt. Igitur quoties in secula ecclesiae recte
 quidem uiuunt. sed tamen predicare eandem rectitudinem nesciunt.
 stellae quidem sunt. sed in siccitate aeris natae. qui per exemplum bene
 bene uiuendi diluere ceteris possunt. sed per predicationis uerbum plue-
 re nequeunt. cum uero in ea quidam & recte uiuunt. et alii se eandem rectitudi-
 nem uerbis predicationis influunt. quasi ad perferendas pluuias in caelum
 stellae producantur. qui sic uitae meritis luceant. ut etiam sermone predica-
 tionis pluant. Stellas ergo pluuie dominus abstraxit. atque ad instar gurgitum in-
 bres fudit. quia cum de uideat predicatorum apostolorum abstulit. doctrinam uero
 gratiae mundum rigauit. Potest etiam non inuenienter intelligi. quia cum so-
 lutis corporibus ad secretos superiorum sinus apostolorum animas retulit. quasi
 a caeli facie stellae pluuiae abscondit. sed ablatis stellis pluuiae in more
 gurgitum imbres dedit. Quae etiam reductis ad superiora apostolorum perpositorum sequen-
 tum linguas fluentia diuinae scientiae diu abscondita largitione effusione pa-
 te fecit. Nam quaecumque illi sub breuitate locuti sunt hoc exponendo isti
 multipliciter auferunt. Unde apte subiungitur

Quid enim ubi pluuunt. hi quippe gurgites de nubibus pluuunt. quia si ex se
 apostolorum uis intelligentiae non inciperet. Nequaquam pro doctorum lar-
 gior maneret. In scriptura enim sacra aliquando pro nubibus mobiles quique homines.

aliquando prophetae aliquando aut apostoli designant. Demobilitate enim humane mentis salo mon ait Per nubes prophetas designari psalmista testatur dicens Tenebrosa aqua in nubibus aeris. Hoc est occulta scientia in prophetis. Esaias aut apostolos nubes nominat. Mandabo nubibus ne pluant super eam imbrem. Quia ergo in cunctis quae spiritaliter appetimus exemplis precedentibus informamus. Benedictus nubibus dicit

Quia preterunt cuncta de super. More enim nubium extensa super nos patrum uirtate regimur. ut ad fructum fecundi germinis infundamur et quasi intuentes caelum prius nubes aspiciamus quia ante bonorum facta ammirando cernimus et illa quae sunt caelestia experiendo penetramus.

Siquis uoluerit extendere nubes quasi tentorium suum. et fulgorare lumine suo de super. cardines quoque maris operiet. Extendit nubes dominus dum ministris suis uiam praedicationis aperiens eos in mundi latitudine circumquaque diffudit. Bene autem dicitur quasi tentorium suum. Tentorium quippe in itinere ponitur solet. Et cum predicatorum sancti in mundo mittunt. iterum faciunt. Unde in psalmo dicitur. Et facte ei quasi ascendit super occasum. Et quippe eos agit. dum humanis cordibus eorum se eloquio infundit. Atque in hoc itinere tentorium dicitur. haec eadem corda sanctorum. quibus quasi in uia quiescendo regitur. dum per haec ad mentes hominum ueniens agit quae disposuit. Et non uidetur. Unde recte subiungitur. Et fulgorare lumine suo de super. Quidem fulgora sentire. nisi miracula debemus. Unde per psalmistam dicitur. Fulgora multiplicauit et conturbauit eos. Per haec ergo nubes lumine suo de super fulgorat. quod per predicatorum sanctos in sensibilitatis nostrae tenebras etiam miraculis inlustrat. Cumque nubes istae uerbis pluant. Cumque miraculis uim coruscantis aperiant et extremos mundi terminos in diuino amore conuertunt. Unde recte quoque subditur. Cardines quoque maris operiet. qui emicantibus praedicatorum miraculis ad fidem etiam terminos mundi per dicitur.

Per haec enim iudicat populos et dicitur escas multis mortalibus. Per hoc mirum

12

97
uerba predicatorum idest guttas nubium. Per haec fulgora miraculo-
rum ds populos iudicat. quia eorum corda terrata ad poeniten-
tiam uocat. Unde hinc quoq. postquam per cardines maris ad
gregate ecclesie latitudo signata est. apte subiungitur.

In manib. abscondit lucem. Immanes quippe sunt. qui se electis cogi-
tationibus extollunt. Quos contra per isaiam dicitur. V. e qui sepi-
entes estis in oculis ur̄is. Sed his in manibus lux absconditur. quia nimi-
rum superbientibus ueritatis cognitio denegatur. Unde per semet
ipsam ueritas dicit. Confiteor tibi pater dne. caeli ac terre qui
abscondisti haec a sapientibus et prudentibus. Sapientes et pruden-
tes superbientes uocans. Sed tamen aliquando hos immanes super-
na gratia respicit. Atq. ipsis rerum habundantium occupatio-
nibus affligit. eorumq. prosperitatib. aduersos quidem. sed
utiles tribulationes interserit. ut contristati ad cor redeant. Unde
hic quoq. nusquam subtracta lux dicitur. apte subiungitur.

Et precepit ei. ut rursus adueniat. Quia ueritatis lumen quod ela-
tis occupatis mentibus absconditur. afflictis humiliatisq. releuatur.

Adnuntiat de amico suo. eo quod possessio eius sit. et eadem possit
ascendere. De hac igitur luce aeternae patriae amico suo ds adnunti-
at. quod possessio eius sit. ut nequaquam se infirmitatis suae fragili-
tate desperet. Sed tanto certius sciat quia illius lucis claritatem
possideat. quanto nunc uitiorum pulsantium tenebras calcat.

Bene autem in promissione subiungitur. et eadem possit ascendere.
Sed ualde mira sunt ista. Ualde terribilia quod homo in terra
editus. atq. ad coelesti patriae exigentibus meritis longe dānatur.

Non solum ad statum conditionis reducitur. sed etiam gloriosius
exaltatur. Ut qui paradysum perdat. caelum recipiat. et nō solū
hunc dēbitis iureatus non teneat. sed huic dona post culpam

cumulatiue excreſcant. Ut ille contemptor diuine imitator
diaboli. ſi ad fructum penitentiæ redeat uſq. ad celſitudinẽ
contẽplandã intime lucis. aſcendat. Cuius itaq. cor non in hu
ius pietatis ammiratione exultat. Cuius corpor non in ſubleuatio
ne tantæ conſiderationis expaueſcat. Unde et apte ſubditur.

Super hoc expauit cor meum et motũ eſt de loco ſuo. Quia dũ pauor
mentem percutit hanc ſemetipſã alienã reddit. Et quia noue
ſpei ſpũ meã afflata eſt ſemetipſã qualis in uetuiſta cogitatio
ne fuerat relinquit. Bene autẽ dicitur. et motum eſt de loco
ſuo. Locus quippe humani cordis eſt. dilectio uitæ præſentis

Sed cum diuina aſpiratione tangitur. locus nr̄i cordis fit amor
aeternitatis. Conſideratione igitur interne patriæ de loco
ſuo animus mouetur. Quia derelictis infimis in ſuperiſ cog
itationib. ponitur. Sed poſt quã quæ eſſent ætã cognouit.

Ipſa ammiratione ſigiorum ſeſẽ ab infimis ſuſcitatus eleuauit.
ut de ſpectis tranſeuntib. ſola quæ per manent requirat. Bene
autẽ dicitur. ſuper hoc expauit cor meum. quia pigrum cor et ter
renis dudum cogitationib. electum. Cum repente per exceſſũ
ſe ad ſũmã ſuſpenderit. cogitationis intime locum mutabit.

Audiet auditiõẽ interrore uocis eius et ſonum de ore illius proceden
tem. Moſ ſacri eloquiẽ. ut cum audiri aliquid per auditum
inſinuat. audire eundem auditum dicat. ſicut abbatuc. ait. Dñe
audiui auditum tuum et timui. Notandum uero eſt quod uox dñi
non in gaudio ſed in terrore audiri perhibetur. Quia non nr̄i pecca
tor quiſquã dum ſola quæ terrena ſunt cogitat. dum cor op
preſſũ inſimis cogitationibus geſtatur. ſi repente diuine gratiæ
aſpiratione tangitur. Hoc ante omnia intellegit quod cuncta
quæ agit diſtricta æterni iudicis anim aduerſione puniantur.

Auditus igitur uocis dñi prius inter^{ro}re fit ut post uestatur Indulce
dinem quia nos ante districti iudicii timore castigat. Utiam casti
gatos superna dulcedinis consolatione re
bum cor prius terrore concutitur
solidatur. Recte nunc dicitur.

interrore uocis eius. Ubi bene
re illius procedentem. Sonus de
desuperna intruens aspiratione.
dñs aspirando replet procul dubio
tis terret. Potest autem per
designari. Ac si oris nomine paten
sicut nos quoque prouerbis lingua dicere solemus. Personum
uero oris potest eiusdem domini sc̄s sp̄s designari. Sicut scrip
tum est. Factus ē repente de coelo sonus tāquā aduentus
sp̄s uehementis. Sonus igitur de ore dñi procedit cum con substanti
ualis ei sp̄s ad nos per filium ueniens. ~~surditate nr̄e procedit~~ insensibili
tatis rumpit. sicut de cōclē sono incircum scripto atq. incorporeo.
os dñi loquitur dicens. De meo accipiet et adnuntiabit uobis.

Potest ergo et per terrorem uocis. uis formidinis. et per sonum
oris dulcedo consolationis intellegi. quia quos sp̄s sc̄s replet.
prius eos de terrena actione terrificat. et post modum spe
caelestium consolatur. ut cito post confidendo de premis gau
det quanto prius sola supplicia conspiciendo metuebant. Sed
nonnulli carnales qui dñm res humanas curare non estimant. et eas
ferri fortuitis motibus putant. contra quos recte subditur

Subter om̄s celos ipse considerat. Et lumen illius super terminos
terre. Ac si aperte diceretur. Qui summa regit. etiam extrema
non deserit. Qui enim ubiq. præsens. et ubiq. aequalis est

ficiat. Quia ergo super
ut concussum in amore
Audi et auditionem
subditur. Et sonum deo
di ore est uis timoris
quia cum nos deuenturis
de male gestis praeteri
hos dñi unigenitus filius
ter diceretur uerbum.

etiam indissimilibus sibi met dissimilis non est. si autem caelos
scos praedicatorum accipimus. Propheta testante qui ait.
Caeli narrant gloria uentus sei sps designa
caelos ipse considerat. di. Post qua personum oris ad
ur. recte subiungitur. Subter omis
Et lumen illius super terminos terre.
Quia post sublimem uitam precedentium. etiam peccatorum
mores actusq. gratiae suae illustratione comprehendit. qui
etsi uirtutum signa nunc per uitam fidelium crebro
non exerceat. Ab eisdem tamen fidelibus per uirtutum
operum numquam rece dit. Potest etiam intellegi lum
illius super terminos terre. Quod praedicatio supernae
gratiae dum gentes ad fidem colligit intra semetipsam mundi
limites claudit. Uel certe termini terre sunt. fines hominum
peccatorum. Et sepe contingit ut pleriq. dm deserant. et uitae
suae tempora in desideris carnalib. expendant. Sed tamen superna
gratia respectu. in extremis suis ad dm redeunt. quae sunt iudicia
eterna cognoscunt. Et quo mens magis ualeat ia quod iustum est
cernere. eo ardentius appetit iniustum se gemitib. punire. Unde
apte subiungitur. **P**ost eum rugiet sonitus. Quem enim
dnf inlustrando repleuerit eius uitam. pculdubio in lamentu uitae
atq. inluminatae menti. quo magis aeterna supplicia insinuat.
eo hanc durius detrans acta nequitia gemitib. fatigat. Bene
ergo dicitur post eum rugiet sonitus. quia cum mentem ds ingre
ditur constat pculdubio quod mox poenitentiae gemitus sequat.
Vt enia salubriter flere libeat. quae prius de iniquitatib. flenda
iocunditate gaudebat. sed iste uisitacionis occultae quib. modis
se nobis insinuet terror ignoratur. Neq. ipsius mentis acie
comprehenditur. cuius ad melius intentio commutatur.

Vnde apte subiungitur. **E**t non inuestigabitur cum audita fuerit uox eius. Uox dñi auditur cum gratie eius aspiratio mente concipitur. sed istam uocē super uenientis sp̄s quæ se in aure cordis insinuat. nec ipsa mens quæ per hanc inlustrata fuerit inuestigat. **P**ensare ergo non ualet inuisibilis uirtus quibus sibi mentibus inflat. quib. ad se modis ueniat quib. ue recedat. Unde bene per iob anñe dicitur. Sp̄s ubi uult spirat. Sed hi occulte aspirationis modi quia conprehendi n̄a cogitatione nequeunt. Nimirū diuine uocis uestigia nesciuntur. Bene ergo dicitur. et non inuestigabitur cum audita fuerit uox eius. Unde et apte subiungitur.

Tonauit d̄s uoce sua. Mirabiliter tonat quia occulta. vi corda n̄a inconprehensibiliter penetrat. quæ dum latentib. motib. p̄mit intimore et format intimore. Quanto ardore sequendus sit aliquo modo silenter clamat. uoce sua d̄s foris etiā per aptos intonat. sed corda audientium per se ipsum interius inlustrat. Paulo ates tante quia. Ego plantaui apollo rigaui. d̄s autem incrementū dedit. Quia uis ergo n̄is mentib. superne uocis auditum non ipsi prebeant. nisi tamen sunt ut uerbis nobis exterioribus condescendebant. Unde apte subiungitur.

Qui precipit n̄i ut descēdat in terra. et hiemis pluuiis et imbri fortitudinis suæ. Quia psalmista ait. Lauabis me et super niuē dealabor. Quid hoc loco niuē. nisi per lucem iustitiæ candida accipimus corda scōrū. **A**quæ autem ducte superioribus constipantur ut niues fiant. Sed cū hæt ipse niues ad terrā ueniunt. In aquarū aerū liquor ē uertuntur. aquæ sunt igitur prædicatōrū mentes. quæ dum ad contēplanda superna se erigunt. altiore intellectu solidantur. Cumq. in summa consideratione rapiuntur. uirtutem confirmationis accipiunt. Sed quia adhuc interris frater na

dilectione retinentur. semetipsas. ab alto intellectu modificavit.
et infirmis humiliter predicantes. more niuum corda agentium
liquanter rigant. Quia igitur caritas xpi que sanctorum inter
ad superna subleuat. eas pio moderamine proficitur dilectio
ne. etiam ad humilitate condescensionis format. **R**ecte dicitur.
qui praecipit niui ut descendat ad terram. etcetera. **H**iemps quip
pe est vita praesens. in qua nos et si iam spes ad superna redigat.
adhuc tamen mortalitatis nostrae frigidus torpor astringit. Quia
scriptum est. Corpus quod corrumpitur adgrauat animam. et ter
rena inhabitatio deprimat sensum multa cogitantem. **H**abet autem haec
hiemps pluuias rectorum proculdubio praedicationis. De quibus uide
licet pluuius per moysen dicitur. Expectetur sicut pluuia eloquium
meum. et descendat sicut ros uerba mea. **H**ae nimirum pluuiuae
hiemi congruunt aestate cessabunt. quia nunc cum carnalium ocu
lis uita caelestis absconditur. **N**ecessse est ut sanctorum nobis praedicationi
bus innotescat. **C**um uero aeterni iudicis estus incanduerit. nullus
uerba praedicatorum necessaria tunc habebit quia ueniente iudice
ad cor suum quisque reducitur. **V**tsua iam cum agere non ualeat sentiat
Transiente hieme imber recedat. quia cum uita praesens peragitur.
in qua nos ignorantiae nubilo carnis corruptibilis torpor astringerat.
Omnine ministerium praedicationis cessat. **C**larus quippe per nos tunc
uidebimus hoc. quod sanctorum nunc uocibus obscurius audimus.
Praecepta igitur domini niui et hiemis pluuiis ut in terra descendant. **D**um
aspiratione sui spiritus. pro corrigendis peccatoribus corda sanctorum ad
ministerium praedicationis humiliat. **U**nde recte adiungitur.
et imbrum fortitudinis suae. **I**mber quippe fortitudinis dei est.
praedicationis diuinitatis. **N**am imber infirmitatis eius est praedica
tio incarnationis. **D**e qua per paulum dicitur. **Q**uod infirmum est.

di fortius est hominibus. Sic autē scī uiri humanitatis eius infirma predicant. Ut auditorum suorum cordib. etiā fortia diuinitatis infundant. Audiamus per tonitruum nubes. imbrē fortitudinis. In principio erat uerbum. Et cetera. Sed cum uirtutē nr̄i conditoris audiuius statim ad corda nr̄a formidine compellentē. eclucimur. Et tantum super nos iudicem perpendentes. quae digne quae ue egimus indignie pensamus. Vnde et bene subiungitur.

Qui in manu omnium hominum signat. Ut nouerint singuli opera sua. Dum ergo imber fortitudinis in terra descendit in manu unius cuiusq. signatur ut sua opera sciat. quia dum uirtus incomprehensibilis maiestatis cognoscitur. ab uno quoq. subtilius sua uita pensatur. Sed quia helui deprauitate singulorū sententiā protulit. Alij ad ipsum prauitatis auctorem per quem unum quodq. malum obortur.

Mentis oculos defleat. Ut quia uno hoc uersa praua capitis mēbra perfringerat. etiam hoc ipsum membrorū caput. sub breuitate describit. Nam sequitur.

Ingredietur bestia latibulū suū. Et in antro suo morabitur.

Quis alius nomine bestiae nisi antiquus ostis accipitur qui deceptione primi hominis seuis impedit. Et integritatem uitae illius male suadendo lamauit. Sed haec bestia cum post redemptoris aduentum per praedicatoris uoces. quasi post tonitruum nubium in fine mundi illum clamatū hominem qui antichristus uocatur inuaserit.

Quid aliud quā latibulum suū ingredietur ut in antro proprio demoretur. Clauis quippe illud diaboli antrum ac latibulum bestiae est. ut insidians hominibus uiam huius uitae carpentib. in illo et signa latet. Et per malitiā occidit. qui tamen omnium reproborum corda etiam nunc prius quam apertus apparet possidet et quae per occultam malitiam quasi proprium antrum tenet. atq. ad omne qd nocere

Audiuius et uim imbr̄m infirmitatis. uerbum eius factum est a reliquis.

bonis appetit. In eorum se obscuris mentibus abscondit. Notandum
uero magnopere estimet. quod haec bestia non solum antrum suum
ingredi. sed in eo etiam morari perhibetur. Aliquando namque etiam
bonorum mentes ingreditur. Inlicita suggerit. temptationibus
fatigat. rectitudinem spiritus ad delectationem carnis deflectere
conatur. Delectatione quoque ad consensum perducere nititur.
Sed tamen resistente superno adiutorio preualere perhibetur.
Intra ergo in mentes bonorum potest. Sed in eis morari non po-
test. quia cor iusti huius bestiae antrum non est. Quos enim
quasi proprium antrum possidet. eorum mentes procul dubio
immorans tenet. Quia et prius in eis cogitatione usque ad iniqua
desideria. usque ad nequissima opera perducit. Quia uero anti-
quus hostis persequentorum corda non solum intrando tenuit.
sed etiam tenendo possedit. Dicatur recte. Ingreditur bestia
latibulum suum et in tro suo morabitur. Unde et apte subiungit.

Ab interioribus egreditur tempestas et ab arcturo frigus.
Scriptura sacra contra arcturum interiora memorat diuersa
aquilonis partibus austrum plagam designat. Unde in hoc eodem
libro scribitur.

Qui facit arcturum et orionas. et interiora austrum. Quia igitur
interiora austrum sol feruentior tenet. In arcturum uero cursum
omnimodo non habet interiorum nomine plebs iudaeica. arcturi
autem uocabulo in hoc loco populus gentilis exprimitur. hi enim
qui unum atque inuisibilem nouerant. Eiusque legi saltim car-
naliter seruiebant. quia sub meridiano sole feruentes infidei
calore tenebantur. Gentiles autem quia nullum scientiam
superne cogitationis attigerant. uelud sine sole frigidi sub aqua
lone remanebant. Quia uero tempestas impellit. frigus autem

torpore opprimit. Recte nunc dicitur. Ab interioribus. Iert.
 Ac si aperte diceretur. A iudeis surget malitia persequens. Et a
 gentibus potestas premeas. Unde bene contra inuidiam iudeoꝝ
 Adhuc subditur

Flante dō concreuit gelu. Quia quo fidelium cordibus sp̄s sc̄s ad
 spirauit eo infidelium mentibus grauioribus inuidiae torpor ex
 creuit p̄ hoc gelu. ^{• bene max̄ subdit} **E**t rursus latissimae funduntur aquae. Post
 gelu quippe dñs latissimas aquas fudit. quia post quam iude
 orum seuitiam usq. ad mortē pertulit. eorum corda protinus
 ab infidelitatis duritia amoris sui aspiratione lique fecit. Sed gelu
 hoc iniqua redit. quia quos persequendo prius premere studuit.
 Hos post modum fluentis sc̄e exortationis infudit. Ut tanto ube
 rior electorum messis exurgeret. quanto hanc imber dī etiam
 ab ore persecutoris irrigaret. Unde bene subditur.

Frumentum desiderat nubes. Quia enim electi quiq. sunt. nisi
 frumenta dī celestibus horreis recondenda. Quinunc interi
 tura arcae paleas tolerant. quia in hac purgatione sc̄e ecclesiae
 more contrarius reproborum portant. quo usq. hanc internus
 uentilabro iudicii dirimat agricola. Sed hoc frumentum quo
 usq. ad perfectionem fructum ueniat. Nubium pluuias expectat
 ut crecet. Quia bonorum mens predicamentum uerbis infunditur.
 Ne ab humore caritatis desideriorum carnalium sole sicceat. Qui
 igitur hic frumentum illic messis. qui uero hic nubes. illic operari
 uocantur. Quia praedicatores sc̄i. et nubes sunt et operari. Nubes ^{in delictis}
 per doctrinam. operari per uitam. Nubes quia uerbis
 influunt. Operari quia non desinunt agere quod locuntur.
 Unde et subditur. **E**t nubes spargunt lumen suum. Nubes enim
 spargere lumen est. praedicatores sc̄os exempla uitae et loquendo

et agendo diligitare. Inde sequitur.

Qui iustitiam cuncta percurritum. Quocumq. eas uoluntas guber-
nantis duxerit. Sepe autem predicatoris sc̄i exortari quosdam
uolunt sed nequeunt. sepe quosdam declinare appetunt. sed tamen
internae instigationis impulsu. exortari eos instantissime compel-
luntur. Sed quia diuinis nutibus subditi explere nequeunt quod uo-
lunt. ire non possunt. nisi quo eas uoluntas gubernantis duxerit.

Unde et adhuc subditur.

A domne quod praeceperat eis super faciem orbis terre. Sepe enim cū gu-
bernantis uoluntate perducuntur. Aliter agere appetunt sed aliter
disponuntur. Unde adhuc subditur.

Sive in una tribu. siue in terra sua. siue in quo cumq. loco. misericordiae suae
eas uisserit inueniri. Una tribus profecto iudea intellegitur quae
in scriptura sacra clara ac multiplex praeteritis memoratur. Quod in hoc
qd̄ ex se redemptoris nr̄i carnem protulit. specialem pro omnibus munus
accepit. Terra autē di simul om̄is iudea nominatur. quae tunc ei
fidei suae fructum protulit. Cum totus sub idolorum cultu delapsis genas
mundus errauit. Locas autem misericordiae di est ipsa gentilitas. Cuiuscul-
pas districtus iudex si iuste anim aduerteret. ad reconciliacionem grae
numquam ueniret. Unde bene pp̄ paulum dicitur. Centes autē super miam
honorare d̄m. Nubes ergo d̄ns suas ducit & ^{reliq} quia predicatoris ueteris
nouiq. testamenti aliquando soli tribui iudee contulit aliquando totū
eludemisraheliticum populum ad antiquā gratiā post cor ruptionem
captiuitatemq. reuocauit aliquando loco suae misericordiae eas nubes
clarescere noluit quia per p̄dicatores sc̄os & iam gentibus uirtutum
miracula ostendit ut sola misericordia a uigo erroris absolueret.

Quos ingenite perfidiae irade primebat. Sed ecce heliu quia futura
pp̄ propheticum sp̄m sensit. Uir arrogans non ualens portare que dicit.

per iactantiam protinus adiungit .

Ausculpta haec iob sta et considera miracula di . Quasi in comparatione sui iacentem uidit . quem ad uerba tantae predicationis ut staret ammonuit . Sed licet heliu bona quae dicit nesciat pensare cui dicit . Nos qui eruditi ab hominibus querimus indicare uerba doctrine illius subtiliter debemus . Nam magna fortasse uirtutes arte dicit . Sta et considera miracula di . Stare quippe est recta gerere . Unde per paulum dicit . Qui se existimat stare uideat nec cadit . Et sepe quidem superna iudicia mirantur . Praedicamenta caelestis patrie cum audiunt diligunt . Magna opera internae dispositionis obstupescunt . Sed tamen amando et uiuendo ad haec eadem opera adsurgere negligunt . Incentes ergo di miracula considerant . qui eius potentiam sciendo pensant . sed uiuendo non amant . Heliu itaq . qui beatum iob nequaquam credidit uiuendo tenuisse quod dixit . quasi ammonens dicit . Sta et considera miracula di quem adhuc de uentis discutit . et quasi de ignorantia humilians adiungit .

Numquid scis quando precepit dñs pluuiis ut ostenderent lucē nubium eius . Si nubes scī predicatorum sunt . pluuiarum nubium sunt uerba p̄dicationū . Ac si aperte dicat . Numquid uenturos in mundo p̄dicatores iā cōspicis . quando eos ad p̄dicandum dñs repletionē sp̄s impellit . quib . ue modis eorū uite claritatē mundo innotescat ad p̄hendis . Unde adhuc apte subiungit .

Numquid nosti semitas nubium magnas et perfectas scientias . habent iste nubes semitas subtilissimas . scilicet scē p̄dicationis uias . Angusta quippe porta est quae ducit ad uitam . Arta enim bene uiuendi censura .

Non est āpla uia sed semita . In qua p̄dicator quisq . studiosē cōstringit quia sub p̄ceptorū custodia sollicitē coarctatur . Sed tamen iste semitae di p̄ceptorum magne sunt . quia quanto in praesenti uita prop̄sa uiuendi custodia anguste sunt . tanto amplius in aeterna retri

butione dilatantur. Vbi et bene subdit. et perfectas scientias. Perfecta quippe scientia est. et cuncta haec sollicite agere ecclesiarum meritis scire nihil est. Unde ipsis nubibus uoce ueritatis dicit. Dum feceritis omnia quae praecepta sunt uobis. Dicitte inuites serui sumus. Numquid nostis. et cetera. ac si aperte dicat. Numquid iam summa acta predicantium estis. qui per quam per scientiam ad alta se eleuant. Deorsum se humiliter per cognitionem suae ignorantiae indicant. Quod quia solus spiritus sancti dono hoc agitur. recte subiungitur.

Nonne uestimenta tua calida sunt cum pluita fuerit terra austro. Sepe beatum iob figuram sanctae ecclesiae tenere iam diximus. Vestimenta uero ecclesiae sunt omnes qui ei fidei adunatione iunguntur. Per austrum uero quoniam calidus uentus est. Non uim merito spiritus sancti designatur. Quo quisque dum tangitur ab iniquitatis suae corpore liberatur. Vestimenta ergo sanctae ecclesiae sunt calida dum per pluita fuerit terra austro. Quia hi qui ei per fidem inherant. feruentibus caritatis studiis inardescunt. Dum eorum mens sancti spiritus afflatione perfunditur. Ac si aperte heliu beato iob diceret. In cassum tibi tribuis si quos pro te perficisse in uirtutibus contemplaris. Quia hi quos per te in caluisse estimas. Nisi eos sancti spiritus feruor attingeret. Frigidi in sua insensibilitate remanerent. Postquam uero haec fortiter dixit per arrogantiam leuiter motus. In risionis ilico uerba subiungit dicens.

Tu forsitan cum eis fabricatus es caelos. Qui solidissimi quasi aereae fusi sunt. Possunt per caelos hi qui in caelestibus sunt editi angelici spiritus designari. De quibus bene dicit. Qui solidissimi. et cetera. Natura namque aeris a rubigine difficile consumitur. Et uirtutes angelice quae in diuino amore fixe persistunt. Lapsis superbi entibus. angelis hoc in munere retributionis accipiunt. ut iam nulla rubigine subripientis culpe mordeant. Et in contemplatione editoris sine felicitatis fine permanant.

Possumt etiam per celos ut sepe diximus. Electorum mentes exprimi
 ac uictis terrenis et agis intimo amore suspense. Qui quauis corpore
 degant in infimis. quia tunc in corde in herent sumis ueraciter dicunt.

Nra curiositas in celis est. Qui solichissimi uite refusi sunt. quia ab integritate
 ceptae fortitudinis. nulla mutabilitatis rubine consummantur. sic ueritatem
 dendo subiungit. **O**stende nobis quid dicamus ei. Nos quippe in uoluti
 tenebris. Ac sic dicit. Tu qui iam magna intelligentiae luce profueris. docere
 nos qui ignorantiae tenebris in uoluti uimur debes. Quin mox ab inquisitione
 dissiliens despiciendo subiungit.

Qui se narravit ei que loquor. Ac sic apte dicit. Quae ei de suis laudibus ego
 acute sentiens. Non audire loquor. Quos haec narrare et per quam audire
 potest. sed mox per doctrinam subdidit.

Etiam si locutus fuerit homo deuorabitur. Omne quod aliquid deuorat.
 hoc intorsus trahens ab inuentum oculis occultat. et tunc quae uideri in sup
 ficie potuit. in profundum rapit. Homo igitur cum deo per rationem in qua est
 celitus esse. aliquid uidet. et si loqui deo ceperit. ilico quia nihil sit osten
 ditur. quia magnitudinis illius inmensitate deuoratur. Et qui si in profun
 dum rapit ad se condit. Sed ecce aeternitas tunc hominibus. uere innotuit.
 Cum se eis humanitate suscepta monstrauit. Quae quae nec dum reuelata fue
 rat. de eis dem hominibus. recte subiungitur.

At tunc non uident lucem. de qua nimirum luce. etiam per prophetam dicitur. Populus
 qui sedebat in tenebris uidit lucem magnam. sed haec eadem lux qualiter
 ab hominibus. uidetur in sinu. Cum prius subdit.

Subito aer cogitur in nubes. aer in nubes cogit cum fluxe mentes per superni
 respectus gratiam uirtutis soliditate roborantur. ut intra sinum cordis recta
 sentiendo se colligant. et in uanis cogitationis non liqueant.

Vnde et bene mox subditur

Et uentus transiens fugabit eas. uentus quippe est transiens. uita praesens

Quia fieri ineffabile cupiens ipse suae ignorantiae angustia deglutitur.

Uentus ergo transiens nubes fugat. quia uita mortalitatis percurrentis predi-
catores sanctos a nostris oculis corporaliter occultat. Uentus transiens nubes
fugat. quia uita temporalis excursus a carne aptos subtrahit. et eos
a superficiali terra in secreta requie quasi in celorum cardine abscondit.
et de eorum laboribus in sanctam ecclesiam agatur adiungit. Cyprianus subdit.

Ab aquilone aurum uenit. Quid per aquilonem nisi peccati frigore contracta
gentilitas designat. quia ille sub iugo sue tyrannidis tenuit. qui super-
biens dixit. Sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis. quid uero
auri nomine nisi anime fideles exprimentur. De quibus per hieremiam dicitur.

Quomodo obscuratum est aurum mutatus est. color obtinuit. Ab aquilo-
ne ergo aurum uenire dicitur. quia per respectum gratie redemptoris. agen-
tilitate dudum perfidie tempore frigida in sanctam ecclesiam pretiosa donata
fidelium multiplicatur. Unde apte subiungitur.

Et actio formidolosa laudatio. Sic enim ad dicitur. Ac si ab his qui in parte dei
sunt. id est fidelibus. diceretur. Auro igitur ab aquilone ueniente actio
formidolose laudatio perdit. Quia dum claritate sue fidei gentilitas
obtulit. multitudo hebreorum fidelium diuina iudicia per timescendo
laudauit. Unde nos quod cotidie dum in quos quosque ad opinatam uitae
celitudinem perueni repente conspiciamus sub occultis dei iudiciis timendo
gaudemus. Ne per occulta iudicia quosdam deos quid digni putantur
deserant. Qui per haec ad se eos qui indigni estimantur uocat.

Digne enim inuenire non possumus. Et si inuenire deum possumus non tamen
digne quia quicquid in illo est ex fide sentimus non ^{dum} expectat. hoc tamen
quod in se inuenisse considerat. Ad iungit dicens.

Magnus fortitudine. et iudicio. et iusticia. et enarrari non potest.
Magnus quippe est fortitudine. quia fortem aduersarium superat
et de domo illius uasa contumelie auferens. In misericordia uasa permutat.
Magnus iudicio. quia et sic electos suos per aduersa deprimit eos quando

q. ingta acēne prosperitatis extollit. Magnus iusticia. quia. et si hic diu tolerat quandoq. tam sine timo reprobos dāpnat. Bene autem subdit. et enarrari non potest. Sentiri enim digne non ualet quanto minus dici.

Ideo timebūt eū uiri et n̄ audent contēplari om̄s qui sibi uidentur eē sapientes. Hoc loco heliu uiros eos qui ad intellegentiā sunt fortes appellat. et notandū qđ non ait. et non audebūt cōplari sapientes. sed qui sibi uidentur eē sapientes. quibus uidelicet uerbis peritos quidem sed arrogantes insinuat. Bene ergo per heliu dī. Ideo timebunt eum uiri. et c̄. Contemplari enim dī sapientiam non possunt. qui sibi sapientes eē uidentur. Quia tanto ab eius luce longe sunt. quanto apud semetipsos humiles non possunt. Quia in eorum m̄tibus dum timore latioris crescit. acie cōtemplationis claudit. et unde se lucere praeteris estimant. Inde se lumine ueritatis priuant. Surgit ueraciter sapientes eē. atq. ipsam sapientiā contēplari appetimus stultos nos humiliter cognoscamus. Relinquamus nos iam sapientiam. Discamus laudabilem fatuitatem. Hucusq. gregorius praeteriens ab isto loco unde dicitur. Iratusq. dñs de turbine dixit. Quis est inuoluens sententias.

INCIPIT LIBER VICESIMUS SEPTIMUS

Quis est iste inuoluens sententias sermonib. imperitis. Quid est hoc de arrogante requirere. quis est iste. Nisi aperte dicere. Ego arrogantes nescio. idē eorum uita insipientie meae arte non adprobabo. In eo autem qđ ait sententias. et non addidit quales. bonas utiq. accipimus. Quas quidem asserit imperitis sermonib. inuolutas. quia cum uerbis iactantiae fuerant prolatae. Helii utaq. despecto ad erudiendum iob uerba uertuntur. Cū diuina uoce dicitur.

Accinge sicut uir lumbos tuos. Ut qui prius per luxuriā corruptiones.

uiceras. Nuncluxuriam restringas elationis.

Interrogabote & respondemihic. ac si ei aperte dicatur. uerbis
meis ad sublimia contemplanda te excito. et dum ea quae super te
sunt. Nescire te perspicias. Tibi metipsum te notio rem reddo.

Vbi eras quando ponebam fundamenta terre. Indica mihi si habes intel
legentiam. quis posuit mensuras eius sinistri. et quis tendit super eam
lineam super quo bases illius solidatae sunt. Quando ponebam inquit
fundamenta terre. Ac si aperte dicatur. Virtute fortium esidera
meum. ante facta eorum auctorem pense. et cum eos quos in tempore
condidi mirabiles suspicias. Perpende quantum mihi obocchire
debeas quae auctorem mirabiliu sine tempore esse cognoscis. Indica
mihi si habes intelligentiam. quis posuit mensuras eius sinistri.

Mensuras terre lineis mensus est. qui fines ecclesiae occulti iudi
cii subtilitate distinxit. Huius terre mensura est linea ten
dunt. quando praedicatorum sancti agente spiritu in aliis mundi par
tibus. uocabantur ut irent. ad alias quoque partes acerbantur ne accede
rent. Super quo bases illius solidatae sunt. sub audis. Nisi
super me. Quid autem aliud huius terre bases quam sanctae
ecclesiae doctores accipimus.

Aut quis dimisit lapide angulare eius. Illu perfecto lapide. quid u
in se hinc iudaicum populum illinc gentile suscipit populum in una
ecclesia fabrica quasi duos parietes iungit. atque hanc in semetip
so fidei fabricam prius discordiae studio scissam. Ante caritatis
intexit. Et notandum quod cum se non emisisset sed dimisisset
asserit. quia perfecto humana natura filius suscipiens ad ima
desublimibus uenit. Cuius incarnationis mysterium.
quia electi angeli mirati sunt. Recte subiungitur.

Cum melandarent simul astra matutina. Quia enim primo in

• temp̄r condita natura rationabilium sp̄ituū creditur. Non
 in merito matutina astra angeli uocantur. Quis ita est. dum
 terra eet inuisibilis. et inconposita. dū tenebræ essent super
 ab̄issum uenturum diem subsequenti scti per lucē sapientie
 existendo præuener̄. Nec neglegenter audiendū est. qđ addit
 simul. Quia matutina astra etiā cū uesperinis redemptoris
 potentia laudant. dum electi angeli etiā cū redemptis infim̄
 mundi hominib. largitatē.

5 **E**t iubilarent omnes filii. Iubilatio quippe dicitur. gr̄e. glori
 ficant. Cū cordis læticia. oris officio non expletur. Sed quib. dā
 modis gaudium p̄dit. laudent quippe. qui iā tante claritatis
 latitudinē insublimib. uident. Iubilent uero homines qui adhuc
 inferioribus oris sui angustias sustinent.

3 **Q**uis clausit hostia in mari quando erūpebat. quasi deuulua p̄ce
 dens. quid autē mare nisi sctm. quid uulua nisi conceptum
 carnalis cogitationis accipimus. Erumpebat enī mare. quasi
 deuulua. p̄cedens. Cū in arū sctariū fluctus cogitationes decar
 nali iniquitate concoepti. In sctē ecclesie interitū se uirent. Sed
 auctore dō hostis hoc mare conclusum est quia c̄tra tumores p̄
 sequentiū sc̄iuri quasi quædā hostia obpositis uiteq. miraculis
 atq. reuerentia. Ire per sequentium frangerentur.

5 **C**um ponerē nubē uestimentū eius. Et caligine illud quasi pannis
 infantie obuoluerē. Mare se uens nube induit. quia crudelitas
 per sequentium stultitiæ suæ uelamento uestitur. Et perspicuā
 ueritatis lucē uidere non sufficit. Et id quod ait. Pro crudeli
 tate impulsus. per cecitatis suæ meritū non agnoscit. Et caligine.
 inquit. et quasi pannis infantie obuoluerē. Pannus quippe
 pedes ac brachia constringitur. Ne huc atq. illuc deso

luta libertate iacentur. Quia ergo persecutores ecclesie in
stabilitate cordis inquieti atq. huic scito dediti nigrandia
sed puerilia sapiunt. superno iudicio cōstringunt. Ne tantū
persequi ualeant quantū uolunt.

Circū dedi illud tēminis meis. Terminus suus dñs mare circūdat.
quia iras psequentiū iudicioꝝ dispensatione modificat. Ut in
sceni tumida unda furoris blando frangat litore occulte
dispensationis.

Et posui uectē et hostia et dixi. Hucusq. uenies et nō pcedens āplius.
et hic confringes tumētes fluctus tuos. Quid p hostia nisi p̄di
catores sc̄i? Quid per uectē. nisi incarnatus dñs designatur.
quia uidelicet hęc hostia cōtra seuentis maris impetū tanto
ualentiora obposuit. quanto ea sua obsecratione roborauit.

Non immerito autē doctores hostia uocantur. Idest aperta conuer
satione humilium et clausa terrorib. superbōrū. etgressa fide
lib. aperuunt. et se per fides ne ingrediantur obponunt. Bene
autē dicitur. Hucusq. pcedes. et non inuenies amplius. quia
occulti iudicii mensura est. et quando persecutionis pcella p̄silat.
Ne aut non exagitata electos exerceat. aut non moderata imp
fundū mergat. Et quando conquiescit. et hic inquit confringere
tumentes fluctus tuos. Fluctus tumidos mare confringit. Cum ad
cognitionē ueritatis uenient. Omne qd̄ nequit̄ egit. erubescit.

Facta quippe unda in se non leditur. quia uicta nequitia etiam
per cogitationē sui cordis accusatur. Et quasi in se ipsa uim quā intu
lerat recipit. Sive contra hoc mare dñs hostia obposuit. quia
et prius humano generi p̄cepta legis. et p̄ modū nouē gr̄e
testamentū dedit. Bene autē eum diceret. Quis conclusit hostis
mare? Illico adiunxit dicens. Quando erāpebat quasi deuulsa

procedens. Quia tunc humano generi preceptis legis obuiauit. quando adhuc se[m] suae origini uicinum. ad aspectu[m] uitae carnis exiebat. Cum ponere inquit nube[m] uestimentum eius. Adhuc nube uestiuit eos. ut pristinae prauitatis acta relinquerent. Et tunc uentura bona adhuc certius non uiderent. Et caligine inquit quasi pannis infantiae obuoluerent. Infirmus enim populus cu[m] precepto p[er] pannos nolens pertulit. ad firmiore[m] statu[m] ex ipsa sua ligatione peruenit. Circa[m] dedi illud terminis meis. In isto enim mediatore motus persequentium coereuit.

Et posui uectem et ostia clausa. Ostia obposito uectis roborantur. quia in ipso redemptore nouae uitae predicamenta firmantur. Et dicitur hic usq[ue] uenies. &c. hoc enim mare ostia priora transcendit. quia claustra legis obpositae humani tumoris unda saliebat. Et p[ro] quam mundus obpositu[m] sibi unigenitum repperit. Eleuationis suae impetu[m] fregit. Et transire non ualuit. quia eius fortitudine furoris sui terminum clausum inuenit. **INCIPIT LIBER XXVIII.**

Numquid post ortum tuum precepisti diluculo et ostendisti aurore locum suum. Sub audis. ut ego. Diluculo taurora nomine se[m] eccl[esi]a designat. Aurora na[m]q[ue] et diluculu[m]. Nocte[m] quide[m] p[re]terisse denuntiauit. Nec tam diu claritate[m] integra[m] ostendunt. quia luce[m] tenebris p[re]mixta[m] tenent. Post ergo ortu[m] suum locu[m] p[ro]rium aurore ostendisse se perhibet. Quia p[ro] qua[m] humane natiuitatis infirma suscepit future retributionis beatitudine[m] se[m] ostendit.

Numquid tenuisti concutiens extrema terre. et excussisti impios ex ea. **E**xrema t[er]re d[omi]n[us] tenuit. qua[m] in fine se[m] ad destituta[m] sinagoga[m] uenit. atq[ue] excussa impios excussit. quia sp[irit]ualia fidei p[re]dicamta rennuentes etia[m] carnis sacrificiu[m] gl[ori]e repellit. Uel certe extrema t[er]re d[omi]n[us] tenuit. quia ex iudea paucos subiectos ex humiles elegit. Cu[m]q[ue] extrema tenet

et ex ea ipios idē legis doctores excutit. Res autē quæ cecidit huc illuc
q: ducta fatigatur. Concussa ergo iudea fuerat. quæ de xpō palios
dicebat. NON. Sed seducit turbas.

§ **R**estituetur et lutū signaculū. Quid aliud dñs plebē israheliticam.
Nisi lutū repperit. quā obsequiis gentium deditā in egypto seruientē
diuina pphocia. quideā laterib. inuenit. quā seruandi misterii signa
culū fecit. Ipsa enī clausū tenuit. quicquid de se ueritas in fine reue
luit. qui lutū se p' signaculū in oculis ueritatis exhibuit. Cū per impie
tatis maliciā accepti misteria uerbi perdidit.

Et stabit ^{sicut} uestimentū. In polita enim et grossiora uestimenta. etiā cū in
ducta fuerint. q: induentis mēbris non in herent. stare referuntur.
Iudea ergo q: per exteriora mandata seruire dō se ostendit. Ad herere
per caritatis intelligentiā noluit.

§ **A**uferetur ab impio lux sua. Quia dū de accepta lege supbiunt. Nimirū
descientie suæ gloria cecantur.

§ **E**t brachium excelsū confringetur. Excelsum quippe brachiū est ingit.
quando p'dicate fidei gratia superba legis operatio respicitur.

Numquid ingressus est. p'fundū maris. Et in nouissimis ab r'issi de ab u
luti. Aesidiat. Vtego. Quia non solū mare id est sc̄m per adsumptā
humanā carnē. atq: animā peti. sed etiā per eā sponte in morte
positā usq: ad ultimā inferni quasi ad maris. p'funda descendit.

§ **N**umquid aperte sunt tibi porte mortis. et hostia tenebrosa uidisti.
Porte enim mortis potestates aduersæ sunt. quas descendens dñs
aperuit. quia eorum fortitudinē moriendo superauit. Quæ tene
brosa ostia uocantur quia dū per occultationes suæ in sichas non
uidentur deceptis iā uia mortis aperunt. quæ tenebrosa ostia
dñs uidit. quia eorum fraudulentiæ malitiā exprimit et premit.

Numquid considerasti latitudinē terre. Dum enī angustias mortis

petit. fidem suam in gentibus dilatauit atq. innumera corda
credentium suam ecclesiam extendit.

Indicamini si nosti omnia in qua uia habitat lux et tenebrarum quis
locus sit. ac si dicatur ei. Si plenam habere te scientiam suspicaris.
dic uel in cuius corde est. Innocentia ueniat. et in cuius ea quae nunc
est malitia perseverauerit. In qua uia inquit habitat lux id est
cuius mentem ueniens iusticia impleat. et tenebrarum quis locus sit
id est iniquitas ceca perduxerat.

Vt ducas unum quodque ad terminos suos. Idem diuidices si uelis qui iniustus.
cernitur. extremitatem uite suae cum iusticie perfectione excludit.

Et intellegas inquit semitas domus eius. Id est consideres atq. decer-
nes et cuius bona actio perseverans. etiam mansionem prestat in regno
uel que usque ad terminum suum actio praua constringens in eternum
dampnet. ac si diceretur ei. Sicut quidam alius conuertentur ad bona
uel qui de bonis ad mala redeant nescis. Ita etiam nec de te quid de tuis
meritis exigentibus agatur intellegis.

Sciebas tunc quid nascereturus eras. aut numerum dierum tuorum noueras.
ac si aperte diceret. Quid mirum si terminum tuum non intellegis qui nec
initium comprehendis. Sciebas inquit etiam. Sub audis at ego. qui
me nascereturum noui. qui ante humanitatis ortum in diuinitate sepe
substantialiter uixi.

Numquid ingressus es thesauros niuis. aut thesauros grandinis as-
pexisti. quae preparantur in tempus hostis in die pugne et belli. In fri-
gore niuis et duritia grandinis. quid aliud accipitur quam uita
prauorum. quia et corpora frigescent. et duritiae malitiae per-
cutit. quae preparantur in tempus hostis in die pugne et belli. Ut cum
aduersarius noster diabolus temptare nos nitatur. eorum moribus. quasi
suis contrarios armis utitur. Sive in niue uel grandine thesauri

habentur. quia pleriq. iniquitatis corpore frigidi. ad supernā
gratiā adsumpti. In scē ecclē luce fulgescunt. et prauā aduer
sariorū scientiā. doctrine suę uerbis. tundunt. Unde apte sub
iungitur. Quę pparauit in tempus hostis. in die pugne et belli.
Saulus quippe nix et gladio contra aduersariorū pectora factum
est. et candore iustitię. et districti eloqui correptione

Per quā uia spargitur lux. Ipse quippe uia ē. qui ait. Ego
sū uia. Per hanc uia lux spargitur. quia per eius p̄sentia
apostolorū uocibus lux p̄dicationis emicuit.

Et diuiditur æstus super terrā. Sparsa enim luce æstus super terrā
diuiditur quia p̄dicata iusticia ad requirendum dñm cordis anxi
etas. In uirtutum exercitatione dilatat. Siue sparsa luce æstus
super terrā diuisus est. q̄d clarescente uita fidelium. accensa
est crudelitas perfidorum.

Quis dedit uehementissimo imbrī cursum. ac si diceret nisi ego. Diui
sio enim estu cursum uehementissimo imbrī dedisse est. Inter
ipsas persecutionis angustias. Impetum p̄dicationis roborasse.

Et uia sonantis tonitruū. Quid per tonitruū. nisi p̄dicatio super ni
terrore accipitur quę terrore dū percipiunt humana corda
quatiuntur. Siue tonitruus dñs nr̄ est. qui inter nos uisibiliter
apparet. ea quę supra nos erant terribiliter sonuit.

Et pluerit super terrā absq. homine in deserto. ubi nullus morta
lium commoratur. Siue super terrā absq. homine in deserto. Plu
ere ē uerbu di gentilitate p̄dicare in qua quasi hominū nullus
fuit. et uelud solis bestis occupata uacua illa a mortalib. existit.

Et implueret in uia et desolatā et p̄duceret erbas uerentes. In uia
nāq. dudū gentilitas fuit. ad quā uia di uerbo non patuit.
uerentes autem herbe ab ea p̄ducantur quia dū scē p̄dicatio

nis umbrem suscipit & uitae opera & doctrinae uerba germinauit.

Quis est pluuiae pater. & quis genuit stillas horis. Ac si diceret.

Nisi ego. qui sicca terra humani cordis guttis scientia gratuita aspergo rore. stelle autem rotis praedicatorum sunt. quia iuxta pectoris nri inter mala uitae praesentis quasi intenebras sicce noctis aere gratiam superne largitatis infundunt.

Decuius utero. Egressa est. glacies. et gelu de caelo quis genuit. In gelu uel glacie. quid aliud nisi frigida. et perfidia torpore constricta accipimus corda iudeorum. Qui per mysteria legis et prophetae. quasi intra uterum creatoris habebantur. Sed quia ueniente dno constricti frigore perfidiae et feruore caritatis amiserunt. quasi glacies de utero creatoris egressi sunt. et gelu de caelo quis genuit. quasi de caelo gelu exiit. quia de sublimi prole sanctorum processit frigida plebs infidelium. Idcirco autem dnr genuisse dicit. Quia frigidus a se exire permisit.

In similitudine lapidis aquae durantur. ac si diceret. Illa mollia dum corda iudeorum infecta insensibilitate utuntur genitalium.

Et super fides abissi constringitur. Quia super iecto quodam ignorantiae nrae uelamine incomprehensibilitas diuini iudicii humano oculo nullatenus perpetratur. Sive ipse satan quasi gelu et glacies dedit utero. processit. quia cecidit ore secretorum eius malitiae torpore frigidus magister iniquitatis magister exiit. Unde sequitur. In similitudine lapidis aquae durantur. quia eius malitiam multi imitati mollia uiscera caritatis amiserunt. Unde sequitur.

Et super fides abissi constringitur. quia dum quasi bona persuasionis eius species ueluti solida de super glacies ostenditur. In profundum latens eius malitia non uidetur.

Numquid conuungere ualebis micantes stellas pliades. aut girum

arcturi poteris dissipare. Pliades stelle apotoplisto. idest aplu-
ralitate uocatesunt. Ita autem uicinae sibi & diuisae sunt condite.
Ut eesimul sint et tamen coniungi nequaquam possint. Arcturus
uero ita nocturna tempora inlustrat. Ut in celi axe positus per
diuersa se uertat nec tamen occidat. Neque enim extra currentis
uoluntur sed in loco suis cunctis mundi partibus. nequaquam casurus
inclinatur. At ergo numquid. Etrt. Aesidic. ut ego qui unius
omnia impleo atq. in unitatis sensu electorum mentes implendo
coniungo. In arcturo autem qui per girum suum nocturna spatia
non occasurus inlustrat. Nequaquam particulatim edita uita
seorum. sed tota simul ecclia signatur. Quae fatigationes quidem
patitur. Nec tamen ad defectum proprii stat. inclinatur. Est autem
in arcturo quod considerari debet. In septem enim stellis uoluntur.
et modo quidem tres ad summa eleuat. atq. ad ima quattuor inclinat.
Modo. iiii. superius erigit. et tres inferius premit. Scia quippe
ecclesia cum modo infidelibus trinitatis notitiam. modo autem fide-
libus uirtutes quattuor. Idest prudentiam. fortitudinem. temperantiam.
iusticiam. predicat. quasi rotata predicatione status sui specie quodam
modo inmutat. Sed hunc arcturi girum quandoq. dñs dissipat
quia labores ecclesiae ad requiem permutat. Tunc et pliaades ple-
nitas ungit cum girum arcturi destruit. quia tunc scilicet omnes etiam
uisionis sibi specie copulantur. Quando in fine mundi scia ecclesia
ab his quos nunc sustinet laboribus. soluitur. Dicatur ergo. Numquid
ualebis hoc. sub audis ut ego. quia hoc uel hoc facere possum.
Sive q. pliaades ab oriente. arcturus autem a parte aquilonis surgit
Potest per arcturum quia plaga frigoris nascitur. lex. Per pliaades
autem quae ab oriente surgunt. nouum designari testamentum.
Quas enim ab aquilone lex uenerat. quae tanta subditos rigiditatis

109
asperitate terrebat. Arcturus etiā per septem stellas testa-
mentum uetus. exprimere debet. q̄ quocumq. se arcturus
uerit. Pluades ostendit. q̄ per omne quod testamentum
uetus loquitur. testamenti noui opera nuntiantur. At ergo
numquid r̄t. Ac si diceretur. habere quidē lumina quorundā
uirtutū potes. sed nūquid exercere simul omnes operationes
sc̄i sp̄s sufficis. aut ḡt arcum poteris dissipare. Ac si dice-
retur. Et si ipse iam quæ rectas sentis. numquid in alienis cor-
dibus labore grossioris intelligentiæ destruis.

Numquid producis luciferum in tempore suo. et uesperus super filios
terre consurgere facis. Pater enim in suo tempore. luciferum
dn̄m nr̄m perduxit. Qui lucifer fugata obscuritate peccati. et nū
nobis mane nuntiavit luciferum. sed etiā innotuit q̄ diluculo
ex morte surrexit. Vesperum autem super filios terre dn̄s con-
surgere facit quia infidelibus uideorum cordibus ideo dominari
ut xp̄m per misit. Quia sponte sua filii terre esse uoluerunt.

Numquid nosti ordinē caeli. et pones eius in terra. Ordine caeli
nos eē supernarum dispositionum occultas prædeterminationes
uidere. rationem illius in terra ponere eē. antea humana corda
talium secretorum causas aperire. Ac si aperte ei haec diceretur.
Cuncta quæ patēris tanto tolerare patientius debes. Quanto
secretum caelestium ignarus. Cur haec patēris nescis.

Numquid leuabis in nubila uocem tuam. Quod mire ad dño fieri
non ignoratur. Deo diuina iob uoce requiritur. Diciturq. ei. Num
quid eleuabis. r̄t. **INCIPIT LIBER XXVIII.**

Et impietas aquarum operiet te. Uocē quippe suam in nubila dn̄s
leuat. quando per prædicatorum suorum linguas caliginosa corda
infidelium exortatione format. eumq. aquarum impetus operit.

- Dum bene agentia membra eius turba resistentium populorum premit.
- ¶ **N**umquid mittis fulgora et tibiunt. et reuerentia dicent tibi adsumus. Subaudis ut ego. Uadunt enim fulgora cum predicatorum miraculis coruscant. et superna reuerentia auditorum corda transfigunt. Reuerentia uero dicunt adsumus cum non sibi sed diuinitatibus tribuunt. quicquid se fortiter egisse cognoscunt.
- ¶ **Q**uis posuit in uisceribus hominis sapientiam. et quis dedit gallo intelligentiam. alio modo repetit. idem quod supra dixi predicatorum. Scilicet enim inter tenebras uitae presentis student uenturam lucem praedicando quasi cantando nuntiare. Dicitur autem. et quis dedit gallo intelligentiam. Ac si diceret. Nisi ego quid doctor uidentes quas mire ex nihilo condidi ad intellegendam quae occulta sunt mirabilis instruxi.
- ¶ **Q**uis enarrauit caelorum rationem. et concentum caeli. Quis dormire fecit. quid caelorum rationem accipitur. Nisi uis superna secretorum. Quid per caeli concentum. Nisi consortis praedicantium sermo signatur. Conditur. ^{ergo} nisi cum caelorum rationem narrare ceperit. Dormire caeli concentum facit. Quia cum nobis prospectum ostenditur. Nimirum praedicantium ubi subtrahunt.
- ¶ **Q**uando fundabatur puluis in terram. et glebae conpingebant. Puluis nunc in terra funditur. quia in solida membra reductus. et glebae conpingitur. quia nimirum firma corpora expulserunt collecta consurgunt.
- ¶ **N**umquid capies leaene praedam aut animam catulorum eius implebis. Huic leaene praedam dominus capit. ut animam catulorum eius impleat. quae ad augmentum huius ecclesiae innumeros de gentilitate diripuit apostolorum uota seruauit.
- ¶ **Q**uando occubant in antris. et in specubus insidiantur. Clau

110
sis quippe foribus quasi in quibusdam abditis specub. suis catuli
rapturi mundum cubabant. Ut animarum predā p̄ modū
praesumentes diriperent.

Quis praeparat coruo esca sua. quando pulli eius ad dñm clamant. Uagan-
tes eo quod non habuerint esca. Quid corui pulloꝝumq. nomine.
Nisi peccatis nigra gentilitas designatur. Iste coruus esca fuit.
dum ipsum sc̄a ecclesia quereset. Sed nunc esca accipit. quia
ipse exquirat alios ad conuersionē. Cuius uidelicet pulli.
id est praedicatorēs ex eo edita. Non in se praesumunt. sed in
uiscerib. redemptoris sui. Unde benedicitur. Quando pulli ei
ad dñm clamant. quia neq. qui plantat est aliquid. neq. qui rigat.
sed qui incrementū dat dñs. Quod autē dictū uagantes eo qd non
habent cibos. Nihil aliud quā aestuantium uota signatur.
Que dū quippe uagationē ipsa cogitationis est uitio. Potest etiā
corui nomine nigra per infidelitatis meritum plebs iudaica
designari. Cuius pulli ad dñm clamare referuntur. Uter coruo
ad dño esca p̄paratur. quia sc̄i apti plebs iudaeꝝ carne generati
praeter ad dñm fundunt. Quasi pulli curuorum de quo carnaliter
editi sunt. sp̄itali intelligentia parente imparauerunt. Siue
in hoc uersū solletur intuetur. quod huic coruo esca dicitur
primum pullis clamantibus et post modum uagantibus praeparari
quia summopere esca apti et studuerunt prius audientibus
praedicare et post modum exempla conuersae gentilitatis
ostendere. et ita esca huic coruo et prius clamando et p̄ modū
uagando quaesierunt.

Numquid nosti tempus partus ibi cum impetis. et cum parturientis
ceruas obseruasti. Meridiana pars ibi ces aues uocant qui
nihil fluentis inhabitant. Orientalis uero occidentalis que

plaga parua quadrupedia ibices nominant. quibus et moris est
in petris parere quae quando etiam de altis saxorum cacuminib.
ruunt. In suis se cornibus in lesa suscipiunt. Cuius dum prima
cornua obponunt. fit omne corpus auctura cassae alienum.

Ceruarum moris est. Inuentos serpentes extinguere. eorumq.
membra morsibus dilaniare. Si quando autem flumina tran
seunt capitum suorum onera dorsis precedentium super ponunt.
In ceruis uero tibiibus magistrorum spiritalium personas signatur.
Ipsi quippe uelud ibicis in petris parant. quia doctrina patrum
qui in petre per soliditatem uocati sunt ad conuersionem animas
signant. Ipsi q. nullius casus dampna sentiunt. dum in suis cornib.
id est in scripturis se suscipiunt. Ipsi q. more ceruorum in tepra
sunt quasi extinctis serpentibus uiuunt. Ipsi etiam dilabentia
huius temporalitatis momenta quasi quedam flumina transeunt.
ut conpatientes caritate onera sibi inuicem super ponunt.
Bene autem beatus iob de tempore partus eorum discit ei q. dicit.
Numquid hoc uel hoc. ac fiducatur ei. Idcirco te egisse aliquid
credis. quia illud tempus nec dum preuides quo spiritalis magister
in mundum missi per doctrinam antiquorum patrum filios
generant. Nam si illorum fructum quasi tibi cum ceruorumq.
partus aspiceres ualde humiliter de tua uirtute sentires.

S D inumerasti menses conceptus earum. Subaudis ut ego.
qui in suis praedicatoribus non solum fructus exteriorum operis.
sed ipsas diutinas cogitationes numero quia ad retributionem
seruo. Per menses quia congesti dies sunt etiam multiplicata uir
tutes intellegi.

E t si tempus partus earum. subaudis ut ego quidum in cogita
tione uirtutum mentes di numero quando hoc quod implete

appetunt parere ualeant scio.

- I**ncuruantur ad foetū et parunt et rugitus emittunt. Rugient enim dum per incuruationē suā inconuersione lucis auditorū animas gignunt. Quia ab eternis nos supplitus remouere nisi flendo et dolendo non possunt.
- S**eparantur filie earum pergant ad pastū. Egredientur. et reuertuntur ad eas. Pergunt ergo ad pastū quia de corporib. exeuntes illa papula interne uiriditatis inueniunt. Egredientur et non reuertentur ad eas. Quia in illa suscepti contēplatione gaudiorum iā nullatenus ^{uerbec} indigeant audire docentium.
- Q**uis dimisit onagrū liberū et uincula eius quis soluit. Sub audis nisi ego. Onager enim qui insolitudine cōmoratur. Eorū uitam significat qui remoti a turbis popularibus conuersantur. Liber ergo dimittitur. qui calcatis terrenis desideris appetitione rerum tēporaliū securitate mentis exoneratur. Qui soluit et uincula ei. soluantur enī unius cuiusq. scū uincula dū diuino adiutorio in tēra desideriorū carnalium retinacula dirūpuntur.
- C**uidedi insolitudinē domū. Et tabernacula in tēra sal suginis. Nā remoti uiri id est ad desideris carnalib. alieni. Hoc silentiū in tēra inhabitant turba desideriorū carnaliū compriment. Et tabernaculum huius onagri in tēra sal suginis. Sal sugo accendere sitim solet et quia scū uiri quā diu in huius uitae tabernaculis degunt. ad spernā patriā desideris sui cotidianis se stibus accenduntur in tēra sal suginis tabernacula habere perhibentur.
- C**ontempnit multitudinē ciuitatis. Multitudinē ciuitatis contempnere est. humane conuersionis praua studia declinare.
- C**lamorem exactoris non audit. Ille exactor diabolus est. qui semel in paradiso homini malae psuasionis numū contulit.

et cotidie ab eo huius debiti reatum exigere quaerit. Clamorem
ergo exactoris non audire est. uiolentis temptationum motibus.
minime consentire. Nonnulli exactorem uentrem intellegunt.
Ipse namque. a nobis debitum quoddam exigit. sed abstinentes uiri
qui hoc loco onagri uocabulo figurantur. Dum uiolenta desideria
gulae deprimunt. quasi clamantis exactoris uerba contempnunt.

Circum spicit montes pascuae suae. Montes pascuae sunt altae
contemplationes. internae refectionis. Montes etiam pascuae sunt
sublimes uirtutes angelorum.

Virgentia quoque perquirat. Huic ergo onagro uirgentia per
quirere est. scilicet unicuique uiro. dispectis rebus transitorius in a
eternum mansura desiderare. Sive dicitur a patre de filio
secundum formam serui. Quis dimisit onagrum liberum et uincula
eius quis soluit. quia incarnatus dominus particeps factus est.
nostre infirmitatis non culpae. Liber et dimissus dicitur. Cuius
uincula tunc soluta sunt. Cum infirmitates nostras passione illius.
in resurrectionis gloria commutatae sunt. ut is qui ad suscipiendam
serui formam uenerat. In ipsa serui forma ab inferni uinculis
absoluitur. ad caelum etiam cum membris liber rediret. Cui de di in so
litudine domum et tabernaculum acius in terra sal fugimus. In
gentilitate utique. in qua ad intellegendum pene nullus fuit. ^{dm}
Iam uero inter domum et tabernaculum distat. Domus in
habitatione est tabernacula in itinere. Corda itaque genti
lium quasi quaedam tabernacula ueniendo habuit sed ea
per iusticiam firmans domum fecit habitando. Contempnit
multitudinem ciuitatis. Id est mores despicit humane conuer
sationis. Homo quippe inter homines factus usum tenere noluit
hominum. clamorem exactoris non audit. Uenit quippe ad

eum exaltor humilium generis quia illum hominem uidit. sed que
 infirmitate dispectum credidit uirtute supra hominem sensit.
 Circumspicit montes pascuace sue. Intuendum & iam quadno^{na}uit
 inspiciat. sed circumspicit. In iudea quippe incarnatus est dñs que
 posita in medio gentium fuit. atq. ideo circumspicit montes quia
 electos huius seculi circum quocq. positos & gentilitatis unuer
 sitate collegat. In his itaq. montib. pascitur. quia bonis operib.
 conuersorum quasi erbis uirentib. paciatur. Uirentia quocq. per
 quirit. Uirentia enim deserit. Uirentiaq. perquirit. Uirentia
 corda quae illi hereditate inheret. De qua petrus dixit. Inhere
 ditatem. Incorruptibilem. & immarcescibilem. & cetera. Quis
 quis itaq. intrinsecus aere formidat. a gentia extrinsecus mun
 do desideria fugiat. **INCIPIT LIBER XXX. III**

Numquid ual & rhinoceros seruire tibi. sub caudis ut mihi; Rhinoceros
 enim indomite omnino naturae est. ita ut si quando captus fue
 rit. teneri nullatenus possit. In patiens quippe ut festur ilico.
 moritur. Eius uero nomen in latina littera p̄tatum sonat binare cor
 nu. Et quid aliud in mare nisi fatuitas. quid in cornu nisi elatio
 designatur. Quae ergo in rhinoceros hoc. nisi potentes huius
 saeculi designantur. Qui in po fatuae actione se lati. Dum falsis
 exterius inflantur honoribus ueris mysteris intus inanesunt.
 Ap̄te ergo beato scae eccl̄e tipum ueniendi dicitur; Numquid
 ual & rhinoceros seruire tibi. sub caudis ut mihi. quicum predica
 mentis quade hominum diu resistere p̄ad. sed t̄m̄te a m̄uo
 luit miraculis strua. Ap̄te uis autem quasi dicit; Numquid qui
 fatua elatione superbiunt. sine meis aduocatis tua p̄ dicatione
 sub duntur. **A**ut morabitur ad p̄se^{pe} tuum; p̄sepe hoc loco
 ipsa scriptura sacra; Rhinoceros itaq. iste uidelicet omnes elatos

In primis nascentis ecclesiae cum scripturarum archana audire
Inridebat. sed omnipotens deus diu quidem inocerat hunc per prae-
uoluptatis campum uagantem per tulit. & tunc cum uoluit re-
pente ad suum praesepe religuit ut uirtutis pabulum bene clausus
accipiat. **N**umquid alligabis rinocerotam ad arandum loro
tuo. Lora sunt ecclesiae precepta discipline, arare uero est praedicationis
studium humani pectoris terram uomere lingue praescindere
Dicit autem apertius; Numquid potentes huius seculi in sua fatua
elatione confidentes ad laborem praedicationis dirigis & sub disci-
pline uinculorum tringis. subcaudis ut ego, qui persecutores meos
quos prius hostes pestuli. ipsos post modum recte fidei defensores feci.

Aut confringet glebas uallium post te, Solent ex culta terra sup-
iacentes glebae iactatae semine praemere. & nascentia suffocare.

Glebis ergo hoc loco illis significatur. qui per duritiam suam atque
pestiferam uitam nec ipsi semina uerbi recipiunt. Nec perceptum
seminum fructum alios ferre permittunt. At ergo. Num-
quid confringit glebas uallium post te. Ac si diceret. Sicut me
qui postquam mente cuiuslibet elatae potestates ingredior.
Non solum ea mihi subditam reddo. sed etiam ad conterendos
fidei hostes exerceo. ut potestates huius seculi me fortitudinis
loris ligati. Non solum in incredentes permancant sed praem-
et alienati cordis duritiam elantes frangunt.

Numquid habebis fiduciam in magna fortitudine eius. & de-
linquasi labores tuos; Ac si diceret. ut ego, qui res terrenorum
principum me occultis seruituros aspicio. & maiores huius man-
di potestates inclinabo. Bene autem subditur. et derelinquer
ei labores tuos. Labores enim suos huius rinoceroti dominus relin-
quit. quia conuerso terreno principe iam eam quam suam mor-

113
te mercatus est. Ecclesiam credidit quia in eius manu pax fi-
dei quantitas sollicitudine tuenda commisit.

Numquid credideri. quod reddat sementem tibi & aream tuam.
confringat. Semen uerbum predicationis. Area autem ecclia
debet intellegi. Rinoceros ergo iste. do sementem non credidit.
id acceptum p̄ dicationis uerbum operibus. repensat. Aream que
xpi congregat. quom aliquando superbo cornu dispergendo uen-
tilabat. sed que rinocerotem hunc loris ligatum dixit. Nunc pra-
uorum ypocritarum subdit dicent. Pennae strucionum similis est pennis
erodit et accipitris. quis herodium & accipitrem nesciat aues reli-
quas quanta uolatur sua uelocitate transcendat. Strucio uero
penne earum similitudinem habet. sed uolatur earum celerita-
tem non habet. at terra quippe eleuari non habet. Ita sunt omnes
ypocrite quidam bonorum uiam simulant. imitationem sc̄e
uisionis habent. sed ueritatem sc̄e actionis non habent.

Quae derelinquitur in terra uicisua. Quid per ouam nisi tenera ad
huc plus exprimitur. ypocrite enim quomuis peruersa semper
operentur. Loquuntur recte non desinunt. Bene autem loquen-
do infideles in conuersatione filios parunt sed eos bene uiuen-
do nutrire non possunt. **T**u forsitan in puluere calefacies
ea. Ac si dicat. ut ego. qui illa in puluere calefacies. Quia
scilicet pariuulorum animas & in medio uel peccantium pecca-
torum positum amoris mei igne succendo.

Obluiscitur quod pes conculcat ea aut bestiae agri conterant.
Qua uidelicet ypocrite eos quos in conuersatione filios genuerant.
derelinquunt & non curant non destituitis prauorum operum.
exempla peruertunt. Obluiscitur & cetera. Quamuis enim dia-
bolus in hoc mundo se uens. si eductos in bona conuersatione filios

rapiat. ypocritu omnino non curat.

Duratur ad filios suos quasi non sint sui. quem enim caritatis grā non infundit, proximum suum & sicem si ipse dō hunc genuit extraneum respicit. Cum autem ypocritu terrena patrimonialaboriosa defendat dicaturq. ei. Cur istu agis qui scdm in reliquisti. respondit ilico timere sedm. & idcirco tanto deferendis patrimonio in sudare. Unde bene de huius stulti labore sub dicitur.

Frustra laborant nullo timore cogente. illic enim trepidaverunt timore. ubi non erat timor. Sed cur ypocritu caelestia regni lucra deferens. terrenis elaboret. substructionis nomine subiungit dicens. **P**ruuabit econ dī sapientia nec dedit intellegentiam. Quomuis aliud sit pruuare. aliud non dāre. hoc tamen repetit. sub dendo non dedit quod p̄misit. pruuabit ac si diceret. quod dixi pruuabit non iniuste sapientiam abstulit. sed iuste nō dedit.

Eum tempus fuerit in altum alcos erigit. Deridit equum & ascensorem eius. Quod alas huius structionis accipimus. nisi pressas quasi complicatas hoc temp̄r ypocrite cogitationes. quas cum tempus fuerit in celtum eleuat. Mas in celtum erigere est per effrenationem superbiā cogitationes aperire. Equus autem nomine anima sc̄iuri exprimitur. quae uolentiam corporis bene subditum regit. Deridit autem ypocritu equitem. quia cum ipse in cpesto iniquitatis erupert. electorum dispicit sc̄itatem. Quis enim alius huius ascensor est aequitatis. nisi omp̄s dī. huic autem ypocritae deridere est aequitem sc̄os dispicere. Diridere uero est ascensorem equitatis p̄ silore usq. ad iniuriam creatoris. Nunc ad electos uerba conuertit.

Non quid p̄bebis equo fortitudinem. aut curcum dabis collo eius hinnitum. sub caudis ut ego. sed prius quam equi fortitudinem

differamus. Quid aliter de rhinocero ac strucone sentimus
 sub breuitate perstringamus. Rhinoceros iste id unicornis
 trone fortitudinis dicitur. ut nulla uenarum uirtute
 capiatur. sed uirgo ei uellum proponitur. quae uenienti sinum ape-
 rit. In quo ille omni ferocitate proponitur. Sicq. ab eis aquib. capi
 quaeritur. repente uelut hermis inuenitur. Buxei quoque
 coloris esse describitur. qui etiam cum elefantis quando ceta-
 men adgreditur eo cornu quod in corpore singulariter gestat.
 uentrem aduersum ferire perhibetur. Ut cum ea quaemol-
 liora sunt uulnerat impugnat esse facile sternat. potest per hunc
 unicornem ille populus intellegi. quidum de accepta lege. inter
 cunctos homines elationem sumpsit. quae si inter ceteras bestias
 cornu singulare gestauit. At uirgo. Numquid uolueris nos
 seruire tibi. Ac si diceret. Numquid illum populum iam superbum
 ecclia subire tuce predicationis inclinat. Sub audis uirgo. siue
 ex hoc populo. et prius in superbia. & per modum percipuus testis in hu-
 militate nobis ad medium percutit dicitur. Quidum contra dnm se-
 quae si de custodia legis nesciens extollit. Cornu innare gestauit.
 Illud autem sepe per odorem necre deprehendimus quod oculis non ui-
 demus. Rhinoceros iste necre gestabat cornu quo percuteret. Qui
 minquam cedet inspirans. postquam praesentes interfecerat absen-
 tes quaerebat. Sed ecce omnes ante illum uenator. absonditur.
 omnis opinione timoris eius fugatur. Ut uirgo hunc unicornem
 capiat sinum suum aperit uirgo. id est secretum suum in uoluntate
 in carnis sapientiae expandit dicens. saule saule quid me per-
 sequeris. & infra. Ego sum ihesus quem tu persequeris. In uirgo
 rhinocero sinum suum aperit. cum saulo incorrupta dei sapien-
 tia incarnationis mysterium patefecit. & fortitudinem suam

rinoceros perdidit . quia p[er]stratur humi omne quod superbum
tumebat amisit . Quia etiam ad d[omi]ni presepe moratus est . quia ru
minare uerba euangeli dedignatur non est . Loris quoq[ue] di non
tantum a fertitate restringitur . sed quod in cogit sit mirabile ad
arandum ligatur . Ut non solum homines crudelitatis cornu non im
petat . sed eorum & icon perfectioni seruens . aratrum p[re]dicationis
trahat . De quo recte dicitur . Aut confringet glebas uallium p[ro]te .
Qua ergo in humili mente fidelium legis duritiam redarguendo
contemnit . Quid alud quon in uelle post d[omi]ni glebas fregit dicens .
Sicut cum ad conuini x[ristus] uobis nihil p[er]derit . nunc moraditer .

Numquid fiduciam habebit in incognita fortitudine & derelinquet ei
labores tuos . In rinocerotis huius fortitudine fiduciam d[omi]ni habuit
quia quanto illum crudelius dura sibi inferentem p[er]tulit . tanto p[ro]se
constantius tolerantem ad uerba p[re]scauit . Cum labores & icon quos
ipse in carne p[er]tulerat dereliquit . Unde p[er] eundem rinocerotem
d[omi]ni . suppleo ecce desunt p[er] passionum x[risti] incarnem ea .

Numquid credis ei quod reddat seminem . & ad aream tuam congregat .
Rinoceros iste contra a[re]am d[omi]ni congregauit . quanta illa prius
elatione uentilauit . Buxei quoq[ue] coloris dicitur . & elefantorum
uentres cornu ferre p[ro]hibetur . p[ro] colorem buxum abstinenciae pal
lor exprimitur . et dum aliorum ingluuiem redarguit cornu elefan
tis in uentrem fert . **P**enna strucionis similis est pennis erodu
et accipitris . Quia in cecogoe uoce priorum doctrinam loquendo tenuit .
sed uiuendo nesciuit . Quae autem oue strucio in terra dereliquit .
Nisi eos quos carne genuerat in cecogoga apostolos audire contemp
nent uocande gentilitatis deseruit . Mira autem potentia d[omi]ni haec
eadem in puluere oua uacale fecit . quia uiuos apostolorum factus
in illa abiectione dudum gentilitate suscitauit .

Obliviscitur quod pes conculcet ea et bestias agri conterat. Quia videlicet humana corda dum se per terrena cogitare semper quia sunt agere appetunt. ad conterendum se agri bestis idem diabolo sternunt. Ut maiorum criminum perpetratione frangantur.

Oratatur ad filios quasi non sint sui. quasi non suos respicit. quos aliter vivere quam docuit. et dum rescente sententia torrores eis amouet. Ob hoc ad persequendum synagoga dicitur. Quia se agere impulsu diuinitatis moris arbitratur. Unde sequitur.

Fustra laboravi nullo timore cogente. In labore enim persecutionis anelare. Non timore sed crudelitas cogit.

Pruabit eam deus sapientia nec dedit illi intelligentiam. Idcirco enim synagoga quid ageret obiectione clausit. Cum tempus fuerit in altum alas erigit. de rideat equitatem et ascensorem eius. In altum strutio alas erigit. quando suo conditori synagoga non ut antea formidando sed aperte iam pugnando contra dicit. quae quae non solum humanitatem domini. sed ipsam etiam diuinitatem despicit. Non tantum equitatem sed ascensorem etiam equitatis irridet. Aequus enim homo ad sumptus anima hominis aequus est. Ascensor equitatis uerbum diuinitatis ilico nunc fortium praedicatorum memoria subrogatur et dicitur.

Nam quid praebes equo fortitudinem aut circumdabis collo eius hinnitum. Pruis datur fortitudo et post modum collo eius hinnitum circumdat. hinnitum enim uox praedicationis exprimitur. Verus autem quisque praedicator ante fortitudinem et post hinnitum accipit. Quia cum in se prius uita extinxerit. tunc pro erudiendis aliis ad uocem praedicationis uenit. Collo enim equi hinnitur circum datur. quia ne ad uersa opera prodeat suis uocibus. etiam uita praedicationis obsidet.

Nam quid suscitabis eum quasi locustas. Est aliud locustae

simile scis predicatoribus. gerunt. matutinis namque horis id
temporis tempore. iuxta terra se subleuant. Cum uero aestus exar
serit tanto altius quanto alacrius uolant. Ergo beato iob dñs di
cat. Numquid suscitabis eum quicquid locustas. Subcaudis itego qui
p̄dicatores meos. ad dicitiora excitando subleuo. quo grauiore p̄secu
tionis estu excruciaci permitto. Ut tunc in illo robustior iustus eu
gilat. cum se eicardentior infidelium crudelitas inlidit. Ut tatem
dñs ostendat. aequus iste quem suaua delictis adoretur. cum
tot aduersa in exterioribus p̄ccatur. Recte subiungitur.

- § **G**loria nequam eius terror. quia districti iudicis uisionem quem iustus
uehementer expectat iniustus uenire formidat.
- § **T**erram ungula fodit. sol & inequi ungula laboris fortitudo cognosci.
quid p̄ ungulam nisi in p̄dicatore sc̄o iustitiam p̄fectio demonstratur.
qui uidelicet ungula terram fodit. dum decore decedentium exemplo
suorum operum terrenas cogitationes eicit.
- § **E**xultat audacter in occursum p̄git armatus. exultat audacter quisic
aduersis non frangitur. sicut nec prosperis eleuatur. Ne ergo prematur
aduersis habet uim fortitudinis. Ne eleuetur prosperis. habet pondus
desuper insidentis. quia autē uir sc̄s prauis ac male agentibus sese etiā
cum non quaeritur obponit. Recte de quo dicit dñs in occursum p̄git armatus.
- § **C**ontempnit pauore nec cedit gladio. In pauore uentura poena metuit.
In gladio autē dolore de p̄senti p̄sensione sentit. Quia ergo uir se uentura
aduersis non metuit. pauore dispicit. Quia uero nec super ueniente
percussione uincitur. Naquaquam gladius cedit.
- § **S**uper ipsum sonabit pharetra. Hic pharetra prauorum machinatio
designatur. Dicit ergo. Super ipsum sonabit pharetra. ut eum absconsa
machinatione longe feriant. Cum apertis congressionibus inaniter
adpropinquant. Siue super ipsum sonabit pharetra. ut p̄dicatore

sem per consilium suum pravi premissis minus quicquam ex sonitu phare-
tre terreat. **V**ibrabit astu et clipeus. Contra predicatorem di-

post pharetre sonitum astra inbratur. Quando post terrores exhibitos
eucamo ianferiens a pestu poenae pducatur & clipeus. Quia uero & cum
disputacione resistitur clipeus antefertur. Uire enim scilicet ut feriri
debeat astu inbratur. sed nec audiri possit. Hec & enim sagittas
suas. quos auditorum cordibus iniecit clipeus ab aduersariis obponitur.

Feruens et fremens. sorbet terram nec reputat tubae sonore clangorem.
nam quia predicator zelo scilicet inflammatus. uel inter supplicia
positus. quoslibet peccatores ad se trahere non desistit. feruens ter-
ram sorbet. quia uero persecutorum minas minime formidat. clan-
gorem tubae sonore non reputat.

Vbi audierit bucinam dicitur. Uti sermo exultacionis est. aequus uero au-
ditu bucinam uadit. Quia fortis quisque predicator. cum certamen passi-
onis sibi propinquare desiderat de exercitacione uirtutis exultat. aequo
enim est uadere predicatoris scilicet de uentura passione gaudere.
rocul odoratur bellum. id idcirco quodlibet certamen exsuperat. quia
mentem certationi ante certamen parat. Bellum quippe procul odora-
ri est aduersae quaeque longe adhuc posita. cogitacio pro noscere. ne for-
te uideant percipere. uel turbas eis subdita quoniam possit inmaniter insanare.

Numquid perscipientiam tuam plumescit accipiter expanderis alacissus
ad austrum. quia per annos singulos accipiter pennam ueterem nouam
cente piciat. ac sine intermissione plumescat pene nullus ignorat.
Accipitibus enim agrestibus mos est. ut volante austro alas expandant
quatenus eorum membra ad laxandam pennam ueterem uenti tempore
conuadescant. Cum uero uentus deest alas contra radium expansis atque
percussis. tepentem sibi auram faciunt. sicque apertas uel ueteres exiliunt.
uel noue succrescunt. **MORALIITER** Dicitur ergo beato iob. numquid

impulse superare. Exortationis ducem et uolucrum exercitum. scilicet enim predicator longe ante considerat.
quid tunc auctores eorum electos.

per sapientiam tuam & r. Id numquid aialib & electo tu intellegen
tiam contulisti . ut flante scō spū cogitationum alas expandat ; Quatin
pondera uetustate conuersationis abiact . & uirtutum plumas huiusm
noua uolatus sumat . . Potest per hunc accipitrem renouata gentilitas .
designari . Ac sicut iob dicitur . futurus uirtutum plumas ingen
tilitate respice . et uetustas superbie pennas amitte .

Aut ad preceptum tuum eleuabitur aquila . & in arduis ponet nidum
suum in petris manet . Ad preceptum ergo di eleuatur aquila . dum
uisionibus diuinis obtemperans . In supernis suspenditur fidelium
uita . que in arduis nidum ponere dī . quia desideria terrena dispi
cient . speciebus de caelestibus nutritur . In arduis nidum ponit qui
habitationem mentis sup abiecti conuersatione non construit .
In petris manet . id est intentione cordis inter illos celestes uirtutes
residet . quia perennitatis succo fortitudinem tanta iam solidita
te fixa sunt . ut in nullo culpe latere mobilitatis uari & cōte flectun
tur . Unde sequitur .

Et in rupibus silicibus commoratur .
In rupibus enim silices illi fortissimi . angelorum chori . qui quamuis
non integri . sed tamen in proprio situ fixi . cadente cum angelis
diabolo remanserunt . In rupibus enim sunt . quia pars eorum cecidit
pars remansit . Quod autem ait . **I**am cessis rupibus . nimirum cor
de enim peccatorum hominum uel de iam accessae claritas angelo
rum in corde contemplatur esse . Id ex illis choris angelicis tendit
oculum ad contemplandum glōm superne maiestatis . quia non uisā
adhuc esurit . **O**culi eius de longe prospiciunt . Ac si dicitur . Inten
tioni faciem fortiter tendit . sed nec dum ppinquum aspicit . Cuius
claritatis magnitudinem penetrare nequaquam potest .

Pulli eius labent sanguinem . Ac si aperte dicitur . Ipsa quidem diu
nitatis contemplatione pascitur . Sed quia diuites eius diuinita

ut. nott. q. 29. 19

tas percipere archana non possunt. Cognito crucifixi cruce sociantur.
Sanguinem namq. lambere est passionis infirma uenerari.

Vt ubicumq. cadaver fuerit factum adest. Corpus dñi ppter casum infir-
mitatis cadaver uocatur. Ubi cumq. enim cadaver fuerit factum adē.
Ac si per te dicat. Quia sede in caelesti redemptor ur̄ presidebit electo-
rum quoq. animas cum carne soluerit ad caelestia subleuabit. Siue quis
que ^{ubi} predicator es esse considerat. Illuc anxie puolat. ut in peccati timo-
re iacentib. lucem uiuificationis ostendat. Auditis autem tot scōrum
uiritatib. beatus iob obstupuisse & siluisse intellegitur. Unde sequitur.

Ad iectans et locutus est ad iob. Numquid qui contendit cum dō tam
facile conquisit utiq. qui arguat dñm debet et respondere illi. Quasi
diceret. Quia uita de tua actione locutus es. Cur auditis scōrum uita
siluisti. Me enim fuit arguere de percussione mea an fuerit iusta dubitare.

Respondens autem iob dño dixit. **INCIP LIB XXXI.**

Quia uita locutus sum. respondere quid possim. Demonstrat sc̄s iob
et prius de locutione. & p̄ de silentio dephensus. quid de semet ipso sen-
tiat innotescat. At enim. Quia uita locutus sum respondere quid pos-
sum. Ac si dicat. sermonem m̄m defenderem. si hunc ammirationis pon-
dere ptulissim. At postquam lingue leuitate usa conuincitur. quid
restat nisi ut conticendo refrenetur.

Manum meam ponam sup os meum. manum ergo super os ponere ē.
uirtute boni operis culpas tergere incaute locutionis.

Vnum locutus sum quod utinam non dixissem. & alterum quibus ultra
nihil addam. Unum enim loqui in licite est res flagello digne agere.
Aliud loqui est. etiam de flagello murmurare. At ergo unum & r̄t.
Ac si dicat. Recte quidem me inter homines credidi. sed te loquen-
te & ante flagella precium. & post flagella me rigidum inueni.
Quibus ultra non cesso. Quid dicam nunc. Quia uita loquentem sub

tilius intellego. Tanto mem&ipsum humilius ^{uestigo} intellego.

Respondens dñs iob de turbine dixit. Accinge sicutur lumbos tuos in
terrogabote & indicamibi haec primo icon dñi sermone tractati.

Numquid irritum facies iudicium meum & condemnebis me ut iustificeris.
Quis quis contra flagella semetipsum defendere nititur. Flagellan
tis iudicium euacucere conatur. At ergo. Numquid irritum. r̄t.
Ac si a peste diceretur. Tua quidem bene acta consideras sed mea occulta
iudicia ignoras. Si ergo ex tuis meritis contra mea flagella disputas.
Quid aliud quoniam me de iniustitia addicere te iustificando festinas.

Si habes brachium sicut dñs. & si uoce similitonaf. Dō ergo brachium
habere ē. operantem filium. gignere. Uoce tonare est. consubstian
tiam sibi filium mundo terribiliter demonstrare.

Circumda. decorem & in sublime erigere. & esto gloriosus. & speciosus
induere uestib. Sub audis ut ego. Ipse enim sibi circum dat decorem.
De quo scriptum est. Dñs regnauit decore indutus ē. Ipse apud nos
in sublime erigitur. Cum meritis nris in natura sua ē in penetrabili
lis demonstratur. Ipse uero gloriosus est qui dum se ipso p̄fruitur.
accidentis laude indigens non est. Ipse speciosus induitur uestibus
quoscorum angelorum choros quos condidit in usum sui decoris adsump
sit. sed quia speciosorum uestium nomine iustos sibi quomodo adiun
gat insinuat. In iustos & icon quomodo a se disungat ostendit. Unde seq̄.

Disperge superbos in furore tuo & confunde eos. Sub audis ut ego. Quia
eos tranquillitatis sue tempore unitos contra me tolero & districtus
quando que ueniens in meo eos furore dispergo.

Et respiciens omnem arrogantem humilia. Ac si a peste dicat. ut ego
Apte autem aduinditq̄ ordinem arrogantibus superbiorum culpa
p̄ponitur. quia nimirum non superbia de arrogantia. sed arrogant
tia de superbia generatur. Quobus autem modis ad dño unusquisq̄.

respicitur. Cum autem peccato conuertitur. aut ex peccato punitur.

Utrisque autem modis in humilitate arrogans sternitur. quia aut pe-
nitendo agnoscit culpam aut per eundo percipit poenam.

Respice cunctos superbos et confunde eos. & contere impios in loco suo.
sub caudis ut ego. Superbi enim ex respectu dei confunduntur. aut hic
de impietate cognoscentes & decompnantes crimina. aut illic sup-
plicia dei iustitice sentientes. Impiorum uero locus ipsa superbia est.
Impius ergo in loco suo conteritur quia ipsa superbia quae leuatur opprimatur.

Absconde eos in puluere simul & facies eorum demergere in foueam.
Ac sicut ut ego. Superbos enim & impios in puluere dominus abscondit
quod eorum corda ipsis quae eligunt terrenis opprimi negotiis permit-
tit. Aperte autem subiungitur. simul & facies eorum demergere in
foueam. Ac sicut ut ego. Iusto namque iudicio superborum facies
dominus in foueam mergit. quia intentionem cordis eorum esse ultra ho-
mines erigentem. Inferius deicit. Quia in uoluntate dum superbiendo
altiora appetunt. Unde in quo aduerso modo rescogitur. Ut humiles
caelum petunt dum se infra deiciunt. Infima superbi appetunt. dum
dispiciendo ceteros quasi in caeli altioribus extolluntur.

Et ego confitebor quod saluare te possit dexter tua. Ac sicut ut ego.
Si potes haec terribilia facere ipse quae peritit. & non mihi deputa
bona omnia. quae fecisti. si uero peccantes alios respiciendo non po-
tes perdere. Liqueat quod a reatu nequitię tuę te uirtute non uales
liberare. **E**cce uehemoth quem feci tecum foenum quasi bos come-
dit. Quem sub uehemoth nomine. nisi antiquum hostem insinuat.
Dicatur itaque homini. Dicatur de celo. Qui & si potentiam sublimi-
tatis perdidit. subtilitatem rationis nature rationis minime amisit.
Ecce uehemoth. quem feci tecum. Dum homo eum qualim ratione secum
factus est perisse considerat. uicium sibi casum superbiae. ex ipsa

ppinquissia perditione pertimescat. Foenum quae si bos comedit.
Quid est ergo quod boui qui mundo pabulo pascitur uehemoth iste
comparatur. Nisi hoc quod de antiquo hoste p propheta dicitur.
Esaeus electe. qz suggestionis succedente conterere mundam
uicem sportaculum quacert. **F**ortitudo eius in lumbis eius. &
uirtas eius in umbilico uentris eius. semina uis in lumbis
in ee. feminis autem in umbilico perhibentur. Quae igitur potesta
ti. dic bolj utriusq. generis sexus ualde ex luxurie infirmitate
sub sternitur. & fortitudo eius in lumbis contra musculos. & uirtus
illius contra feminas in umbilico p hibetur. In hoc ergo faenum co
medit in quo de pna luxuriae ad corruptionem carnis intulit. Qd
autem ait fortitudo eius in lumbis eius. Ac si diceret. fortitudo
eius in lumbis suis & uirtus in umbilico uentris sua. Quae nimirum ei
ppriae sunt. qui suggestionum turpium blandimentis decepti ei per
luxuriae fluxu succumbunt.

Constringit caudam suam quasi cedrum. Quid autem uehemoth ista
ut cauda. nisi contra qui hostis extremitas. qui speculiter antichri
stus nuncupatur. Sicut enim cedrus arbusta coetera in altum cres
cendo deserit. Ita tunc antixps mundi gloriam temporaliter op
tinens. mensuras hominum & honoris culmine & signorum potes
tate transcendit. sed quaeq. leuit iniquorum caput audiuit.
Nunc huic capiti quae membra adherent cognoscamus. De quibus
sequitur. **N**eria testiculorum eius. replexerunt. Tot iste uehe
moth testes habet. quod iniquitatis suae p dicationes possidet. qui
idcirco perplexerunt. qz uidelicet p dicatorem illius argumen
ta dolosis assertionibus inno dantur. Ut rectae ee. simulent.
quae peruersa persuadent.

Ossa eius uelut fistulae aeris. Quid aliud ossa antixpi. quam quos

libet in eius corpore ualentiores accipimus. In quorum corde
iniquitates diu uelementer indurauit. per eos tota corporis
compago subsistit. Recte autem ossa ei aeris fistule comparant. quos
nimirum more metalli insensibilis bene loquendi sonum habent.
sed bene uiuendi sonum non habent.

Cartilago illius quasi laminae ferreae. Cartilago quoque ossis quidem
speciem habent. sed ossis fortitudinem non habent. Quid est ergo quod
cartilago eius laminae ferreae comparatur. Nisi quod hi qui in illo debili
ores sunt ad perpetranda mala nequiores existunt. ergo carti
lago ei ferro similis dicitur. quia hi qui in eius corpore ad ostensionem
uirtutum non sufficiunt contraneum fidelium artus accenduntur.
sed cautes tante astutiae et ceteraque fortitudinis adiungunt.

Ipsa est principium uicerum dei. Ac si aperte diceret. Idcirco ad tam mul
ta. dicens. fortiter sufficit. quia immatura rerum hunc cre
ando per substantiam conditor primum fecit. Quid ergo uices di
nisi et actiones accipimus. Ergo cum cuncta deus crearet ageret. hunc pri
mum condidit quem reliquis angelis eminentiorem fecit.

Qui fecit eum applicauit gladium eius. Gladius uehementis istius
ipsa nocendi malitia est. sed de eo a quo bonus per naturam factus est.
eius gladius applicatur. quia eius malitia diuina dispensatione re
stringitur. ne ferire tantum mentes hominum quocumque appetit permittat.

Huic montes herbas deferunt. De antiquo hoste uehementis dominus dixit. **INCIP LIB**
huic montes herbas deferunt. Electi namque sancti qui deo illum reficiunt **XXXII**.
quod nequam operatur. huic herbas ferunt. Quibus nimirum iste
pascitur quia in eius poenitentiam ab aeterna morte esuriens. eorum per dictas mo
ribus. satiat. **O**mnes bestiae agri ludent tibi. pro eo superbi quod enim
quaque nullum malum praeteriunt. Nulla est bestia agri. nullus immun
dus spiritus qui non horum montium herba satietur. Sed nunc audiatur?

ubi iste per modum desiderium requiescat. 7

Sub umbra dormit in secreto calami & in locis humentibus. Unde sequitur.

Quia enim in illis quasi quondam requiem inuenit. quos a uerysolis ardore subtrahendo frigidus facit. sub umbra dormire prohibetur. In secreto

Inquit calami. quid aliud hic appellatione calami nisi mentes saecularium temporalis glorie deditur designantur. In locis inquit humentibus.

Loca enim humentia sunt hominum terrenorum mentes quas humor carnalis concupiscentiae quae replentur fluidas facit. Sunt qui loca humentia membra genitalia suspicantur. quod si ita est. quid aperte aliud locis humentibus nisi luxurie designantur. Ut & per calamum gloria superbiae et per loca humentia luxuria corporalis exprimitur.

Protegunt umbrae umbram eius. Umbrae sunt diaboli omnes iniqui quidam imitationi iniquitatis eius inserviunt. quia ab eius corpore imaginis. speciem trahunt. Umbrae umbram eius protegunt. quia peccatores qui in quo sibi malis sunt consci. In eo & alium peccantem defendunt. Dum nequissimorum felicitate nequiores peruersis patrocinis

tuentur. **C**ircum dabunt eum sedices torrentis. Amictores uicem mortalis ab omni actibus. quasi a fructibus. alieni tunc illi arcus inherere. quanto edacius delectatio transitorie uoluntatis infundit.

Ecce absorbebit fluitium & non mirabitur & habet fiduciam quod influat iordanis in os eius. Fluitium nomine humani generis decursio designatur. quae uelut a fontis sui origine nascendo surgit. & quasi ad ima defluens moriendo pertransit. Iordanis autem appellatione baptizati signantur. Quasi ergo diceret. ante mundi redemptionem mundum uehementi. non miratur absorbit. sed quod est acrius. & icon post redemptoris aduentum. quosdam qui baptizati sunt deglutire se posse confidit.

In oculis eius quasi amo capiet eum. Quis nesciat quod in amo esca ostenditur. aculeus occultatur. In amo ergo incarnatio

nis xpi iste captus est . ac deo dimittatis . & quidem iste filium di in
 carnatum nouerat . sed redemptionis nrae ordinem nesciebat . Scie
 bat quod per redemptione nostra incarnatus di filius fuerat . sed omnino
 quod isdem redemptor noster transfigeret . illum moriendo nesciebat .
 Unde et benedicitur . In oculis eius quasi amo capiet eu . & nouit & memor
 dit . prius quam per timesceret . Et tamen post non timuit cum illo
 quasi escam ppricam mortem eius carnis esurire .

Et insidib. perforabit nares eius . quod persuades . nisi acuta scorum
 consilia quaehuius uehementi nares pforant . Dum sagacissimas ei
 insidias et anglicando circumspiciunt . & superando transfigunt . siue
 ipsius dñi uerba sudas sunt . quibus uehementi nares pforantur . qui
 cum dñm incarnatum ee dubitaret . hoc expectatis miraculis temptan
 do uoluit cognoscere dicens . Si filius di es . Sed dum adno audiuit
 hoc et hoc sententiarum eius acummb. Indagationem antiqui hostis
 ueritas pertulit . **A**n ex trichere poteris leuathanamo . leuathan
 additamentum eorum dicitur . quorum uidelicet nisi hominum quib.
 semel culpam p uericationis intulit . et cotidie pessimis suggestionib.
 extendit . Potest quoq. iste & cum per inuersionem additamentum uo
 cari . Primo quippe homini persuasione callida diuinitatem se additu
 rum perhibuit . sed in morte ueritatem tulit . Ad mortem ergo celi istius
 amus in haec aquarum p fiorda mircest dispositione suspensus . huius
 amu linea illa p ueritatem antiquorum parentum p pego memoratur .
 In cuius extremo incarnatus dñs . id amus iste ligatur . quem in aquis
 humani generis dependentem aperto ore coetus iste appeteret . sed eo
 p scellitum suorum se ueritatem morsu mordendi uires ulterius non haberet .
 Ad fidelem ergo famulum dñs ait . An ex trichere poteris leuathanamo .
 subcaudis ut ego . Quia dñs p totis mortem incarnatum filium unige
 nitum mitto . **E**t fune ligabis linguam eius . subcaudis ut ego hoc in loco

Antiquus em hostis humani generis redepere ante se positu uidet que cognoscendo cōfessus est .
 Quid nobis & tibi ihu fili di uenisti . In oculis em suis quesi amo captus est .

finit peccatum siue fides intellegitur . Incarnatus & enim dñs
nr sine leuathcon linguam ligauit : q̄ in similitudine carnis pec
cati apparetis extenta fide trinitatis errorum predicamenta .

Numquid pones circulum in naribus eius . Sub audis ut ego . Quas
tutas eius . Deconuauit insidias omnipotenti iudicio stringo . Ut ne
tantum temptet quantum appetit . **I**tuta armilla eius p̄forabis max
illam eius . sub audis ut ego . Ab intellectu circuli armilla non discrepat .
Armilla ergo dñs maxillam leuathcon istius p̄forat quia inaffabili
misericordiae suae potentiae sic meditatae antiqui hostis obinat ut
aliquando ^{cor} & iam quos coepit amittat . & quasi ab ore illius cadunt .
qui post perpetrata culpas . ad innocentiam redeunt .

Numquid multiplicabit ad te preces aut loquitur ad te mollia . sub
audis ut mihi . si enim cedet personam . scio quae esset di . atq̄ leuathcon
iste multiplicauit p̄ces cum dixit . Si uis nos mitte nos in grege
porcorum . Siue ad dñm p̄ces multiplicat cum in die iudicii iniqui
qui eius corpus sunt sibi peccati depræcantur .

Numquid feri & tecum pactum . sub audis ut mecum . & accipies eum
seruum sempiternum . Sub audis ut ego . Eadem ergo ipse temptat
onis licentiae q̄ iste uiros iustos in diuole temptat . & dñs misericor
diter fieri id uel iuste permittit pactum uocatur . Inquit & deside
rium temptatoris agitatur . & tamen per eam in modo uoluntas
iusti dispensatoris impletur . Ut quae elati magnitudine uirtutum
perire possint humiliatq̄ a perditione seruentur . Bene autem ex hoc
pacto . quod cum dño ferre dñs seruis ^{accipi} perhibetur . sed quomodo non
solum seruis sed etiam seruis sempiternus accipi dicitur . Inuestiga
re compellimur . ut illum post p̄sentis uitae terminum seruire dño
in perpetuum demonstremus . Ubi magis auctoris suo esse se debitores
senserunt . quando & bonorum cernunt quod iuste remunerati per

cipiunt. & in celum quod misericorditer adiuti uicerunt. Igitur sicut
 latro iustorum & hic temptatio istius. & illic dominatio proficit. sem
 pitermus seruus est cum di laudib. nesciens seruit. & illic eius poenae
 iusta et hinc uoluntas iniuste. **N**umquid inludes ei quasi aui. Cur er
 go uehemoth id est beluue uel uentum. cur draco cur aspis appel
 letur in dogemur. In rationale et quadrupes animal est per actionis
 immunde fatuitate. draco per nocendi malitia. auis per subti
 litatis naturae leuitate. quia enim hoc quod contra se agit ignorat.
Bruto sensu belua est. quae malitiose nobis nocet. Draco est. quae autem
 de naturae suae subtilitate superba extollitur auis est. **A**it ergo.
 Numquid inludes ei quasi aui quippe dominus inludit dum in passione
 filii unigeniti esca ostendit. sed laqueum abscondit.

*Intra mai 914
 a id m m f p r o d i*

Aut ligabis eum ancillis tuis. sub audis ut ego. bene autem dominus istum non
 seruis sed ancillis ligare se asserit. quae ad redemptionem ueniens et suos
 contra superbiam mundi praedicatores mittens. Relictis sapientibus.
 insipientes. relictis fortibus. relictis diuitibus. pauperes elegit.
 per quos huius fortitudinem ligauit.

Concident eum amici diuident illum negotiatores. Toties iste cecidit
 quoties diuini uerbi gladio ab illo sua membra sepeccauerunt. sci ergo
 praedicatores prius ancillae sunt per formidinem per amici per fide
 ad extremum negotiatores per actiones. quae quasi quod dicit enim nego
 cium faciunt. quae praedicationem praerogant. et populis fide re
 portant. fide impertunt. et eorum sanctam uitam sumunt.

Numquid implebis segines pelle eius aut gurgustium piscium capite
 illius. Quid per segines uel gurgustium. nisi ecclesiae ^{fidelium} designat
 ait ergo. Numquid. **frt**. Sub audis ut ego. qui intra ecclesiam
 fidelium prius quasi pellem diaboli extremos atque infimos colligo.
 et postmodum caput illius. id est prudentes in aduersarios subdo.

Pones super eum manum tuam. subcaudis ut ego. quia fortissimum potentia reprimens non plus quam expediat seruire permitto.

Memento belli ne addas utroque loqui. Ac si aperte diceretur. si occulti hostis contrate bellum consideres. quicquid a me pateris non accusas. tanto ergo te ad disciplinam patris exhibe tacitum. quanto prospicis ad bellum hostis infirmum.

Ecce spes eius frustrabitur eum. quod sic deo debet intellegi ut referri etiam ad corpus illius possit. quia iniqui omnes quia districtiorem diuine iusticie non metuant. in cassum sibi demeruerunt misericordia benedicti.

Unde sequitur. **E**t iudentibus cunctis precipitabitur. Adistente enim cuncto mysterio celestium potestatum. & electis omnibus. ad hoc spectaculum deductis ista belua crudelis & fortis in medium captiua deductur. & cum suo corpore idem cum reprobis omnibus. aeternae gehennae incendis concipitur. & quasi interrogauerimus ad domino dicentes. Domine quare leuatham istum tantae esse fortitudinis non ignoras eum in certamine infirmitatis nostrae cur suscitasti ilico ced conuincit. Non quasi crudelis suscitabo eum. & quasi mox a nobis audisset. Cur quasi crudelis illum fortem nobis infirmis suscitasti. Statim subdit dicens. Unde sequitur. his duob. uersibus & uirtutem suae potentiae & nomine pondus rationabilis expleunt.

Quis enim resistere potest uultui meo & quis autem michi dedit ut red dionei. Ac si diceretur non eum quasi crudelis suscitasti & dei fortitudine electos meos potenter eripio. & rursum reprobos non iniuste sed rationabiliter depono. qui de leuatham loquitur. iam non in aetherei caeli sede continetur. Ideo cuncta quae sub caelo sunt asserit sua esse.

Omnia quae sub caelo sunt mea sunt. ac si diceretur. Leuatham iste beatitudinem quidem meam perdidit. sed dominium non euicisti quia et ipse mihi potestates inseruauit quae mihi prauis actibus adue-

-) **S**antus **N**on parcet ei & cedet p̄candum potentib. compositis. Illi
 utiq. fortasse homini non parcat. quem leuiathan iste inmunditer
 mino uassibi p̄prium facit. et quem dñs ihs interficit & spū orissū.
 • **T**ertius uero maiestatis p̄sentia. q̄ exercere uires suas non uellet
 fortassis ad preces inclinari creditur. quod tamen de ei corpore
 id iniquis omnib. apte intellegi potest dicentibus. Dñe dñe aperi
 nobis. Quia ergo iniquorum p̄ccationibus qui istius corpus sunt nul
 lo modo parcat. dum eorum preces opere destruantur. Recte
 nunc dicitur non parcat ei.
-) **Q**uis reuelabit faciem indumenti eius. sub audis nisi ego. qui seruorū
 meorum gr̄mmentab. subtilissime discretiois inspiro. ut reuela
 ta malicie faciem eius nudam uideam quom coopectione ille subha
 bitu sc̄itatis occultat. **E**t in medium oris eius quis intrauit. sub
 audis nisi ego qui p̄ discretas electorum mentes. suggestionum eius
 uerba discutio & in antea eē haec ut sonuerint manifesto.
-) **P**ortas uultus eius quis aperiat. sicut scriptura sacra portationem nos sc̄os
 uocare consuevit. Porte uultus eius sunt iniqui doctores. per quos
 quisq. ingreditur ut leuiathan isti quasi in potentis sup̄ principa
 tu uideatur. Ideoq. poste illius. istis sc̄it. q̄ per ipsos miseris audito
 ribus uia perditionis aperitur. At ergo. portas uultus eius quis
 aperiat. sub audis nisi ego. qui electis meis magistros eorum sic
 specie sc̄itatis absconditos p̄ spicua cognitione manifesto.
-) **P**ergurum dentium eius formido. peruersi p̄dicatores poste eius
 sunt. qui ingressum perditionis aperunt. Dentes eius sunt qui
 eos quos in horrorem capiunt auertitatis soliditate confringunt.
 I ergurum ergo dentium eius formido. id iniquos p̄dicatores anti
 xp̄i p̄ uerse huius seculi p̄tegunt potestates.
-) **C**orpus illius quasi facta fusilia. sed per uitam fragiles factis fusilib.

comparantur. Cum enim uerba predicationis audiunt. nulla cor-
reptionis iacula se penetrare permittunt. Ne enim ad se corripien-
tium uerba perueniant. quasi contra aduersarium miracula
se ad defensionem perant.

Conpaltum squacmis se pmentib. festur quice draconis corpus squa-
mis tegitur. Ne citius iaculatione penetratur. Ita corpus omne
diabolus id est multitudo reproborum cum delinquitte sua corripitur
quibus uel & tergi uersionibus se excusare conatur. & quasi quas da
defensionis squacmas obicit. Ne transfigi sagitta uerticis possit.

Vna uniconiungitur & nec spiraculum quidem incedit p eas. Iste squa-
me peccantium nec chore p dicentium aliquo utraque spiraculo pen-
trentur. & obdurate sunt. & coniuncte. quorum pestiferum concor-
dium adhuc apertius subdidit dicens.

Vna alteri adheret. & tenentesse nequaquam se separabuntur. Qui
enim diuisi corrigine poterant. Iniquitatum suarum coniunctione

muniti perdurant. **S**ternutatio eius sicut splendor ignis; quia
sternutatio caput maxime concutit; sternutatio istius uocatur
illaeus & extrema commotio. quae dum natum hominem ingreditur
et per eum superbis primae; recte sternutatio splendor ignis uo-
catur. ante reproborum et oculos signorum uirtutibus. lucet.

Et oculi eius ut pedes diluculi. Consilia ueritatis oculi designantur.
quae recte palpebris diluculi comparantur. [Palpebras namque dilu-
culi. extremas noctis horas accipimus. in quibus nox quasi oculos
operit. Dum uenture lucis iam initia ostendit. Prudentes ergo
sati. malitia ante xpi. uerum esse mane pollicentur. quae enim pudent
oculi; quae haec p dicentur. oculi uocantur.

De ore eius lampades procedunt. De ore eius lampades procedunt. quae
illumines audientium ad amorem p fide accendunt;

- S**icut theda ignis accense. Theda cum accenditur odorem quidem sua-
 uem habet. sed lumen obscurum; Itaque isti predicatorum anti christi scru-
 tis speciem sibi arrogant. sed opera iniquitatis exercunt.
- D**encaribus ei precedit fumus; quod de miraculorum insidiis ad momen-
 tum & licet in electorum corde caligosa dubietas generatur. Olla
 enim succenditur. cum mens humana in digni hostis suggestionibus.
 instigatur. **S**icut olla succense atque feruentis. uelut enim olla fer-
 uens est. unce quaeque anima cogitationum suarum tunc impletur.
 quasi summas undarum ardentium sustinens quae & lignis Zelicom
 mouet. & ipsa temporibus oppressio more ollae intrinsecus clausa tenet.
- A**litus eius prunas ardere facit. Quid prunas nisi succensas interrenis
 concupiscentiis reproborum hominum mentes appellat. Toties
 ergo leuathon alitius prunas accendit. quoties eius occulta sugges-
 tio humanas mentes ad delectationes illicitas per trahit.
- E**t flamma de ore eius egreditur. Flamma quippe oris eius est. ipsa
 instigatio occulte locutionis. Iraue enim suasionis uerba ad uni-
 us cuiusque animum facit. & flamma de ore eius egreditur. quia
 quicquid per se quicquid per predicatorum loquitur ignis est. quo
 non aurum neque argentum. sed ligna faenum stipula concremantur.
- I**n collo eius moribitur fortitudo. quia **INCIP LIB XXX. III**
 utique. elationi illius & in sub iuncta potentia secularia suffragantur.
- E**t faciem eius precedit egestas. Antea ergo eius faciem egestas ante-
 cedit quia negligentium mentes ante temptatione uirtutibus spoliat.
 quam eius insidias is qui temptatur agnoscat. siue faciem eius
 ante cedit egestas quod prius quomodo iste in illo homine dampnanda
 appareat. A se ecclesia uirtutum signa abstrahuntur. & tunc con-
 tra eos antiquus ille hostis per aptum prodigium ostenditur. ut quod ille
 per signum extollitur. eo a fidelibus sine signis robustius uincatur.

Membra cornu eius coherentia sibi. Carnes istae sunt omnes rep-
bi quae ad intellectum spiritus patriae per desiderium non ad sur-
gunt. Membra autem sunt carnum hi qui eisdem peruerse
agentibus. et sese ad iniquitatem precedentibus. coniunguntur. sed
aliud est membrum corporis. & aliud membrum membri. Sicut
autem perniciosum est. si unctis desit membris bonis. ita pernicio-
sius est. si non desit malis. Dum induces praefectus rubri maris unda
diuiditur. ab electo populo ad terram repositionis tenditur.

Mitit & contra eum fulmina & ad locum alium non ferentur. Quid
appellatione fulminum. nisi tremende illi extremi iudicii sen-
tentiae designantur. quae deo fulmina uocantur. quae eos quos
ferunt in perpetuum incendunt. Illa ergo fulmina locum alium
non contingunt. qui uelut igne suo non grana sed paleas incendunt.

Cor eius indurabitur quasi lapis. quia utique nulla autem unquam con-
uersationis penitentia mollietur.

Et stringetur quasi malleatoris incus. Incudem et malleator solis
apertam percussione figit. Leuiathan ergo. ut malleatoris incus
stringitur. quia inferni uinculis ardebitur. ut & kerni supplicii con-
tinua percussione tundatur. Incudem et alia uasa formantur. Ipse
uero tot percussionebus. in uas aliud non transferatur. Nos ergo
illo persequente componimur. Ipse autem & semper patitur. &
in uas aliud utile numquam mutatur.

Cum subleuatus fuerit timebunt angeli & terra purgabitur. hoc
et loco praeterito. tempore uicetur futuro. Credimus ergo leuia-
than isto ab arte beatitudinis cadente in ruina eius & iam electos
angelos expectasse. ut cum istum ex illorum numero superbiae lap-
su deiceret. illos ad robustius studium timoripse solidaret. Purga-
ti & uani non sunt quia isto cum repbi & legionibus. exeunte soli in caelestis

sedibus quibetate in aeternum uiuerent remanserunt.

Cum adprehenderit eum gladius subsistere non poterit neque asta
 neque torax. gladius hic ira nominatur. Non ergo iste iram possidet
 sed ab ira feruens tenetur. Asta ergo aduersarium percutimus. to
 re autem ab aduersario minuitur. Quid igitur per astam. nisi iacuit
 predicationis. quod per toracem. nisi fortitudo patientie designa
 tur. Iste ergo leuathan quod per adsumptionem hominem in iram om
 ni modo crudelitate effrenat. Adprehendi dicitur gladius quod in antea christum
 ueniens tante uirtutis appropiet ut si supernum adiutorium desit.
 et predicationum acumen obtundat. et longanimitate patientiam
 destruat. **R**eputabit enim quasi pedes ferrum. & quasi lignum
 putridum aes. quod superius per hastam hoc inferius ferrum. & quod
 per toracem hoc cursim aes dixit. & acumen igitur ferri & aeris for
 titudo deficiat. dum per uolentiam uirtutis illius. et predicationis sensu
 subundantur. & patientie longanimitas dissipat. Ubi ergo tunc
 infirmi erunt. si fortes uelut pedes reputantur. Quia tunc iste de pa
 les faciat si ferrum quasi pedes estimabit. Quid de putridis lignis
 facturum est si quasi lignum putridum aeris fortitudinem soluet.

Non fugabit eum uir sagittarius. ac si diceret a reprobarum cordibus eum
 sancti praedicatores sagitta non excutit.

In stipulam uersisunt illi lapides funde. Lapides funde sancte ecclesie
 predicatorum sunt. Unde & goliath in munitissimus saxo funde mortuus.
 quod singulorum sancte ecclesie lapide diaboli celsitudo superatur. Leuathan
 itaque iste quod dampnato illo homine adsumpto quoslibet fortes ecclesie
 uelut infirmos despiciat eorumque uires temporaditer premit. Recte
 nunc dicitur. In stipulam uersisunt ei lapides funde. Ac si diceretur;
 Sanctorum robor quasi in stipule molliorem redigat.

Quasi stipulam aestimabit malleum. Ac si diceretur. etiam pondus eius

- animi aduersionis despiciat. que se per supplicium de super
 ueniens ferit. **E**t deridebit uibrantem hastam. Contra le
 uatham dñs hastam uibrat. q̄ eius interitu destructam mina
 tur sententiam & deridebit & r̄t. Quo enim se & natorum men
 ta non posse euadere conspiciat eo in certenda nequitia durior
 assurgit. **S**ub ipso erunt radii solis. Cum utiq; nonnulli & cum
 docti uiri sapientia e succedam me non libere agendo subleuant
 sed ad uestigia leuatham istius & peruersitate operis & blandi
 mento adulationis inclinant solis sub ipso sunt radii.
- S**ternit sibi aurum quasi lutum. toties sibi aurum quasi lutum sub
 icit quoties castitatem fidelium per carnis uitia sternit. & sensu
 continentium per immunda desideria dissipat.
- F**eruescere fecit & quasi ollam p̄ fonsium mare. Nam per seuitio
 nis extreme tempore contra electorum uitiam studet & animos
 reproborum per flammam crudelitatis excitare & corda dilec
 torum seculi uelido ardore succendit.
- P**onet quasi unguenta cum bulliunt. unguenta cum bulliunt
 flagrantiam succinatit reddunt. quia ergo iste ita se ducit
 corda reproborum ut quicquid agunt & iniquitate p̄ fide
 p̄ ueritate recte fidei sergere suspicantur. quasi bene est sol &
 id quid zelo religionis exercent.
- P**ost eum lucebit lucerne semita. Post leuathan semita lucerne
 perhibetur quia quae transit admirationem nimiam & mira
 culorum suorum claritate derelinquit. & quorum corda pe
 netrat eorum opera p̄ digis inlustrat.
- A**estimabit abyssum quasi senescentem. Quia reproborum cor
 da sic fatuet ut suspensiones eis de uenturo iudicio quod quasi
 finiatur infundat. Abyssum namq; senescere estimat quater

minari quandoq. In supplicis supernam anim aduersionem

putat. **N**on est super terram potestas. quae comparatur;

Potestas eius super terram cunctis eminentior perhibetur.

quasi actionis suce & merito infra homines cecidit. omne tam

humannum genus naturae angelicae conditione transcendit.

Qui factus est ut nullum timeret. Si ergo iste fuerat conditus
ut timore l&o auctorem suam & amans metueret et metuens
amaret. Sed sua peruersitate uelut factus est. ut nullum timeret

ei quippe a quo conditus fuerat. sub ee dispexit. licet enim ds sup.

omnia est. ut ipse sub nullo sit. **O**mne sublime uidit id cunctos.

uelut infra sepositos quicquid de sublimi respicit q& dum per intentio

nem contra auctorem mittitur. aestimare quemlibet sibi similem

dedignatur. **I**pse est rex per uniuersos filios superbiae. ut leua

tham iste. incunctis malis caderet. sole se superbia perculit. Ne

q. enim per tot illos uitiorum ramos aresceret. nisi per hanc prius in

radice putruisset.

XXXIII
HUC USQ. DNS DE UEH MOIH ET LEVIATHAN DIX INCIP LIB

Respondens autem iob dno dixit. Scio quia omnia potes. postquam

fideli famulo dns hostis eius quem sit fortis & callidus ostendit.

Dum uires eius subtiliter fraudesq. patef&it. Beatus iob adu

trixq. respondit dicens. Scio q& omnia potes.

Et nulla celat & cogitatio. Contra inimicos quippe uires eius in

talit. Scio quia omnia potes. Contra occultas autem machinatio

nes illius subiunxit et nulla rt.

Quis est iste qui celat consilium absq. scientia. absq. scientia enim

Leuiathan celat consilium q& quem uis contra infirmitatem

nostram multis fraudibus occultetur. pector istamen nri

scā nobis inspiratione detegitur. sequitur de se ipso iob

- I**deo insipienter locutus sum & quae ultra modum excederint
 scientiam meam. Omnis humana scientia quanto libet acum me
 polletat diuinae scientiae comparata insipientia est.
- A**udi et ego loquor interrogabote & respondemhi. Audire nrm̄ ē
 sono aliunde uenientia utq̄ alio positum commo dēre. At contra
 dō cur nil extrā est audire pprie est. subsemetipso surgentia
 nostra desideria percipere. At ergo. audi. et ego loquor. Ac
 fidicet. misericorditer desideria mea percipe. ut dum haec
 tu apicis percipiens adiuuat. ac multipliciora consurgant.
 Interrogabote et respondemhi. Ac fidicet. nescientem me
 ex tua scientiam contemplatione cognosco. Interrogati ergo
 responde id stultitiam ppriam humiliter cognoscentem doce.
- A**uditu auris audiuit nunc autem oculus m̄s uidet te. His nimi
 rum uerbis aperte indicat. quia quanto uisus superior est audi
 tu tanto differt ab eo quod prius extitit.
- I**dcirco ipse me reprehendo. Quanto enim maioris gratiae quisq̄
 lumen recipit. tanto amplius reprehensibilem seipse cognoscat.
- E**t ago penitentiam in fauilla & cinere. In fauilla enim & cinere
 penitentiam agere est contemplata sum maiestentia nihil aliud
 quam fauillam se cineremq̄ cognoscere. Ac fidicet. De nullo auc
 toris mei dono superbio quicquid sumptus expuluerit p̄ in late mor
 tis sententiam ad puluerem me redire cognosco.
- P**ostquam autem locutus est dñs uerba haec ad iob. Dixit ad eli
 faz themcontem. Iratus ē furor m̄s uite & induos amicos tuos.
 qm̄ non estis locuti coram me rectum sicut seruus meus iob. & quidē
 quantum ad humana iudicia in uerbis suis amici eius multa ille
 rectius dixisse crederentur. sed ueritas alicam & occulto regu
 lam p̄ferens ait. non estis locuti r̄t. Coram me ait. Id est in cas

ubi sepe multorum uitam displicet. quae foris hominibus placet.

Sumite uobis vii. tauros. & vii. arietes & ite ad seruum meum iob. & offerite holocaustum pro uobis. Pro uobis autem seruus meus iob orat. pro uobis faciem eius suscipiam ut non uobis imputet insultationem. Iustus & misericors deus ne culpas sine increpatione deserit. ne reatum sine conuersione derelinquat. Amici ergo iob offerite tauros & arietes iubentur. Tauros enim & arietes in sacrificio offerre est superbum ducatum in heretico rum conuersione humilitate mactare. et edomita ceruice super bice discant oboediendo sequi. qui dudum docendo preterona bantur. Quorum superbia recte septem sacrificiis expiatur. quod heretici ad ecclesiam reuertentes per humilitatis hostiam dona spiritus gratiae septiformis accipiunt. septinarius autem numerus quicquid habetur sua ratione perfectus quod exprimo peccati. et exprimo in peccati continetur. qui eisdem peccatis suis mul tiplicatur in duo consumatur denarium surgit. Nam siue tres per quattuor siue quattuor per tres ducimus ad duo denarium peruenimus. sicut quoque apostoli gratia septiformis spiritu implendi xii sunt electi. et in quattuor enim mundi peruenimus trinitatem quae deus est. Innotescere mittebantur xii. ergo sunt electi ut ex ipsius nume ri rationem eleuaretur. quod prius. Infirmi tria summa pre dicantur. **A**bierunt ergo eliaz themanites. et baddad sutes et sophar ncomites. & fecerunt sicut locutus fuerat dominus ad eos. et suscepit dominus faciem iob. non illorum ergo sed beati iob faciem suscepisse dominus refertur. Quia uero quisquis intercedere pro alio uult sibi potius ex ipsa caritate suffragatur recte subiungitur.

Dominus quoque conuersus est ad paenitentiam iob cum oraret pro amicis suis. quantum iob pro se obtinuit qui pro alio interuenit

ilico demonstratur cum sub dicitur. **E**t addidit omnia quae
cumque fuerint iob duplicia. Cuncta quae amiserat dupliciare
cepit. quod per pietatem benigni iudicii temptationis nostrae
dispendium uincant suffragia consolationum.

Venerunt autem ad eum omnes fratres sui & uniuersae sorores eius
& cuncti qui uenerant eum prius & comederunt cum eo panem in
domo eius. & mouerunt super eo caput. Quid uero comestione pa-
nis nisi caritas & quid uero comestione capitis nisi admiratio
designatur. **E**t consolati sunt eum super omne malum quod
intulerat dominus super eum. Percussi enim merore consolari
est ei per percussorem deuenia congratulere.

Et dederunt ei unusquisque ouem unam. & in aurem auream
unam. haec iuxta historicam ueraciter distulunt. mystice
autem cum in aure ouis. Cumque ouis in auribus confectur. quod num-
quam in nocuis mentibus ornamentum semper oboedientiae
iungitur. Beato ergo iob nemo in aurem sine oue. & nemo oue
sine in aure obtulit. quod profecto redemptoris suo non oboedit qui
nocens non est. et innocens non est qui oboedire contempnit.
Offerunt autem ouem. sed unam offerunt. in aurem sed unam.
Id est in sanctam ecclesiam. cum innocentia atque oboedientia ue-
nientes eam mentem deferunt. quam sancti quum scismata
non diuidunt. Conuersi autem israelitae in fine mundi
cum muneribus uenerunt ad eum. quod quem paulo ante in passio-
ne diriserunt. tunc ut tutum opera quasi munera offerendo
uenerantur. **D**ominus autem benedixit in nouissimis iob quom-
modo principio eius. haec istorie facta credimus. haec mystice
facienda speramus. quia quocumque ad israeliticum populum.
susceptionem per tunc & urgente fine presentis saeculi data

rem sc̄ae ecclesie dñs animarum multiplici collectione
 consoletur. **E**t facti sunt ei. xiiij. mil ouium. & vii mil
 camelorum. & mil iugiboum. & mille asine. & fuerunt
 • vii filii. & iii. filie. Ea quae p̄ flagella p̄dita. nunc sunt dupli
 • cia restituta. Filii autem totidem sunt redditi q̄d antea ^{erant} mis
 si. sed cum dicitur addidit dñs iob duplicia. & filios duplici
 ter addidit. Cui decem post modum in carne restituit. De
 cem uero quos amissi fuerunt in occulta animarum uita seruauit
 S̄c̄a ergo ecclesia quae in exordiis suis innumeris temptacioni
 bus pressa est. uel israheliticum populum uel multos ex gen
 tibus amisit. sed in fine duplicia recepit. quia in ea ex utroq̄
 natione fidelium numerus multiplicior excreuit. Beatus
 igitur iob. xiiii. mil ouium recepit. q̄ in sc̄a eccl̄a uirtutum per
 fectio ad utrumq̄. sexum ducitur. Ideo septingentis in ea nume
 rus duplicatur. & vii. mil camelorum. q̄ plenitudinem in ea
 operis accipiunt. quia ab illa dudum foeditate perier̄.
 mille quoq̄. iugiboum. ac mil asinas recepit. q̄ israhelitas
 atq̄. gentiles doctores. ac simplices in uel in me p̄fectionis
 assumit. Septem quoq̄. filios & iii. filias accipit. quae corū
 mentib. quos vii. uirtutibus generatur. Ad p̄fectionis sum
 mam spem fidem caritatemq̄. coniungit. Ut tanto uerius p̄
 • ple suū gaudeat. quanto suis fidelib. nihil deesse uirtutib.
 pensat. **E**t uocauit nomen unius diei. & nomen secundae
 cassiam. & nomen tertie cornustibie. Quid est quod pri
 ma filii iob dicitur dies. secunda cassia. testis cornustibie.
 nisi qui genus humanū conditam lucem innocentia claruit.
 et redemption exercitio bonorum operum odorem succuta
 tis aspergit. & carnis resurrectione. renouatum in illo con

cent u. ad herne leuidis assumitur.

Non sunt autem in uentibus mulieres speciose sicut filii iob in uniuersa terra. Electorum autem anime omne humanum genus. quod intra secundum hominem conuersatur. sepe pulchritudinis decore transcendunt.

Dedit eis pater suus hereditatem. Inter fratres eorum. Pater ergo inter masculos feminis iura successionis tribuit. quia inter fratres atque perfectos infirmos. & humiles ad sortem superne hereditatis ammittit. Ut ipsa ueritas dicit. In domo patris mei mansiones multitudine sunt. & paulus.

Alia est inquit claritas solis. alia claritas lune

Dixit autem iob post haec. c. xl. annis. & uidit filios suos. & filiorum suorum usque ad quatuordecim generationem & mortuus est senex et plenus dierum. Plenus dierum dicitur. cum neque quicquam pereundo transeunt. sed ex cotidiana mercede boni operis. apud iustum iudicem & pro quocumque transacti fuerint. reseruantur. Igitur si xiiii. perdencorum ducimus ad centesimum & quadragessimum numerum peruenimus. et recte uita sancte ecclesiae per multiplicatu decem & quatuor computatur. quia utrumque testamentum custodiens tam secundum legis domum quam secundum uerum euangelii libros uiuens usque ad perfectionis culmen extenditur. Quae etiam ecclesia filios suos & filios filiorum suorum usque ad quatuordecim generationem conspicit. quia haec & cetera quae annis quatuor temporibus uoluntur. usque ad finem mundi pro praedicantium nascentes sibi cotidie soboles contemplatur. Uidit autem filios suos cum primum fidelium sobolem. & filios filiorum cum ab eisdem fidelibus ad fidem genuerit & alios agnosci conspicit.

2

